

Allmänna förvaltningsbestämmelser

C 1 Förvaltningslag (2008:9) för landskapet Åland

1 kap. Lagens syfte och tillämpningsområde

1 §. Syfte och tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om grunderna för god förvaltning och om förfarandet i förvaltningsärenden. Syftet med denna lag är att främja en god och effektiv förvaltning samt ett gott rättskydd i förvaltningsärenden.

Denna lag tillämpas på landskapets myndigheter, kommunala myndigheter och till Ålands lagting ansluten förvaltning (*myndighet*). Lagen skall också tillämpas vid landskapets affärsverk då de sköter offentliga förvaltningsuppgifter samt på andra juridiska och fysiska personer då de genom landskapslag eller med stöd av landskapslag sköter offentliga förvaltningsuppgifter.

Lagen skall även iaktas av en annan myndighet i landskapet när den i landskapet utför uppgifter som ankommer på landskapsmyndigheterna.

Om det i en annan lag finns någon bestämmelse som avviker från denna lag, gäller den bestämmelsen.

2 §. Lagens tillämpning på förvaltningsavtal

Vid tillämpning av denna lag avses med förvaltningsavtal ett avtal som hör till myndighetens behörighet och gäller skötseln av en offentlig förvaltningsuppgift eller ett avtal som sammanhänger med utövning av offentlig makt.

När ett förvaltningsavtal ingås skall grunderna för god förvaltning iaktas. Samtidigt skall rättigheterna för dem som berörs av det ärende som avtalet gäller samt deras möjligheter att påverka avtalets innehåll tryggas tillräckligt vid beredningen.

3 §. Vissa begränsningar i lagens tillämpning

Denna lag tillämpas inte på rättskipning samt förundersökning och polisundersökning som Ålands polismyndighet utför med stöd av förordningen (1998:118) om polisförvaltningen i landskapet Åland eller polislagen (2000:49) för landskapet Åland. Lagen tillämpas inte heller på order som har utfärdats inom förvaltningen och som gäller utförande av ett uppdrag eller vidtagande av någon annan åtgärd.

Se C 26, Förordning (1998:118) om polisförvaltningen i landskapet Åland; F 1, Polislagen (2000:49) för landskapet Åland.

2 kap. Grunderna för god förvaltning

4 §. Rättsprinciperna inom förvaltningen

Myndigheterna skall bemöta dem som utträtt är ärenden hos förvaltningen jämlikt och använda sina befogenheter enbart för syften som är godtagbara enligt lag. Myndigheternas åtgärder skall vara opartiska och stå i rätt proportion till sitt syfte. Åtgärderna skall skydda förväntningar som är berättigade enligt rättsordningen.

5 §. Öppenhet och allmän serviceskyldighet

Arbetet vid myndigheten skall bedrivas under så stor öppenhet som lagstiftningen om allmänna handlingars offentlighet medger.

Myndigheten skall lämna upplysningar och ge vägledning till enskilda i frågor som är av en sådan natur att de handläggs inom förvaltningen. Detta skall ske i den utsträckning som det är lämpligt och skäligt med hänsyn till frågans natur, den enskildes behov av hjälp, verksamheten inom myndigheten och tjänstemännens förutsättningar att fullgöra sina arbetsuppgifter. Den rådgivning som myndigheten tillhandahåller enligt momentet är avgiftsfri.

Om en fråga inte hör till myndighetens behörighet, skall den i mån av möjlighet hänvisa den enskilde till den behöriga myndigheten.

Myndigheterna skall, förutom att ta emot besök och telefonsamtal från enskilda, också se till att det är möjligt för enskilda att kontakta dem med hjälp av telefax eller elektronisk post och att svar får lämnas på samma sätt.

6 §. Krav på gott språkbruk

Myndigheterna skall använda ett sakligt, klart och begripligt språk.

7 §. Samarbete mellan myndigheter

Varje myndighet skall lämna andra myndigheter hjälp inom ramen för den egna verksamheten, om det kan ske utan att inverka negativt på arbetet.

Om handräckning mellan myndigheterna föreskrivs särskilt.

3 kap. Partsställning och förande av talan

8 §. Part

Part i ett förvaltningsärende är den vars rätt, fördel eller skyldighet ärendet gäller.

C 1 Förvaltningslag (2008:9)

9 §. Ombud och biträde

I ett förvaltningsärende får ombud och biträde anlitas. Huvudmannen skall dock infinna sig personligen, om det är nödvändigt för att ärendet skall kunna utredas. Ett ombud eller biträde skall förete fullmakt eller på något annat tillförlitligt sätt visa att han eller hon har rätt att företräda huvudmannen, om inte myndigheten bestämmer annorlunda. Fullmakten skall på myndighetens begäran specificeras, om det råder oklarhet om behörigheten eller dess omfattning.

Om ett ombud eller biträde är olämpligt för sitt uppdrag får en myndighet förbjuda honom eller henne att uppträda i ärendet hos denna myndighet. Huvudmannen skall underrättas om förbudsbeslutet och få tillfälle att skaffa sig ett nytt ombud eller biträde.

Ändring i en myndighets beslut om förbud att uppträda får sökas särskilt genom besvär hos den myndighet som är behörig att behandla en ansökan om ändring av avgörandet i ärendet. I fråga om ändringsökande tillämpas i övrigt förvaltningsprocesslagen (FFS 586/1996). Behandlingen av ärendet kan fortsätta trots ändringsansökan som gäller förbudet, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat.

Se Pr 103 FL I.

10 §. Tystnadsplikt för ombud och biträden

Ett ombud eller biträde får inte olovligen röja förtroliga uppgifter som huvudmannen har anförtrott ombudet eller biträdet för skötseln av ett ärende.

Ett ombud eller biträde får inte röja en handlings sekretessbelagda innehåll eller en uppgift som vore sekretessbelagd om den ingick i en handling och inte heller någon annan omständighet som han eller hon har fått kännedom om i samband med sitt uppdrag och för vilken tystnadsplikt föreskrivs genom lag. Tystnadsplikten och förbudet mot utnyttjandet gäller också när uppgiften har inhämtats hos någon annan än den myndighet som behandlar ärendet.

En parts ombud eller biträde får inte heller för en utomstående röja en sådan sekretessbelagd uppgift som har erhållits på grundval av ställningen som part och som gäller någon annan än parten själv.

En person som avses i 2 och 3 mom. får inte använda sekretessbelagda uppgifter för att skaffa sig själv eller någon annan fördel eller för att skada någon annan. Ett ombud eller biträde får dock använda en uppgift om en annan person än parten själv när det är fråga om ett ärende som gäller den rätt, det intresse eller den skyldighet som partens rätt att få information har grundat sig på.

Vad som föreskrivs i 1-4 mom. gäller också tolkar som anlitas i ärendet samt andra personer som enligt uppdrag eller annars deltar i skötseln av huvudmannens ärende.

11 §. Omyndigas talan

En omyndigs talan förs av den omyndigas intressebevakare, vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare. En omyndig har dock rätt att ensam föra sin talan i ärenden som gäller sådan inkomst eller förmögenhet som han eller hon råder över.

En omyndig person som har fyllt aderton år för själv ensam sin talan i ett ärende som gäller hans eller

hennes person, om den omyndiga kan förstå sakens betydelse.

En minderårig som har fyllt femton år och hans eller hennes vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare har rätt att var för sig föra talan i ett ärende som gäller den minderårigas person eller personliga fördel eller rätt.

12 §. Intressebevakarens rätt att föra talan

En intressebevakare som har förordnats för en myndig person skall vid sidan av huvudmannen självständigt föra talan i ärenden som hör till intressebevakarens uppdrag. Om intressebevakaren och huvudmannen då är av olika åsikt blir huvudmannens ståndpunkt avgörande, om han eller hon kan förstå sakens betydelse.

Om huvudmannens handlingsbehörighet har begränsats på något annat sätt än genom omyndigförklaring, skall intressebevakaren ensam föra huvudmannens talan i ärenden som huvudmannen inte har rätt att fatta beslut i. Intressebevakaren och huvudmannen för dock gemensamt talan i ärenden som de tillsammans skall besluta om.

4 kap. Hur en handling sänds till en myndighet och hur ett förvaltningsärende inleds**13 §. Handlingars innehåll**

Av en handling som tillställs en myndighet skall framgå vad ärendet gäller. I handlingen skall antecknas avsändarens namn samt de kontaktuppgifter som behövs för att ärendet skall kunna skötas.

14 §. Avsändarens ansvar

En handling tillställs på avsändarens eget ansvar den i ärendet behöriga myndigheten under dess kontaktadress. Om det har bestämts en tidsfrist för inlämnande av handlingen, ankommer det på avsändaren att handlingen inkommer till myndigheten inom given tidsfrist.

Avsändaren av en handling skall på begäran få ett intyg över att handlingen har registrerats.

15 §. Ankomstdag för en handling

En handling anses ha kommit in till en myndighet den dag då den har lämnats in till myndigheten.

Som ankomstdag för en handling som har sänts per post betraktas den dag då handlingen har kommit till myndighetens postbox eller då myndigheten har tillställts ett meddelande om att försändelsen har kommit in till ett postföretag.

Som ankomstdag för en handling som har sänts per telefax eller elektronisk post betraktas den dag då handlingen finns tillgänglig hos myndigheten i en mottagaranordning eller i ett datasystem på ett sådant sätt att handlingen kan behandlas. Kan ankomsttidpunkten för en handling som har sänts per telefax eller elektronisk post inte utredas på grund av att myndighetens elektroniska teknik varit i olag eller ur bruk eller utredning läggs fram av någon annan jämförbar orsak, anses handlingen ha kommit in vid den tidpunkt då den har avsänts, om tillförlitlig utredning om avsändningstidpunkten kan läggas fram.

16 §. Hur ett ärende inleds

Ett ärende inleds skriftligen genom att yrkandena jämte grunderna för dem anges. Med myndighetens samtycke får ett ärende också inledas muntligen.

Vid inledande av ett ärende uppfyller även ett meddelande som har sänts med telefax eller elektronisk post till myndigheten kravet på skriftlig form. Om komplettering av ett sådant meddelande med en underskrift gäller vad som föreskrivs i 19 § 2 mom.

17 §. Tidpunkten för inledandet av ett ärende

Ett förvaltningsärende har inletts när den handling som avser detta har kommit in till en behörig myndighet eller när ett ärende som får inledas muntligen har framförts för myndigheten och de uppgifter som behövs för att behandlingen av ärendet skall kunna påbörjas har registrerats.

18 §. Överföring av handlingar

En myndighet som av misstag har tillställts en handling för behandling av ett ärende i vilket myndigheten inte är behörig skall utan dröjsmål överföra handlingen till den myndighet som den anser vara behörig. Avsändaren av handlingen skall underrättas om överföringen.

När en handling överförs behöver det inte fattas något beslut om att ärendet avvisas.

Vid överföring av en handling som skall tillställas en myndighet inom en tidsfrist anses fristen ha blivit iakttagen, om den behöriga myndigheten får handlingen före fristens utgång.

19 §. Komplettering av handlingar

Är en handling som har tillställts en myndighet bristfällig, skall myndigheten uppmana avsändaren att komplettera handlingen inom en viss tid, om det inte är onödigt med tanke på avgörandet av ärendet. Avsändaren av handlingen skall upplysas om hur handlingen skall kompletteras.

En handling som har kommit in till en myndighet behöver inte kompletteras med en underskrift, om handlingen innehåller uppgifter om avsändaren och det inte finns anledning att betvivla handlingens autenticitet och integritet.

En part får också på eget initiativ komplettera sin ansökan eller någon annan handling som parten har gett in för behandlingen av ett ärende samt under behandlingens lopp lämna in sådana handlingar som behövs för att ärendet skall kunna avgöras.

5 kap. Allmänna krav beträffande behandlingen av ärenden**20 §. Behandling utan ogrundat dröjsmål**

Ett ärende som har inletts hos myndigheten skall behandlas utan ogrundat dröjsmål och såvitt möjligt upptas för avgörande inom tre månader från den dag då ärendet inleddes. För de ärenden som inte har upptagits till avgörande före utgången av denna tidsrymd, skall tjänstemannen eller annan som handlägger ärendet årligen uppgöra och tillställa myndigheten en redogörelse över varför ärendena inte upptagits i tid.

En myndighet skall på en parts begäran ge en uppskattning om när ett beslut kommer att fattas samt

svara på förfrågningar om hur behandlingen framskrider.

21 §. Offentlig behandling

Ett ärende behandlas offentligt, om så föreskrivs eller beslut om detta har fattats med stöd av en särskild bestämmelse.

Bestämmelser om handlingars offentlighet och en parts rätt till handling finns i lagstiftningen om allmänna handlingars offentlighet. Bestämmelserna om förbud mot utnyttjande av uppgifter för ombud och biträden i 10 § 3 och 4 mom. skall även iaktas i fråga om part.

22 §. Gemensam behandling av ärenden

Kan ett beslut som skall fattas av en myndighet ha en betydande inverkan på avgörandet i ett annat ärende som samtidigt är inlett hos samma myndighet, skall myndigheten bereda ärendena gemensamt och avgöra dem på en gång, om gemensam behandling inte medför menligt dröjsmål eller är onödig med hänsyn till ärendets art eller natur.

23 §. Tolkning

En myndighet skall anlita tolk i ett ärende som har inletts av en myndighet, om en part är allvarligt hörsel- eller talskadad och inte kan göra sig förstådd. Tolk bör även anlitas i ett ärende som har inletts av en myndighet, om en part inte behärskar svenska, om det är skäligt med hänsyn till ärendets natur och parternas förmåga att ta del av handlingarna.

Den som står i ett sådant förhållande till en part eller ett ärende att hans eller hennes tillförlitlighet kan äventyras får inte anlitas som tolk.

24 §. Jäv

En tjänsteman får inte delta i eller närvara vid behandlingen av ett ärende, om han eller hon är jävig. Bestämmelserna om jäv för tjänstemän gäller också ledamöter i ett kollegialt organ och andra som deltar i behandlingen av ett ärende samt den som förrättar inspektion.

En tjänsteman är jävig

1) om saken angår tjänstemannen själv, tjänstemannens make, sambo, föräldrar, barn eller syskon eller någon annan närstående,

2) om ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för tjänstemannen själv eller någon närstående,

3) om tjänstemannen eller någon närstående är ställföreträdare för den som saken angår eller för någon som kan vänta synnerlig nytta eller skada av ärendets utgång,

4) om ärendet har väckts hos myndigheten genom överklagande eller på grund av tillsyn över en annan myndighet och tjänstemannen tidigare hos den andra myndigheten har deltagit i den slutliga handläggningen av ett ärende som rör saken,

5) om tjänstemannen har fört talan som ombud eller mot ersättning biträdd någon i saken eller

6) om det finns någon annan omständighet som är ägnad att rubba förtroendet för tjänstemannens opartiskhet i ärendet.

Jäv enligt 2 mom. 3 punkten föreligger inte om ärendet rör en sammanslutning och tjänstemannen

C 1 Förvaltningslag (2008:9)

tillhör styrelsen eller annat förvaltande organ hos sammanslutningen och tjänstemannen där representerar myndigheten.

Från jäv kan bortses när frågan om opartiskhet uppenbart saknar betydelse.

25 §. Avgörande av jävsfrågor

Har en fråga om jäv uppkommit skall frågan omedelbart avgöras.

En jävig tjänsteman skall självantmäla jäv. En ojävig tjänsteman skall utan dröjsmål förordnas av myndigheten i en jävig tjänstemans ställe. Tjänstemannen får dock avgöra ett brådskande ärende, om jävet inte kan inverka på avgörandet.

Känner någon i ett kollegialt organ till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom eller henne skall han eller hon självantmäla ge det till känna. Har fråga om jäv uppkommit i ett kollegialt organ skall organet genast besluta i jävsfrågan. Ett kollegialt organ beslutar också om någon annan som har rätt att närvara är jävig. Den som jävet gäller skall delta i avgörandet av jävsfrågan. Om jäv sedan anses föreligga skall den jävige avlägsna sig från mötet under den tid ärendet behandlas.

I ett beslut som gäller jäv får rättelse inte sökas särskilt och det får inte heller överklagas särskilt genom besvär.

6 kap. Utredning av ärenden och hörande av parter

26 §. Utredningsskyldighet

En myndighet skall se till att ett ärende utreds tillräckligt och på behörigt sätt. Myndigheten skall i detta syfte skaffa den information och den utredning som behövs för att ärendet skall kunna avgöras.

En part skall lägga fram utredning om grunderna för sina yrkanden. Parten skall också i övrigt medverka till utredningen av ett ärende som han eller hon har inlett.

27 §. Begäran om utredning

I en begäran om utlåtande eller annan utredning skall det specificeras beträffande vilka särskilda omständigheter utredning skall läggas fram.

28 §. Hörande av part

Innan ett ärende avgörs skall en part få tillfälle att framföra sin åsikt om ärendet och lämna sin förklaring med anledning av sådana yrkanden och sådan utredning som kan inverka på hur ärendet kommer att avgöras.

Ett ärende får avgöras utan att en part hörs, om

1) yrkandet lämnas utan prövning eller omedelbart avslås såsom ogrundat,

2) ärendet gäller besättande av tjänst, antagande till frivillig utbildning eller betygssättning,

3) ärendet gäller tilldelning av stipendium eller något jämförbart förhållande som gäller beviljande av en sådan förmån som grundar sig på bedömning av sökandens egenskaper,

4) hörandet kan äventyra syftet med beslutet eller om det dröjsmål som hörandet medför i behandlingen av ärendet orsakar betydande skada för människors hälsa, den allmänna säkerheten eller miljön,

5) ett yrkande som inte rör någon annan part godkänns eller

6) hörandet av någon annan orsak är uppenbart onödigt.

29 §. Hörande av huvudmannen och intressebevakaren eller vårdnadshavaren

När intressebevakaren, vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare för talan skall huvudmannen höras och när huvudmannen för talan skall intressebevakaren, vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare höras, om detta är nödvändigt med hänsyn till huvudmannens fördel eller för att saken skall kunna utredas.

30 §. Meddelande om hörande

En part skall upplysas om syftet med hörandet samt den tidsfrist som enligt 31 § satts ut för avgivande av förklaring. I begäran om hörande skall vid behov specificeras om vilka omständigheter förklaringen begärs. En part skall tillställas handlingarna i de frågor som hörandet gäller i original eller kopior eller på något annat sätt få tillfälle att ta del av dem.

31 §. Tidsfrist för komplettering, utredning och förklaring

För komplettering av en handling, framläggande av utredning och avgivande av förklaring skall det sättas ut en tidsfrist som är tillräcklig med hänsyn till ärendets art.

En part skall underrättas om att ärendet kan avgöras, om parten inte inom utsatt tid vidtar de åtgärder som har begärts. Fristen får förlängas på en parts begäran, om det är nödvändigt för att ärendet skall kunna utredas.

32 §. Muntliga yrkanden och utredningar

En myndighet skall på begäran ge en part tillfälle att framföra ett yrkande eller lägga fram utredning muntligen, om det behövs för att ärendet skall kunna utredas och ett skriftligt förfarande skulle medföra oskäliga svårigheter för parten. Vid muntligt förfarande skall övriga parter kallas att infinna sig samtidigt, om det är nödvändigt för att bevaka parternas rätt eller fördel.

På en parts begäran får myndigheten också i andra situationer än de som avses i 1 mom. ge parten tillfälle att muntligen framföra uppgifter som är nödvändiga för att ärendet skall kunna utredas.

33 §. Syn

En myndighet får förrätta syn om det behövs för att ett ärende skall kunna utredas. Den som är part skall få tillfälle att närvara vid synen och att uttala sin åsikt om de omständigheter som kommer fram. När ärendets art kräver det skall till synen kallas också den myndighet som enligt lag skall utöva tillsyn över verksamheten i fråga eller vars sakkunskap behövs för att ärendet skall kunna avgöras. Syn skall förrättas utan att syneobjektet eller dess innehavare orsakas oskälig olägenhet.

Vid syn skall upprättas protokoll av vilket myndighetens viktigaste iakttagelser och parternas anmärkningar skall framgå. Protokollet skall utan dröjsmål delges parten och andra som har kallats till förrättningen.

En syneförrättning är offentlig. En myndighet får begränsa allmänhetens tillträde till syneförrättningen, om det är påkallat med hänsyn till ärendets art eller karaktären av den verksamhet som är föremål för syn. Syn får inte förrättas i lokaler som omfattas av hemfriden, om inte något annat bestäms särskilt i lag.

34 §. *Inspektion*

Om en myndighet enligt lag har rätt att utföra en inspektion skall myndigheten underrätta den part som direkt berörs av ärendet om tidpunkten då en inspektion som faller under myndighetens behörighet inleds, såvida syftet med inspektionen inte äventyras av en sådan underrättelse. Parten har rätt att närvara vid inspektionen och att framföra sin åsikt och ställa frågor om omständigheter som har samband med inspektionen. Under inspektionens gång skall parten om möjligt underrättas om inspektionens ändamål, hur den genomförs samt om fortsatta åtgärder. Inspektionen skall förrättas utan att inspektionsobjektet eller dess innehavare orsakas oskäligen olägenhet.

Den som förrättar inspektion skall utan dröjsmål avfatta en skriftlig inspektionsberättelse över inspektionen. Av inspektionsberättelsen skall inspektionens förlopp och inspektionsförrättarens viktigaste iakttagelser framgå. Inspektionsberättelsen skall delges en part som har rätt att närvara vid inspektionen.

35 §. *Muntlig bevisning*

Av särskilda skäl får i ett förvaltningsärende ett vittne höras under ed eller försäkran och en part under sanningsförsäkran. Parter som omedelbart berörs av beslutet i ärendet skall få tillfälle att vara närvarande då ett vittne eller en part hörs. Parter har rätt att ställa frågor till den som hörs samt att uttala sin åsikt om dennes berättelse.

Handräckning för användande av muntliga bevismedel lämnas av den förvaltningsdomstol vid vilken vittnet eller parten lämpligast kan höras.

I fråga om vittnesjäv samt ett vittnes och en parts rätt att vägra vittna gäller förvaltningsprocesslagen.

36 §. *Möjligheter till inflytande*

Om avgörandet i ett ärende kan ha en betydande inverkan på andras än parternas livsmiljö, arbete eller övriga förhållanden, skall myndigheten ge dessa personer möjlighet att få uppgifter om utgångspunkterna och målen för behandlingen av ärendet samt att uttala sin åsikt om ärendet.

Information om att ärendet har inletts och om möjligheten till inflytande skall lämnas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till ärendets betydelse och omfattning.

Information om att ärendet har inletts behöver dock inte lämnas, om det äventyrar syftet med avgörandet, medför annan betydande olägenhet eller är uppenbart onödigt.

37 §. *Anteckning av uppgifter*

Uppgifter om muntligen framförda yrkanden och utredningar som kan inverka på avgörandet i ett ärende skall antecknas eller registreras på något annat sätt. Detsamma gäller uppgifter som har inhämtats ur ett register för personuppgifter som avses i land-

skapslagen (2007:88) om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen eller motsvarande personuppgiftslagstiftning.

7 kap. Avgörande av ärenden

38 §. *Beslutets form*

Ett förvaltningsbeslut skall vara skriftligt.

Ett beslut får vara muntligt, om det är nödvändigt på grund av att ärendet är brådskande.

Ett muntligt beslut skall utan dröjsmål också lämnas i skriftlig form tillsammans med en rättelse- eller besväransvisning. Tidsfristen för sökande av rättelse eller ändring börjar löpa från det att det skriftliga beslutet delgavs, enligt vad som föreskrivs särskilt.

39 §. *Beslutets innehåll*

Av ett skriftligt beslut skall tydligt framgå

- 1) den myndighet som har fattat beslutet samt tidpunkten för beslutet,
- 2) de parter som beslutet direkt gäller,
- 3) motiveringen för beslutet och en specificerad uppgift om vad en part är berättigad eller förpliktad till eller hur ärendet annars har avgjorts samt
- 4) namn och kontaktuppgifter för den person av vilken en part vid behov kan begära ytterligare uppgifter om beslutet.

När ett muntligt beslut fattas skall parten meddelas hur ärendet har avgjorts och få en redogörelse för motiveringen för beslutet.

40 §. *Motivering av beslut*

Ett beslut skall motiveras. I motiveringen skall det anges vilka omständigheter och utredningar som har inverkat på avgörandet och vilka bestämmelser som har tillämpats.

Motiveringen för ett beslut får utelämnas, helt eller delvis, om

- 1) ett viktigt allmänt eller enskilt intresse förutsätter att beslutet meddelas omedelbart,
- 2) beslutet gäller val som förrättas av ett kollegialt organ,
- 3) beslutet gäller antagande till frivillig utbildning eller beviljande av en sådan förmån som grundar sig på en bedömning av sökandens egenskaper,
- 4) ett yrkande som inte gäller någon annan part godkänns genom beslutet och ingen annan har rätt att söka ändring i beslutet eller
- 5) motivering av någon annan särskild orsak är uppenbart onödigt.

I de situationer som avses i 2 mom. skall motivering dock lämnas, om beslutet innebär en väsentlig ändring av vedertagen praxis.

Har motiveringen utelämnats bör myndigheten på begäran av part om möjligt upplysa honom eller henne om dem i efterhand.

41 §. *Anvisning om rättelseyrkande*

Om en part skall yrka på rättelse av ett beslut genom ett särskilt föreskrivet rättelseförfarande innan besvär över beslutet kan anföras, skall anvisningar om användning av ett sådant rättelseyrkande lämnas samtidigt som beslutet meddelas.

Anvisningar om användning av rättelseyrkande skall lämnas också då det finns särskilda bestäm-

C 1 Förvaltningslag (2008:9)

meler om hur ett förvaltningsbeslut förs till en myndighet för att behandlas som något annat än ett fullföljdsärende.

Beträffande innehållet i en anvisning om rättelseyrkande gäller i tillämpliga delar vad som i 42 och 44 §§ bestäms om besvärсанvisning.

42 §. Besvärсанvisning

Besvärсанvisning skall fogas till ett beslut som får överklagas genom besvär. I besvärсанvisningen skall nämnas

- 1) besvärsmyndigheten,
- 2) den myndighet som skall tillställas besvärsskriften samt
- 3) besvärstiden och från vilken tidpunkt den räknas.

I besvärсанvisningen skall det redogöras för de krav som ställs på innehållet i och bilagorna till besvärsskriften samt på frambefordrandet av besvärerna.

43 §. Uppllysning om besvärsförbud och oöverklagbarhet

Är det enligt en särskild bestämmelse förbjudet att anföra besvär eller är beslutet inte överklagbart, skall den bestämmelse som ligger till grund för detta anges i beslutet.

44 §. Rättelse av besvärсанvisning

Har besvärсанvisning inte lämnats eller har det i ett beslut felaktigt angetts att det inte får överklagas genom besvär, skall myndigheten ge en ny lagenlig besvärсанvisning.

Är en besvärсанvisning felaktig skall myndigheten ge en ny besvärсанvisning, om detta begärs inom den i besvärсанvisningen nämnda besvärstiden eller, om det har angetts en för kort besvärstid i besvärshänvisningen, inom den föreskrivna besvärstiden.

Besvärstiden börjar löpa från den tidpunkt då den nya besvärсанvisningen har delgetts.

8 kap. Rättelse av fel i beslut**45 §. Rättelse av sakfel**

Om ett beslut grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, får myndigheten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Ett beslut får rättas till en parts fördel eller nackdel. Rättelse av ett beslut till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till att beslutet rättas. Partens samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har förorsakats av partens förfarande.

46 §. Rättelse av skrivfel

En myndighet skall rätta uppenbara skriv- eller räknefel eller andra jämförbara klara fel i sitt beslut.

Ett fel får dock inte rättas, om rättelsen leder till ett resultat som är oskäligt för en part och felet inte har förorsakats av partens förfarande.

47 §. Inledande och behandling av rättelseärenden

En myndighet behandlar ett rättelseärende på eget initiativ eller på en parts begäran. Initiativet skall tas eller begäran om rättelse av ett fel framställas inom fem år från det att beslutet fattades.

För att ett sakfel skall kunna rättas krävs det att ärendet behandlas på nytt och att det fattas ett nytt beslut i ärendet. Ett skrivfel rättas genom att den expedition som innehåller felet ersätts med en rättad. Innan ett skrivfel rättas skall en part få tillfälle att bli hörd, om det inte är onödigt.

Angående rättelse av ett sak- eller skrivfel skall anteckning göras i det ursprungliga beslutets arkiv-exemplar eller i myndighetens informationssystem. En part skall få en rättad eller ny expedition utan avgift.

48 §. Kompletterande bestämmelser

När en myndighet handlägger en rättelse av ett sak- eller skrivfel får den förbjuda verkställigheten av beslutet tills vidare eller bestämma att den skall avbrytas.

Om ett yrkande på rättelse har begärts eller ändring har sökts i ett beslut i vilket ett sak- eller skrivfel skall rättas eller om ett särskilt föreskrivet förfarande har inletts beträffande beslutet, skall den myndighet hos vilken rättelse eller ändring har sökts eller där förfarandet har inletts underrättas om att ärendet som gäller rättelse av fel har tagits upp till behandling och tillställas beslutet i ärendet. Behandlingen av ett rättelseärende påverkar inte besvärstiden eller någon annan frist.

Ett beslut genom vilket en myndighet har avslagit ett yrkande om rättelse av fel enligt 45 och 46 §§ får inte överklagas genom besvär.

9 kap. Allmänna bestämmelser om delgivning**49 §. Delgivningsskyldighet**

Ett beslut som en myndighet har fattat skall av myndigheten utan dröjsmål delges en part och andra kända som har rätt att söka rättelse i det eller att överklaga det genom besvär. Myndigheten skall delge också ett sådant beslut som inte får överklagas.

Myndigheten skall under behandlingen av ett ärende sköta delgivningen av meddelanden, kallelser eller andra handlingar som inverkar på behandlingen av ärendet.

En handling delges i original eller kopia. Har det till en handling som skall delges fogats handlingar som tillkommit vid ärendets behandling och som inte kan överlämnas till mottagaren, skall myndigheten ge mottagaren tillfälle att ta del av dem hos myndigheten. Vid delgivningen skall det meddelas var och hur länge handlingarna är tillgängliga.

50 §. Delgivningssätten

Delgivning verkställs som vanlig eller bevislig delgivning eller, om den inte kan verkställas på nämnt sätt, såsom offentlig delgivning. Delgivning får även verkställas elektroniskt.

Offentlig delgivning får användas också när en handling skall delges över trettio personer som är kända eller när personernas antal är okänt.

51 §. Delgivning med privatpersoner

Delgivning med en privatperson skall ske med personen själv eller med hans eller hennes lagliga företrädare. Om både delgivningens mottagare och den-

nes företrädare har rätt att föra talan i ärendet, skall delgivning ske med vardera särskilt.

I ett ärende som angår två eller flera parter gemensamt skall delgivningen ske med den kontaktperson som har angivits i den gemensamma skrivelsen. Har en kontaktperson inte angivits sker delgivningen med den första undertecknaren av handlingen. Mottagaren skall underrätta övriga undertecknare om delgivningen.

Delgivning sker med en person som en part har befullmäktigat, om den befullmäktigades rätt att ta emot delgivningar inte har begränsats särskilt eller delgivningen inte skall ske med parten personligen. Den befullmäktigade skall underrättas om en delgivning som har skett med huvudmannen.

52 §. Delgivning med sammanslutningar, stiftelser, dödsbon och konkursbon

Vanlig delgivning med en sammanslutning eller en stiftelse skall ske under den adress som sammanslutningen eller stiftelsen har angett. Bevislig delgivning med en sammanslutning eller en stiftelse skall riktas till en person som har rätt att ta emot delgivningar på dess vägnar.

Delgivning med ett dödsbo skall riktas till den bodelägare som har hand om boet eller till boförvaltaren. Om dödsboet förvaltas gemensamt av flera dödsbodelägare, får delgivningen riktas till en av dem. Delägaren skall underrätta de övriga bodelägarna om delgivningen.

Delgivning med ett konkursbo skall riktas till boförvaltaren.

53 §. Delgivning med myndigheter

Delgivning sker med den myndighet som för talan i ärendet. Om det är oklart vilken myndighet som för landskapets talan, sker delgivningen med landskapsregeringen.

Bevislig delgivning med en kommun skall riktas till kommunen.

Beträffande delgivning med en enskild som sköter en offentlig förvaltningsuppgift gäller vad som ovan föreskrivs om delgivning i 51 och 52 §§.

10 kap. Förfarandet vid delgivning

54 §. Vanlig delgivning

Vanlig delgivning sker per post genom brev till mottagaren.

Mottagaren anses ha fått del av ärendet den sjunde dagen efter det att brevet avsändes, om inte något annat visas. Ett ärende anses dock ha kommit till en myndighets kännedom den dag brevet anlände.

55 §. Bevislig delgivning

En delgivning skall verkställas per post mot mottagningsbevis, om den gäller ett förpliktande beslut och tiden för sökande av ändring eller någon annan tidsfrist som påverkar mottagarens rätt börjar löpa från det att beslutet delgavs. Mottagningsbevis får användas också i de fall där det av andra skäl är nödvändigt för att trygga en parts rättigheter. Av mottagningsbeviset skall framgå vem som har verkställt delgivningen, mottagaren och tidpunkten för delgivningen.

En handling får också överlämnas till delgivningens mottagare eller dennes företrädare. Över delgivningen skall det då sättas upp ett skriftligt bevis av vilket den som har verkställt delgivningen, mottagaren och tidpunkten för delgivningen skall framgå.

Om en myndighet anser att det finns skäl till det, får delgivning verkställas som stämmingsdelgivning. Beträffande stämmingsdelgivning gäller i tillämpliga delar vad som i 11 kap. rättegångsbalken föreskrivs om detta. Stämmingsdelgivning får också verkställas av en tjänsteman som är anställd hos en landskapsmyndighet eller kommunal myndighet och som enligt särskilt förordnande har rätt att verkställa stämmingsdelgivningar i ärenden som hör till myndighetens verksamhetsområde. Beträffande jäv för den som verkställer stämmingsdelgivning gäller vad som i denna lag föreskrivs om jäv.

56 §. Mellanhandsdelgivning

Om mottagaren av en bevislig delgivning eller dennes företrädare inte nås, får en handling överlämnas i ett slutet kuvert mot samtycke

1) till en person som bor i samma hushåll som mottagaren och har fyllt femton år,

2) till mottagarens arbetsgivare eller arbetsgivarens företrädare,

3) om mottagaren idkar näring i ett fast verksamhetsställe, till en person som är anställd hos detta företag eller

4) till en tjänsteman som är anställd hos den sammanslutning eller stiftelse som är mottagare.

Över mellanhandsdelgivning skall det sättas upp ett skriftligt bevis av vilket framgår vem som har verkställt delgivningen och till vem handlingen har överlämnats samt tidpunkten för delgivningen. En kopia av delgivningsbeviset skall utan dröjsmål sändas till delgivningens mottagare.

En mellanhandsdelgivning anses ha skett den tredje dagen efter den dag som framgår av delgivningsbeviset. Mellanhandsdelgivning får inte verkställas, om handlingen inte kan antas komma mottagaren till handa inom skälig tid.

57 §. Offentlig delgivning

Vid offentlig delgivning hålls en handling en viss tid framlagd för mottagaren hos myndigheten.

Ett meddelande om att handlingen finns framlagd skall sättas upp på myndighetens anslagstavla eller publiceras i minst en lokal tidning med allmän spridning i landskapet. Av meddelandet skall det framgå vad saken gäller, datum för när meddelandet anslogs samt var och till vilken tidpunkt handlingen finns framlagd. Om ärendet som meddelandet gäller är beroende av en viss fatalitetid skall även denna tid anges i meddelandet.

Om ett meddelande som satts upp på en anslagstavla upplyser om en viss tid inom vilken något skall ske, får det avlägsnas först när tiden gått ut. Myndighetens anslagstavla skall vara placerad så att allmänheten har tillgång till den även utom tjänstetid.

I meddelandet skall det anges att delgivningen anses ha skett den sjunde dagen efter det att meddelandet sattes upp på myndighetens anslagstavla eller publicerades i en lokal tidning.

C 2 LL (2008:10) om ... viteslagen

Meddelandet jämte handlingarna i ärendet skall dessutom i mån av möjlighet från dagen för anslaget eller publiceringen och under viss tid finnas tillgängliga för var och en på myndighetens webbplats.

58 §. Elektronisk delgivning

Ett beslut från vars delgivning en besvärstid börjar löpa eller som för att träda i kraft skall delges en part får med partens samtycke delges också genom ett elektroniskt dokument, dock inte per telefax eller på därmed jämförbart sätt. Detsamma gäller andra beslut och handlingar som enligt särskilda bestämmelser skall delges bevisligen. Myndigheten skall i dessa fall meddela att parten eller dennes företrädare kan hämta beslutet från en av myndigheten anvisad server, databas eller någon annan fil.

Parten eller dennes företrädare skall identifiera sig när beslutshandlingen hämtas. För identifieringen krävs en identifieringsteknik som myndigheten har godkänt som datatekniskt tillförlitlig och bevislig.

Ett beslut anses ha delgivits när handlingen har hämtats från den länk som myndigheten anvisat enligt 1 mom. Om beslutet inte har hämtats inom sju dagar efter myndighetens meddelande, skall en ny delgivning ske med något annat i lag föreskrivet delgivningsätt.

59 §. Delgivning till utlandet

Delgivning till utlandet verkställs enligt denna lag eller enligt lagstiftningen i den främmande staten, om inte något annat följer av internationella avtal och förpliktelser som är bindande för landskapet.

Om en delgivning som är avsedd för utlandet inte kan verkställas, skall handlingen delges i landskapet genom offentlig delgivning.

11 kap. Särskilda bestämmelser

60 §. Skadeståndsansvar vid försummelse att vidarebefordra delgivning

Den som är underrättelseskyldig enligt 51 § 2 mom. eller 52 § 2 mom. samt den som enligt 56 § 1 mom. tar emot en mellanhandsdelgivning är skyldig att ersätta en skada som uppstår på grund av att underrättelsen försummas eller av att handlingen inte överlämnas eller av att den försenas, i den mån det prövas vara skäligt med hänsyn till försummelsens art och övriga omständigheter.

Till den handling som skall delges skall myndigheten foga ett meddelande om skyldigheten att vidarebefordra handlingen eller om underrättelseskyldigheten samt om det skadeståndsansvar som är förbundet med åsidosättande av skyldigheten.

61 §. Brott mot tystnadsplikten för ombud och biträden

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 10 § i denna lag döms enligt 38 kap. 1 eller 2 §§ i strafflagen (FFS 39/1889), om inte gärningen utgör brott enligt 40 kap. 5 § i strafflagen eller om inte strängare straff för den föreskrivs i något annat lagrum.

Se St 101 FL I.

62 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

63 §. Övergångsbestämmelse

På förvaltningsärenden som har inletts före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. På ärenden som har återförvisats för ny behandling tillämpas dock bestämmelserna i denna lag. Denna lag tillämpas på förvaltningsavtal som ingås efter lagens ikraftträdande.

C 2 Landskapslag (2008:10) om tillämpning i landskapet Åland av viteslagen

1 §. Lagens tillämpningsområde

Viteslagen (FFS 1113/1990) skall med i denna lag angivna avvikelser tillämpas på landskapets myndigheter samt kommunala myndigheter och andra myndigheter till den del de handhar uppgifter inom landskapsförvaltningen eller den kommunala självstyrelseförvaltningen.

Ändringar av viteslagen skall gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket om inte annat följer av denna lag.

Se Viteslag, Af 102 FL II.

2 §. Tillämpning av hänvisningar i viteslagen

Hänvisas i viteslagen till bestämmelser i rikslagsstiftningen vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen skall hänvisningarna avse bestämmelserna i landskapslagstiftningen.

3 §. Kostnader för tvångsutförande

Kostnaderna för tvångsutförande som enligt 17 § i viteslagen skall betalas i förskott av statens medel skall i landskapet betalas av landskapets medel.

4 §. Ändringssökande

I beslut som har fattats med stöd av denna lag kan ändring sökas genom besvär i enlighet med bestämmelserna i 25 § i självstyrelselagen, om inte rätten till besvär är begränsad enligt lag.

5 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

Lagen tillämpas på vite, hot om tvångsutförande och hot om avbrytande som föreläggs efter ikraftträdandet.

C 3 Landskapslag (2007:88) om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §. Lagens tillämpningsområde

Syftet med denna lag är att säkerställa att människor skyddas mot att deras personuppgifter används på ett kränkande sätt genom en myndighets behandling av personuppgifter samt att främja en god informationshantering inom myndigheterna.

Lagen tillämpas på sådan myndighetsbehandling av personuppgifter som helt eller delvis är automatiserad. Lagen gäller även för annan behandling av personuppgifter vid myndighet, om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i ett register med personuppgifter eller en del av ett sådant. På sådan myndig-

hetsbehandling av personuppgifter som enligt 27 § självstyrelselagen för Åland hör till rikets lagstiftningsbehörighet tillämpas rikslagstiftningen.

Om det i en annan lag finns bestämmelser som avviker från denna lag, skall de bestämmelserna gälla.

Denna lag tillämpas inte på Ålands polismyndighets personregister.

2 §. Definitioner

I denna lag avses med:

1) **personuppgifter** all slags information som direkt eller indirekt kan hänföras till en fysisk person som är i livet,

2) **behandling av personuppgifter (behandling)** varje åtgärd eller serie av åtgärder som vidtas i fråga om personuppgifter, vare sig det sker på automatisk väg eller inte, till exempel insamling, registrering, organisering, lagring, bearbetning eller ändring, återvinning, inhämtande, användning, utlämnande genom översändande, spridning eller annat tillhandahållande av uppgifter, sammanställning eller samkörning, blockering, utplåning eller förstöring,

3) **register med personuppgifter (register)** varje strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga enligt särskilda kriterier, oavsett om samlingen är centraliserad, decentraliserad eller spridd på grundval av funktionella eller geografiska förhållanden,

4) **registeransvarig** den myndighet som ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen med och medlen för behandlingen av personuppgifter,

5) **registerbiträde** den som behandlar personuppgifter för den registeransvariges räkning,

6) **den registrerade** den som en personuppgift avser,

7) **tredje man** någon annan än den registrerade, den registeransvarige, registerbiträdet och sådana personer som under den registeransvariges eller registerbitrådets direkta ansvar har befogenhet att behandla personuppgifter,

8) **mottagare** den till vilken personuppgifter lämnas ut. Myndigheter som kan komma att motta uppgifter inom ramen för ett särskilt uppdrag skall dock inte betraktas som mottagare,

9) **samttycke** varje slag av frivillig, särskild och på information baserad viljeytring genom vilken den registrerade godtar behandling av personuppgifter som rör honom eller henne samt med

10) **myndighet** landskapets myndigheter, kommunala myndigheter, till Ålands lagting ansluten förvaltning samt landskapets affärsverk. Vad om myndighet föreskrivs gäller även offentligrättsliga sammanträden, representantskap, utskott, kommittéer, kommissioner, delegationer, nämnder samt andra därmed jämförbara organ som med stöd av lag eller beslut fattat av en i första meningen denna punkt avsedd myndighet tillsatts för att utföra en uppgift. Utskott, kommittéer och andra organ, som inte tilldelats beslutanderätt i förvaltningsärenden, anses utgöra en del av den myndighet som tillsatt dem. Vad om myndighet föreskrivs gäller även juridiska och fysiska personer som utövar offentlig makt och som med stöd av landskapslag utför ett offentligt uppdrag.

2 kap. Allmänna bestämmelser för behandlingen av personuppgifter

3 §. Grundläggande krav på behandlingen av personuppgifter

Den registeransvarige skall se till att

1) personuppgifter behandlas på ett korrekt sätt och bara om det är lagligt,

2) personuppgifter alltid behandlas i enlighet med god informationshantering, så att skyddet av den registrerades privatliv och andra grundläggande fri- och rättigheter som tryggar den personliga integriteten inte begränsas utan en i lag angiven grund,

3) personuppgifter samlas in bara för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål,

4) personuppgifter inte behandlas för något ändamål som är oförenligt med det för vilket uppgifterna samlades in,

5) de personuppgifter som behandlas är adekvata och relevanta i förhållande till ändamålen med behandlingen,

6) inte fler personuppgifter än nödvändigt behandlas med hänsyn till ändamålen med behandlingen,

7) de personuppgifter som behandlas är riktiga och, om det är nödvändigt, aktuella,

8) alla rimliga åtgärder vidtas för att rätta, utplåna, blockera eller komplettera sådana personuppgifter som är felaktiga eller ofullständiga med hänsyn till ändamålen med behandlingen och

9) personuppgifter inte bevaras under en längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen.

Senare behandling av personuppgifter för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål skall med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. 4 punkten inte anses oförenligt med de ändamål för vilka uppgifterna samlades in. Personuppgifter får bevaras för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål under längre tid än som föreskrivs i 1 mom. 9 punkten. Uppgifterna får dock i sistnämnda fall inte bevaras under en längre tid än vad som behövs för dessa ändamål i enlighet med vad som föreskrivs i lag.

4 §. Villkor för behandling av personuppgifter

Personuppgifter får behandlas bara om den registerade har lämnat sitt otvetydiga samtycke till behandlingen eller om behandlingen är nödvändig för att

1) ett avtal med den registrerade skall kunna fullgöras eller åtgärder som den registrerade begärt skall kunna vidtas innan ett avtal träffas,

2) den registeransvarige skall kunna fullgöra en rättslig skyldighet när behandlingen regleras i lag,

3) vitala intressen för den registrerade skall kunna skyddas eller

4) utföra en arbetsuppgift då den registrerade på grund av ett kund- eller tjänstgöringsförhållande, ett medlemskap eller annan därmed jämförbart förhållande har en saklig anknytning till den registeransvariges verksamhet.

Med tillsynsmyndighetens tillstånd får personuppgifter dessutom för viss tid eller tillsvidare behandlas om behandlingen är nödvändig för att

1) en arbetsuppgift av allmänt intresse skall kunna utföras,

C 3 LL (2007:88) om behandling av personuppgifter

2) den registeransvarige eller en tredje man till vilken personuppgifter lämnas ut skall kunna utföra en arbetsuppgift i samband med utövandet av offentlig makt eller

3) genomdriva ett berättigat intresse hos den registeransvarige eller en tredje man till vilken personuppgifterna lämnas ut, under förutsättning att en sådan behandling av uppgifter inte äventyrar någons integritetsskydd eller rättigheter.

Till tillstånd enligt 2 mom. skall fogas föreskrifter som behövs för att skydda den registrerades personliga integritet.

Om rätt att ta del av personuppgifter i myndigheters personregister gäller vad som föreskrivs i landskapslagen (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet.

Se C 4, Landskapslag (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet.

5 §. Registerbeskrivning

Den som är registeransvarig skall upprätta en registerbeskrivning över register med personuppgifter.

Registerbeskrivningen skall innehålla

1) den registeransvariges namn, adress, telefonnummer och kontaktperson,

2) en uppgift om registerbiträde om sådant finns,

3) ändamålet med behandlingen av personuppgifter,

4) en beskrivning av den eller de kategorier av registrerade som berörs av behandlingen,

5) en beskrivning av de uppgifter eller kategorier av uppgifter som skall behandlas om de registrerade,

6) en beskrivning om varifrån uppgifterna hämtas,

7) en upplysning om vart uppgifterna i regel lämnas ut och huruvida uppgifter lämnas till en stat som inte ingår i den Europeiska unionen eller är ansluten till det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samt

8) en allmän beskrivning av de åtgärder som har vidtagits för att trygga säkerheten i behandlingen.

Den registeransvarige skall hålla registerbeskrivningen allmänt tillgänglig. Om det för den allmänna ordningen och säkerheten, för tillsynsuppgifter som hänför sig till beskattningen och den offentliga ekonomin eller för förebyggande och utredande av brott är nödvändigt kan undantag göras från denna skyldighet.

6 §. Den registrerades rätt att motsätta sig behandling av personuppgifter i vissa situationer

Personuppgifter som gäller den registrerade själv får inte behandlas för ändamål som rör direkt marknadsföring samt marknads- och opinionsundersökningar, om den registrerade hos den registeransvarige skriftligen har anmält att han eller hon motsätter sig sådan behandling.

3 kap. Känsliga personuppgifter

7 §. Förbud mot behandling av känsliga personuppgifter

Det är förbjudet att behandla personuppgifter som avslöjar

1) etnisk tillhörighet,

2) politiska åsikter,

3) religiös eller filosofisk övertygelse,

4) en brottslig gärning eller ett straff eller någon annan påföljd för ett brott eller

5) medlemskap i fackförening

samt uppgifter som rör

6) hälsa eller sexualliv eller

7) någons behov av socialvård eller de socialvårdstjänster, stödåtgärder och andra förmåner inom socialvården som någon beviljats.

Uppgifter av den art som anges i 1 mom. betecknas i denna lag som känsliga personuppgifter.

8 §. Undantag från förbudet att behandla känsliga personuppgifter

Det är trots förbudet i 7 § tillåtet att behandla känsliga personuppgifter om behandlingen uppfyller något av villkoren i 4 § och

1) den registrerade har lämnat sitt uttryckliga samtycke till behandlingen eller på ett tydligt sätt offentliggjort uppgifterna,

2) behandlingen av sådana uppgifter är reglerad i lag,

3) behandlingen gäller medlemskap i fackförbund och behandlingen är nödvändig för att den registeransvarige skall kunna fullgöra sina skyldigheter eller utöva sina rättigheter inom arbetsrätten,

4) behandlingen är nödvändig för att den registrerade eller någon annans vitala intressen skall kunna skyddas, om den registrerade är förhindrad att lämna sitt samtycke,

5) behandlingen är nödvändig för att rättsliga anspråk skall kunna fastställas, göras gällande eller förvaras,

6) behandlingen är nödvändig för förebyggande hälso- och sjukvård, medicinska diagnoser, vård eller behandling eller administration av hälso- och sjukvård eller uppgifterna behandlas av en person som är yrkesmässigt verksam inom hälso- och sjukvården och har tystnadsplikt,

7) behandlingen gäller den registrerades behov av socialvård eller de socialvårdstjänster, stödåtgärder eller andra förmåner inom socialvården som beviljats den registrerade eller andra uppgifter som är nödvändiga för vården av den registrerade eller

8) behandlingen är nödvändig för historiska eller vetenskapliga forskningsändamål samt statistikändamål och samhällsintresset av behandlingen klart väger över den risk för otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet som behandlingen kan innebära.

Känsliga personuppgifter skall utplånas ur registret när det inte längre anses motiverat enligt 1 mom. att fortsätta behandlingen. Grunden och behovet av behandling skall bedömas minst vart femte år, om inte något annat följer av lag eller ett tillstånd av tillsynsmyndigheten enligt 9 §.

9 §. Viktigt allmänt intresse

Tillsynsmyndigheten kan bevilja tillstånd för viss tid eller tills vidare för ytterligare undantag från förbudet i 7 §, om det behövs med hänsyn till ett viktigt allmänt intresse. Till tillståndet skall fogas föreskrifter som behövs för att skydda den registrerades personliga integritet.

10 §. *Behandling av personbeteckning*

Uppgifter om personbeteckning får behandlas om den registrerade lämnat sitt samtycke eller när behandlingen är reglerad i lag.

En personbeteckning får dessutom behandlas om det är nödvändigt för att göra en säker identifiering av den registrerade

- 1) för att utföra en i lag angiven uppgift,
- 2) för att uppfylla den registrerades eller den registeransvariges rättigheter eller skyldigheter eller
- 3) för historisk eller vetenskaplig forskning eller statistikföring.

En personbeteckning får behandlas vid kreditgivning, i uthyrnings- och utlåningsverksamhet, inom hälso- och sjukvården, inom socialvården och inom annan verksamhet för att tillförsäkra social trygghet samt i ärenden som gäller anställningsförhållanden och förmåner som har samband med dessa.

Utöver vad som i 1-3 mom. föreskrivs om behandling av personbeteckning får en personbeteckning lämnas ut för sådan automatiserad databehandling som sker för uppdatering av adressuppgifter eller i syfte att undvika mångfaldig postning, om mottagaren redan har tillgång till personbeteckningen.

Den registeransvarige skall se till att personbeteckningen inte onödigt antecknas i handlingar som skrivs ut eller upprättas på basis av personregistret.

4 kap. Information till den registrerade

11 §. *Informationsplikt när uppgifter samlas in från den registrerade*

Om uppgifter om en person samlas in från personen själv, skall den registeransvarige vid insamlingen lämna den registrerade information om

- 1) den registeransvariges och vid behov dennes ställföreträdarens identitet,
- 2) ändamålet med behandlingen av personuppgifterna,
- 3) vart uppgifter i regel lämnas ut och
- 4) de upplysningar som behövs för att den registrerade skall kunna ta till vara sina rättigheter i samband med behandlingen.

Information enligt 1 mom. behöver inte lämnas om sådant som den registrerade redan känner till eller om det inte är nödvändigt att informera med tanke på den allmänna ordningen och säkerheten, för en tillsynsuppgift som hänför sig till beskattningen och den offentliga ekonomin eller för att förebygga och utreda brott.

12 §. *Informationsplikt när uppgifter samlas in från någon annan än den registrerade*

Om uppgifter om en person samlas in från någon annan än den registrerade, skall den registeransvarige lämna den registrerade sådan information som nämns i 11 § 1 mom. när uppgifterna registreras. Är uppgifterna avsedda att lämnas ut till tredje man, behöver informationen inte ges förrän uppgifterna lämnas ut för första gången.

Information enligt 1 mom. behöver inte lämnas om sådant som den registrerade redan känner till eller om det inte är nödvändigt att informera med tanke på den allmänna ordningen och säkerheten, för en tillsyns-

uppgift som hänför sig till beskattningen och den offentliga ekonomin, för att förebygga och utreda brott eller om det finns bestämmelser om registrering eller utlämning av personuppgifterna i lag.

Information behöver inte heller lämnas enligt 1 mom., om detta visar sig vara omöjligt eller skulle innebära en oproportionerligt stor arbetsinsats. Om uppgifterna används för att vidta åtgärder som rör den registrerade, skall dock information lämnas senast i samband med att så sker.

13 §. *Rätt till information*

Var och en har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att på ansökan få information från den registeransvarige om personuppgifter som rör honom eller henne behandlas i ett register eller inte. Behandlas sådana uppgifter i ett register skall information lämnas i begriplig form om

- 1) vilka uppgifter om den sökande som behandlas,
- 2) varifrån dessa uppgifter har hämtats,
- 3) ändamålen med behandlingen,
- 4) till vilka kategorier av mottagare som uppgifterna lämnas ut och
- 5) i fråga om automatiserade beslut enligt 17 § vad som styrts den automatiserade behandling som lett fram till ett beslut.

Om informationen enligt 1 mom. lämnas en gång per kalenderår skall den vara gratis. Om information lämnas mer än en gång per kalenderår får den registeransvarige uppbära en skälig ersättning för informationen. Ersättningen får dock inte överstiga de faktiska kostnaderna för åtgärden.

14 §. *Ansökan om information*

En ansökan om information enligt 13 § kan göras skriftligen eller muntligen. Skriftlig ansökan skall vara undertecknad av den sökande själv och tillställas den registeransvarige. Muntlig ansökan skall göras vid ett personligt besök hos den registeransvarige.

Den registeransvarige skall utan onödigt dröjsmål ge sökanden rätt att ta del av den information som avses i 13 § eller på begäran lämna informationen skriftligen. Om det finns särskilda skäl för det, får informationen dock lämnas senast tre månader efter det att ansökan gjordes.

Om den registeransvarige vägrar lämna information enligt 13 §, skall sökanden erhålla ett skriftligt intyg om detta. I intyget skall även nämnas orsaken till att insynen förvägrats. Har den registeransvarige inte givit ett skriftligt svar tre månader efter det att ansökan gjordes, jämställs detta med en vägran att lämna ut information. Den registrerade kan, om han eller hon förvägras rätt till information, begära att tillsynsmyndigheten prövar ärendet. Om tillsynsmyndigheten beslutar att den registrerades rätt till insyn skall tillgodoses, kan beslutet förenas med vite.

En ansökan om insyn i ett register som förs av en hälso- och sjukvårdsmyndighet och som innehåller personuppgifter om hälsotillstånd eller sjukdom skall riktas till en läkare eller annan hälso- och sjukvårdsutbildad person vid myndigheten, som även ser till att uppgifter om anteckningarna i registret lämnas till den sökande.

C 3 LL (2007:88) om behandling av personuppgifter

15 §. Begränsningar i fråga om rätten till information

Den information som avses i 13 § får inte lämnas ut till den registrerade

1) om informationen kan skada den allmänna ordningen och säkerheten eller försvåra förebyggande eller utredning av brott,

2) om informationen kan medföra allvarlig fara för den registrerades hälsa eller vård eller för någon annans rättigheter,

3) om de personuppgifter som ingår i registret används uteslutande för historisk eller vetenskaplig forskning eller statistikföring eller

4) om de personuppgifter som ingår i registret används för tillsyns- och kontrolluppgifter och underlåtelsen att lämna information är nödvändig för att trygga ett viktigt ekonomiskt eller finansiellt intresse för landskapet eller Europeiska unionen.

Om endast en del av de uppgifter som gäller den registrerade är sådana att de enligt 1 mom. inte omfattas av rätten till information, har den registrerade rätt att få veta vilka övriga uppgifter som registrerats om honom eller henne.

16 §. Rättelse

Den registeransvarige är skyldig att på begäran av den registrerade utan onödigt dröjsmål rätta, utplåna, blockera eller komplettera sådana personuppgifter som ingår i ett personregister och som med hänsyn till ändamålen med behandlingen är oriktiga, onödiga, bristfälliga eller föråldrade.

Om den registeransvarige inte godkänner den registrerades begäran om rättelse, skall den registrerade erhålla ett skriftligt intyg om detta. I intyget skall även nämnas orsaken till att begäran inte godkänts. Den registrerade kan, om han eller hon inte får en rättelse utförd av den registeransvarige, begära att tillsynsmyndigheten prövar ärendet. Om tillsynsmyndigheten beslutar att en uppgift skall rättas, kan beslutet förenas med vite.

Den registeransvarige skall underrätta tredje man till vilken uppgifterna har lämnats ut om åtgärden enligt 1 mom., om den registrerade begär det. Någon sådan underrättelse behöver dock inte lämnas, om detta visar sig vara omöjligt eller skulle innebära en oproportionerligt stor arbetsinsats.

17 §. Automatiserade beslut

Ett beslut som har rättsliga följder för den registrerade eller annars har märkbara verkningar för honom eller henne och som grundas enbart på automatiserad behandling av sådana personuppgifter som är avsedda att bedöma egenskaper hos personen får fattas endast

1) om det sker som ett led i ingående eller fullgörandet av ett avtal, förutsatt att den registrerades begäran om ingående eller fullgörande av avtalet uppfylls genom beslutet eller att det vidtas lämpliga åtgärder för att skydda hans eller hennes berättigade intressen eller

2) om förfarandet regleras i lag.

I 13 och 14 §§ finns bestämmelser om rätten för den registrerade att få information från den registeransvarige om vad som har styrts den automatiserade behandling som lett fram till beslutet.

5 kap. Säkerhet och sekretess vid behandling

18 §. Säkerhet vid behandling

Den registeransvarige skall vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att skydda de personuppgifter som behandlas. Uppgifterna skall skyddas från att de förstörs genom olyckshändelse eller genom otillåtna handlingar eller förlust genom olyckshändelse samt mot ändringar, otillåtet utlämnande av eller otillåten tillgång till uppgifterna eller mot annan otillåten behandling.

Åtgärderna enligt 1 mom. skall åstadkomma en säkerhetsnivå som är lämplig med beaktande av

1) de tekniska möjligheter som finns,

2) vad det skulle kosta att genomföra åtgärderna,

3) de särskilda risker som finns med behandlingen av personuppgifterna,

4) arten av de uppgifter som skall skyddas och

5) vilken betydelse behandlingen av uppgifterna har med avseende på integritetsskyddet.

När den registeransvarige anlitar ett registerbiträde, skall den registeransvarige försäkra sig om att registerbiträdet kan genomföra de tekniska säkerhetsåtgärder och de organisatoriska åtgärder som måste vidtas. Den registeransvarige skall även se till att registerbiträdet vidtar åtgärderna.

19 §. Personer som behandlar personuppgifter

Ett registerbiträde och den eller de personer som arbetar under bitrådets eller den registeransvariges ledning får behandla personuppgifter bara i enlighet med instruktioner från den registeransvarige.

Det skall finnas ett skriftligt avtal om registerbitrådets behandling av personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning. I avtalet skall det särskilt föreskrivas att registerbiträdet får behandla personuppgifterna bara i enlighet med instruktioner från den registeransvarige och att registerbiträdet är skyldigt att vidta de åtgärder som avses i 18 § 1 och 2 mom.

20 §. Tystnadsplikt

Den som vid behandling av personuppgifter har fått kännedom om en enskild persons egenskaper, personliga förhållanden eller ekonomiska ställning får inte utan samtycke av den som saken gäller för tredje man röja dessa uppgifter eller utnyttja dem till egen eller annans fördel.

Oavsett vad som föreskrivs i 1 mom. får upplysningar lämnas till tillsynsmyndigheten för utförande av uppgifter enligt denna lag, till åklagar- och polismyndigheter för utredande av brott och till en myndighet som behandlar en ändringsansökan i ett ärende enligt denna lag.

21 §. Säkerheten vid arkivering

Om säkerheten vid behandling av personuppgifter i register som överförs och förvaras i ett offentligt arkiv gäller vad som föreskrivs i arkivlagstiftningen.

Se C 5, Arkivlag (2004:13).

6 kap. Anmälan till tillsynsmyndigheten

22 §. Anmälningsskyldighet

Den registeransvarige skall göra en anmälan till tillsynsmyndigheten innan en behandling av person-

uppgifter som är helt eller delvis automatiserad genomförs i ett register. Anmälningsskyldigheten gäller även en serie av sådana behandlingar med samma eller liknande ändamål.

Om den registeransvarige tar i bruk ett system för automatiserade beslut enligt 17 § skall detta anmälas till tillsynsmyndigheten. Även om personuppgifter överförs till en stat som inte ingår i den Europeiska unionen eller är ansluten till det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skall en anmälan göras till tillsynsmyndigheten, om uppgifterna överförs på de grunder som avses i 24 § 1 och 2 mom. eller 25 § 6 och 7 punkten och om överföringen inte har reglerats i lag. Om tillsynsmyndigheten efter att ha mottagit en anmälan om en överföring enligt 25 § 7 punkten anser att personuppgifterna kan översändas till en stat som inte ingår i den Europeiska unionen eller är ansluten till det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skall tillsynsmyndigheten informera Europeiska gemenskapens kommission och medlemsstaterna om detta.

Anmälan skall vara skriftlig och undertecknad av den registeransvarige eller av en behörig företrädare för denne. Anmälan skall innehålla de uppgifter som enligt 5 § skall ingå i en registerbeskrivning. I fråga om anmälan som gäller personuppgifter som överförs till en stat som inte ingår i den Europeiska unionen eller är ansluten till det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skall anmälan dessutom innehålla fakta om vilka uppgifter som överförs och hur överföringen sker. Anmälan skall göras på särskilda blanketter som tillhandahålls av tillsynsmyndigheten. Vid ändring av något eller några av de i anmälan angivna förhållandena skall ändringen anmälas på motsvarande sätt.

Anmälan skall göras senast 30 dagar innan behandlingen av personuppgifter i ett register påbörjas. Tillsynsmyndigheten skall ge den registeransvarige en kvittering på att anmälan är mottagen.

Tillsynsmyndigheten skall föra ett register över de behandlingar av personuppgifter som anmälts till myndigheten enligt denna paragraf. Registren skall åtminstone innehålla den information som ingår i en registerbeskrivning enligt 5 §.

23 §. Undantag från anmälningsskyldigheten

En anmälan enligt 22 § 1 mom. behövs inte göras, om behandlingen av personuppgifter grundar sig på den registrerades otvetydiga samtycke eller på 4 § 1 mom. 1 – 3 punkten, på kund- eller tjänstgöringsförhållande eller medlemskap som avses i 4 § 1 mom. 4 punkten eller på 4 § 2 mom., 8 § 1-7 punkten eller på 10 §.

Landskapsregeringen får dessutom genom landskapsförordning göra undantag från anmälningsskyldigheten enligt 1 mom. för sådana typer av behandlingar av personuppgifter där det är uppenbart att behandlingen inte kränker den registrerades integritetsskydd eller fri- och rättigheter.

7 kap. Överföring av personuppgifter till stater utanför Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

24 §. Villkor

Personuppgifter får överföras till en stat som inte ingår i den Europeiska unionen eller är ansluten till

det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om denna stat kan säkerställa en tillräcklig skyddsnivå.

Bedömningen av om skyddsnivån enligt 1 mom. är tillräcklig skall ske på grundval av alla de förhållanden som har samband med överföringen. Härvid skall särskilt beaktas uppgifternas art, behandlingens ändamål och varaktighet, ursprungslandet och det slutliga bestämmelselandet, de rättsregler och uppförandekodexar som gäller i landet i fråga samt de skyddsåtgärder som skall iakttas. Det skall även läggas vikt vid om staten tillträtt Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter (FördrS 36/1992).

Personuppgifter får överföras till en stat som inte ingår i den Europeiska unionen eller är ansluten till det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om och i den utsträckning Europeiska gemenskapernas kommission har konstaterat att staten har en tillräcklig nivå för skyddet av personuppgifter i enlighet med artikel 25.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter, medan kallat EG-direktivet. Det är förbjudet att överföra uppgifter till en stat som inte ingår i den Europeiska unionen eller är ansluten till det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som Europeiska gemenskapens kommission i enlighet med artikel 25.4 i EG-direktivet har konstaterat att inte uppfyller en tillräcklig nivå för skyddet av personuppgifter.

25 §. Undantag

Personuppgifter kan även överföras till stater som inte kan säkerställa en tillräcklig skyddsnivå enligt 24 §.

1) om den registrerade har lämnat sitt otvetydiga samtycke till överföringen,

2) om överföringen är nödvändig för att fullgöra ett avtal mellan den registrerade och den registeransvarige eller med hänsyn till åtgärder som den registrerade begärt att skall kunna vidtas innan ett avtal träffas,

3) om överföringen är nödvändig för att ingå eller fullgöra ett avtal mellan den registeransvarige och tredje man som är i den registrerades intresse,

4) om överföringen är nödvändig eller krävs enligt lag för att säkerställa ett viktigt allmänt intresse eller för att ett rättsligt anspråk skall kunna fastställas, göras gällande eller försvaras,

5) om överföringen är nödvändig för skydda den registrerades vitala intressen,

6) om överföringen görs från ett register som är tillgängligt antingen för allmänheten eller för var och en som kan styrka ett berättigat intresse, i den utsträckning som de i lagstiftningen angivna villkoren för offentlig tillgänglighet uppfylls i det enskilda fallet,

7) om överföringen regleras av ett avtal som ger tillräckliga garantier till skydd för de registrerades integritet och rättigheter och den Europeiska gemenskapens kommission inte enligt artikel 26.3 i EG-direktivet har konstaterat att skyddsnivån är otillräcklig eller

8) om överföringen regleras av ett avtal som innehåller sådana standardavtalsklausuler som har god-

C 3 LL (2007:88) om behandling av personuppgifter

känts av den Europeiska gemenskapens kommission enligt artikel 26.4 i EG-direktivet.

8 kap. Tillsyn

26 §. Tillsynsmyndighet

Den allmänna tillsynen över denna lag och de bestämmelser som har utfärdats med stöd av den utövas av Datainspektionen. Bestämmelser om Datainspektionen finns även i landskapslagen (2007:89) om Datainspektionen.

Se C 34, Landskapslag (2007:89) om Datainspektionen.

27 §. Tillsynsmyndighetens befogenheter

Tillsynsmyndigheten har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att för sin tillsyn på begäran få

1) tillgång till de personuppgifter som behandlas,
2) all den information som behövs för att övervaka att behandlingen av personuppgifter sker i enlighet med lag och

3) tillträde till sådana lokaler som har anknytning till behandlingen av personuppgifter.

Tillsynsmyndigheten har tillträde till lokaler som omfattas av hemfriden endast om det finns specificerade skäl att misstänka att brott har skett eller kommer att ske mot bestämmelserna om behandling av personuppgifter. Vid en inspektion skall tillsynsmyndigheten se till att den registeransvarige förorsakas så ringa olägenhet och kostnader som möjligt.

Om tillsynsmyndigheten inte efter begäran får tillgång till de personuppgifter eller den information som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten kan tillsynsmyndigheten vid vite förelägga den uppgiftsskyldige att uppfylla skyldigheten.

28 §. Olaglig behandling av personuppgifter

Konstaterar tillsynsmyndigheten att personuppgifter behandlas eller kan komma att behandlas på ett olagligt sätt, skall myndigheten genom påpekanden eller liknande förfaranden försöka åstadkomma rättelse. Går det inte att få rättelse på något annat sätt eller är saken brådskande, får myndigheten förbjuda den registeransvarige att fortsätta att behandla personuppgifterna och, om behandlingen väsentligen äventyrar den registrerades integritetsskydd, besluta att verksamheten skall upphöra.

9 kap. Straffbestämmelser

29 §. Personregisterförseelse

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) försummar att iaktta vad som bestäms om angivna ändamål med behandlingen av personuppgifter i 3 § 1 mom. 3 punkten, registerbeskrivning i 5 §, den registrerades rätt att motsätta sig fortsatt behandling av personuppgifter i 6 §, lämnande av information till den registrerade i 4 kap., rättelse i 16 § eller om anmälningar till tillsynsmyndigheten enligt 6 kap.,

2) lämnar felaktig eller vilseledande information till tillsynsmyndigheten i ett ärende som gäller behandling av personuppgifter eller

3) bryter mot aktivitetskraven enligt 3 § 1 mom. 8 och 9 punkten och mot bestämmelserna om säkerhet vid behandling av personuppgifter enligt 18 §

och därmed äventyrar den registrerades integritet eller rättigheter skall för *personregisterförseelse* dömas till böter, om det inte i någon annan lag föreskrivs ett strängare straff för gärningen.

30 §. Personregisterbrott

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) behandlar personuppgifter i strid med bestämmelser om ändamålsbundenhet i 3 § 1 mom. 4 punkten, personuppgifternas aktualitet och riktighet i 3 § 1 mom. 7 punkten, villkoren för behandling av personuppgifter i 4 §, förbud mot fortsatt behandling av personuppgifter i 6 §, känsliga uppgifter i 7-9 §§ eller behandling av personbeteckning i 10 §,

2) hindrar eller försöker hindra den registrerade från att utöva sin rätt till information enligt 13 § genom att ge honom eller henne felaktig eller vilseledande information eller

3) för över personuppgifter till stater utanför Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i strid med 7 kap.

och därmed kränker den registrerades integritet eller åsamkar honom eller henne skada eller betydande men, skall för *personregisterbrott* dömas till böter eller fängelse i högst ett år, om det inte i någon annan lag föreskrivs ett strängare straff för gärningen.

31 §. Brott mot tystnadsplikt

Den som bryter mot den tystnadsplikt som föreskrivs i 20 § skall för *brott mot tystnadsplikt enligt landskapslagen om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen* dömas till böter eller fängelse högst ett år, om inte strängare straff för gärningen bestäms i någon annan lag.

32 §. Dataintrång

I fråga om straff för *dataintrång* skall iaktas vad som bestäms i 38 kap. 8 § strafflagen (FFS 39/1889).

Se St 101 FL I.

10 kap. Särskilda bestämmelser

33 §. Besvär

Beslut som tillsynsmyndigheten fattat enligt denna lag får överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol.

Tillsynsmyndigheten kan bestämma att ett beslut som fattats enligt denna lag skall iaktas trots eventuella besvär, om inte besvärmyndigheten beslutar något annat.

34 §. Skadestånd

Den registeransvarige är skyldig att ersätta den skada som en behandling av personuppgifter i strid med denna lag har orsakat den registrerade eller annan person.

I fråga om skadeståndsskyldighet gäller i övrigt vad som bestäms i 2 kap. 2 och 3 §§, 3 kap. 4 och 6 §§ samt 4, 6 och 7 kap. skadeståndslagen (FFS 412/1974).

Se Ci 301 FL I.

35 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2008.

Bestämmelsen i 34 § skall tillämpas på skador som har inträffat efter det att lagen trätt i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

36 §. Anhängiga ärenden

Ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft behandlas enligt de bestämmelser som gäller före lagens ikraftträdande.

C 4 Landskapslag (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet

1 kap. Offentliga handlingar

1 §. Allmänna handlingar enligt denna landskapslag är handlingar som utfärdats eller upprättats av myndighet eller som ingivits eller insänts till myndighet.

Med handling förstås varje framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas eller avlyssnas med tekniskt hjälpmedel, ävensom upptagning för automatisk databehandling när myndigheten kan överföra upptagningen till läsbar form.

Med myndighet avses i denna lag landskapets myndigheter, landskapets affärsverk då de sköter offentliga förvaltningsuppgifter samt kommunala och övriga myndigheter till den del de handhar uppgifter inom landskapsförvaltningen och den kommunala självstyrelseförvaltningen jämte till sådan myndighet hörande person som handlar under tjänstemannaansvar. Vad om myndighet föreskrivs gäller även offentlighetsrättsliga sammanträden, representantskap, utskott, kommittéer, kommissioner, delegationer och nämnder samt juridiska och fysiska personer då de genom landskapslag eller med stöd av landskapslag sköter offentliga förvaltningsuppgifter. (2008/44)

Utskott, kommittéer och andra organ, som ej tilldelats beslutanderätt i förvaltningsärenden, anses utgöra en del av den myndighet som tillsatt dem.

2 §. Allmänna handlingar är offentliga enligt vad som stadgas i denna lag.

Om utgivande av handlingar från trycket stadgas särskilt.

3 §. Beträffande den tidpunkt vid vilken allmänna handlingar blir offentliga gäller, såvida annat inte följer av 4 och 5 §§, att diarium, dagbok, register och annan officiell förteckning blir offentlig så snart den tagits i bruk, protokoll då det justerats, expedition då den underskrivits, annan hos myndighet tillkommen handling då den färdigställts samt till myndighet ingiven eller insänd handling så snart den registrerats som mottagen. Registreringen skall ske utan dröjsmål. Är det uppenbart att en handling är av ringa betydelse för myndighetens verksamhet behöver den inte registreras, men handlingen blir offentlig så snart den har anlänt till myndigheten. (2008/44)

Tävlingsskrift, anbud eller annan dylik handling som skall avlämnas i slutet omslag, anses icke mottagen före den tidpunkt som har bestämts för öppnandet, även om den därförinnan har registrerats.

Utslag, som ges efter anslag, blir offentligt då det skall utges.

4 §. Till polismyndighet eller annan myndighet inkomna handlingar rörande brott samt av polismyndighet eller annan myndighet vid brottsundersökning

LL (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet

C 4

upprättade protokoll, rapporter och övriga handlingar är icke offentliga förrän ärendet förklarats vid domstol eller nedlagts enligt beslut av polis- eller åklagarmyndighet eller annan myndighet.

Om inte annat särskilt följer av gällande lagstiftning om offentlig upphandling är till en myndighet inkomna anbudshandlingar och av myndigheten upprättade handlingar om inkomna anbud inte offentliga förrän avtal har ingåtts eller myndigheten har beslutat att upphandlingsärendet skall avslutas utan att nya eller kompletterande anbud inbegärs. (2007/51)

Handling som upprättats för myndighets gransknings- eller inspektionsverksamhet eller för anordnande av kunskapsprov eller annan personundersökning under myndighets inseende, är icke offentlig förrän granskningen, inspektionen, prövningen eller undersökningen slutförts.

Handling som gäller utdelande utan särskild ansökan av pris, belöning eller annan utmärkelse eller tilldelande av titel, är icke offentlig förrän beslut i ärendet fattats.

5 §. Inom myndighet uppgjort betänkande, utlåtande eller promemoria för ärendes beredning, samt förslag eller utkast till avgörande är icke offentliga förrän ärendet slutbehandlats hos myndigheten.

Handling som inkommit till myndighet såsom utredning, utlåtande eller förslag till förlikning i rättsvist, är icke offentlig förrän saken blivit slutligt avgjord.

6 §. Enskild person har rätt att få del av allmän handling, som är offentlig.

Ur handling som enligt 3, 4 eller 5 § ännu icke är offentlig, får uppgift lämnas endast med vederbörande myndighets tillstånd. I fråga om betänkanden som avses i 5 § 1 mom., får tillstånd vägras endast om särskilda skäl föreligger.

3 mom. upphävt (1998/72).

7 §. Myndighet skall på begäran tillhandahålla offentlig handling genom att utlämna den för läsning och avskrivning hos myndigheten eller genom att ge ut officiell kopia av eller utdrag ur handlingen. Annat material som avses i 1 § 2 mom. skall tillhandahållas för påseende eller avlyssning.

Handling, som endast delvis är offentlig, skall hållas tillgänglig till den del handlingen är offentlig.

Inom myndighet eller ämbetsverk bör finnas en eller flera tjänstemän med uppdrag att tillhandahålla handlingar.

2 kap. Allmänna handlingar som bör hemlighållas

8 §. Handling skall hemlighållas såsom i denna lag stadgas, såfram icke annorlunda är stadgat.

9 §. Handling skall hållas hemlig,

a) då hemlighållande påkallas av statens säkerhet eller dess förhållande till främmande makt, försvarets intresse eller förekommande eller beivrande av brott, i enlighet med vad därom närmare stadgas i rikslagsstiftningen,

b) då handlingen är avsedd att nyttjas av fångvårdsmyndigheterna och innehåller uppgifter om fånge, i

C 4 LL (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet

enlighet med vad därom närmare stadgas i rikslagsstiftningen,

c) då handlingen eljest rör ärende som underliggör riksmyndighets förvaltningsbehörighet och den enligt i riket gällande bestämmelser bör hemlighållas,

d) då handlingen utgör förteckning, kortregister, journal, rapport eller annan utredning, som uppgjorts eller anskaffats på åtgärd av polismyndighet för att användas av densamma vid handhavandet av polisens vård-, undersöknings- och övervakningsuppgifter,

e) då handlingen hänför sig till själavården, hälso- och sjukvården, vårdväsendet, skolväsendet, beskattningen eller den offentliga kontrollverksamheten och innehåller sådana uppgifter om enskild persons privata förhållanden, att handlingens tillhandahållande kan utsätta berörda person eller hans anhöriga för skada, lidande eller obehag,

f) då handlingen innehåller uppgifter eller utredningar, som myndighet i tjänsteutövning skaffat eller erhållit om enskild affärs- eller industrirörelse, om drivande av näring eller yrke eller om enskilds ekonomiska ställning, ifall handlingens tillhandahållande kan lända berörda företag eller person till men, eller

g) då handlingen gäller affärs- eller industrirörelse, som drivs av landskapet, kommun eller annat offentligt rättsligt samfund, ifall handlingens tillhandahållande kan på det allmänna bekostnad gynna någon som driver likartad rörelse.

Handling som avses i 1 mom. e eller f punkten bör dock tillhandahållas den person eller det företag handlingen angår och får, om dessa samtycker därtill, tillhandahållas även annan. Likaså får handling som avses i g punkten tillhandahållas med tillstånd av vederbörande myndighet eller samfund. Om tillhandahållande i särskilda fall av handling som avses i 1 mom. e punkten, stadgas i 15 § 1 mom.

10 §. Landskapsregeringen kan i enskilt fall förordna att handling, som är föremål för handläggning i landskapsregeringen eller hos landskapsregeringen underlydande myndighet, skall för viss tid helt eller delvis hemlighållas, om icke de som handlingen berör samtycker till att den blir offentlig. Sådant förordnande får dock icke ges i fråga om handlingar, vilkas offentlighet jämte undantagen därifrån är fullständigt reglerad genom lag eller förordning.

11 §. Beträffande handling som enligt 8-10 §§ skall hållas hemlig, bör den myndighet till vilken handlingen inkommit eller hos vilken handlingen tillkommit, iakttaga följande:

a) om hemlighållandet bör särskild anteckning göras i myndighetens diarium eller protokoll eller annan registrering av eller sammanställning över det ärende till vilket handlingen hör,

b) handlingen bör förses med stämpel eller annan anteckning om att den skall hållas hemlig. Anteckningen bör innehålla uppgift om det stadgande på vilket hemlighållandet eller förordnandet därom grundats, anteckningens datum samt den tjänsteman som låtit verkställa anteckningen,

c) handlingen bör förvaras så, att den icke är tillgänglig för obehöriga,

d) handlingen eller kopia därav skall utges till domstol samt till statlig eller annan myndighet, då dessa på tjänstens eller offentlig sysslas vägnar har rätt att få del av handlingen. Enligt prövning kan handlingen eller kopia därav utges till sådan myndighet även i andra fall, varvid för utgivandet kan ställas villkor och ges föreskrifter, som den utgivande myndigheten anser nödvändiga för att inte ändamålet med hemlighållandet skall äventyras.

12 §. Då visst ärende skall hållas hemligt, gäller detta även handlingarna i ärendet.

Till den del handling är hemlig får den, såvida annat icke är särskilt stadgat, ej tillhandahållas enligt 7 § eller uppgift på annat sätt lämnas om dess innehåll.

3 kap. Enskild persons rätt till handling

13 §. Enskilt brev, som icke hör till handlingar i rättegång, får utan samtycke av brevskrivaren eller hans rättsinnehavare hållas tillgängligt endast enligt 15 §.

14 §. Utan hinder av vad som stadgas eller förordnas om handlingens hemlighållande, skall enskild eller hans rättsinnehavare av myndighet återfå handling som den enskilde ingivit eller insänt till myndigheten. Handlingen bör återlämnas i original, såvida särskilda skäl ej påkallar att originalet blir kvar hos myndigheten, varvid handlingen i stället bör utges såsom officiell kopia.

På i 1 mom. angivet sätt bör enskild av myndighet erhålla utslag, beslut eller annat avgörande, i vilket han, antingen själv eller såsom laga företrädare för annan, har rätt att söka ändring, eller som eljest berör hans rätt såsom sökande, klagande eller annan part eller laga företrädare för sådan. Detsamma gäller i sådant ärende även annan handling än avgörandet.

Likaså bör part eller laga företrädare för sådan erhålla till myndighet inkomna eller av myndighet upprättade handlingar som avses i 4 § 1 mom.

15 §. Handlingar som avses i 9 § 1 mom. e punkten och 13 § får, sedan de överförts till allmänt arkiv, på skriftlig motiverad begäran tillhandahållas person som behöver handlingarna. För tillhandahållandet kan ställas villkor och ges särskilda föreskrifter. Innan handling sålunda tillhandahålls, bör den person som begärt att få handlingen, avge förbindelse att iaktta villkoren och föreskrifterna för handlingens tillhandahållande och att icke heller i övrigt bruka handlingen så, att detta kan skada eller förnedra den som berörs av handlingen eller anhörig till denne.

Brev, eller annan enskild handling som lämnats i förvar i allmänt arkiv, i bibliotek eller eljest hos myndighet, får icke tillhandahållas eller handlingens innehåll yppas i strid med villkor som föreskrivits i samband med överlämnandet.

3a kap. Allmänna handlingar som utgör personregister (1991/58)

15a §. (2007/90) Personuppgifter som ingår i personregister får lämnas ut i form av en kopia, en utskrift eller i elektronisk form om inte något annat är föreskrivet i lag och om mottagaren har rätt att registrera

och använda sådana personuppgifter enligt bestämmelserna om behandling av personuppgifter.

För direkt marknadsföring och för marknads- och opinionsundersökningar får personuppgifter dock lämnas ut endast om så bestäms särskilt eller om den registrerade har samtyckt därtill.

15b §. Upphävd (2007/90).

15c §. Upphävd (2007/90).

15d §. (2006/30) Bestämmelserna i detta kapitel skall inte tillämpas på polismyndighetens personregister. Om polismyndighetens personregister finns särskilda bestämmelser i landskapslagen (1999:49) om polisens grundregister och landskapslagen (1999:50) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om personuppgifter.

Se C 15, Landskapslag (1999:49) om polisens grundregister och C 16, Landskapslag (1999:50) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om personuppgifter.

4 kap. Upphörande av handlings sekretess

16 §. Hemlighållande av handling upphör då i lag stadgad eller av landskapsregeringen i enskilt fall förordnad tid för hemlighållandet gått till ända eller då landskapsregeringen återkallat eller upphävt tidigare förordnande om hemlighållande.

Av särskild orsak kan landskapsregeringen, såvida annat icke följer av 9 § 1 mom. a-c punkterna eller 15 § 2 mom., i enskilt fall tillåta, att innehållet i hemlig handling yppas, ifall yppandet inte äventyrar hemlighållandets ändamål. Bestämmelserna i 15 § 1 mom. om villkor, föreskrifter och förbindelse kan härvid tillämpas enligt landskapsregeringens prövning.

17 §. Har icke annorlunda stadgats eller förordnats, blir hemlig handling offentlig enligt följande:

a) handling som avses i 9 § 1 mom. e punkten, 20 år efter den persons död som handlingen angår,

b) handling som avses i 13 §, 20 år efter brevskrivarens död, såvida annat icke följer av 15 § 2 mom.,

c) annan handling 20 år från den dag handlingen är daterad eller, om datering saknas, den dag handlingen i färdigt skick första gången handlades av myndighet.

Utreds inte beträffande handlingar som avses i a eller b punkten, dagen för vederbörande persons eller brevskrivarens död, blir handlingarna offentliga 50 år efter den dag de daterats eller inkommit till myndighet.

18 §. Landskapsregeringen kan, om särskilda skäl föreligger, i enskilt fall förlänga tid för hemlighållande enligt 17 § med sammanlagt högst 50 år.

5 kap. Särskilda stadganden

19 §. Om handläggning inför stängda dörrar i [landstinget] eller vid sammanträde som företräder offentligt samfund eller i fullmäktige, så ock om rättegångs- och domstolshandlingars offentlighet, gäller vad därom är särskilt stadgat.

Se B 1, Lagtingsordning (1972:11), 44 §; D 1, Kommunallag (1997:73), 27 §.

20 §. Om allmänna handlingars förvaring, överlämnande till offentligt arkiv samt utgällning stadgas särskilt.

Se C 5, Arkivlag (2004:13).

21 §. Vägrar vederbörande tjänsteman tillhandahålla handling enligt denna lag, äger sökande därom utverka myndighetens avgörande. Över sådant avgörande samt över myndighets vägran att lämna uppgift ur betänkande enligt 6 § 2 mom. har sökanden rätt att anföra besvär i den ordning, som i allmänhet gäller för ändringsökande i myndighetens beslut. Finns ej sådant förfarande för ändringsökande fastställt, skall besvären anföras hos länsstyrelsen. Avgörande av besvär kan överklagas i vanlig ordning för ändringsökande.

22 §. För överträdelse av vad i 6, 7 och 12 §§ stadgas om handlingars offentlighet eller hemlighållande samt för brytande av förbindelse som avses i 15 eller 16 §, döms den skyldige för hemlighållande eller för underlåtenhet att iakttä handlingssekretess till böter, såvida gärningen icke skall bestraffas såsom brott i tjänsten. Gäller överträdelsen ärende, som underliggör riksmyndighets förvaltningsbehörighet, beivras den såsom i rikslagstiftningen är stadgat.

Angående tryckfrihetsbrott gäller vad därom särskilt är stadgat.

23 §. Denna landskapslag träder i kraft den 1 september 1977.

Har tidigare bestämmelser om allmänna handlingars offentlighet och hemlighållande samt om tystnadsplikt beträffande sådan handling innehåll givits i annan ordning än genom lag, upphör de att gälla, såvida annat icke följer av bestämmelserna i denna landskapslag.

C 5 Arkivlag (2004:13) för landskapet Åland

1 kap. Lagens tillämpningsområde

1 §. I landskapet Åland handhas förvaltningen av offentliga arkiv av Ålands landskapsregering med i 2 § nämnda undantag. Lagen gäller följande arkivbildare:

1) landskapsregeringen samt landskapsregeringen underlydande enheter, verk, affärsverk, inrättningar och myndigheter,

2) Ålands penningautomatförening,

3) kommunala myndigheter och organ,

4) andra samfund, organ och personer när de utför ett offentligt uppdrag enligt landskapslag till den del det som följd av uppdraget uppkommer handlingar som avses i landskapslagen (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet.

På Ålands lagting och Ålands delegation i Nordiska rådet tillämpas dock endast 4 och 5 §§ samt 6 § 1 och 2 mom. i denna lag.

Se C 4, Landskapslag (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet.

2 §. På den evangelisk-lutherska kyrkans arkiv i landskapet tillämpas vad som stadgas i kyrkolagen.

På statliga myndigheter verksamma i landskapet Åland tillämpas arkivlagen (FFS 831/1994), dock så att dessa myndigheter får föra bort sina arkivalier från

C 5 Arkivlag (2004:13)

landskapet endast efter samråd med landskapsregeringen.

Se Af 303 FL II.

2 kap. Landskapsarkivet

3 §. Landskapsregeringen har det högsta överinseendet över arkivväsendet inom landskapet. För att leda och övervaka arkivväsendet i landskapet och för att säkerställa att handlingar som hör till vårt åländska kulturarv bevaras och är tillgängliga för att främja forskning samt styra och utveckla arkivfunktionen upprätthåller landskapsregeringen ett landskapsarkiv. I landskapsarkivet mottas, förvaras och ordnas arkivalier samt hålls sådana tillgängliga för myndigheter, forskare och andra.

3 kap. Arkivfunktionen och organiseringen av den

4 §. Ett arkiv omfattar de handlingar som inkommit till arkivbildaren på grund av dess uppgifter eller som tillkommit genom dess verksamhet.

Med handling avses i denna lag en framställning i skrift eller bild eller en på elektronisk väg eller på annat sätt åstadkommen framställning som kan läsas, avlysnas eller annars uppfattas med tekniska hjälpmedel.

5 §. Varje arkivbildare skall ha en arkivfunktion. Arkivfunktionen har till uppgift att säkerställa att handlingar hålls tillgängliga och bevaras, att sköta den informationstjänst som hänför sig till dem, att bestämma handlingars förvaringsvärde och att gallra ut onödigt material.

Arkivfunktionens krav skall beaktas i arkivbildarens informations- och dokumentförvaltning.

6 §. Arkivbildaren ansvarar för planeringen av arkivfunktionen samt för dess praktiska skötsel.

Varje arkivbildare har en arkivplan vilken skall underställas landskapsregeringen för fastställelse. Av arkivplanen skall framgå åtminstone

1) förvaringstiderna för handlingar som inkommer och uppstår till följd av skötseln av arkivbildarens verksamhet,

2) förvaringssätten för ovan nämnda handlingar,

3) vilka handlingar och uppgifter i handlingar skall bevaras varaktigt,

4) vilka arkivutrymmen som används för handlingar som skall förvaras varaktigt,

5) vilka material och metoder som används för framställning av handlingar och för lagring av information och

6) vilka handlingar som kan utgallras ur arkivet.

Landskapsregeringen kan vid behov genom en landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om punkterna 1 - 6 i 2 mom.

Innan landskapsregeringen fattar beslut om fastställande av en arkivplan skall ett utlåtande inbegäras från riksarkivet till den del beslutet rör utgallring av handlingar.

Arkivfunktionen skall skötas så att den stöder arkivbildaren i dess uppgifter samt tillgodoser enskilda personers och sammanslutningars rätt att få ut uppgifter ur offentliga handlingar och att enskilda personers

och sammanslutningars rättsskydd samt datasekretess har beaktats på behörigt sätt och att tillgången på handlingar som ansluter sig till enskilda personers och sammanslutningars rättsskydd säkerställs och att handlingarna betjänar forskningen.

7 §. Arkivfunktionen i kommunerna skall organiseras av kommunstyrelsen. Dessa utser den tjänsteinnehavare eller funktionär som leder kommunens arkivfunktion och arkivbildning och svarar för de handlingar som skall förvaras varaktigt.

Vad som i 1 mom. stadgas om kommunerna gäller också kommunalförbund och andra motsvarande samarbetsformer.

8 §. Landskapsregeringen har rätt att utan hinder av sekretesstadgandena få uppgifter om arkivbildarnas arkivfunktion och inspektera de i 1 § 1 mom. nämnda arkivbildarnas arkivfunktion.

4 kap. Framställning, förvaring och användning av handlingar

9 §. Framställningen av handlingar och lagringen av information som skall bevaras varaktigt eller för viss tid framöver skall ske med användning av material och metoder som är arkivbeständiga. Handlingar som skall förvaras varaktigt skall förvaras i sådana arkivutrymmen som är skyddade mot förstörelse, skada och obehörig användning. Förvaringsutrymmena för arkiv skall vara säkra mot brand, fukt, stöld och annan åverkan.

10 §. Handlingar som inte skall förvaras varaktigt skall efter den förvaringstid som fastställts för dem gallras ut så att datasekretessen är tryggad.

11 §. Handlingar som hör till i 1 § 1 mom. nämnda arkivbildare och som skall förvaras varaktigt skall överföras till landskapsarkivet vid den tidpunkt och med iakttagande av det förfarande landskapsregeringen beslutar. Den överlåtande arkivbildaren svarar för förvaringen av handlingarna före överföringen, för att handlingarna ställs i sådant skick att de kan överföras och för de kostnader som föranleds av överföringen till landskapsarkivet.

I landskapsarkivet kan på basis av ett särskilt avtal även tas emot sådana handlingar från andra arkivbildare som skall förvaras varaktigt. Om det inte avtalas eller stadgas särskilt om överlåtna handlingars offentlighet iaktas 12 § 2 mom.

5 kap. Privata arkiv

12 §. Ett privat arkiv eller handlingar som hör till det kan med stöd av ett avtal som ingås med arkivets ägare övertas och förvaras eller vårdas i landskapsarkivet.

I fråga om sådana privata brev och andra handlingars offentlighet som hör till ett privat arkiv som avses i 1 mom. skall iaktas vad som med överlåtaren överenskommit om offentligheten. Om offentligheten gäller dessutom i tillämpliga delar landskapslagen om allmänna handlingars offentlighet.

13 §. Landskapsregeringen kan föra register över privata arkiv och därtill hörande handlingar som är av

betydelse för landskapets kulturarv eller för åländsk forskning.

13a §. (2004/26) Löper ett arkiv eller en därtill hörande handling som är i privat ägo och som har betydelse för det åländska kulturarvet eller forskningen uppenbar risk att förstöras eller förkomma eller utbjuds arkivet eller handlingen till salu, har landskapsregeringen rätt att mot full ersättning lösa in den privata handlingen eller arkivet eller ta en kopia därav. Samtidigt skall bestämmas när det inlösta materialet blir offentligt med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna om allmänna handlingars offentlighet.

Om utförelse ur landskapet av handlingar som avses i denna paragraf stadgas särskilt.

13b §. (2004/26) När landskapsregeringen beslutat att ett arkiv eller en handling skall inlösas eller kopieras med stöd av 13a § 1 mom. kan landskapsregeringen besluta att arkivet eller handlingen omedelbart skall överföras till landskapsarkivet eller till annan anvisad säker förvaringsplats för att förvaras där till inlösning- eller kopieringsbeslutet vunnit laga kraft.

Uppgifter ur en handling, en samling eller ett arkiv som avses i 1 mom. får inte lämnas till obehöriga under förvaringstiden.

13c §. (2004/26) Ändring får inte sökas i ett sådant i 13b § avsett beslut om temporär förvaring som landskapsregeringen fattat. I annat beslut som landskapsregeringen fattat med stöd av denna lag får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, till den del fråga är om lagligheten av beslutet.

6 kap. Ikraftträdande

14 §. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005. Genom denna lag upphävs, såvitt gäller giltigheten i landskapet Åland, arkivlagen den 20 februari 1981 (FFS 184/1981). Arkivbildare kan dock fatta beslut om och [landskapsstyrelsen] kan fastställa i 6 § avsedda arkivplaner innan denna lag träder i kraft.

C 6 Statistiklag (1994:42) för landskapet Åland

1 §. Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på landskapets myndigheter som framställer officiell statistik.

2 §. Grunderna för uppgiftsinsamlingen

Innan uppgifter för framställning av statistik samlas in skall myndigheten undersöka om det är möjligt att använda uppgifter som samlats in i något annat sammanhang.

För att kunna ålägga någon att lämna uppgifter för framställning av statistik måste myndigheten ha stöd i denna lag eller annan lag. Saknas stöd i lag är det frivilligt att lämna de uppgifter som begärs för framställning av statistik.

Uppgifterna skall samlas in utan identifikationsuppgifter då det är möjligt med avseende på framställningen av statistiken.

3 §. (2007/92) Förhållandet till bestämmelser om personregister

Vid framställning av sådan statistik som avses i denna lag iakttas vad som föreskrivs i landskapslagen (2007:88) om behandling av personuppgifter i landskaps- och kommunalförvaltningen, om inte annat föreskrivs i denna eller någon annan lag.

Se C 3, Landskapslag (2007:88) om behandling av personuppgifter i landskaps- och kommunalförvaltningen.

4 §. Uppgiftsinsamling

En myndighet skall se till att endast de uppgifter som är nödvändiga för framställning av statistik begärs av uppgiftslämnaren.

Uppgifterna skall samlas in på ett sätt som medför så små kostnader som möjligt för uppgiftslämnaren och samhället samt på ett sätt som inte är onödigt betungande för uppgiftslämnaren.

5 §. Beslut om uppgiftsinsamling

Efter att ha samrått med uppgiftslämnarna eller med företrädare för berörda sektorer beslutar myndigheten vilka uppgifter som skall samlas in samt vilka förfaringssätt och tidsfrister som skall iakttas vid uppgiftsinsamlingen.

Uppgiftslämnarna eller deras företrädare skall i god tid innan insamlingen sker underrättas om beslutet att samla in uppgifter samt om insamling av nya eller ändrade uppgifter.

6 §. Information till uppgiftslämnarna

När uppgifter samlas in skall uppgiftslämnarna informeras om ändamålet med uppgiftsinsamlandet, vilka förfaringssätt som skall användas vid framställningen av statistiken samt om grunderna för utlämnandet av uppgifter.

De som är skyldiga att lämna uppgifter skall få återsrapportering om de statistiska uppgifterna.

7 §. Uppgiftsskyldighet för landskapets myndigheter

Landskapets myndigheter är, utan hinder av sekretessbestämmelserna, skyldiga att lämna Ålands statistik- och utredningsbyrå uppgifter ur det uppgiftsmaterial de förfogar över samt uppgifter om den egna verksamheten och ekonomin.

8 §. Uppgiftsskyldighet för näringsidkare och yrkesutövare

Näringsidkare och yrkesutövare samt landskapets affärsverk och kommunala bolag som bedriver affärsverksamhet är skyldiga att till Ålands statistik- och utredningsbyrå lämna uppgifter om

- 1) arten av den verksamhet som de bedriver och var den bedrivs,
- 2) ägoförhållanden,
- 3) ekonomin,
- 4) produkterna samt
- 5) de resurser som verksamheten förutsätter och deras användning.

9 §. Uppgiftsskyldighet för kommuner och kommunalförbund

Kommuner och kommunalförbund är skyldiga att till Ålands statistik- och utredningsbyrå lämna uppgifter om

C 6 Statistiklag (1994:42)

- 1) ekonomin,
- 2) produkterna,
- 3) tillhandahållen service samt
- 4) de resurser verksamheten förutsätter och deras användning.

10 §. Uppgiftsskyldighet för vissa samfund

Samfund som inte eftersträvar vinst är skyldiga att till Ålands statistik- och utredningsbyrå lämna uppgifter om

- 1) arten av den verksamhet som de bedriver och var den bedrivs,
- 2) innehavet,
- 3) ekonomin samt
- 4) de resurser som verksamheten förutsätter och deras användning.

11 §. Riksmyndigheters uppgiftsskyldighet

En riksmyndighet är skyldig att till Ålands statistik- och utredningsbyrå lämna uppgifter ur det uppgiftsmaterial den förfogar över samt uppgifter om den egna verksamheten och ekonomin till de delar uppgifterna behövs för att framställa statistik om förhållandena i landskapet. Denna skyldighet gäller inte uppgifter som skall hemlighållas med hänsyn till rikets säkerhet eller försvarets intressen. Då uppgifterna insamlas skall statistik- och utredningsbyrån på det sätt 23 § 2 punkten självstyrelselagen för Åland anger samarbeta med den ifrågavarande riksmyndigheten.

Om riksmyndigheters skyldighet att på begäran tillhandahålla behöriga myndigheter i landskapet sådana statistiska uppgifter om förhållandena i landskapet som de på grund av rikslagstiftning har tillgång till stadgas i 30 § 5 punkten självstyrelselagen.

12 §. Begränsning av uppgiftsskyldighet

Det finns inte någon skyldighet att lämna uppgifter enligt 7-10 §§ om det förhållande som uppgiften avser är äldre än fyra år när uppgiften begärs.

13 §. Befrielse från uppgiftsskyldigheten

En myndighet skall på begäran av en uppgiftsskyldig helt eller delvis befria denne från uppgiftsskyldigheten om uppgiftslämnandet innebär oskäligen olägenhet för denne och befrielsen inte nämnvärt försvårar framställandet av statistiken.

14 §. Bearbetning och lagring av uppgifter

Uppgifter som samlats in för statistiska ändamål får inte bearbetas, lagras och utplånas på ett sådant sätt att enskilds integritet kränks eller affärs- eller yrkeshemlighet äventyras.

Uppgifter som samlats in för statistiska ändamål skall bearbetas med iakttagande av god statistiksed.

15 §. Skydd av uppgifter

En myndighet skall se till att uppgifterna i framställningens alla skeden är skyddade mot olovlig bearbetning, användning, utplånande och ändring samt mot olovligt tillgrepp.

16 §. Användning av utomstående tjänster

En myndighet kan anlita utomstående tjänster i statistikframställningens olika skeden. När användningen av utomstående tjänster och villkoren för uppdragen

prövas och övervakningen ordnas skall särskild uppmärksamhet ägnas frågor om sekretess.

Den som utför ett uppdrag har samma skyldighet att skydda uppgifterna som den myndighet som framställer statistik har enligt 15 § och uppdragstagaren har inte rätt att använda och lämna ut uppgifterna för andra ändamål eller spara dem för att själv lagra dem. Den som utför ett uppdrag skall iakta tystnadsplikt enligt 22 §.

17 §. Statistikens kvalitet

Statistiken skall vara så tillförlitlig som möjligt och den skall ge en riktig bild av de förhållanden som belyses. Statistiken skall göras allmänt tillgänglig så snabbt som möjligt efter att den blivit klar.

För att säkerställa uppgifternas jämförbarhet skall när statistik framställs i mån av möjlighet användas enhetliga begrepp, definitioner och klassificeringar.

18 §. Hemlighållande av uppgifter

Uppgifter som erhållits eller använts för statistiska ändamål är sekretessbelagda, om inte något annat följer av 2 och 3 mom.

Uppgifter som beskriver verksamhet som bedrivs av landskapets, statens och kommunernas myndigheter är offentliga.

Följande uppgifter om näringsidkare och yrkesutövare samt juridiska personer är offentliga:

- 1) affärs- och samfundssignum,
- 2) namn,
- 3) språksignum,
- 4) hemkommun och adress,
- 5) juridisk form,
- 6) arten av den verksamhet som bedrivs,
- 7) var verksamheten bedrivs,
- 8) huvudsakliga nyttigheter,
- 9) antalet anställda,
- 10) omsättning samt
- 11) idkande av utrikeshandel.

19 §. Utlämnande av uppgifter

Sekretessbelagda uppgifter som erhållits eller använts för statistiska ändamål får lämnas till utomstående endast på de grunder som stadgas i lag eller med samtycke från den som uppgifterna gäller. Dessa uppgifter får emellertid inte lämnas ut för att användas vid administrativt beslutsfattande eller vid någon annan motsvarande behandling av ett ärende.

En myndighet får lämna ut uppgifter för vetenskapliga undersökningar och för statistiska ändamål. Personuppgifter som avses i landskapslagen om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen och andra identifikationsuppgifter får dock inte lämnas ut. (2007/92)

Utän hinder av vad som anges i 2 mom. får Ålands statistik- och utredningsbyrå för vetenskaplig forskning och för statistiska ändamål lämna ut uppgifter om ålder, kön, utbildning och yrke under förutsättning att den som får uppgifterna har rätt enligt 3a kap. landskapslagen om allmänna handlingars offentlighet, landskapslagen om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen eller enligt landskapslagen (1999:50) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om personregister att inhämta dessa uppgifter. (2007/92)

Utlämnandet av uppgifter får inte medföra skada eller olägenhet för den som uppgifterna gäller. Den myndighet som lämnar ut uppgifterna skall när uppgifterna lämnas ut meddela de föreskrifter som är nödvändiga för skyddet av uppgifterna.

Se C 4, Landskapslag (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet; C 3, Landskapslag (2007:88) om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen; C 25, Landskapslag (1999:50) om tillämpning i landskapet Åland av riks-författningar om personregister att inhämta dessa uppgifter.

20 §. Utlämnande av uppgifter till riksmyndighet

Utän hinder av 18 och 19 §§ får uppgifter lämnas ut till en riksmyndighet för framställning av statistik.

21 §. Avgiftsfrihet för uppgifter

Ålands statistik- och utredningsbyrå har rätt att få de uppgifter som avses i 7 § avgiftsfritt.

Den återrapportering som avses i 6 § 2 mom. är avgiftsfri för dem som lämnat uppgifterna.

22 §. Tystnadsplikt

Uppgifter som enligt 18 § skall hållas hemliga får inte röjas för utomstående och inte utnyttjas för enskild nytta.

Vad som stadgas i 1 mom. tillämpas också på sådana uppgifter om program och anvisningar för automatisk databehandling i anslutning till statistikframställningen som äventyrar datasekretessen om de avslöjas.

23 §. Brott mot statistiksekretessen

Den som utan laglig rätt lämnar ut uppgifter som erhållits eller använts för statistiska ändamål eller den som brutit mot de föreskrifter som avses i 19 § eller mot den tystnadsplikt som anges i 22 § skall för brott mot statistiksekretessen dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

24 §. Vite

Om en uppgiftsskyldig försummar att lämna uppgifter inom utsatt tid får landskapsregeringen vid vite ålägga den uppgiftsskyldige att lämna uppgifterna.

Landskapsregeringen utdömer vite.

Se C 2, Landskapslag (2008:10) om tillämpning i landskapet av viteslagen.

25 §. Brott mot uppgiftsskyldigheten

En uppgiftsskyldig som uppsåtligen försummar att lämna uppgifter som avses i denna lag skall för *underlåtenhet att fullgöra uppgiftsskyldighet vid statistikinsamling* dömas till böter.

En uppgiftsskyldig som försummar att lämna uppgifter som ålagts med stöd av 24 § och som ådömts vite för denna försummelse kan inte dömas till straff för samma gärning.

En uppgiftsskyldig som uppsåtligen lämnar oriktiga uppgifter eller meddelanden för fullgörande av den uppgiftsskyldighet som anges i denna lag skall för *lämnande av oriktiga uppgifter vid statistikinsamling* dömas till böter.

Om en förseelse som nämns i 1 och 3 mom. i sin helhet skall anses uppenbart ringa, kan myndigheten avstå från att anmäla förseelsen till åtalsprövning.

26 §. Ändringsökande

I beslut som landskapsregeringen fattat med stöd av denna lag får ändring sökas genom besvär hos

högsta förvaltningsdomstolen. Besvär över ändamålsenligheten av landskapsregeringens beslut kan inte anföras.

I beslut som en myndighet underställd landskapsregeringen fattat med stöd av denna lag får ändring sökas hos landskapsregeringen.

Om besvärsmått, besvärstid, anförande av besvär och besvärсанvisning gäller vad därom stadgas i rikslagsstiftning.

27 §. Bemyndigande

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

28 §. Ikraftträdelsebestämmelser

Denna lag träder i kraft den 1 juni 1994.

Genom denna lag upphävs, såvitt fråga är om landskapet Åland, lagen om lämnande av vissa uppgifter för officiell statistik (FFS 96/1954) samt 2 och 3 §§ lagen om statistikcentralen (FFS 796/1970).

C 7 Landskapslag (1994:43) angående tillämpning i landskapet Åland av lagen om offentlig upphandling

1 §. (2007/50) Lagens tillämpningsområde

Följande riks-författningar är med i denna lag angivna undantag tillämpliga i landskapet Åland vid upphandling som görs av landskapsregeringen, under landskapsregeringen lydande myndigheter och inrättningar, kommunala myndigheter samt övriga upphandlingsenheter som avses i denna lag:

1) lagen om offentlig upphandling (FFS 348/2007) och

2) lagen om upphandling inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (FFS 349/2007).

Med avvikelse från vad som gäller i enlighet med de i 1 mom. angivna riks-författningarna är denna lag endast tillämplig på upphandling som beräknas uppgå till gällande EU-tröskelvärdet enligt EG:s bestämmelser om offentlig upphandling.

Ändringar av de i 1 mom. angivna lagarna gäller från det att de träder i kraft i riket, om inte annat följer av denna lag eller annan landskapslag.

Hänvisningar i rikslagsstiftningen till andra författningar skall inom landskapets behörighet avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen. En förvaltningsuppdrag som i enlighet med riks-författningar i 1 mom. ankommer på en myndighet i riket skall i landskapet skötas av landskapsregeringen, till den del uppgifterna faller inom landskapets behörighet.

Se Ft 608 och Ft 609, FL I.

Beträffande upphandling som underskrider tröskelvärdet, se C 9, ÅLRB (2006:41) gällande vissa upphandlingar.

2 §. Övriga upphandlingsenheter

Med övriga upphandlingsenheter enligt 1 § 1 mom. avses sådana juridiska personer, enheter och upphandlare som landskapsregeringen, under landskapsregeringen lydande myndigheter och inrättningar samt kommunernas och kommunalförbundens myndigheter på samma sätt som statens, kommunernas och

C 8 LF (1998:101) om offentlig upphandling

kommunalförbundens myndigheter enligt 2 § lagen om offentlig upphandling har inflytande i eller vilka på annat sätt enligt sistnämnda bestämmelse kan anses tillhöra den offentliga förvaltningen.

Som upphandlingsenheter enligt denna lag avses även affärsverk underställda landskapsregeringen.

3 §. (2007/50) Närmare bestämmelser

Om det inte hör till området för lag kan landskapsregeringen inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att bestämmelser som har utfärdats med stöd av någon av de i 1 § 1 mom. angivna lagarna skall tillämpas i landskapet oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver. (2008/101)

Utän hinder av bestämmelserna om hemlighållande av handling har landskapsregeringen rätt att till berörda myndigheter i riket och inom den Europeiska gemenskapen vidarebefordra sådana uppgifter som landskapsregeringen har fått på basis av denna lag.

Tidigare 1 mom. har blivit 2 mom. genom (2008/101).

4 §. Landskapsförordning

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

Se C 8, Landskapsförordning (1998:101) om offentlig upphandling.

5 §. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 1 juni 1994.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Denna lag skall inte tillämpas på upphandling som har påbörjats innan lagen har trätt i kraft.

Ikraftträdelsebestämmelse (2007/50):

Denna lag träder i kraft den 1 september 2007. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft. Denna lag skall inte tillämpas på upphandling som har påbörjats innan lagen har trätt i kraft.

C 8 Landskapsförordning (1998:101) om offentlig upphandling**1 kap. Allmänna bestämmelser****1 §. Allmänt**

Med de avvikelser som anges i denna förordning och som följer av landskapslagen (1994:43) angående tillämpning i landskapet Åland av lagen om offentlig upphandling skall följande riksförfattningar tillämpas i landskapet Åland:

1) förordningen den 29 maj 1998 om sådan upphandling av varor, tjänster och byggnadsentreprenader som överstiger tröskelvärdet (FFS 380/1998) samt

2) förordningen den 29 maj 1998 om sådan upphandling som överstiger tröskelvärdena av enheter verksamma inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationssektorerna (FFS 381/1998).

Se Ft 609 och 610, FL I.

2 §. Ändring av i 1 § avsedda bestämmelser

Ändring av i 1 § avsedd författning gäller i landskapet Åland, om inte annat följer av bestämmelserna i denna förordning.

3 §. Förvaltningsmyndigheter

De förvaltningsuppgifter som enligt i 1 § angivna författningar ankommer på rikets myndigheter skall i landskapet handhas av [landskapsstyrelsen], såvitt fråga är om uppgifter som faller inom landskapets behörighetsområde.

Hänvisas i de i 1 § nämnda författningarna till bestämmelser i rikslagstiftningen vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen, skall hänvisningarna anses avse bestämmelserna i landskapslagstiftningen.

2 kap. Materiella bestämmelser**4 §. Förordning om sådan upphandling av varor, tjänster och byggnadsentreprenader som överstiger tröskelvärdet**

Med avvikelse från bestämmelserna i förordningen om sådan upphandling av varor, tjänster och byggnadsentreprenader som överstiger tröskelvärdet

1) skall upphandlingsenheten på lämpligt sätt lämna en skriftlig rapport om verkställd upphandling och val av förfarande med i 19 § 1 mom. nämnt innehåll till kommissionen på dess begäran,

2) skall upphandlingsenheten sända en annons enligt 20 § 2 mom. på lämpligt sätt till Byrån för Europeiska gemenskapens officiella publikationer på svenska eller på något annat av de språk som är officiella inom Europeiska unionen. Vad som i övrigt är föreskrivet om avsändningsdag och publiceringsförbud i nämnda moment skall även gälla de upphandlingsenheter som omfattas av denna förordning,

3) kan den anbudsbegäran jämte bilagor som avses i 29 § 2 mom. upprättas på svenska eller på något annat av de språk som är officiella inom Europeiska unionen,

4) skall upphandlingsenheten utöver vad som anges i upphandlingsenhetens interna handlingar på lämpligt sätt meddela skälen till avvikelser enligt 33 § till kommissionen på dess begäran samt

5) skall upphandlingsenheten på lämpligt sätt sända det i 47 § 1 mom. nämnda meddelandet, som i landskapet skall omfatta upphandlingar enligt denna landskapsförordning, till kommissionen.

5 §. Förordning om sådan upphandling som överstiger tröskelvärdena av enheter verksamma inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationssektorerna

Med avvikelse från bestämmelserna i förordningen om sådan upphandling som överstiger tröskelvärdena av enheter verksamma inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationssektorerna

1) skall upphandlingsenheten på lämpligt sätt göra en anmälan om i 4 § 4 mom. nämnda teletjänster till kommissionen på dess begäran,

2) skall upphandlingsenheten på lämpligt sätt underrätta kommissionen om de uppgifter som avses i 5 § 2 mom. på dess begäran,

3) skall upphandlingsenheten sända en annons enligt 14 § 2 mom. på lämpligt sätt till Byrån för Europeiska gemenskapens officiella publikationer på svenska eller på något annat av de språk som är officiella inom Europeiska unionen. Vad som i övrigt är föreskrivet om avsändningsdag och publiceringsförbud i nämnda moment skall även gälla de upphandlingsenheter som omfattas av denna förordning,

4) kan förfrågningsunderlaget jämte bilagor enligt 24 § 4 mom. upprättas på svenska eller på något annat av de språk som är officiella inom Europeiska unionen,

5) skall upphandlingsenheten på lämpligt sätt tillställa kommissionen de uppgifter som avses i 37 § 1 mom. på dess begäran samt

6) skall upphandlingsenheten på lämpligt sätt sända ett meddelande om de i 38 § nämnda uppgifterna till kommissionen på i nämnda paragraf angivna tidpunkter.

3 kap. Särskilda bestämmelser

6 §. *Ikraftträdelse*

Denna förordning träder omedelbart i kraft.

Genom denna förordning upphävs landskapsförordningen (1996:23) den 27 februari 1996 om offentlig upphandling.

C 9 Ålands landskapsregerings beslut (2006:41) gällande vissa upphandlingar

1 §. *Tillämpningsområde*

Detta beslut gäller såsom anvisning för verkställande av landskapets årliga budget och tillämpas på landskapsregeringen, under landskapsregeringen lydande myndigheter och inrättningar med undantag av Ålands hälso- och sjukvård vid upphandlingar vars värde understiger de tröskelvärden som avses i 1 § 2 mom. punkt 5 landskapslagen (1994:43) angående tillämpning i landskapet Åland av lagen om offentlig upphandling. Beslutet tillämpas inte på landskapets affärsverk.

Beslutet gäller dock inte sådana upphandlingar som avses i 1 § 2 mom. punkterna 1-4 samma lag samt finansiella tjänster.

2 §. *Målsättning*

Vid upphandling eftersträvas fri konkurrens samt iakttagande av principerna om icke-diskriminering, öppenhet, proportionalitet och ömsesidigt erkännande.

Särskilt eftersträvas att miljöhänsyn integreras i så stor utsträckning som möjligt i upphandlingsförfarandet.

3 §. *Definitioner*

Med upphandling avses i detta beslut köp, leasing, hyra eller upphandling på avbetalning med eller utan köpoption av varor, byggtrenader eller tjänster.

Med tjänsteupphandling avses inte;

1) avtal om förvärf eller hyrning av fast egendom, byggnader eller rättigheter i anslutning till sådana

oberoende av finansieringsformen eller betalnings-sättet. Beslutet tillämpas dock på ett kontrakt om finansiella tjänster oberoende av vilken form det har när det sluts i samband med ett dylikt förvärfv- eller hyresavtal,

2) avtal om skiljeförfarande eller förlikningstjänster,

3) avtal gällande finansiella tjänster i anknytning till emittering, anskaffning, försäljning eller överföring av värdepapper eller andra finansiella instrument eller Finlands Banks tjänster,

4) anställningsavtal, eller

5) avtal om annan forskning och produktutveckling än sådan som uteslutande är till nytta för upphandlingsenheten i dess affärsverksamhet och vars kostnader upphandlingsenheten står för.

4 §. *Upphandlingsförfarande*

Upphandling skall som huvudregel ske genom öppet förfarande och utannonsering i massmedia.

Vid upphandlingar vars värde kan antas understiga 20.000 € exklusive moms eller om särskilda skäl inte föranleder öppet förfarande kan anbudsbegäran istället riktas till två eller flera leverantörer.

Förfarandena i moment 1 och 2 kan kombineras så att en anbudsbegäran såväl riktas som offentliggörs genom annonsering.

5 §. *Direkt köp*

Med undantag av vad som i övrigt föreskrivs i detta beslut kan upphandling göras som direkt upphandling hos en viss leverantör om;

1) värdet av upphandlingen beräknas vara av ringa värde, dock ej högre än 10.000 € exklusive moms, eller

2) varan eller tjänsten inte kan fås på annat håll, eller

3) upphandlingen är av brådskande karaktär som inte beror på upphandlingsenhetens försummelse.

6 §. *Anbudsbegäran*

Anbudsbegäran skall utformas så tydligt som möjligt samt om inte särskilda skäl föreligger upprättas skriftligen.

Klara, tydliga och kvantifierbara kvalifikationskrav bör övervägas, såsom;

1) art och kvalitet på den vara eller tjänst som skall upphandlas,

2) hur lång tid anbudet skall vara ikraft,

3) om delanbud kan ges,

4) leveranstid och leveransvillkor,

5) betalningsvillkor och eventuella krav på säkerheter,

6) när och på vilket sätt anbudet skall ha inkommit för att kunna beaktas,

7) krav i fråga om ägar- och immaterialrättigheter,

8) språkkrav,

9) krav i fråga om varans eller tjänstens miljöpåverkan, samt

10) de villkor i enlighet med vilka upphandlingsenheten avser ingå avtal.

Ur anbudsbegäran skall det vidare framgå vilka urvalskriterier som kommer att tillämpas vid val av anbud, vilka handlingar som skall bifogas för att veri-

C 10 LL (1971:42) om Ålands landskapsregering

fiera dessa urvalskriterier samt vilken vikt urvalskriterierna eventuellt kommer att tillmätas vid antagandet av anbud. Gällande val av anbud se 9 §.

7 §. Förlängning av tidsbundna avtal

Förlängning av ett tidsbundet avtal får endast ske om det finns särskilda villkor om detta i avtalet.

8 §. Mottagande samt öppnande av anbud

Registratorskontoret eller den enhet/tjänsteman som enligt anbudsbegäran skall ta emot anbuden stämplar de inlämnade kuverten. Efter att anbudstiden utgått öppnas samtliga anbud vid ett och samma tillfälle. I undantagsfall kan dock anbuden fördelas mellan flera öppningstillfällen. I så fall uppgörs ett öppningsprotokoll per tillfälle.

Anbuden skall öppnas i närvaro av minst två tjänstemän varvid öppningsprotokoll skall föras.

I öppningsprotokollet skall anges vilka anbud som inkommit, anbudsgivares eventuella reservationer, vem som varit närvarande vid öppningen samt ifall det förekommer för sent inkomna anbud.

Samtliga sidor i de inkomna anbuderna skall märkas med de öppnande tjänstemännens initialer. Det är dock tillräckligt att pärmen märks då det är fråga om inbundna broschyrer och dylikt material.

Om anbudsgivare i anbudsbegäran tillåtit avge anbud per fax eller e-post bör detta riktas till registrators faxnummer respektive e-post adress eller annan i anbudsbegäran specifik angiven adress eller nummer.

9 §. Val av anbud

Bland de anbud som uppfyller de i anbudsbegäran uppställda kvalifikationskraven antas det anbud som enligt urvalskriterierna utgör det totalekonomiskt förmånligaste anbudet.

Om några urvalskriterier inte anges i anbudsbegäran bedöms anbudet enligt priset. Anges flera urvalskriterier bedöms dessa enligt den viktning som anges i anbudsbegäran eller om någon sådan inte gjorts enligt en samlad bedömning.

10 §. Beslut

Beslut om att anta ett anbud kan ske i ett eller flera steg. I det fall det sker i flera steg tas först ett beslut om att inleda kontraktsförhandlingar. När dessa förhandlingar är avslutade och om överenskommelse nåtts samt om bedömningen kvarstår avseende vilket anbud som skall antas fattas beslut om att ingå avtal med anbudsgivaren. I det fall förhandlingar är onödiga och anbudet antas i ett enda steg fattas enbart ett beslut om att anta anbudet.

Ett beslut om att anta ett anbud skall alltid motiveras och delges samtliga anbudsgivare. Anbudsgivare vars anbud inte har antagits skall underrättas om möjligheterna att besvara sig. Det samma gäller anbudsgivare vars anbud inkommit efter anbudstidens utgång eller inte följt förfarandet för inlämnande av anbud.

11 §. Ikraftträdelsebestämmelser

Detta beslut träder ikraft den 1 maj 2006 och tillämpas på upphandlingar som påbörjas den 1 maj 2006 eller därefter. Genom beslutet upphävs landskapsstyrelsens beslut gällande vissa upphandlingar som är antagna genom protokoll nr 6, ärende nr 12 F10/26.2.2004, publicerat i Ålands författningssamling nr 10 från år 2004, dock så att det fortfarande tillämpas på upphandlingar som påbörjats innan den 1 maj 2006.

Organisationen

C 10 Landskapslag (1971:42) om Ålands landskapsregering (2008/11)

1 kap. Allmänt

1 §. För att handha landskapets allmänna styrelse och förvaltning tillsätter lagtinget, på sätt därom är stadgat i lagtingsordningen, en landskapsregering bestående av lantrådet och högst sju ledamöter. En av ledamöterna skall utses till vice lantråd, som fullgör lantrådets åligganden då lantrådet har förfall. (2003/53)

2 mom. upphävt (2003/53).

3 mom. upphävt (1998/69).

2 §. På landskapsregeringen ankommer att bevaka landskapets rätt och bästa samt att till verkställighet befordra lagtingets beslut och övriga förfoganden. Angående landskapsregeringens uppgifter i övrigt stadgas särskilt.

Landskapsregeringen kan för fullgörandet av förvaltningsuppgifterna tillsätta särskilda organ för ärendenas beredning. (1995/76)

2a §. (1998/69) Landskapsregeringen biträds i sitt arbete av olika förvaltningsorgan. Om de förvaltningsorgan som skall finnas stadgas genom landskapslag.

Varje del av landskapsregeringens förvaltning skall vara underställd lantrådets eller viss ledamots ansvar.

3 §. Upphävd (1998/69).

2 kap. Lantråd och ledamöter

4 §. Upphävd (1988/4).

5 §. (1988/4) Medlemmarna i landskapsregeringen kvarstår i sina uppdrag så länge de åtnjuter lagtingets förtroende. Sedan nyval till lagtinget ägt rum skall ny landskapsregering tillsättas.

Har lagtinget förklarat att landskapsregeringens medlemmar eller någon av dem inte åtnjuter lagtingets förtroende, skall ny landskapsregering utses. Det samma gäller om lantrådet avlidit, på egen begäran befriats från uppdraget eller blivit varaktigt förhindrad att handha uppdraget.

Ledamot av landskapsregeringen befrias från uppdraget på egen begäran eller på förslag av lantrådet. Har ledamot befriats från uppdraget skall fyllnadsval förrättas. Fyllnadsval förrättas även när ledamot har avlidit.

Landskapsregeringens medlemmar skall handha sina uppdrag till dess nya medlemmar utsetts.

6 §. (2003/53) Meddelar lantrådet skriftligen, antingen i samband med att ett ärende anhängiggörs eller under dess behandling i lagtinget, att ärendets avgörande på visst sätt innebär att lantrådet anser sig sakna lagtingets förtroende, skall, om sådant avgörande faller, landskapsregeringen avgå.

7 §. Valbar till lantråd och ledamot i landskapsregeringen är envar, som enligt lagtingsordningen är röstberättigad i lagtingsval.

Väljs landshövdingen till lantråd eller till ledamot av landskapsregeringen får han eller hon inte tillträda uppdraget förrän han eller hon beviljats avsked från tjänsten. Genom landskapslag kan inskränkningar göras i rätten för den som står i offentligrättsligt anställningsförhållande till landskapet eller en kommun att inneha uppdrag som medlem av landskapsregeringen. (2003/53)

Av kandidat för val av lantråd, vicelantråd eller ledamot i landskapsregeringen erfordras att han givit sitt skriftliga samtycke till att emottaga uppdraget.

Ang. valbarhet, se B 1, Lagtingsordning (1972:11), 5 §.

8 §. Lantrådet och ledamöterna i landskapsregeringen ansvarar för sina tjänsteåtgärder enligt allmän lag.

Grundläggande bestämmelser om tjänstemäns ansvar ingår i Skadeståndslag 4:2, Ci 301 FL I. Se även Strafflag 40 kap., St 101 FL I.

9 §. Innan lantrådet och ledamöterna tillträder sina uppdrag, skall de i landskapsregeringen i närvaro av lagtingets talman och landshövdingen eller företrädare för dem avgiva denna försäkran: ”Jag NN försäkrar att jag vill i utövningen av mitt uppdrag i Ålands landskapsregering efter all min förmåga främja den rätt, som i enlighet med grundlagarna tillkommer landskapet Ålands befolkning samt rikets regering och riksdag”.

10 §. (1988/4) Angående arvode och övriga ersättningar, som lantrådet och ledamot av landskapsregeringen åtnjuter för sitt uppdrag, stadgas särskilt.

Se C 42, Landskapslag (1985:17) om arvode för medlem av Ålands [landskapsstyrelse].

3 kap. Ärendenas handläggning

10a §. (1995/76) De ärenden som ankommer på landskapsregeringen avgörs av medlemmarna vid sammanträde, av enskild medlem eller av tjänsteman.

Ärende som avgörs av medlemmarna vid sammanträde avgörs efter föredragning av ledamot och i närvaro av en tjänsteman. Den föredragande ledamoten har rätt att låta sig biträdas av tjänstemän.

Ärende som avgörs av enskild medlem avgörs efter föredragning av tjänsteman (enskild föredragning).

Ärende som avgörs av tjänsteman avgörs efter föredragning av annan tjänsteman (tjänstemannaföredragning) eller självständigt utan föredragning.

10b §. (1995/76) Medlemmarna avgör vid sammanträde

1) ärende som skall tillställas lagtinget samt ärende som Republikens president, lagtinget eller lagtingets organ eller talmannen tillställt landskapsregeringen,

2) ärende som rör antagande av landskapsförordning eller överenskommelseförordning,

3) ärende som rör landskapets förhållande till staten, annan stat eller mellanstatlig eller internationell organisation,

4) upphävd (2008/11),

5) ärende av allmän eller principiell natur enligt de grunder landskapsregeringen beslutar samt

6) ärende som enskild medlem av landskapsregeringen har befogenhet att avgöra och som han eller hon beslutat att skall avgöras av medlemmarna vid sammanträde.

Ärende av annat än i 1 mom. nämnt slag avgörs av enskild medlem, såvida inte beslut fattats om att ifrågavarande slag av ärenden skall avgöras av tjänsteman. Om den beslutande tjänstemannen vid tjänstemannaföredragning inte godkänner föredragandens förslag till beslut i visst ärende, skall ärendet föredras inför vederbörande medlem av landskapsregeringen.

3 mom. upphävt (2008/11).

4 mom. upphävt (2003/53).

11 §. Upphävd (2003/53).

12 §. Önskar lantrådet i viss angelägenhet inhämta landskapsregeringens yttrande, må landskapsregeringen icke undandra sig att avge sådant.

13 §. Lantrådet eller den ledamot han förordnar i sitt ställe har rätt att närvara vid landskapsregeringen underordnade förvaltningsorgans sammanträden.

14 §. Landskapsregeringen sammanträder så ofta ärendenas behandling det påkallar, dock minst en gång i veckan, såfram icke landskapsregeringen anorlunda besluter.

2-3 mom. upphävda (1975/59).

15 §. Ordförande vid landskapsregeringens sammanträden är lantrådet och vid förfall för honom eller henne vice lantrådet. Vid förfall för båda dessa förs ordet av den till åren äldsta ledamoten. (2003/53)

Landskapsregeringen är beslutförför när minst hälften av medlemmarna är närvarande. (2003/53)

3 mom. upphävt (2003/53)

Vid meningsskiljaktighet verkställs omröstning såsom därom är särskilt stadgat. (1975/59)

16 §. Upphävd (2008/11).

17 §. (1995/76) Önskar medlem av landskapsregeringen väcka initiativ i viss fråga vid landskapsregeringens sammanträde, kan han eller hon meddela därom vid sammanträdet. Godkänner landskapsregeringen initiativet, skall detta antecknas som ärende i protokollet. Initiativ som medlem av landskapsregeringen väcker vid enskild föredragning skall antecknas som ärende i protokollet.

Initiativ vilket antecknats som ärende i protokollet skall beredas på det sätt som gäller för ärenden vilka anhängiggjorts vid landskapsregeringen.

C 11 LL (1975:58) om ärendenas handläggning

18 §. (1975/59) Landskapsregeringens sammanträden är icke offentliga.

19 §. Upphävd (1993/114).

20 §. Närmare bestämmelser angående ärendenas handläggning i landskapsregeringen meddelas i landskapslag.

Se C 11, Landskapslag (1975:58) om ärendenas handläggning i landskapsregeringen.

4 kap. Upphävt (1998/69).

21 §. Upphävd (1998/69).

22 §. Upphävd (1998/69).

23 §. Upphävd (1998/69).

5 kap. Ändringssökande

24 §. Angående besvär över landskapsregeringens beslut gäller vad därom är särskilt stadgat.

Se A 1, Självstyrelselag (1991:71), 25 §.

6 kap. Särskilda bestämmelser

25 §. (1987/42) Landskapsregeringen skall årligen till lagtinget avge en berättelse över landskapets förvaltning och ekonomiska tillstånd. Däri skall även ingå uppgifter om hur lagtingets beslut verkstälts under berättelseåret.

Förvaltningsberättelsen skall överlämnas till lagtinget senast den 31 augusti varje år. (1996/10)

26 §. (1973/26) Denna lag träder i kraft den 1 januari 1973, dock så, att stadgandena i 4 kap. angående det centrala ämbetsverket träder i kraft den 1 juni 1973. Har i annan landskapslag eller författning använts i denna lag upptagen benämning på avdelning skall motsvarande benämning enligt tidigare gällande lag jämväl i dessa fall användas fram till den 1 juni 1973. Genom denna lag upphäves de stadganden i landskapslagen (1952:22) den 16 april 1952 angående landskapsförvaltningen i landskapet Åland som står i strid med stadgandena i denna lag.

Denna lag kan inte ändras eller upphävas, inte heller får avvikelser från den göras på annat sätt än i 55 § lagtingsordningen för landskapet Åland stadgas. (2003/53)

Se B 1, Lagtingsordning (1972:11).

C 11 Landskapslag (1975:58) om ärendenas handläggning i landskapsregeringen (2008/12)**1 kap. Allmänna bestämmelser**

1 §. Landskapsregeringens sammanträden hålles i landskapsregeringens sessionsrum i Mariehamn, såframt icke landskapsregeringen för särskilt fall annorlunda bestämmer.

Efter nyval sammanträder landskapsregeringen första gången på kallelse av lantrådet. Kallelse till övriga ordinarie sammanträden meddelas i den ordning landskapsregeringen beslutar.

Lantrådet har rätt att sammankalla landskapsregeringen till extra sammanträde. Har tre ledamöter

för behandling av visst ärende därom anhållit skall lantrådet snarast möjligt sammankalla sådant sammanträde.

2 §. Är ledamot förhindrad att delta i sammanträde skall han eller hon snarast underrätta lantrådet därom. (2003/54)

Är lantrådet förhindrad att delta i sammanträde skall han eller hon underrätta den som vid förhindret skall föra ordet vid landskapsregeringens sammanträde. (2003/54)

Ledamot som för längre tid önskar avlägsna sig från pågående sammanträde skall uppge orsaken därtill, varefter ordföranden avgör huruvida fallet kan godkännas.

3 §. Upphävd (2008/12).

4 §. Föredragningsordningen vid landskapsregeringens sammanträden fastställs av lantrådet.

Föredragningslista med förslag till beslut skall om möjligt tillställas landskapsregeringens medlemmar senast dagen före det sammanträde då på listan upptagna ärenden föredrages. Under sammanträdet kan ärende med landskapsregeringens godkännande införas på föredragningslistan eller avlägsnas därifrån. Ärende, som landskapsregeringen anser brådskande, kan upptagas till behandling utan att föredragningslista föreligger.

Vid landskapsregeringens sammanträden förs beslutsprotokoll av en tjänsteman som är närvarande vid sammanträdet. Ur protokollet skall framgå hur varje röst fallit vid omröstning och val. (1995/77)

5 §. Vid landskapsregeringens sammanträde skall den föredragande ledamoten först redogöra för ärendet och framlägga sitt förslag till beslut. Därefter har ledamöterna och närvarande tjänstemän rätt att erhålla ordet i den ordning de anmäler sig. Om en fråga rikts direkt till den föredragande ledamoten eller till en tjänsteman som biträder vid föredragningen, skall dock denne omedelbart erhålla ordet för att besvara frågan, varefter den frågande har rätt att fortsätta sitt anförande. (1995/77)

Uttalande skall beröra det ärende som behandlas samt utnyttja i förslag till beslut eller innehålla fråga, upplysning eller motivering till förslag.

6 §. Sedan överläggningen avslutats vid landskapsregeringens sammanträde fattar landskapsregeringen beslut i ärendet. Har annat förslag förutom föredragande ledamotens förslag framförts, skall öppen omröstning verkställas. Härvid röstar först den ledamot som sitter till vänster om lantrådet. Därefter avges rösterna i tur och ordning efter ledamöternas placering så att lantrådet röstar sist. (1995/77)

Faller vid omröstning rösterna lika avgör lantrådets röst, förutom vid val enligt 13 och 14 §§, då lotten avgör. I övrigt skall vid omröstning i tillämpliga delar iakttagas vad som är stadgat beträffande omröstning i lagtinget.

Medlem i landskapsregeringen äger rätt att till protokollet anteckna avvikande mening samt att senast fem dagar efter det ärendet slutbehandlats till registratorskontoret inlämna reservationskrift, som skall fogas till protokollet.

Medlem som nedlagt sin röst och icke antecknat skiljaktig mening till protokollet anses ha biträtt beslutet.

Avgör medlem av landskapsregeringen vid enskild föredragning, i enlighet med 10b § landskapslagen (1971:42) om Ålands landskapsregering, ärende anorlunda än föredraganden föreslagit, har föredraganden rätt att till protokollet anteckna skiljaktig mening jämte kortfattad motivering härtill. Har sådan anteckning inte gjorts anses föredraganden ha biträtt beslutet. (1995/77)

7 §. Första gången ett ärende föredrages för avgörande behandling skall det, om en av landskapsregeringens medlemmar så yrkar, bordläggas till sammanträde tidigast påföljande dag.

Föreslås i annat fall bordläggning eller framställs förslag vars godkännande skulle avbryta den sakliga behandlingen av ärendet och vinner sådant förslag understöd, skall beslut därom fattas innan vidare överläggning i ärendet tillåtes. Har ej beslut fattats om tiden för bordläggningen skall ärendet snarast möjligt upptagas till fortsatt behandling.

Sedan det framgått att bordläggning skall ske, beslutar landskapsregeringen om de vidare utredningar som anses erforderliga i ärendet och avbryter därpå behandlingen.

Önskar medlem av landskapsregeringen bordlägga ärende vid enskild föredragning, skall ärendet bordläggas. Samtidigt skall beslut fattas om de vidare utredningar som behövs i ärendet. (1995/77)

8 §. Protokoll som förts vid landskapsregeringens sammanträde skall genom beslut justeras genast eller i annat fall vid senare sammanträde. Protokollet skall justeras av de närvarande medlemmar som deltagit i behandlingen av de ärenden justeringen omfattar.

Det justerade protokollet skall påtecknas av den tjänsteman som är närvarande vid sammanträdet och för protokollet samt av ordföranden vid det sammanträde då protokollet justerades. (1995/77)

Protokoll vid enskild föredragning förs av föredraganden. Protokollet påtecknas av föredraganden och den beslutande medlemmen av landskapsregeringen. (1995/77)

Vid tjänstemannaföredragning förs beslutsförteckning. Förteckningen förs av föredraganden och den skall godkännas av den beslutande tjänstemannen. (1995/77)

9 §. Expedition med anledning av beslut som fattats vid landskapsregeringens sammanträde undertecknas av den som förde ordet då beslutet fattades och kontrasigneras av den föredragande ledamoten. Vid förfall för tjänstgörande ordföranden undertecknas expeditionen av vicelantrådet, om han eller hon deltagit i beslutet, och i annat fall av den till åren äldsta ordinarie ledamoten som deltog i beslutet. Vid förfall för den föredragande ledamoten kontrasigneras expeditionen av annan ledamot som lantrådet därtill utser. (1995/77)

Då beslut har fattats vid enskild föredragning, undertecknas expeditionen av den beslutande medlem-

men i landskapsregeringen och kontrasigneras av föredraganden.

Expeditioner i anledning av lantrådets beslut och andra åtgöranden undertecknas av lantrådet och kontrasigneras av vederbörande föredragande.

Expedition i anledning av tjänstemans beslut undertecknas av den som fattat beslutet och skall, då ärendet föredragits av annan tjänsteman, kontrasigneras av denne.

Expedition med anledning av förberedande åtgärd undertecknas av vederbörande föredragande på tjänstens vägnar.

9a §. (1995/77) Expedition, om sådan skall utfärdas, skall uppgöras utan dröjsmål. I ärende som avgjorts vid landskapsregeringens sammanträde skall expedition uppgöras senast en vecka efter det landskapsregeringens justerade beslut föreligger. Expedition i ärende som avgjorts i annan ordning skall uppgöras senast en vecka efter det beslutet fattades.

I ärende som avgjorts efter föredragning ansvarar föredraganden för att expeditionen uppgörs i tid.

9b §. (2008/12) *Landskapsregeringens anslagstavla*

Vid Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning skall finnas en anslagstavla, på vilken tillkännagivanden sätts upp om så är särskilt föreskrivet. Vid tillkännagivandet skall bestämmelserna om offentlig delgivning i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland iakttas i tillämpliga delar.

Landskapsregeringens anslagstavla skall vara placerad så att allmänheten har tillgång till den även utom tjänstetid.

2 kap. Val i landskapsregeringen

10 §. Då tjänst eller befattning skall besättas eller annat val förrättas ankommer det på föredraganden att föreslå, vem eller vilka som skall väljas.

Kan enighet inom landskapsregeringen icke uppnås, sker valet såsom i 11-14 §§ stadgas.

Valet förrättas under ledning av lantrådet, som vid valet biträds av en närvarande tjänsteman. (1995/77)

11 §. Gäller valet två eller flera personer, för vilka olika villkor är föreskrivna, eller enas landskapsregeringen om sådana villkor för dem som skall utses, uppdelas valet i skilda förrättningar sålunda, att som kandidater vid varje förrättning godkännes endast personer som uppfyller samma villkor.

Skall två eller flera personer utses samtidigt och har enighet uppnåtts om en del av dem, kan landskapsregeringen enhälligt besluta att endast de övriga väljes enligt 12-14 §§.

12 §. Val av en enda person sker genom öppen omröstning enligt 6 §.

13 §. Då två eller flera personer skall väljas samtidigt kan landskapsregeringen enhälligt besluta att valet förrättas som majoritetsval. Härvid skall de under diskussionen framförda kandidaterna först förtecknas, varpå envar landskapsregeringsmedlem på en valsedel, som ej upptar annat än den röstades namn, antecknar högst så många av dessa kandidater, som det skall väljas personer. Valda blir de som sålunda

C 12 LL (1998:70) om ... allmänna förvaltning

erhållit de flesta rösterna. Vid lika röstetal avgör lotten. Kandidat som icke förtecknats före valet skall strykas vid rösträkningen.

Skall allmänna ersättare för de valda utses, sker detta vid särskilt val med iakttagande av bestämmelserna ovan i detta kapitel.

Är personliga ersättare föreskrivna skall förslag till sådana framföras innan val enligt 1 mom. verkställs. Vid behov fastställs enligt 12 §, vilken ersättare kandidat skall erhålla i händelse han blir vald.

14 §. Kan landskapsregeringen inte enas om val enligt 13 §, förrättas proportionella val. Härvid skall bestämmelserna om val i lagtinget iaktas i tillämpliga delar med följande avvikelser: (1995/77)

1) (1995/77) Lanträdet utsätter tidpunkt för valet samt för inlämnandet och ändring av kandidatlistorna, varom anteckning skall göras i protokollet.

2) Kandidatlista undertecknas av endast en medlem av landskapsregeringen som samtidigt är listans ombudsman.

3) Kandidatlistorna inlämnas till registratorskontoret och skall där under tjänstetid vara tillgängliga för landskapsregeringens medlemmar.

4) Valsedel skall förses med den röstandes namn på därtför avsedd plats.

5) Finner lanträdet valsedel bristfällig, skall han före röstsammanräkningen bereda den röstande tillfälle att rätta valsedeln.

15 §. Därest vald person icke mottager uppdraget, träder utsedd ersättare i hans ställe.

Saknas ersättare skall fyllnadsväl förrättas.

16 §. Av landskapsregeringen vald person kvarstår i sitt uppdrag under den mandattid för vilken han blivit vald och även därefter till dess annan blivit vald i hans ställe, såfram ej annorlunda är stadgat eller föreskrivet.

17 §. Skall personer utses för en mandattid, som begynner tillika med landskapsregeringens ledamöternas ordinarie mandattid, förrättas valet i januari månad, såfram ej annorlunda är särskilt stadgat.

18 §. Vid val i delegation eller annat organ som tillsatts av landskapsregeringen skall i tillämpliga delar iakttagas vad ovan är stadgat om val i landskapsregeringen.

3 kap. Särskilda bestämmelser

19 §. Upphävd (2008/12).

19a §. Upphävd (2008/12).

20 §. Upphävd (2008/12).

21 §. Upphävd (2008/12).

22 §. Närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

C 12 Landskapslag (1998:70) om Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning (2006/91)

1 §. Uppgift

Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning har till uppgift att biträda landskapsregeringen och dess medlemmar i de ärenden och andra uppgifter som ankommer på landskapsregeringen samt att ge service till allmänheten.

Arbetet inom den allmänna förvaltningen leds av en förvaltningschef. (2006/91)

2 §. Upphävd (2008/13).

2a §. (2006/91) Förvaltningschefens uppgift

Det ankommer på förvaltningschefen att övervaka lagligheten inom landskapsregeringens allmänna förvaltning samt att se till att de olika avdelningarna samverkar och att verksamheten bedrivs på ett även i övrigt ändamålsenligt sätt. På begäran av landskapsregeringen är han eller hon skyldig att avge utlåtande över lagligheten av åtgärd som landskapsregeringen planerar vidta.

Förvaltningschefen skall hålla sig underrättad om förhållandena inom den allmänna förvaltningen. Han eller hon skall handlägga ärende som gäller anställande av avdelningschef, ärende som gäller uppsägning, förflyttning och omplacering av avdelningschef eller disciplinära åtgärder mot avdelningschef och ärenden som gäller organisatoriska frågor samt ta initiativ till och utarbeta planer för de administrativa reformer och förbättringar som kan behövas samt fullgöra andra uppgifter i enlighet med vad landskapsregeringen beslutar.

Förvaltningschefen har rätt att närvara och att yttra sig när en annan tjänsteman föredrar ett ärende för avgörande.

Bestämmelserna i 2 mom. gäller i tillämpliga delar även andra delar av landskapsregeringens förvaltning samt de landskapets förvaltningsenheter som är underställda landskapsregeringen.

Förvaltningschefen har rätt att på landskapsregeringens vägnar ta emot delgivningar.

När förvaltningschefen är förhindrad att fullgöra sina uppgifter kan landskapsregeringen utse en annan tjänsteman vid den allmänna förvaltningen att fullgöra de uppgifter som ankommer på förvaltningschefen. Beslutet kan avse samtliga uppgifter eller endast en del av uppgifterna.

Närmare bestämmelser om hur ledningen av den allmänna förvaltningen handhas kan utfärdas genom landskapsförordning.

3 §. Avdelningar och byråer

Landskapsregeringens allmänna förvaltning består av sex avdelningar. Dessa är kansliavdelningen, finansavdelningen, social- och miljöavdelningen, utbildnings- och kulturavdelningen, näringsavdelningen samt trafikavdelningen. Dessutom finns det en lagberedning, om vilken det finns särskilda bestämmelser.

Varje avdelning består av en eller flera byråer som kan indelas i enheter. Om avdelningarnas organisation bestäms genom landskapsförordning.

Förvaltningschefen sköter uppgiften som avdelningschef för kansliavdelningen. Vid varje annan avdelning finns det en avdelningschef. Vid varje byrå finns det en byråchef. En av byråcheferna eller en annan tjänsteman vid avdelningen kan vid behov utses till ställföreträdande avdelningschef, som vid förfall för avdelningschefen fullgör dennes åligganden. Avdelningschefen kan vara chef för en av avdelningens byråer. (2006/91)

Om de övriga tjänster som finns vid de olika avdelningarna och om behörighetskraven för dem beslutar landskapsregeringen. Dessutom kan det finnas tillfälliga tjänstemän samt personal i privaträttsligt anställningsförhållande. (2006/91)

4 §. Avdelningarnas verksamhetsområde

Det huvudsakliga verksamhetsområdet för de olika avdelningarna är

- 1) för kansliavdelningen författningensliga frågor, offentlig förvaltning, externa relationer, allmän ordning och säkerhet samt samhällsplanering,
- 2) för finansavdelningen landskapets ekonomi och den ekonomiska utvecklingen i landskapet,
- 3) för social- och miljöavdelningen välbefinnandet hos människor, djur och miljön,
- 4) för utbildnings- och kulturavdelningen utbildning och kultur jämte kulturminnesvård samt idrott,
- 5) för näringsavdelningen främjandet av näringarna, sysselsättningen och regional balans samt
- 6) för trafikavdelningen trafikfrågor.

5 §. Avdelningschefernas uppgifter

Avdelningschefen leder verksamheten vid avdelningen.

Utöver de uppgifter som enligt andra bestämmelser ankommer på avdelningschef skall denna

- 1) bistå och informera landskapsregeringen och den medlem av landskapsregeringen som är ansvarig för avdelningen i ärenden som handläggs vid avdelningen och i de övriga uppgifter som faller inom avdelningens verksamhetsområde,
- 2) fördela och prioritera avdelningens ärenden och andra uppgifter mellan byråerna och se till att arbetsfördelningen mellan byråerna är rättvis och ändamålsenlig samt att arbetet bedrivs i samverkan med andra byråer och i överensstämmelse med 2 §,
- 3) handlägga ärenden som gäller anställande av personal vid avdelningen samt personalens rättigheter och skyldigheter, om uppgiften inte skall handhas av annan,
- 4) handleda avdelningens personal samt
- 5) (2006/91) bistå förvaltningschefen i dennes uppgift att leda arbetet inom förvaltningen till den del det gäller ledningen av arbetet inom avdelningen och de myndigheter som inom avdelningens verksamhetsområde är underställda landskapsregeringen.

Avdelningschefen har rätt att närvara och yttra sig när annan tjänsteman vid avdelningen föredrar ett ärende för avgörande.

6 §. Upphävd (2006/91).

7 §. Byråchefernas uppgifter

På byråcheferna ankommer

- 1) att bistå och informera den medlem av landskapsregeringen som är ansvarig för byrån i de ärenden som ankommer på byrån och i de övriga uppgifter som skall fullgöras vid byrån,
- 2) att bistå avdelningschefen i dennes uppgift att leda arbetet vid avdelningen och hålla avdelningschefen informerad om de ärenden som handläggs vid byrån,
- 3) att bereda och vid enskild föredragning och tjänstemannaföredragning föredra de ärenden som påförts byrån, om inte uppgiften uppdragits åt annan tjänsteman vid byrån,
- 4) att fördela byråns ärenden mellan de tjänstemän som finns på byrån och se till att arbetsfördelningen på byrån är rättvis och ändamålsenlig samt att arbetet vid byrån bedrivs i överensstämmelse med 2 § samt
- 5) att avgöra de ärenden som landskapsregeringen beslutar att byråchefen skall avgöra.

8 §. Ärendeberedning

Ärenden som handläggs inom den allmänna förvaltningen bereds självständigt och på eget ansvar av den tjänsteman som handlägger ärendet, med beaktande av att beredningen av ärenden som skall avgöras vid landskapsregeringens sammanträde skall ske i samråd med den medlem av landskapsregeringen som är ansvarig för byrån.

Avdelningschefen skall hållas informerad om hur beredningen av olika ärenden på avdelningen fortskrider.

9 §. Ärendefördelning mellan avdelningarna

Ett ärende handläggs vid den avdelning till vars verksamhetsområde ärendet hör. Om ärendet hänförs till flera avdelningars verksamhetsområde, handläggs ärendet vid den avdelning till vilken ärendet huvudsakligen hör.

Om oenighet råder om var ett ärende skall handläggas avgörs ärendet av förvaltningschefen. (2006/91)

9a §. (2006/91) Behörighetskrav för förvaltningschefen

Behörig för tjänst som förvaltningschef är den som inom juridisk fakultet vid universitet eller därmed jämförbar högskola, som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet, avlagt en examen som motsvarar minst fyra års heltidsstudier, är väl förtrogen med förvaltningsuppgifter och har erfarenhet av ledarskap. Dessutom förutsätts dokumenterad förmåga att leda arbete.

10 §. Behörighetskrav för avdelningschef

1 mom. upphävt (2006/91).

Behörig för tjänst som avdelningschef för annan avdelning är den som vid universitet eller därmed jämförbar högskola, som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet, avlagt en examen som motsvarar minst fyra års heltidsstudier och innehåller en lämplig ämneskombination samt har erfarenhet av ledarskap och förvaltningssuppgifter.

11 §. (2006/91) Undantag från behörighetskraven

Från de i 9a och 10 §§ föreskrivna behörighetskraven kan landskapsregeringen om särskilda skäl föreligger bevilja undantag.

C 13 LF (2007:97) om ... allmänna förvaltning

11a §. (2006/91) *Särregler för tjänsterna som förvaltningschef och avdelningschef*

Tjänst som förvaltningschef och avdelningschef kan besättas för viss tid.

Förutom av de skäl som allmänt gäller uppsägning av landskapets tjänstemän får förvaltningschefen sägas upp då han eller hon förlorar landskapsregeringens förtroende och en avdelningschef då det med hänsyn till tjänstens natur finns ett godtagbart och motiverat skäl till uppsägningen.

Förvaltningschefen och en avdelningschef får sägas upp så att tjänsteförhållandet upphör med omedelbar verkan. I sådant fall har den uppsagde rätt till ersättning som motsvarar lön för uppsägningstiden.

12 §. Fullmaktsbestämmelse

För varje avdelning kan vid behov antas en arbetsordning med närmare bestämmelser om hur arbetet skall bedrivas vid avdelningen, om placeringen av de tjänster som inrättats vid avdelningen vid viss byrå eller enhet samt om övriga organisatoriska frågor som inte reglerats i denna lag eller den med stöd av 3 § 2 mom. utfärdade förordningen. (2006/91)

För de olika tjänsterna kan vid behov antas tjänstesbeskrivningar.

13 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999 och genom lagen upphävs landskapslagen (1973:25) om landskapet Ålands centrala ämbetsverk.

De tjänster som vid denna lags ikraftträdande finns vid landskapets centrala ämbetsverk överförs vid ikraftträdandet till [landskapsstyrelsens] allmänna förvaltning. Vid ikraftträdandet indras dock tjänsterna som kanslichef, finanschef, socialchef, utbildningschef, chef för näringsavdelningen och överingenjör i vilkas uppgift ingår att förestå avdelningen samt inrättas sex tjänster som avdelningschefer varvid ordinarie innehavare av tjänst som indras förflyttas till tjänsten som avdelningschef för den avdelning som han eller hon tidigare förestått.

Av verkställigheten av denna lag förutsatta åtgärder får vidtas före ikraftträdandet.

Ikraftträdelsebestämmelse (2006/91):

Denna lag träder i kraft den 1 november 2006.

Landskapsregeringen skall indra tjänsten som avdelningschef för kansliavdelningen (kanslichef) räknat från den tidpunkt då lagen träder i kraft.

Den enligt 4 § 2 mom. tjänstemannalagen (1987:61) för landskapet Åland avsedda behandlingen i landskapets tjänstedelegation, som skall äga rum innan tjänsten som avdelningschef för kansliavdelningen indras, får genomföras innan lagen träder i kraft. Före lagens ikraftträdande får landskapsregeringen vidta också de övriga åtgärder som skall vidtas innan tjänsten som avdelningschef för kansliavdelningen indras.

På de avdelningschefer för finansavdelningen, social- och miljöavdelningen, utbildnings- och kulturavdelningen, näringsavdelningen samt trafikavdelningen vilka utsetts före denna lags ikraftträdande tillämpas de uppsägningsgrunder som var gällande före lagens ikraftträdande.

C 13 Landskapsförordning (2007:97) om landskapsregeringens allmänna förvaltning

1 §. I denna förordning finns det bestämmelser om indelningen av avdelningarna vid landskapsregeringens allmänna förvaltning i byråer och enheter och om de uppgifter som ankommer på byråerna och enheterna.

Kansliavdelningen

2 §. Vid kansliavdelningen finns följande byråer:

1) *allmänna byrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller författningensliga frågor, offentlig förvaltning, externa relationer, allmän ordning och säkerhet, polisväsendet, allmänna val, kommunalförvaltning, information, trafik och fordon, tillståndsfrågor såsom spel, lotterier och penninginsamlingar, jämställdhet, radio- och television, postväsendet samt personalvård, personalutbildning och personalutveckling samt

2) *byggnadsbyrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller byggnads- och planläggningsväsendet, landskapets byggnadsprojekt, fastighetsförvaltning, expropriation, bostadsproduktion och -förbättringar, hyresförhållanden, byggnadsstatistik, brand- och räddningsväsendet, explosionsfarliga ämnen, befolkningsskydd och beredskapsfrågor, registrering av in-kvarterings- och trakteringsverksamhet samt elsäkerhet, hissäkerhet och energi.

Utöver de uppgifter som anges i 1 mom. ankommer det på byråerna att fullgöra de övriga uppgifter som avdelningschefen påför byrån.

3 §. Vid kansliavdelningens allmänna byrå finns följande enheter:

1) *administrativa enheten*, vid vilken handläggs ärenden som gäller åländsk hembygdsrätt, jordförvärv, näringsrätt och reglementerade näringar, allmänna val, kommunerna, information, registerövervakning, registratur, trafik och fordon, tillståndsfrågor såsom spel, lotterier och penninginsamlingar, radio- och television samt postväsendet,

2) *enheten för polisärenden*, som svarar för den övergripande laglighetskontrollen, strategisk planering av polisens verksamhet samt lagberedning som rör polisverksamheten,

3) *enheten för Europarätt och externa frågor*, vid vilken handläggs ärenden som gäller Europeiska unionen och annat institutionaliserat internationellt samarbete

4) *personalenheten*, vid vilken handläggs ärenden som gäller personalvård, personalutbildning, intern information, arbetsplatsdemokrati, arbetarskydd och företagshälsovård, samt

5) *jämställdhetsenheten*, vid vilken handläggs ärenden som gäller jämställdhet.

4 §. Vid kansliavdelningens byggnadsbyrå finns följande enheter:

1) *bostadsenheten*, vid vilken handläggs ärenden som gäller bostadsproduktion och bostadsförbättringar, hyresförhållanden samt byggnadsstatistik,

2) *brand- och räddningsenheten*, vid vilken handläggs ärenden som gäller brand- och räddningsväsendet, explosionsfarliga ämnen, befolkningsskydd och beredskapsfrågor samt registrering av inkvarterings- och trakteringsverksamhet samt

3) *el- och energienheten*, vid vilken handläggs ärenden som gäller elsäkerhet, hissäkerhet och energi.

5 §. Byråerna vid kansliavdelningen förestås av byråchefer.

Finansavdelningen

6 §. Vid finansavdelningen finns följande byråer:

1) *allmänna byrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller budget, ekonomisk planering, skatter och avgifter, informationsteknologi samt kommunernas ekonomi,

2) *redovisningsbyrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller redovisning, betalningsrörelse och likviditetsplanering samt

3) *avtals- och pensionsbyrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller kollektiva avtal och tolkningen av dessa, de landskapsanställdas rättsliga ställning, tjänsteregleringar samt pensioner.

Utöver de uppgifter som anges i 1 mom. ankommer det på byråerna att fullgöra de övriga uppgifter som avdelningschefen påför byrån.

7 §. Vid finansavdelningens allmänna byrå finns en *IT-enhet* som sköter samordningen och utvecklingen av förvaltningens informationsteknologi samt driften av förvaltningens gemensamma dataanläggningar och -system.

8 §. Vid finansavdelningens redovisningsbyrå finns ett *lönekontor* som är en enhet vilken sköter utbetalningen av löner och därtill hörande registerföring.

9 §. Avdelningschefen för finansavdelningen som benämns finanschef förestår den allmänna byrån. De andra byråerna förestås av byråchefer.

Social - och miljöavdelningen

10 §. Vid social- och miljöavdelningen finns följande byråer:

1) *socialvårdsbyrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller utkomstskydd, främjande av social välfärd och förebyggande av sociala problem,

2) *hälso- och sjukvårdsbyrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller främjande av hälsa och förebyggande av sjukdomar,

3) *miljömedicinska byrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller djursjukdomar, djurskydd, livsmedelshygienisk kontroll och annan veterinärvård, livsmedelstillsyn, produktsäkerhet och annan miljöhygien samt

4) *miljöbyrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller vattenvård, avfallsfrågor, luftvård och annan miljövård, miljökonsekvensbedömningar och miljöberättelser, främjande av den allmänna miljömedvetenheten, naturvård, landskapsvård och utnyttjande av naturen för rekreation.

Utöver de uppgifter som anges i 1 mom. ankommer det på byråerna att fullgöra de övriga uppgifter som avdelningschefen påför byrån.

11 §. Avdelningschefen för social- och miljöavdelningen förestår socialvårdsbyrån. De andra byråerna förestås av byråchefer.

Utbildnings- och kulturavdelningen

12 §. Vid utbildnings- och kulturavdelningen finns följande byråer:

1) *allmänna byrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller den övergripande förvaltningen och utvecklingen inom avdelningens verksamhetsområde,

2) *skolbyrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller grundskolväsendet, läromedelscentralen och den studieförberedande utbildningen,

3) *yrkesutbildningsbyrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller grundläggande yrkesutbildning, vuxenutbildning, läroavtalsutbildning, och högskoleutbildning,

4) *kulturbyrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller kulturell verksamhet, det fria bildningsarbetet samt utbildningen i konstämnen, ungdoms- och idrottsverksamhet, biblioteksverksamhet samt arkivverksamhet samt

5) *museibyran*, vid vilken handläggs ärenden som gäller kulturminnesvården dvs. fornminnesvården, kulturmiljövården, folkminnesvården, byggnadsminnesvården och museiväsendet.

Utöver de uppgifter som anges i 1 mom. ankommer det på byråerna att fullgöra de övriga uppgifter som avdelningschefen påför byrån.

13 §. Vid utbildnings- och kulturavdelningens skolbyrå finns enheten *Ålands läromedelscentral* som sköter informationen om nya läromedel till skolorna i landskapet, anskaffningen av audiovisuella läromedel och pedagogiska hjälpmedel samt utlåningen av dem till skolorna i landskapet.

14 §. Vid utbildnings- och kulturavdelningens yrkesutbildningsbyrå finns en *vuxenutbildningsenhet*, vid vilken handläggs ärenden som gäller vuxenutbildning och läroavtal.

15 §. Vid utbildnings- och kulturavdelningens kulturbyrå finns *Ålands landskapsarkiv* som är en enhet vid vilken handläggs ärenden som gäller arkiveringen av handlingar och som även sköter mottagningen, förvaret och ordnandet av arkivalier samt tillhandahållandet av dessa åt intresserade nyttjare.

16 §. Vid utbildnings- och kulturavdelningens museibyrå finns följande enheter:

1) *enheten för myndighetsfrågor* vid vilken handläggs ärenden som gäller det övergripande myndighetsarbetet,

2) *allmänna enheten* som sköter de uppgifter som ankommer på byrån rörande redovisning och betalningsrörelse, avgifter, personalfrågor och intern information, lokalvård samt kansligöromål,

3) *informationsenheten* som sammanställer och distribuerar information om verksamheten och erbj-

C 14 LL (1972:13) om lagberedningen

der biblioteks-, bild- och arkivservice samt ansvarar för förlagsarbetet,

4) *enheten för undersökning och dokumentation* som sköter undersökningsverksamhet, insamling och katalogisering av föremål och minnen, samt vården av det flyttbara kulturarvet,

5) *enheten för kulturmiljö- och byggnadsvård* som bedriver kulturmiljö- och byggnadsvård samt rådgivning i dessa frågor, vidare utöva tillsyn, underhåll och vård av byggnader, tekniska installationer samt fornminnesområden

6) *enheten för utställning och förmedling* som bedriver utställningsverksamhet och annat museipedagogiskt arbete.

17 §. Avdelningschefen för utbildnings- och kulturavdelningen förestår den allmänna byrån. De övriga byråerna förestås av byråchefer.

Näringsavdelningen

18 §. Vid näringsavdelningen finns följande byråer:

1) *allmänna byrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller utveckling av näringarna förutom primärnärings- och regional utveckling och arbetsmarknadsfrågor,

2) *jordbruksbyrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller jordbruk och dess binärningar samt förvaltningen av landskapets jordbruksegendomar, dock inte jordbruksegendomar som ingår i naturreservat,

3) *fiskeribyran*, vid vilken handläggs ärenden som gäller fiske, fiskevård, fiskodling samt förvaltningen av landskapets fiskevatten, dock inte fiskevatten som ingår i naturreservat samt

4) *skogsbruksbyrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller skogsbruk, jakt och viltvård samt förvaltningen av landskapets skogar, dock inte skogar som ingår i naturreservat.

Utöver de uppgifter som anges i 1 mom. ankommer det på byråerna att fullgöra de övriga uppgifter som avdelningschefen påför byrån.

19 §. Vid näringsavdelningens allmänna byrå finns *Ålands teknologisentrum* som är en enhet som skall främja utvecklingen av innovationssystem och innovationer. Med innovationssystem avses nätverk av offentliga och privata aktörer där ny teknik och kunskap produceras, sprids och används.

Enheten skall främja kontakterna mellan näringsliv och högskola samt därigenom bidra till att höja den tekniska kompetensnivån i landskapet.

20 §. Vid näringsavdelningens jordbruksbyrå finns en *avbytarenhet*, vid vilken handläggs administrationen av landskapets avbyterverksamhet.

21 §. Vid näringsavdelningens fiskeribyrå finns *enheten Ålands fiskodling, Guttorp* som är en enhet som skall främja en hållbar utveckling av yrkes- och turistfisket samt vattenbruket i landskapet.

22 §. Vid näringsavdelningens skogsbruksbyrå finns *enhet för jakt- och viltvårdsfrågor*, vid vilken handläggs ärenden som gäller jakt och viltvård samt angelägenheter som hör samman med jakt och viltvård.

Trafikavdelningen

23 §. Vid trafikavdelningen finns en *allmän byrå*, vid vilken handläggs ärenden som gäller strategisk trafikplanering, byggande och underhåll av vägar, broar, färjor, hamnar och farleder samt trafiksäkerhet, färjtrafik, kollektivtrafik, flygtrafik och oljeskydd.

Avdelningschefen för trafikavdelningen som benämns överingenjör förestår den allmänna byrån.

24 §. Vid trafikavdelningens allmänna byrå finns följande enheter:

1) *vägenderhållsenheten* som sköter driften och underhållet av vägar, broar, hamnar och linfärjor,

2) *sjötrafiksenheten* som sköter driften och underhållet av landskapets frigående färjor samt bokningen av bilplatser på färjorna, tidtabeller och administrationen av landskapets deltagande i kollektivtrafiken,

3) *projekterings- och vattenenheten* som sköter projekteringen av vägar, hamnar, byggnader och broar samt handlägger ärenden som gäller dränering, bevattning, täckdikning, fältmätning, planläggning, utlåtanden och torrläggningsförrättningar samt

4) *verkstads- och lagerenheten* som sköter lagerhållningen för avdelningens behov samt olika reparations- och underhållsuppgifter.

25 §. Denna förordning träder i kraft den 1 december 2007 och genom förordningen upphävs landskapsförordningen (2006:48) om landskapsregeringens allmänna förvaltning.

C 14 Landskapslag (1972:13) om lagberedningen

1 §. På lagberedningen ankommer att bereda lag- och andra författningsförslag samt avgiva utlåtanden i juridiska frågor.

För beredning av lag- och andra författningsförslag inom visst lagstiftningsområde kan landskapsregeringen tillsätta lagberedningskommittéer.

2 §. (1995/79) Landskapsregeringen kan ge annan enhet än lagberedningen i uppdrag att bereda författningsförslag.

När lag- och andra författningsförslag bereds skall samtidigt de ekonomiska och administrativa konsekvenserna av dem utredas.

3 §. Arbetet vid lagberedningen leds av en lagberedningschef. Författningsförslag som skall föredras av en medlem av landskapsregeringen skall beredas i samråd med medlemmen. (1995/79)

Vad om föredragande vid landskapsregeringen är särskilt stadgat skall jämväl äga tillämpning på lagberedningschefen och [lagberedningssekreteraren].

Genom landskapsförordning stadgas om de tjänster som, utöver tjänsten som lagberedningschef, skall finnas vid lagberedningen. (1998/71)

4 §. (1998/71) Behörig för tjänsten som lagberedningschef är den som inom juridisk fakultet vid universitet eller därmed jämförbar högskola, som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet, avlagt en examen

som motsvarar minst fyra års heltidsstudier och har erfarenhet av ledarskap och förvaltningsuppgifter.

Genom landskapsförordning stadgas om behörighetskrav för annan tjänst vid lagberedningen.

5 §. (2006/95) Tjänsten som lagberedningschef kan besättas för viss tid.

Lagberedningschefen får sägas upp, förutom på de grunder som allmänt gäller uppsägning av landskapets tjänstemän, när det med hänsyn till tjänstens natur finns ett godtagbart och motiverat skäl till uppsägningen. Uppsägningen får ske så att anställningen upphör med omedelbar verkan. I sådant fall har lagberedningschefen rätt till en ersättning som motsvarar lön för uppsägningstiden.

6 §. Upphävd (2006/95).

7 §. För den lagtekniska och språkliga granskningen av lag- och andra författningsförslag tillsättes vid landskapsregeringen en laggranskningsnämnd, som är anknuten till lagberedningen.

Laggranskningsnämnden består av lagberedningschefen och två fasta medlemmar som förordnas av landskapsregeringen. Till fasta medlemmar kan utses personer som genom sin tidigare verksamhet anses ha förvärvat för lagberedningsarbetet erforderlig förmåga och skicklighet och en av dem skall ha avlagt en sådan examen som anges i 4 § 1 mom. Landskapsregeringen utser en av medlemmarna till ordförande. De fasta medlemmarna förordnas för två år i sänder. (1998/71)

Landskapsregeringen kan dessutom förordna annan än i 2 mom. nämnd person till adjungerad ledamot av laggranskningsnämnden då arten av viss granskningsuppgift påkallar detta. (1992/31)

Landskapsregeringen utser en tjänsteman vid lagberedningen till sekreterare i laggranskningsnämnden. (1998/71)

8 §. De fasta medlemmarna i laggranskningsnämnden deltar i handläggningen av alla förekommande ärenden. Adjungerad medlem deltar endast i handläggningen av den granskningsuppgift, för vilken han blivit förordnad.

Har handläggningen av något ärende i laggranskningsnämnden icke avslutats då tjänstgöringstiden utlöper, kan landskapsregeringen förordna, att avgående medlem skall handha uppdraget beträffande denna uppgift till dess ärendet slutbehandlats.

9 §. Lämnar medlem av laggranskningsnämnden sitt uppdrag före tjänstgöringsperiodens utgång eller får han förhinder, skall annan förordnas i hans ställe för den tid hindret varar, dock högst till tjänstgöringsperiodens utgång. Har handläggningen av något ärende icke avslutats då hindret upphörde, skall gälla vad i 8 § 2 mom. är stadgat.

10 §. Upphävd (1992/31).

11 §. Lag- eller annat författningsförslag som lagberedningschefen finner vara av särskild betydelse skall innan det föredras för landskapsregeringen undergå granskning i laggranskningsnämnden. (1992/31)

Lag- eller författningsförslag, vilket inte tidigare granskats av laggranskningsnämnden, kan av land-

skapsregeringen hänskjutas till nämnden för granskning. (1992/31)

Laggranskningsnämnden äger särskilt undersöka, huruvida i framställning ingående lagförslag i något avseende skulle komma att överskrida lagtingets lagstiftningsbehörighet och huruvida förslag till landskapsförordning eller landskapsregeringens beslut kunde komma att överskrida landskapsregeringens förvaltningskompetens.

12 §. Landskapsregeringens föredragande och övriga tjänstemän är skyldiga att infinna sig vid lagberedningen och lämna uppgifter från sitt förvaltningsområde.

Lagberedningen är berättigad att i de ärenden, som där beredes, höra sakkunniga.

13 §. (1992/31) I fråga om arvoden för deltagande i laggranskningsnämndens sammanträden tillämpas bestämmelserna beträffande landskapskommittéer.

14 §. Landskapsregeringen kan i arbetsordning utfärda närmare bestämmelser angående lagberedningens verksamhet.

Ikraftträdelsebestämmelse (2006/95):

Denna lag träder i kraft den 1 november 2006.

På den lagberedningschef som utsetts före denna lags ikraftträdande tillämpas de uppsägningsskäl som var gällande före lagens ikraftträdande.

C 15 Landskapsförordning (1998:121) om lagberedningen

1 §. I denna förordning finns det bestämmelser om de tjänster som finns vid lagberedningen och om behörighetskrav för tjänsterna.

2 §. Vid lagberedningen finns det förutom en tjänst som lagberedningschef fem tjänster som lagberedare och en tjänst som byråsekreterare. (2001/13)

En av lagberedarna är ställföreträdare för lagberedningschefen. Om inte någon lagberedare utsetts till uppgiften, tillkommer ställföreträdarskapet den lagberedare som arbetat längst vid lagberedningen.

3 §. Behörighetskrav för tjänst som lagberedare är inom juridisk fakultet vid universitet eller därmed jämförbar högskola, som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet, avlagd examen som motsvarar minst fyra års heltidsstudier.

Behörighetskrav för tjänsten som byråsekreterare är utbildning på gymnasialstadienivå med lämplig inriktning.

4 §. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1999.

C 16 Landskapslag (1996:8) om landskapsregeringens revisionsbyrå (2006/93)

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde

I denna lag finns bestämmelser om den revisionsbyrå som skall finnas vid landskapsregeringen samt om den revision som skall bedrivas vid byrån.

C 16 LL (1996:8) om landskapsregeringens revisionsbyrå

Revisionen skall omfatta landskapsregeringens förvaltning, underlydande verk, inrättningar och myndigheter, nedan kallat förvaltningen.

2 §. *Revisionens inriktning*

I denna lag avsedd revision skall bedrivas i överensstämmelse med god revisionssed, varvid den främst bör inriktas på förhållanden av betydelse eller på omständighet där risk för väsentliga fel annars kan föreligga. Revisionen skall ske för att kontrollera om

- landskapets rätt och bästa tillgodoses,
- verksamheten bedrivs effektivt och med åsyftad effekt samt att av landskapsregeringen fattade beslut verkställs,
- verksamhetens organisation och i den inbyggda kontrollfunktioner samt förmögenhetsförvaltning är ändamålsenligt utformad och tillfredsställande ordnad,
- räkenskaper och bokslut ger en tillförlitlig uppfattning om budgetens iakttagande samt om
- förvaltningen i övrigt handhas enligt lag och gällande bestämmelser.

3 §. *Revisionsbyrån*

Vid landskapsregeringen skall finnas en revisionsbyrå vid vilken revision som avses i denna lag utförs av för uppgiften utnämnda och ansvariga tjänstemän.

Revisionen utförs som internrevision i förvaltningen. Revisionsbyrån skall bistå landskapsrevisorerna i enlighet med bestämmelserna därom i 8 § 1 mom. landskapslagen (1996:7) om landskapsrevisionen med beaktande av det uppdrag och de omständigheter som avses i 2 §.

Revisionsbyrån kan handha revision i andra ärenden där detta följer av bestämmelse i lag eller av landskapsregeringens beslut.

Betr. landskapsrevisionen, se B 8, Landskapslag (1996:7) om landskapsrevisionen.

4 §. (2006/93) *Arbetsplan*

För sin verksamhet uppgör revisionsbyrån årligen en arbetsplan. I arbetsplanen beaktas utöver revisionsbyråns egna arbeten såväl landskapsrevisorernas som landskapsregeringens behov av revisionstjänster. Planen skall göras upp i samråd med landskapsregeringens förvaltningschef till den del planen rör landskapsregeringens behov av revisionstjänster och i samråd med ordföranden för landskapsrevisorerna till den del den rör landskapsrevisorernas behov av revisionstjänster.

2 kap. Om rätt till bistånd och information för revision

5 §. *Om skyldighet att medverka vid revision*

Landskapsregeringens tjänstemän skall på begäran lämna uppgifter från sitt förvaltningsområde, såsom erforderliga uppgifter och handlingar rörande tjänsteåtgärder. Följs inte en sådan begäran skall förvaltningschefen vidta erforderliga åtgärder i ärendet. (2006/93)

Vad som i denna lag stadgas om revisionsbyråns rätt till bistånd gäller även för enskild tjänsteman vid byrån som utför revision i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

6 §. *Om landskapsstöd*

Revisionsbyrån har rätt att granska beviljandet, användningen och tillsynen över lån och bidrag som givits ur anslag i landskapets budget samt av landskapet ställda säkerheter.

Om det för revisionen bedöms nödvändigt skall en enskild som beviljats lån, bidrag eller av landskapet ställd säkerhet på begäran bistå revisionsbyrån med uppgifter, utredningar, handlingar och annat material som behövs för granskningen och som gäller ifrågasvarande lån, bidrag eller säkerhet. En enskild person kan dock inte åläggas att bistå revisionsbyrån med material eller uppgifter till den del sådant stöd beviljats denne för sitt eller sin familjs personliga behov.

7 §. *Om EG-stöd*

Om inte annat följer av EG:s rättsakter har revisionsbyrån rätt att granska beviljandet, användningen och tillsynen över lån och bidrag som betalats av EG:s medel samt av EG ställda säkerheter.

Revisionsbyrån kan på det sätt och i den omfattning som gäller granskning av landskapsstöd utföra granskning som gäller EG-stöd.

8 §. *Om revision av landskapsregeringen underlydande myndigheter*

Revisionsbyrån har rätt att av landskapsregeringen, landskapsregeringen underlydande myndigheter, inrättningar och aktiebolag i vilka landskapet innehar aktiemajoritet, av samfund samt av sammanslutningar och bolag som med ensamrätt av landskapet anskaffar medel erhålla erforderliga utredningar och handlingar för revisionen.

Med aktiebolag i 1 mom. avses aktiebolag i vilka a) landskapet äger så många aktier att det har mer än hälften av de röster som samtliga aktier medför eller

b) i punkt a nämnda aktiebolag, eller sådana bolag och landskapet tillsammans, äger så många aktier att de tillsammans har mer än hälften av de röster som samtliga aktier medför.

3 kap. Om utgivande av revisionsresultat

9 §. (2006/93) *Underrättelse om anmärkning m.m.*

Om anmärkning framkommit vid revision skall detta delges förvaltningschefen samt den för området ansvarige medlemmen av landskapsregeringen och avdelningschefen. Om anmärkningen gäller verksamhet utanför landskapsregeringens förvaltning, skall även chefen för verksamhetsenheten delges anmärkningen.

Om brottslig gärning uppdragas eller om starka skäl finns för misstanke om brott, skall detta delges förvaltningschefen för vidtagande av erforderliga åtgärder. Om ett brott inte står under allmänt åtal och dessutom måste anses vara obetydligt, kan förvaltningschefen avstå från att vidta någon åtgärd.

10 §. *Sekretess*

En tjänsteman vid revisionsbyrån eller en av byrån anlitad person får inte för enskild tjänsteman vid annan enhet eller utomstående röja eller till sin egen fördel utnyttja uppgifter han fått i sitt uppdrag beträff-

fande sådant som bör hållas hemligt eller uppgifter om någons personliga förhållanden eller ekonomiska ställning.

Vad som i 1 mom. sägs utgör inte hinder för att uppgifter lämnas till förvaltningschefen för utredning av ärende där misstanke om brott finns eller för väckande av åtal. Bestämmelserna i 1 mom. utgör heller inte hinder för att uppgifter och handlingar lämnas ut till EG:s organ eller andra behöriga myndigheter om gemenskapslagstiftningen så kräver. (2006/93)

Revisionsbyrån skall på begäran utge revisionsresultat till landskapsrevisorerna, lantrådet, ansvarig ledamot av landskapsregeringen och förvaltningschefen. (2006/93)

11 §. Handlingars offentlighet

Handlingar hos revisionsbyrån blir allmänna handlingar när de är utfärdade eller registrerade på det sätt som avses i landskapslagen (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet.

Andra än i 1 mom. avsedda handlingar som uppgjorts inom eller inkommit till revisionsbyrån är inte offentliga. I detta moment avsedda handlingar kan dock bli offentliga om landskapsregeringen särskilt beslutar därom.

Närmare bestämmelser om offentlighet avseende revisionsbyråns handlingar finns i landskapslagen om allmänna handlingars offentlighet. Särskilda bestämmelser finns i landskapslagen om landskapsrevisionen avseende till landskapsrevisionen lämnade handlingar.

Se C 4, Landskapslag (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet.

12 §. Jäv

En tjänsteman vid revisionsbyrån får inte ta del av behandlingen i en fråga där dennes intresse kan vara stridande mot landskapets intresse och där det finns en särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet för hans opartiskhet. Som här avsedd intressekonflikt avses fall där revisorn själv är part, själv har ett väsentligt intresse eller där någon denne närstående har ett väsentligt intresse.

4 kap. Särskilda bestämmelser

13 §. Om utnämning till tjänst vid revisionsbyrån

Innan utnämning till tjänst vid revisionsbyrån sker skall landskapsrevisorerna höras.

13a §. (2002/27) Anlitande av utomstående revisorer

Landskapsregeringen kan bemyndiga en oberoende revisor eller ett oberoende revisionsamfund att granska hur lån, bidrag och andra stöd ur gemenskapernas medel och landskapets medel beviljats, utbetalats och använts. Den oberoende revisorn handlar under tjänsteansvar vid skötseln av sitt uppdrag.

Den oberoende revisorn har rätt att granska räkenskaper och övriga handlingar som har samband med beviljande, utbetalning och användande av ifrågavarande medel och i detta syfte få tillträde till de lokaler som den som är föremål för granskningen besitter eller använder samt att få tillträde till byggnader och annat som uppförts med hjälp av lån, bidrag eller annat stöd som beviljats ur ifrågavarande medel. Granskning får

dock inte utföras på en plats som omfattas av hemfriden. Den oberoende revisorn har rätt att omhändertaga räkenskaper och övriga handlingar om det krävs för att granskningen skall kunna utföras. Handlingarna skall återlämnas så snart granskningen är utförd.

Beträffande sekretess och tystnadsplikt för den oberoende revisorn tillämpas vad som bestäms i 10 § och beträffande jäv i 12 § denna lag. En revisor skall även i övrigt ha förutsättningar att utföra en oberoende granskning. Om förutsättningarna för en oberoende granskning saknas, skall revisorn vägra motta uppdraget eller avstå från det.

Den som är föremål för granskningen är skyldig att utan oskäligt dröjsmål och utan ersättning för den som utför granskningen lägga fram de handlingar som avses i 2 mom. och att lämna tillträde till anläggningar och annat som uppförts med hjälp av finansiering ur ifrågavarande medel. Han eller hon skall även på begäran av den som utför granskningen bistå med övriga upplysningar som behövs för att granskningen skall kunna utföras på ett ändamålsenligt sätt. En enskild person kan dock inte åläggas att bistå den oberoende revisorn med material eller uppgifter beträffande sådant stöd som beviljats denne för sitt eller sin familjs personliga behov.

13b §. (2006/93) Arbetsordning

Landskapsregeringen kan vid behov anta en arbetsordning med närmare bestämmelser om hur arbetet skall bedrivas vid byrån.

14 §. Ikraftträdelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1996.

Denna lags 13 § tillämpas första gången vid utnämning till tjänst vid revisionsbyrån som sker efter det att denna lag har trätt i kraft.

C 17 Landskapslag (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Behörighet och ställning

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet har till uppgift att verka som tillstånds- och tillsynsmyndighet och handhar annan myndighetsutövning i enlighet med vad som bestäms i annan landskapslagstiftning. Dessutom svarar Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet för att veterinärvård tillhandahålls. Med myndighet avses i fortsättningen Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Myndigheten är underställd landskapsregeringen. Landskapsregeringen handhar den allmänna styrningen och övervakningen av myndigheten.

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning ålägga myndigheten att sköta sådana tillsynsuppgifter som landskapet är skyldigt att sköta med stöd av EG-förordningar inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

2 §. Styrning av myndigheten

Landskapsregeringen skall årligen anta en resultatplan och en verksamhetsplan för myndigheten.

C 17 LL (2007:115) om ÅMHM

Landskapsregeringen utfärdar närmare bestämmelser om myndighetens ekonomiförvaltning och om vissa ärenden som hänför sig till tjänstekollektivavtalen samt till vilken del landskapsregeringen handhar skötseln av dessa uppgifter.

2 kap. Styrelsen

3 §. Tillsättande av styrelse

Landskapsregeringen tillsätter en styrelse för myndigheten. Styrelsen består av en ordförande och en vice ordförande samt minst tre och högst fem andra medlemmar. För varje medlem utses även en personlig ersättare. Styrelsens mandattid är fyra år.

Landskapsregeringen kan skilja styrelsen eller en medlem eller ersättare i styrelsen från uppdraget. Landskapsregeringen beslutar om det arvode som skall tillkomma den som innehar ett styrelseuppdrag.

4 §. Styrelsens sammanträden

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden eller vice ordföranden.

Styrelsen är beslutför när fler än hälften av antalet medlemmar är närvarande, bland dem ordföranden eller vice ordföranden.

Styrelsen avgör ärenden på föredragning av myndighetschefen. Styrelsen kan dock utse annan föredragande när ärendet rör myndighetschefen.

5 §. Styrelsens behörighet

Styrelsen leder myndighetens verksamhet. I detta syfte skall styrelsen

1) årligen tillstålla landskapsregeringen förslag till i 2 § 1 mom. avsedda planer tillsammans med myndighetens budgetförslag,

2) årligen tillstålla landskapsregeringen en verksamhetsberättelse,

3) kära och svara samt vid domstolar och andra myndigheter bevaka myndighetens intressen i angelägenheter som hör samman med myndighetens uppgifter,

4) inrätta och indra tjänster och ändra deras benämning,

5) anställa personal för längre tid än sex månader, säga upp och avskeda personal samt

6) anta erforderliga bestämmelser om styrelsens inre arbete.

3 kap. Personal

6 §. Myndighetschefen

För att leda och utveckla myndigheten närmast under styrelsen finns en myndighetschef. Myndighetschefen skall

1) uppgöra förslag till resultatplan, budget, verksamhetsplan och verksamhetsberättelse,

2) anta arbetsordning för myndigheten,

3) ansvara för frågor i anknytning till arbetsplatsdemokrati och jämställdhet,

4) ansvara för kvalitetslednings- och miljöledningsarbete,

5) ansvara för kompetensutveckling och kompetensförsörjning samt

6) på myndighetens vägnar motta delgivningar.

Myndighetschefen avgör de ärenden som ankommer på myndigheten och som inte skall avgöras av styrelsen. Myndighetschefen avgör också myndighetens övriga ärenden, om de inte skall avgöras vid sammanträde eller i arbetsordningen delegerats till annan tjänsteman att avgöra.

När myndighetschefen är förhindrad att fullgöra sina uppgifter kan styrelsen utse en annan tjänsteman vid myndigheten att fullgöra de uppgifter som ankommer på myndighetschefen. Beslutet kan avse samtliga uppgifter eller endast en del av uppgifterna.

7 §. Behörighetskrav för myndighetschefen

Behörig att anställas som myndighetschef är den som avlagt en examen som motsvarar minst fyra års heltidsstudier vid universitet eller därmed jämförbar högskola, som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet, och som är förtrogen med myndighetens verksamhetsområde samt med förvaltningsuppgifter. Myndighetschefen skall dessutom ha i praktiken visad ledarförmåga och ledarerfarenhet.

8 §. Övrig personal och skötseln av vissa personalfrågor

Vid myndigheten kan det finnas personal i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande.

Om inte annat bestäms i denna lag handhar myndigheten de uppgifter som rör myndighetens personal och som enligt tjänstemannalagen (1987:61) för landskapet Åland ankommer på landskapsregeringen.

Beslut i fråga om tjänsten som myndighetschef skall i enlighet med tjänstemannalagen handläggas av landskapsregeringen. Landskapsregeringen kan tillsätta tjänsten som myndighetschef för viss tid.

Beslut om förflyttning eller omplacering av en tjänsteman eller arbetstagare inom myndigheten fattas av myndigheten, medan beslut om förflyttning eller omplacering av en tjänsteman eller arbetstagare till och från en annan landskapsmyndighet eller -inrättning fattas av landskapsregeringen. En förflyttning eller omplacering av en tjänsteman eller arbetstagare till och från en annan landskapsmyndighet eller -inrättning kräver samtycke av myndigheten. I fråga om förflyttning och omplacering av myndighetschefen gäller vad som föreskrivs i 3 mom.

4 kap. Handläggning och beslutsfattande i miljötillståndsärenden

9 §. (2008/129) Avgörande av ärenden i prövningsnämnden

Ärenden om tillstånd i enlighet med landskapslagen (2008:124) om miljöskydd samt ändring och återkallande av sådant tillstånd avgörs i Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets namn av en prövningsnämnd.

Se J 1, Landskapslag (2008:124) om miljöskydd.

10 §. Ledamöter i prövningsnämnden

Landskapsregeringen utser fem ledamöter som ingår i prövningsnämnden för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Ledamöterna utses för en mandatperiod om fyra år så att omväxlande två respektive tre ledamöter utses vartannat år. Bland ledamöterna

utser landskapsregeringen en ordförande och en vice ordförande för en mandatperiod om två år.

Bland ledamöterna skall finnas kompetens inom områdena hälsoskydd, teknik, biologi och ekonomi och en ledamot skall ha särskild kännedom om näringslivet. En ledamot skall vara jurist. Landskapsregeringen skall tillsätta personliga ersättare för ledamöterna. För ersättarna skall i tillämpliga delar bestämmelserna om ledamöterna gälla.

11 §. Arvode

Landskapsregeringen beslutar om det arvode som skall tillkomma ledamot.

12 §. Beslutförhet

Prövingsnämnden är beslutför när ordföranden eller vice ordföranden och minst två andra ledamöter är närvarande.

13 §. Upphävd (2008/129).

14 §. Information om ansökan

Myndigheten skall utan dröjsmål informera om en ansökan genom att ett meddelande om ansökan anslås på landskapsregeringens och berörd kommuns anslagstavla samt på myndighetens webbplats. Meddelandet skall finnas anslaget under minst tre veckor innan myndigheten beslutar i ärendet. I meddelandet anges ärendets art samt var ansökningshandlingarna finns tillgängliga i sin helhet.

Samtidigt med den information som lämnas enligt 1 mom. skall sakägarna genom vanlig delgivning delges information om ansökan. Om antalet sakägare som skall delges överstiger trettio personer eller om sakägarnas antal är okänt, får delgivning istället ske genom publicering i minst en lokal tidning med allmän spridning i landskapet.

15 §. Rätt att yttra sig

Envar har rätt att inom tid som anges i meddelandet skriftligen yttra sig över ansökan.

16 §. Beslutsfattande

Beslut fattas med enkel majoritet. Vid lika röstetal avgör ordförandens röst.

17 §. Delgivning av tillståndsbeslut

Ett meddelande om tillståndsbeslutet, dess ändring och återkallande skall utan dröjsmål genom offentlig delgivning anslås på landskapsregeringens och berörd kommuns anslagstavla enligt vad som föreskrivs i förvaltningslagen för landskapet Åland. Meddelandet skall finnas anslaget under minst tre veckor.

Samtidigt med delgivningen enligt 1 mom. skall sakägarna delges tillståndsbeslutet genom vanlig delgivning enligt vad som föreskrivs i förvaltningslagen för landskapet Åland. Om antalet sakägare som skall delges överstiger trettio personer eller om sakägarnas antal är okänt får delgivning istället ske genom publicering i minst en lokal tidning med allmän spridning i landskapet enligt vad som föreskrivs i förvaltningslagen för landskapet Åland. Tillståndsbeslutet skall dessutom göras tillgängligt på myndighetens webbplats.

Se C 1, Förvaltningslag (2008:9).

5 kap. Övriga bestämmelser

18 §. Avgörande av ärenden av allmän eller principiell natur

Förutom de ärenden som avses i 9 § avgör prövingsnämnden ärenden av allmän eller principiell natur. Vid handläggningen av dessa ärenden tillämpas de bestämmelser om handläggning av ärenden som gäller i landskapsregeringen.

19 §. Besvär

Beslut som myndigheten fattat får överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol.

20 §. (2008/129) Tillämpning av bestämmelser om beslutsfattande och handläggning

Om beslutsfattandet i styrelsen, vid sammanträde och inom myndigheten i övrigt samt om handläggningen av ärenden gäller i tillämpliga delar de bestämmelser som gäller beslutsfattandet och handläggningen av ärenden i landskapsregeringen, om inte annat stadgas i denna lag.

21 §. Avgifter

Landskapsregeringen beslutar om de avgifter och andra ersättningar som skall uppbäras för myndighetens prestationer. När avgifterna bestäms skall landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet iakttagas.

Se E 2, Landskapslag (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet.

22 §. Ikraftträdelse

Om ikraftträdandet av denna lag stadgas särskilt i landskapslagen (2007:129) om införande av lagstiftningen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Ikraftträdelsebestämmelse (2008/129):

Denna lag träder i kraft den 1 december 2008.

C 18 Landskapslag (2007:129) om införande av lagstiftningen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

1 §. Ikraftträdande av lagstiftningen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Följande lagar träder i kraft den 1 januari 2008:

- 1) landskapslagen (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet,
- 2) landskapslagen (2007/116) om ändring av landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd,
- 3) landskapslagen (2007/117) om ändring av vattenlagen för landskapet Åland,
- 4) landskapslagen (2007/118) om ändring av landskapslagen om renhållning,
- 5) landskapslagen (2007/119) om ändring av landskapslagen om mottagning i hamn av fartygsgenererat avfall och lastrester,
- 6) landskapslagen (2007/120) om ändring av landskapslagen om hälso- och sjukvården,
- 7) landskapslagen (2007/121) om ändring av landskapslagen om hälsovården,
- 8) landskapslagen (2007/122) om ändring av 3 och 5 §§ landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av livsmedelslagen,

C 19 LF (2007:130) om överföring av personal till ÅMHM

9) landskapslagen (2007/123) om ändring av 3 och 6 §§ landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om produktsäkerhet,

10) landskapslagen (2007/124) om ändring av 3a och 3b §§ landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier,

11) landskapslagen (2007/125) om ändring av tobakslagen för landskapet Åland,

12) landskapslagen (2007/126) om ändring av djurskyddslagen för landskapet Åland,

13) landskapslagen (2007/127) om ändring 3 och 4 §§ landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av alkohollagen, samt

14) landskapslagen (2007/128) om ändring av 2 § landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.

Åtgärder som verkställigheten av de lagar som nämns i 1 mom. förutsätter får vidtas innan lagarna träder i kraft.

2 §. Lagstiftning som upphävs

Genom denna lag upphävs den 1 januari 2008 landskapslagen (1997:65) om Ålands miljöprövningsnämnd.

3 §. Överföring av landskapsregeringens behörighet

Ärenden:

1) gällande tillsyn enligt vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland, enligt landskapslagen (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd och enligt landskapslagen (1981:3) om renhållning samt enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av nämnda lagar,

2) enligt landskapslagen (2003:58) om mottagning i hamn av fartygsgenererat avfall och lastrester,

3) enligt landskapslagen (1995:92) om tillämpning i landskapet Åland av alkohollagen,

4) enligt djurskyddslagen (1998:95) för landskapet Åland, dock inte ärenden som anges i 3 § 3 mom., 8 § 3 mom. 14 § 1 mom., 20 § 2 mom., 21 § och 41 § djurskyddslagen, samt enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av djurskyddslagen,

5) enligt landskapsförordningen (1996:49) om in- kvarterings- och trakteringsverksamhet som är anhängiga hos Ålands landskapsregering överförs till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet när de lagar som nämns i 1 § träder i kraft.

4 §. Överföring av hälso- och sjukvårdsmyndighetens behörighet

Ärenden enligt djurskyddslagen för landskapet Åland som är anhängiga hos Ålands hälso- och sjukvård överförs till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet när de lagar som nämns i 1 § träder i kraft.

5 §. Överföring av miljöprövningsnämndens behörighet

Ärenden som är anhängiga hos Ålands miljöprövningsnämnd överförs till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet när de lagar som nämns i 1 § träder i kraft.

6 §. Överföring av hälsonämndens behörighet

Ärenden som är anhängiga hos hälsonämnden överförs till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet när de lagar som nämns i 1 § träder i kraft.

7 §. Ändringssökande

I beslut som har fattats före ikraftträdandetidpunkten i 1 § skall ändring sökas enligt de tidigare bestämmelserna.

8 §. Tjänsten som myndighetschef för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Landskapsregeringen inrättar en tjänst som myndighetschef för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Tjänsten får inrättas och besittas innan landskapslagen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet träder i kraft.

9 §. Styrelsen för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Landskapsregeringen kan tillsätta en styrelse för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet innan landskapslagen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet träder i kraft.

10 §. Ledamöter i prövningsnämnden för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Landskapsregeringen kan utse ledamöter till prövningsnämnden för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet innan landskapslagen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet träder i kraft. Om ledamöter utses skall bestämmelserna i 10 § landskapslagen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet iakttas.

När ledamöterna utses första gången skall, med avvikelse från bestämmelsen i 10 § landskapslagen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet om mandatperiodens längd, två av ledamöterna tillsättas för en två års mandatperiod.

11 §. Överföring av personal

Bestämmelser om vilken personal som skall överflyttas från Ålands landskapsregering, Ålands hälso- och sjukvård och Ålands miljöprövningsnämnd till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet kan landskapsregeringen utfärda genom landskapsförordning.

Den som överflyttas gör det med bibehållande av de rättigheter och skyldigheter som följer av den anställning från vilken överföring sker, dock med beaktande av vad om villkoren i ifrågavarande anställdas anställningsförhållande avtalas.

Se C 19, Landskapsförordning (2007:130) om överföring av personal till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

12 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

C 19 Landskapsförordning (2007:130) om överföring av personal till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

1 §. Följande tjänster vid Ålands landskapsregering överflyttas vid denna förordnings ikraftträdande till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet:

Tjänstebenenämning	Antal tjänster
miljöinspektör	3

2 §. Följande tjänster vid Ålands hälso- och sjukvård överflyttas vid denna förordnings ikraftträdande till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet:

Tjänstebestämmelse	Antal tjänster
ledande veterinär	1
fiskhälsoveterinär	1
nyttodjursveterinär	1
besiktningsveterinär	1
hälsospektör	5
laborant	3
förvaltningssekreterare	1

3 §. Följande tjänster vid Ålands miljöprövningsnämnd överflyttas vid denna förordnings ikraftträdande till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet:

Tjänstebestämmelse	Antal tjänster
miljöhandläggare	2

C 20 Landskapslag (2006:9) om Ålands arbetsmarknads- och studieservice-myndighet

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Myndighetens ställning i förvaltningen

Ålands arbetsmarknads- och studieservice-myndighet är underställd landskapsregeringen. Med arbetsmarknads- och studieservice-myndigheten avses i fortsättningen Ålands arbetsmarknads- och studieservice-myndighet.

Landskapsregeringen handhar den allmänna administrativa styrningen och övervakningen av arbetsmarknads- och studieservice-myndigheten.

2 §. Arbetsmarknads- och studieservice-myndighetens verksamhet

Ålands arbetsmarknads- och studieservice-myndighet skall tillhandahålla de tjänster och utföra de uppgifter som ankommer på myndigheten enligt landskapslagen (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet, landskapslagen (1995:94) om studiestöd eller annan lagstiftning.

Arbetsmarknads- och studieservice-myndigheten skall handha skötseln av sin verksamhet enligt de mål som landskapsregeringen årligen har ställt upp.

Arbetsmarknads- och studieservice-myndigheten skall även följa den allmänna utvecklingen inom sitt verksamhetsområde och ta nödvändiga initiativ. Arbetsmarknads- och studieservice-myndigheten skall informera om gällande regler samt ge anvisningar och råd i anslutning till verksamheten.

Se L 22, Landskapslag (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet; N 19, Landskapslag (2006:71) om studiestöd.

2 kap. Arbetsmarknads- och studieservice-myndighetens administration

3 §. Organisation

Vid arbetsmarknads- och studieservice-myndigheten finns en chef.

I anslutning till arbetsmarknads- och studieservice-myndigheten finns en arbetskraftskommission som handhar de uppgifter som bestäms i landskapslagen (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller särskilt i annan lag. Arbetsmarknads- och studieservice-myndigheten biträds dessutom av en rådgivande delegation med uppgift att fungera som ett informations- och kontaktorgan mellan arbetsgivare, arbetstagare, studerande och arbetsmarknads- och studieservice-myndigheten.

Arbetsmarknads- och studieservice-myndigheten beslutar i övrigt själv om sin organisation.

Se L 4, Landskapslag (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

4 §. Myndighetens ledning

Chefen för myndigheten leder myndighetens verksamhet och ansvarar för att fastställda mål uppnås.

5 §. Behandling av ärenden

Myndighetschefen avgör de ärenden i vilka beslut fattas av arbetsmarknads- och studieservice-myndigheten, om inte en annan tjänsteman enligt reglementet givits en sådan beslutanderätt. På beslutsfattandet gäller i övrigt i tillämpliga delar de bestämmelser som gäller beslutsfattandet i landskapsregeringen.

Ärenden som ankommer på arbetskraftskommissionen avgörs på det sätt som föreskrivs särskilt.

Landskapsregeringen utfärdar närmare bestämmelser om arbetsmarknads- och studieservice-myndighetens ekonomiförvaltning och om vissa ärenden som hänförs till tjänstekollektivavtalen samt till vilken del landskapsregeringen handhar skötseln av dessa uppgifter.

6 §. Arbetskraftskommission

Arbetskraftskommissionen tillsätts av landskapsregeringen för två kalenderår i sänder.

Kommissionen består av en ordförande och fyra eller sex övriga medlemmar. Som ordförande fungerar myndighetschefen. De övriga medlemmarna, av vilka två eller tre företrädare arbetsgivarna och två eller tre arbetstagarna, samt deras ersättare utses på förslag av de mest representativa lokala arbetsmarknadsorganisationerna. Till ersättare för ordföranden utses en person bland tjänstemännen vid arbetsmarknads- och studieservice-myndigheten för viss eller obestämd tid.

Landskapsregeringen får entlediga medlem från uppdraget innan uppdraget har gått ut. Om medlem entledigas eller avlider skall ny medlem respektive ersättare utses för den återstående tiden.

Landskapsregeringen bestämmer arvoden och andra ersättningar till medlemmar i kommissionen.

7 §. Arbetskraftskommissionens sammanträden

Arbetskraftskommissionen sammanträder på kallelse av ordföranden eller vid förfall för ordföranden av hans eller hennes ersättare.

Kommissionen är beslutför då ordföranden och minst hälften av de övriga medlemmarna är närvarande. Om kommissionens ordförande och hans eller hennes ersättare är jäviga att behandla ett ärende, är någon annan medlem som har utsetts av landskapsregeringen ordförande under ärendets behandling.

C 20 LL (2006:9) om AMS

Beslut fattas med enkel majoritet. Faller rösterna lika avgör ordförandens röst.

Kommissionen avgör ärenden på föredragning av ordföranden. Kommissionen kan utse annan föredragande om ärendet så kräver.

Vid kommissionens sammanträden förs protokoll av en sekreterare som har utsetts av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten. Protokollet justeras på det sätt som kommissionen bestämmer.

På beslutsfattandet i kommissionen gäller i övrigt i tillämpliga delar de bestämmelser som gäller beslutsfattandet i landskapsregeringen.

8 §. Upphävd (2008/25).

9 §. Reglemente

I arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens reglemente utfärdas bestämmelser om myndighetens organisation och uppgiftsfördelning samt om användningen av beslutanderätten.

Reglementet antas av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten och skall därefter underställas landskapsregeringen för fastställelse.

10 §. Rådgivande delegation

Den rådgivande delegationen tillsätts av landskapsregeringen för två kalenderår i sänder. Medlemmarna i delegationen består av representanter för arbetsgivarna, arbetstagarna och studerandena som utses till lika antal samt en representant för utbildnings- och kulturavdelningen vid landskapsregeringens allmänna förvaltning och en representant för näringsavdelningen vid landskapsregeringens allmänna förvaltning.

Landskapsregeringen får entlediga en medlem från uppdraget innan mandattiden har gått ut. Om en medlem entledigas eller avlider skall en ny medlem tillsättas för den återstående tiden.

Landskapsregeringen bestämmer arvoden och andra ersättningar till medlemmarna i delegationen.

Delegationen beslutar i övrigt själv om sin interna beslutsprocess.

11 §. Verksamhetsberättelse

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten skall årligen tillställa landskapsregeringen en verksamhetsberättelse över det gångna kalenderåret.

3 kap. Personal

12 §. Anställningsförhållanden

Vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan det finnas personal i offentligt och privaträttsligt anställningsförhållande.

Om inte annat bestäms i denna lag handhar arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten de uppgifter som rör myndighetens personal och som enligt tjänstemannalagen (1987:61) för landskapet Åland ankommer på landskapsregeringen. Landskapsregeringen beslutar dock om permittering av arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens personal.

Se C 45, Tjänstemannalag (1987:61).

13 §. Tjänster och tillfälliga tjänstemän

Vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten finns en tjänst som myndighetschef. Bestämmelser om övriga tjänster som finns vid arbetsmarknads- och

studieservicemyndigheten skall intas i myndighetens reglemente.

Dessutom kan det finnas tillfälliga tjänstemän.

14 §. Särskilda bestämmelser om tjänsten som myndighetschef

Beslut i fråga om tjänsten som myndighetschef skall i enlighet med tjänstemannalagen för landskapet Åland handläggas av landskapsregeringen.

14a §. (2006/61) Privaträttsligt anställda

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten anställer och säger upp personal i privaträttsligt anställningsförhållande.

15 §. Förflyttning och omplacering

Beslut om förflyttning eller omplacering av en tjänsteman eller arbetstagare inom arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten fattas av myndigheten, medan beslut om förflyttning eller omplacering av en tjänsteman eller arbetstagare till och från en annan landskapsmyndighet eller -inrättning fattas av landskapsregeringen. En förflyttning eller omplacering av en tjänsteman eller arbetstagare till och från en annan landskapsmyndighet eller -inrättning kräver samtycke av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten. (2006/61)

I fråga om förflyttning och omplacering av myndighetens chef gäller vad som föreskrivs i 14 §.

16 §. Behörighetskrav

Behörig att anställas som myndighetschef är den som har en vid universitet eller därmed jämförbar högskola, som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet, avlagd examen som motsvarar minst fyra års heltidsstudier.

Behörighetskraven för annan tjänst vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten bestäms i reglementet.

4 kap. Särskilda bestämmelser

17 §. Avgifter

Den arbetsförmedling och vägledning som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten tillhandhåller enskilda är avgiftsfri.

Utän hinder av bestämmelserna 13 § i landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet kan arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten med iakttagande i tillämpliga delar av vad som i landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet bestäms om offentliga prestationer besluta om priset på de tjänster som myndigheten säljer och som inte omfattas av 1 mom.

Se E 2, Landskapslag (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet.

18 §. Serviceskyldighet

Tjänstemännen vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten skall lämna upplysningar, råd och annan sådan hjälp till enskilda i frågor som är av en sådan natur att de handläggs vid myndigheten. Detta skall ske i den utsträckning som det är lämpligt och skäligen med hänsyn till frågans natur, den enskildes behov av hjälp, myndighetens verksamhet och tjänstemännens förutsättningar att fullgöra sina arbetsuppgifter.

Frågor från enskilda skall besvaras så snart som möjligt.

Om ett ärende inte hör till myndighetens behörighet, skall den i mån av möjlighet hänvisa den enskilde till den behöriga myndigheten.

19 §. Avtal

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan sluta avtal inom ramen för myndighetens ordinarie verksamhet om inte landskapsregeringen beslutar något annat.

20 §. Företrädande av landskapet

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kårar och svarar för landskapet samt bevakar landskapets intressen vid domstolar och andra myndigheter i angelägenheter som hör samman med myndighetens uppgifter, om inte en företrädare för landskapsregeringen uppträder i dem.

21 §. Handräckning av landskapsregeringen

Landskapsregeringen är skyldig att på begäran av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten bistå myndigheten i förvaltningsärenden som hör till arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens uppgifter.

22 §. Besväransvisning

Besväransvisning skall fogas till ett beslut över vilket besvär kan anföras. Närmare bestämmelser om besväransvisning finns i förvaltningsprocesslagen (FFS 586/1996).

Se Pr 103 FL I.

23 §. Besvär

Beslut som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten eller den till arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten anslutna arbetskraftskommissionen har fattat enligt denna lag får överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol.

Besvär över lagligheten av landskapsregeringens beslut får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen.

5 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

24 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2006

Genom denna lag upphävs

1) landskapslagen (1960:23) om arbetsförmedling och

2) landskapslagen (1960:22) om yrkesvägledning.

25 §. Övergång från gammal till ny kommission

Den arbetskraftskommission, som har utsetts enligt landskapslagen (1972:24) om sysselsättning, fortsätter sin verksamhet enligt de tidigare gällande bestämmelserna till dess att denna lag träder i kraft.

Landskapsregeringen kan tillsätta en arbetskraftskommission enligt denna lag innan lagen träder i kraft. Vid tillsättandet skall lagens 6 § iaktas i tillämpliga delar.

26 §. Överföring av ärenden, avtal, rättigheter och skyldigheter

De ärenden vilka är anhängiga vid Ålands arbetsförmedlingsbyrå, yrkesvägledningsbyrå och arbetskraftskommissionen när denna lag träder i kraft och

vilka enligt denna lag eller någon annan lag skall skötas av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten eller den nya arbetskraftskommissionen skall överföras till vederbörande myndighet när denna lag träder i kraft.

På motsvarande sätt som i 1 mom. överförs de ovan nämnda myndigheternas avtal och andra förbindelser liksom även deras övriga rättigheter och skyldigheter till behörig myndighet.

27 §. Myndighetschef

Landskapsregeringen inrättar en tjänst som myndighetschef vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten. Tjänsten får inrättas och besättas innan denna lag träder i kraft. Vid anställningsförordandet skall lagens 3 kapitel iaktas i tillämpliga delar.

28 §. Överflyttning av tjänster

Personalen och de tjänster som vid denna lags ikraftträdande finns vid Ålands arbetsförmedlingsbyrå och yrkesvägledningsbyrå samt vid studieserviceenheten vid landskapsregeringens allmänna förvaltning överförs vid ikraftträdandet till Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. Vid ikraftträdandet indras tjänsten som byråchef vid Ålands arbetsförmedling, medan tjänsten som byråföreståndare vid yrkesvägledningen och tjänsten som enhetschef vid studieserviceenheten vid landskapsregeringens allmänna förvaltning överflyttas till två tjänster vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten.

Den som överflyttas gör det med bibehållande av sina förmåner och rättigheter och skyldigheter som följer av den anställning från vilken överföringen sker, dock med beaktande av vad om villkoren i ifrågavarande anställas anställningsförhållande avtalas.

C 21 Landskapslag (2006:10) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om ett informationssystem för arbetsförvaltningens kundbetjäning

1 §. Lagens tillämpningsområde

I syfte att skydda den personliga integriteten och att skapa en god registersed skall lagen om ett informationssystem för arbetsförvaltningens kundbetjäning (FFS 1058/2002) tillämpas på de register över enskilda och arbetsgivare som Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet använder vid skötseln av de uppgifter myndigheten har enligt landskapslagen (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet, om inte annat följer av denna lag eller särskilda bestämmelser.

Vid arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens användning av de register som avses i 1 mom. skall även personuppgiftslagen (FFS 523/1999) iaktas i tillämpliga delar.

Ändringar av lagen om ett informationssystem för arbetsförvaltningens kundbetjäning skall gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag. Ändringar av bestämmelser beträffande vilka i denna lag föreskrivs avvikelser skall dock inte tillämpas i landskapet.

Se Ci 111 FL I.

C 22 LL (2000:26) om Ålands polismyndighet

2 §. Förvaltning

I informationssystemet sköter arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten de förvaltningsuppgifter som den registeransvarige enligt lagstiftningen om ett informationssystem för arbetsförvaltningens kundbetjäning givit arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten rätt att göra.

3 §. Hänvisningar till rikslagstiftning

Hänvisas i lagen om ett informationssystem för arbetsförvaltningens kundbetjäning till bestämmelser i rikslagstiftningen vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen skall hänvisningarna avse bestämmelserna i landskapslagstiftningen.

4 §. Tillsyn

Tillsynen över tillämpningen av denna lag i fråga om angelägenheter som faller under landskapets behörighet utövas av landskapsregeringen.

5 §. Landskapsförordning

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet och till del ärendet inte hör till området för lag genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av lagen om ett informationssystem för arbetsförvaltningens kundbetjäning skall tillämpas i landskapet oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

6 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2006.

C 22 Landskapslag (2000:26) om Ålands polismyndighet

1 §. Förvaltning

Landskapets polisförvaltning handhas av Ålands polismyndighet som är underställd landskapsregeringen.

Polismyndighetens verksamhet bedrivs inom en ordnings-, en brottmåls- och en kansliavdelning. För verksamheten finns tre enheter, en i Mariehamn, en på landsbygden samt en i skärgården. Dessutom kan verksamhet utanför enheterna ordnas i den omfattning landskapsregeringen beslutar. I skärgårdskommunerna bör det finnas polisverksamhet året om.

Bestämmelser om landskapets polisförvaltning finns även i förordningen (1998:118) om polisförvaltningen i landskapet Åland.

Landskapsregeringen utfärdar vid behov närmare bestämmelser om polismyndighetens ekonomiförvaltning och om vissa ärenden som hänför sig till tjänstekollektivavtalen samt till vilken del landskapsregeringen handhar skötseln av dessa uppgifter. (2006/33)

2 §. Personal

Ålands polismyndighets chef benämns polismästare.

Vid polismyndigheten finns en tjänst som överkommissarie. Den person som utnämns till tjänsten som överkommissarie skall verka som ställföreträdare för polismästaren om han eller hon godkänns för uppgiften av landshövdingen.

Om de övriga tjänster som finns vid Ålands polismyndighet bestäms i landskapsförordning. Dessutom kan det finnas tillfälliga tjänstemän och personal i privaträttsligt anställningsförhållande.

Polismästaren och dennes ställföreträdare utnämns av landskapsregeringen efter samtycke av landshövdingen. Övriga tjänstemän och personal i privaträttsligt anställningsförhållande utnämns eller anställs av landskapsregeringen. Sistnämnda uppgift kan dock helt eller delvis i landskapsförordning delegeras till polismästaren. (2006/33)

Vid de utnämnings- och anställningsbefogenheter polismästaren utövar med stöd av 4 mom. skall det förflyttnings- eller omplaceringsbeslut av en tjänsteman eller arbetstagare som landskapsregeringen fattar iaktas, om polismästaren samtycker till förflyttningen eller omplaceringen. (2006/53)

3 §. Polisman

Med polisman avses i denna lag polismästaren, överkommissarien och kommissarierna, vilka utgör polisbefälet, samt övriga i landskapsförordning angivna polisunderbefäl och -manskap.

4 §. Behörighetskrav

Behörighetskrav för tjänsten som polismästare är vid juridisk fakultet vid universitet eller därmed jämförbar högskola, som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet, avlagd examen som motsvarar minst fyra års heltidsstudier samt erfarenhet av ledarskap och förvaltningsuppgifter.

Behörighetskrav för tjänsten som överkommissarie är högskoleexamen med lämplig inriktning som motsvarar minst tre års heltidsstudier samt förtrogenhet med polisverksamheten.

Om behörighetskraven för annan tjänst vid polismyndigheten bestäms i landskapsförordning.

Vad som i denna lag och med stöd av denna lag utfärdade bestämmelser föreskrivs om behörighetskraven för tjänst skall i tillämpliga delar iaktas även i fråga om tillfälliga tjänstemän och personal i privaträttsligt anställningsförhållande.

5 §. Polisdelegationen

För främjande och effektiviserande av polisens verksamhet biträds Ålands polismyndighet av en polisdelegation.

Närmare bestämmelser om polisdelegationens uppgifter och sammansättning utfärdas genom landskapsförordning.

5a §. (2006/33) Inställelse i tjänst

Med tanke på särskilda situationer inom polisverksamheten skall varje polisman se till att polismyndigheten har hans eller hennes kontaktuppgifter.

En polisman skall utan dröjsmål inställa sig i tjänst när en allvarlig situation eller händelse som hotar allmän ordning och säkerhet nödvändigt kräver det.

Även under sin semester är en polisman skyldig att på förordnande av polismästaren återgå i tjänst när det är nödvändigt för att upprätthålla allmän ordning och säkerhet.

En polisman som inte är tjänstledig eller har semester är skyldig att på förordnande av polismästaren

tillfälligt vara i larmberedskap och inställa sig i tjänst när det är nödvändigt av särskilda skäl i anslutning till polisens verksamhet.

Om ledningsförhållanden i en polisiärt särskilt krävande situation finns dessutom bestämmelser i förordningen om polisförvaltningen i landskapet Åland.

5b §. (2006/33) *Polismans rätt att vara biträde eller ombud*

En polisman får vara biträde eller ombud för den som misstänks för ett brott endast om den misstänkte är nära anhörig till polismannen enligt 15 kap. 2 § 3 mom. i rättegångsbalken och den anhöriga inte har rätt att få en försvarare enligt 2 kap. 1 § i lagen om rättegång i brottmål (FFS 689/1997).

En polisman får inte vara biträde eller ombud för en målsägande om detta kan stå i strid med skötseln av polismannens tjänsteåligganden.

5c §. (2006/33) *Polismans uppförande*

En polisman skall i tjänsten och på sin fritid uppföra sig på ett sätt som inte äventyrar tilltron till att polisens uppgifter sköts på behörigt sätt. Vid bedömningen av en polismanns utövande tas hänsyn också till polismannens ställning och uppgifter inom polismyndigheten.

5d §. (2006/33) *Bisysslor*

En polisman får inte ta emot eller sköta en bisyssla som avses i 18 § 4 och 5 mom. i tjänstemannalagen (1987:61) för landskapet Åland, om inte tillstånd därtill beviljas på ansökan.

En polisman får inte sköta en syssla som medför rättigheter eller skyldigheter som kan stå i strid med en polismanns uppgifter enligt denna lag.

5e §. (2006/33) *En polismanns kondition och yrkesskicklighet*

En polisman skall upprätthålla den kondition och yrkesskicklighet som arbetsuppgifterna kräver.

Bestämmelser om den konditionsnivå som olika arbetsuppgifter kräver samt om anordnande av konditionstester kan vid behov utfärdas genom landskapsförordning.

6 §. *Tjänstledighet*

Tjänstledighet för polismästaren och överkommisarierna beviljas av landskapsregeringen.

Tjänstledighet för den övriga personalen vid polismyndigheten beviljas av landskapsregeringen till den del inte uppgiften helt eller delvis i landskapsförordning delegeras till polismästaren.

7 §. *Uniform och beväpning*

Polisman skall i tjänsteutövningen bära uniform om inte tjänsteuppdragets art eller andra skäl kräver något annat.

Uniform får utom vid tjänsteutövning också bäras vid resor i anknytning till tjänsteutövning och när personen representerar polisen. Beslut om användning av uniform i andra sammanhang fattas av polismästaren. (2006/33)

Polisuniform eller beklädnadsartiklar som används av polisen i tjänst får inte bäras av andra än polismän. Ingen får heller använda en dräkt eller ett klädesplagg som är förvillande lika en sådan uniform eller sådana

beklädnadsartiklar på ett sådant sätt att detta kan ge intrycket att bäraren är en polisman. Förbudet i detta moment skall inte gälla den som med stöd av särskild lag har rätt att bära föreskriven uniform eller beklädnadsartikel. (2006/33)

Utän hinder av vad som föreskrivs i 3 mom. kan tillstånd att bära polisuniform vid teaterföreställningar eller andra motsvarande evenemang ges av polismästaren. (2006/33)

Landskapsregeringen bestämmer efter samråd med landshövdingen om polisens uniform och beväpning. Ursprungliga 2 mom. har blivit 5 mom. genom (2006/33).

8 §. *Tjänstemärke*

Polisman skall ha ett tjänstemärke vars utformning fastställs av landskapsregeringen. Märket skall medföras i tjänsteutövningen och visas upp vid behov eller på begäran, när det är möjligt utan att tjänsteuppdraget äventyras.

Se [ÅLSB] (2000:40).

9 §. *Avgångsålder*

Överkommisarierna och kommissarierna är skyldiga att avgå från sin tjänst när de fyller 63 år.

Polisman som hör till underbefälet eller manskapet är skyldig att avgå från sin tjänst när han eller hon fyller 60 år.

10 §. *Varning*

Polismästaren har rätt att med varning bestraffa en underlydande tjänsteman. Härvid skall bestämmelserna i tjänstemannalagen (1987:61) för landskapet Åland iakttas i tillämpliga delar.

Anser polismästaren att annat straff än varning kan komma ifråga skall han eller hon överföra ärendet att handläggas av landskapsregeringen.

11 §. *Fullmaktsbestämmelse*

Närmare bestämmelser om verkställighet och tillämpning av denna lag utfärdas genom landskapsförordning.

Landskapsregeringen kan utfärda ett reglemente för Ålands polismyndighet med närmare bestämmelser om polismyndighetens organisation, uppgifter och interna beslutsordning.

Polismyndigheten kan vid behov anta en arbetsordning med närmare bestämmelser om hur arbetet skall bedrivas vid myndigheten.

11a §. (2006/33) *Straffbestämmelse*

Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet bryter mot förbudet i 7 § 3 mom. skall för orättmätig användning av polisuniform dömas till böter, om inte strängare straff föreskrivs någon annanstans i lag.

12 §. *Besvär*

Beslut som landskapsregeringen fattat med stöd av denna lag får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen. I landskapsregeringens beslut i utnämningssärenden får ändring inte sökas genom besvär.

Beslut som polismyndigheten fattat med stöd av denna lag får överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol. (2006/33)

3 mom. upphävt (2006/33).

C 23 LF (2000:34) om Ålands polismyndighet

13 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft 1 juni 2000.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1981:46) den 6 juli 1981 om polisförvaltningen.

De tjänster som vid denna lags ikraftträdande finns inom Ålands polisdistrikt överförs vid ikraftträdandet till Ålands polismyndighet. Den som är anställd vid polismyndigheten inom Ålands polisdistrikt överflyttas vid ikraftträdandet till motsvarande anställningsförhållande vid Ålands polismyndighet med bibehållande av sina tidigare rättigheter och skyldigheter.

C 23 Landskapsförordning (2000:34) om Ålands polismyndighet

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde

I denna förordning finns det bestämmelser om personalen vid Ålands polismyndighet och om den polisdelegation som biträder polismyndigheten.

2 kap. Personal

2 §. Tjänster

Vid Ålands polismyndighet finns, förutom tjänsterna som polismästare och överkommissarie, följande tjänster (2008/47):

- 1) kommissarier, vilka jämte polismästaren och överkommissarien räknas till polisbefälet,
- 2) överkonstaplar, som räknas till polisunderbefälet,
- 3) äldre och yngre konstaplar, som räknas till polismanskapet samt
- 4) kansliföreståndare och kanslisekreterare, som räknas till kanslipersonalen.

3 §. Behörighetskrav

Behörighetskrav för tjänsterna som:

- 1) *kommissarie* är polisbefälsexamen eller annan högskoleexamen med lämplig inriktning som motsvarar minst tre års heltidsstudier samt förtrogenhet med polisverksamheten,
- 2) *överkonstapel* är polisunderbefälsexamen eller annan motsvarande utbildning,
- 3) *äldre konstapel* är grundexamen för polis eller annan motsvarande utbildning,
- 4) *yngre konstapel* är grundstudier 1 av grundexamen för polis eller annan motsvarande utbildning samt
- 5) *kansliföreståndare* och *kanslisekreterare* är utbildning på gymnasialstadienivå med lämplig inriktning och erfarenhet.

4 §. Särskilda krav

För att utnämnas till i 2 § 1-3 punkten nämnd tjänst krävs dessutom att vederbörande

- 1) har ett sådant med läkarintyg styrkt tillfredsställande hälsotillstånd, att han eller hon kan anses lämpad för polistjänst och att hans eller hennes syn och hörsel är normala, samt även i övrigt fyller de särskilda krav landskapsregeringen eller polismyndigheten har fastställt för viss polistjänst,

2) har sådana personliga egenskaper som ett framgångsrikt handhavande av tjänsten förutsätter.

Om det finns särskilda skäl kan landskapsregeringen i ett enskilt fall medge undantag från bestämmelserna i 1 mom. 1 punkten.

5 §. Utnämnings- och anställningsbefogenheter för polismästaren

Polismästaren utnämner tjänstemän till de tjänster som anges i 2 § 1-4 punkten samt anställer tillfälliga tjänstemän och personal i privaträttsligt anställningsförhållande.

6 §. Tjänstledighet

Beslut om beviljande av tjänstledighet för annan personal än polismästaren och överkommissarien fattas av polismästaren.

3 kap. Polisdelegationen

7 §. Polisdelegationens sammansättning

Landskapsregeringen tillsätter polisdelegationen för en mandattid som motsvarar landskapsregeringens mandatperiod. Polisdelegationen består av åtta medlemmar.

Landskapsregeringen utser en av sina ledamöter till delegationens ordförande. Delegationens övriga sju medlemmar jämte ersättare skall representeras av personer från olika regioner i landskapet på följande sätt:

De kommuner representanten företräder	Antal medlemmar i delegationen
Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar, Sottunga och Vårdö	1
Geta, Saltvik, Sund och Finström	2
Eckerö, Hammarland, Jomala, Lemland och Lumparland	2
Mariehamn	2

Polisdelegationen utser inom sig en vice ordförande. Bestämmelserna om medlemmarna skall i tillämpliga delar gälla även för ersättaren. Vid Ålands polismyndighet anställd person är inte valbar till medlem av polisdelegationen.

Landskapsregeringen får entlediga en medlem eller ersättare från uppdraget innan mandattiden har gått ut. Om en medlem eller ersättare entledigas eller avlider skall en ny medlem respektive ersättare utses för den återstående mandattiden.

Landskapsregeringen beslutar om arvoden och andra ersättningar till medlemmarna i delegationen.

8 §. Sammanträden

Delegationen sammanträder på ordförandens eller vid förfall för denne på viceordförandens kallelse. Delegationen skall sammankallas för behandling av särskilt angivet ärende om kommun eller två medlemmar skriftligen anhållit därom.

Delegationen är beslutförför när minst fyra medlemmar, ordföranden medräknad, är närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet. Faller rösterna lika avgör ordförandens röst.

3 mom. upphävt (2008/47).

Polismästaren eller vid förfall för denne ersättaren är skyldig att närvara vid polisdelegationens sammanträden med rätt att delta i överläggningarna men inte i fattandet av beslut. Chefen för kansliavdelningen har närvaro- och yttranderätt vid polisdelegationens sammanträden.

Polismästarens ersättare, eller vid förfall för denne annan av polisdelegationen tillfälligt inkallad person, tjänstgör som delegationens sekreterare.

Ordföranden och sekreteraren undertecknar delegationens protokoll och skrivelser. Avskrifter av protokollen skall genom sekreterarens försorg tillställas landskapsregeringen, polismästaren och kommunstyrelserna.

Angående delegationen gäller i övrigt i tillämpliga delar bestämmelserna om landskapskommittéer.

9 §. Polisdelegationens särskilda uppgifter

På polisdelegationen ankommer särskilt

- 1) att följa polisens verksamhet,
- 2) att ta initiativ till att utveckla polisens verksamhet,
- 3) att avge utlåtanden i ärenden som gäller polisen samt
- 4) att handlägga till delegationens kännedom inkomna ärenden.

4 kap. Ikraftträdelsebestämmelse

10 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 juni 2000.

C 24 Landskapslag (1999:49) om polisens grundregister

1 §. (2000/27) Grundregister

Ålands polismyndighet kan med hjälp av automatiserad databehandling föra ett grundregister med uppgifter om brottsanmälningar, i anslutning till anmälan vidtagna åtgärder eller annat som polisen behöver för att fullgöra sina åligganden.

2 §. Ändamål

Grundregistret skall föras för att förebygga, upptäcka och utreda brott samt främja den allmänna ordningen och säkerheten.

3 §. Rätt att få uppgifter ur landskapsregister

För att sköta sina åligganden och föra ett grundregister har polismyndigheten rätt att få den information den behöver ur de register landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter eller inrättningar för.

Polismyndigheten skall i varje särskilt fall pröva sitt behov av information i förhållande till den olägenhet det innebär för den registrerade att uppgiften lämnas ut.

4 §. (2006/35) Tillämpning av riksbestämmelser

Lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (FFS 761/2003) och personuppgiftslagen (FFS 523/1999) skall i tillämpliga delar, med de avvikelser som anges i denna lag, iaktas beträffande det grundregister polismyndigheten för, till den del

bestämmelserna gäller personregister avsedda för en polisenhets bruk.

Se Ci 113 och 111, FL I.

5 §. Tillsynsmyndighet

Tillsyn över denna lag utövas av landskapsregeringen.

6 §. Landskapsförordning

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning meddela närmare bestämmelser om vilka uppgifter grundregistret skall innehålla samt om tillsynen över registret.

7 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 september 1999.

Polismyndigheten skall se till att det grundregister som myndigheten för innan denna lag trätt i kraft överensstämmer med denna lag inom sex månader från lagens ikraftträdande.

C 25 Landskapslag (1999:50) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om personuppgifter (2006/29)

1 §. Tillämpningsområde

I syfte att skydda den personliga integriteten vid behandling av personuppgifter och att främja utvecklandet och iakttagandet av en god informationshantering samt för att sköta de uppgifter polisen har enligt polislagen (2000:49) för landskapet Åland skall följande riksförfattningar äga tillämpning i landskapet Åland, om inte annat följer av denna lag eller särskilda bestämmelser:

- 1) personuppgiftslagen (FFS 523/1999) samt
- 2) lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (FFS 761/2003). (2006/29)

Denna lag tillämpas inte på de personregister som upprätthålls av andra myndigheter eller organ som omfattas av landskapslagen (2007/88) om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen än polismyndigheten. (2007/91)

Ändring av de i 1 mom. angivna lagarna gäller i landskapet från det att de träder i kraft i riket, om inte annat följer av denna lag eller annan landskapslag.

Se F 1, Polislag (2000:49), Ci 111 och 113, FL I.

2 §. Hänvisningar

Hänvisas i de i 1 § 1 mom. nämnda författningarna till bestämmelser i rikslagstiftningen skall hänvisningarna avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

2a §. (2006/29) Polismyndighetens rätt att få uppgifter ur vissa register

Utöver vad som föreskrivs i 13 § 2 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet har polismyndigheten utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att enligt avtal med den registeransvarige genom teknisk anslutning eller i maskinläsbar form få uppgifter

- 1) ur motorfordonsbyråns fordonsregister som gäller fordon som polisen spanar efter eller som är föremål för förundersökning, polisundersökning eller annan undersökning,

C 26 F (1998:118) om polisförvaltningen

2) ur landskapsregeringens register för trafiktillstånd som behövs vid övervakningen av tillståndspliktig trafik och

3) ur motorfordonsbyråns fritidsbåtregister som behövs vid övervakningen av fritidsbåttrafiken.

2b §. (2006/29) *Polismyndighetens rätt att lämna ut uppgifter till andra myndigheter*

Utöver vad som föreskrivs i 19 § 1 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet får polismyndigheten utan hinder av sekretessbestämmelserna lämna ut behövliga uppgifter genom teknisk anslutning eller i maskinläsbar form ur polismyndighetens personregister, med undantag för Europolinformationssystemet som avses i 30 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet och Schengens nationella informationssystem som avses i 31 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, till motorfordonsbyrån för upprätthållande av fordonsregistret.

3 §. *Tillsyn*

Tillsyn över tillämpningen av denna lag i fråga om angelägenheter som faller under landskapets behörighet utövas av landskapsregeringen.

4 §. *Landskapsförordning*

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av de lagar som avses i 1 § 1 mom. skall tillämpas i landskapet Åland oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

5 §. *Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelse*

Denna lag träder i kraft den 1 september 1999.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1991:57) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande personregister.

Polismyndigheten skall se till att de manuella personbladskartotek som myndigheten upprättat med stöd av landskapslagen (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet överensstämmer med denna lag inom sex månader från lagens ikraftträdande.

C 26 Förordning (1998:118) om polisförvaltningen i landskapet Åland

(FFS 828/1998)

1 §. *Behörighetsfördelningen mellan landskapet och riket*

För polisväsendet i landskapet Åland skall dels landskapet, dels riket svara enligt denna förordning.

Landskapets polis skall upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt utföra övriga uppgifter som hör till polisen, om inte något annat bestäms särskilt i lag eller förordning eller med stöd av 3 §.

Rikets polis skall i landskapet svara för statens säkerhet och sköta de uppgifter som hör till skyddspolisen och centralkriminalpolisen. Inrikesministe-

riet beslutar om ledningen av polisverksamheten när landskapets polis deltar i dessa uppgifter. Centralkriminalpolisen har en egen enhet i landskapet.

2 §. *Tillsynen över landskapets polisväsende*

Den högsta tillsynen över landskapets polisväsende ankommer på Ålands [landskapsstyrelse], som förestår landskapets polisförvaltning, och på landshövdingen, som företräder rikets polisförvaltning.

3 §. *Ledningsförhållanden i vissa situationer*

Om en situation förknippad med polisverksamhet förflyttas från eller till landskapet utan att den avbryts, leds verksamheten av den polisenhet som har inlett den tills något annat bestäms om ledningsförhållandena.

I händelse av en polisiärt särskilt krävande situation skall förmannen för landskapets polis omedelbart underrätta högsta ledningen för rikets polis. Polisens högsta ledning kan då ge order om tillfälliga ledningsförhållanden på det sätt situationen kräver.

4 §. *Polismännens befogenheter*

Landskapets polismän har i tjänsteuppdrag i riket samma befogenheter som rikets polismän. Rikets polismän har på motsvarande sätt samma befogenheter i landskapet.

5 §. *Handräckning*

Chefen för polisens länsledning i Västra Finlands län eller någon annan av denne förordnad tjänsteman inom polisens länsledning skall på begäran av landskapets polischef eller någon annan av denne förordnad tjänsteman lämna handräckning i frågor som gäller polisverksamheten i landskapet.

6 §. *Utnämning av befäl*

Landskapets polischef och dennes ställföreträdare utnämns av [landskapsstyrelsen] efter samtycke av landshövdingen.

7 §. *Förteckning över polismän*

Vid [landskapsstyrelsen] förs en förteckning över alla som har utnämnts eller förordnats till polisman. En kopia av förteckningen skall finnas hos länsstyrelsen på Åland. [Landskapsstyrelsen] skall fortlöpande underrätta länsstyrelsen om ändringar i förteckningen.

8 §. *Uniform och beväpning*

Ålands [landskapsstyrelse] bestämmer efter samråd med landshövdingen om uniform och beväpning för landskapets polis.

9 §. *Utbildning*

Landskapets polispersonal skall ges möjlighet att få utbildning på svenska vid statens polisläroinrättningar eller vid poliskurser på Åland, om [landskapsstyrelsen] anser att sådana kurser behövs.

10 §. *Samrådsdelegationen*

För behandlingen av frågor som gäller tillämpningen av denna förordning finns en samrådsdelegation. Närmare bestämmelser om delegationens sammansättning och uppgifter finns i en arbetsordning som fastställs av [landskapsstyrelsen] med landshövdingens samtycke.

11 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1999. Genom denna förordning upphävs förordningen den 18 december 1992 om polisverksamheten och om skötseln av länsmans allmänna förvaltningsuppgifter i landskapet Åland (1360/1992).

C 27 Landskapslag (2008:144) om ombildande av Posten Åland till aktiebolag**1 §. Överlåtelsefullmakt och det aktiebolag som ska bildas**

Affärsverket Posten Åland ska ombildas till ett aktiebolag. Landskapsregeringen befullmäktigas att till det aktiebolag som ska bildas för att fortsätta Posten Ålands verksamhet överlåta den egendom, det tillstånd för postverksamhet och de immateriella rättigheter som är i Posten Ålands besittning och den affärsverksamhet som verket bedrivit. När aktiebolaget bildas tecknar landskapet Åland samtliga aktier.

2 §. Villkoren för överlåtelsen

Landskapsregeringen bestämmer vilken egendom som ska överlåtas och värdet av den samt villkoren för överlåtelsen. Landskapsregeringen bestämmer också om övriga arrangemang i anslutning till överlåtelsen av egendomen och bildandet av aktiebolaget. Landskapsregeringen bestämmer vilken del av egendomen som ska sättas in i bolaget mot aktier.

3 §. Ansvar för affärsverkets förbindelser

Aktiebolaget svarar för de låne-, service-, entreprenad-, anskaffnings- och leveransavtal samt andra liknande förbindelser som Posten Åland har ingått under sin verksamhetstid och som gäller den egendom och affärsverksamhet som överläts till aktiebolaget. Landskapet Ålands sekundära ansvar för affärsverket Posten Ålands lån och förbindelser kvarstår.

4 §. Personalens ställning

Den personal som är anställd vid affärsverket Posten Åland när denna lag träder ikraft övergår till anställning vid aktiebolaget. De som har anställts vid affärsverket Posten Åland för viss tid övergår till anställning vid aktiebolaget för motsvarande tid.

5 §. Revision och bokslut

På revisionen och bokslutet för affärsverket Posten Ålands sista verksamhetsperiod tillämpas de bestämmelser som affärsverket tillämpat. Aktiebolaget sköter till denna del affärsverkets uppgifter.

6 §. Ikraftträdande

Denna lag träder ikraft den 1 januari 2009. Genom denna lag upphävs landskapslagen (1992:39) om Posten på Åland.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder ikraft.

C 28 Landskapsförordning (1994:9) om programnämnden**1 §. Programnämndens sammansättning och uppgifter**

För granskning av program som förekommit i rundradiosändning tillsätter landskapsregeringen en programnämnd för en bestämd tid.

Programnämnden består av minst fem och högst sju ledamöter. Bland ledamöterna utser landskapsregeringen en ordförande och en vice ordförande. Ordföranden skall ha juriskandidatexamen.

Programnämnden kan även handha andra uppgifter än de som nämns i 1 mom. om landskapsregeringen så bestämmer.

2 §. Sammanträde

Programnämnden sammanträder på kallelse av ordföranden. Programnämnden är beslutför då mer än hälften av dess ledamöter är närvarande. Vice ordföranden handhar ordförandens uppgifter vid jäv eller annat utfall för denna.

Vid programnämndens sammanträden förs protokoll som undertecknas av ordföranden och sekreteraren, om sådan utsetts, samt justeras på sätt som programnämnden bestämmer.

3 §. Upphävd (2008/48).**4 §. Upphävd (2008/48).****5 §. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser**

Denna förordning träder omedelbart i kraft.

Programnämnd som tillsatts av landskapsregeringen innan denna förordning trätt i kraft fortsätter sin verksamhet tills mandattiden löpt ut och på den tillämpas bestämmelserna i denna förordning.

C 29 Landskapslag (1965:8) om Ålands försöksstation

1 §. För försöksverksamheten för lantbruket och trädgårdsodlingen finnes en under [landskapsstyrelsen] lydande Ålands försöksstation.

2 §. Försöksstationen står under ledning av en föreståndare och omfattar två avdelningar, en för lantbruksförsök och en för trädgårdsförsök.

Föreståndaren leder verksamheten vid lantbruksförsöksavdelningen. Verksamheten vid trädgårdsförsöksavdelningen handhaves av landskapets trädgårdskonsulent.

3 §. Försöksstationen utför undersökningar och försök i enlighet med av [landskapsstyrelsen] fastställd verksamhetsplan.

Verksamheten vid försöksstationen skall i mån av möjlighet ske i samarbete med Lantbrukets forskningscentral.

Under försöksstationens ledning anordnas lokala fältförsök.

4 §. Vid försöksstationen tillsättes en rådgivande kommission, bestående av fem medlemmar. Försöksstationens föreståndare är en av medlemmarna och

C 30 LL (1975:9) om motorfordonsbyrån

fungerar som kommissionens sekreterare. De övriga medlemmarna utses av [landskapsstyrelsen], efter det Delegationen för Ålands lantmannagillen och en trädgårdsodlingen representerande sammanslutning beretts tillfälle att göra förslag, sålunda, att tre medlemmar företräda lanthuset och en trädgårdsodlingen.

[Landskapsstyrelsen] förordnar en av medlemmarna till ordförande och en till viceordförande.

Rådgivande kommissionen sammanträder på kallelse av ordföranden eller föreståndaren för försöksstationen. Kommissionen är beslutförför, då minst tre medlemmar äro närvarande.

Inom kommissionen avgöras ärendena med enkel röstövertvikt. Faller rösterna lika, avgör ordförandens röst. Protokoll och expeditioner undertecknas av ordföranden och sekreteraren eller, om föreståndaren för försöksstationen jämväl är ordförande, av viceordföranden och sekreteraren.

Till vald medlem av kommissionen erlägges arvode och resekostnadsersättning som till medlem av landskapets kommitté.

5 §. Rådgivande kommissionen åligger:

1) att utgöra föreningsband mellan försöksstationen och lanthuset och trädgårdsodlingarna i landskapet;

2) att till [landskapsstyrelsen] avgiva utlåtande över förslag till verksamhetsplan, förslag till inkomst- och utgiftsstat samt över verksamhetsberättelserna; samt

3) att till [landskapsstyrelsen] avgiva utlåtanden i övriga frågor, som beröra försöksstationens verksamhetsområde.

6 §. Föreståndaren för försöksstationen åligger:

1) att leda och övervaka försöksstationens verksamhet och draga försorg om att försöksresultaten färdigställas för publicering;

2) att bereda och föredraga ärendena i rådgivande kommissionen;

3) att utarbeta förslag till försöksstationens verksamhetsplan och inkomst- och utgiftsstat samt uppgöra verksamhetsberättelse ävensom att insända dem jämte rådgivande kommissionens utlåtande till [landskapsstyrelsen];

4) att i enlighet med av [landskapsstyrelsen] givna föreskrifter handhava försöksstationens penningmedel;

5) att övervaka skötseln och underhållet av försöksstationens egendom;

6) att tillse, att på försöksstationen ankommande arbeten vederbörligen utföras; samt

7) att följa utvecklingen av förhållandena på försöksstationens verksamhetsområde och till [landskapsstyrelsen] inkomma med förslag till nödiga förnyelser och förbättringar.

7 §. Kompetensvillkor för föreståndare vid försöksstationen är avlagd agronomexamen samt agronomie- och forstkandidatexamen ävensom praktisk förtrogenhet med skötseln av lanthuset.

Föreståndaren är landskapets tjänsteman och utnämnes av [landskapsstyrelsen].

8 §. Trädgårdskonsulenterna åligger att för föreståndaren göra förslag om verksamheten vid avdelningen att

intagas i försöksstationens verksamhetsplan ävensom förslag till inkomst- och utgiftsstat och verksamhetsberättelse för avdelningen.

9 §. Försöksstationens föreståndare biträdes av en fältmästare. Kompetensvillkor för fältmästare är avlagd agrologexamen.

Fältmästaren är landskapets befattningshavare och utnämnes av [landskapsstyrelsen].

10 §. Försöksstationen redovisar för användningen av sina penningmedel till [landskapsstyrelsen] såsom om landskapets specialredogörare är stadgat.

11 §. Närmare föreskrifter angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

C 30 Landskapslag (1975:9) om motorfordonsbyrån**1 kap. Allmänna bestämmelser**

1 §. Registreringen och besiktningen av motorfordon samt förandet av körkortsregister handhas av en [landskapsstyrelsen] underställd motorfordonsbyrå.

2 §. (1991/81) Motorfordonsbyrån skall

1) (1993/103) föra register över motorfordon och släpvagnar i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen (1993:19) om besiktning och registrering av fordon,

2) föra körkortsregister i enlighet med bestämmelserna i körkortslagen (1991:79) för landskapet Åland,

3) besiktiga motorfordon och anordningar, samt

4) utföra övriga uppgifter som ankommer på byrån.

Se M 19, Landskapslagen (1993:19) om besiktning och registrering av fordon; M 13, Körkortslag (1991:79).

2 kap. Organisation

3 §. Vid motorfordonsbyrån finns följande tjänster: trafikinspektör, besiktningsman och registerföreståndare.

Inom ramen för i ordinarie årsstaten anvisade anslag kan vid motorfordonsbyrån inrättas ordinarie och [extraordinarie befattningar].

4 §. Vid motorfordonsbyrån finns en registersektion och en teknisk sektion.

5 §. Registersektionen handhar de ärenden, vilka berör motorfordonsbyråns förvaltning, budget, ekonomi och bokföring samt registrering och automatisk databehandling, ävensom övriga ärenden, vilkas handläggning ej uppdragits åt tekniska sektionen och kansliavdelningens allmänna byrå.

6 §. Tekniska sektionen handhar ärenden som angår besiktning och förarexamen.

7 §. Chef för motorfordonsbyrån är trafikinspektören. Trafikinspektören åligger att leda motorfordonsbyråns verksamhet och övervaka, att de på byrån ankommande uppgifterna handhas ändamålsenligt. Han

skall även följa den allmänna utvecklingen på sitt verksamhetsområde samt taga initiativ och utarbeta förslag till nödiga reformer och förbättringar.

8 §. Registerföreståndaren skall leda och övervaka registersektionens verksamhet, fördela uppgifterna inom sektionen, bereda på denna ankommande ärenden och tillse, att dessa behandlas snabbt och omsorgsfullt.

9 §. Besiktningssman skall

1) verkställa besiktning av i landskapslagen om motorfordon i landskapet Åland nämnda fordon och anordningar;

2) verkställa förarexamina;

3) övervaka användningen av motorfordon i trafiken i enlighet med vad därom särskilt är stadgat eller föreskrivet; samt

4) utföra de övriga uppgifter som enligt reglemente ankommer på honom.

Trafikinspektören fungerar i sin tjänsteutövning jämväl som besiktningssman.

3 kap. Kompetensvillkor

10 §. Kompetensvillkor är

1) (1991/81) för trafikinspektören: vid tekniskt institut avlagd för uppgiften lämplig ingenjörsexamen, förtrogenhet med bilbranschen och innehav av körkort med klass A B*C* **;

2) (1991/81) för besiktningssman: för uppgiften lämplig teknikerexamen, förtrogenheten med bilbranschen och innehav av körkort med klass AB* C* **; samt

3) för registerföreståndaren: för tjänsten lämplig slutexamen vid högskola.

Kompetensvillkor för övriga [befattningshavare] är sådan skicklighet och förmåga som ett framgångsrikt handhavande av befattningen prövas kräva.

[Landskapsstyrelsen] kan på särskilda skäl bevilja undantag från i 1 mom. stadgade kompetensvillkor.

11 §. Angående besättande av tjänst vid motorfordonsbyrån är gällande vad om besättande av tjänster i [landskapslagen (1973:25) om landskapet Ålands centrala ämbetsverk] är stadgat.

Se C 45, Tjänstemannalag (1987:61), 2 kap.

12 §. Angående tjänstemännens vid motorfordonsbyrån rättigheter och skyldigheter gäller i tillämpliga delar vad om landskapsförvaltningens tjänstemän och befattningshavare är stadgat.

13 §. Trafikinspektören och besiktningssman skall vid tjänsteutövning vara försedda med av [landskapsstyrelsen] fastställt tjänstemärke, som bör uppvisas vid anfordran.

14 §. Trafikinspektören och besiktningssman får ej i någon form i förvärvssyfte delta i tillverkning eller iståndsättande av handel med eller försäkring av i denna lag avsedda fordon eller anordningar eller delar eller tillbehör till dem, ej heller i handel med bränsle och smörjmedel eller i annan verksamhet, som kan anses oförenlig med trafikinspektörens eller besiktningssmans ställning och åligganden.

4 kap. Särskilda stadganden

15 §. Upphävd (1993/35).

16 §. Motorfordonsbyrån är berättigad till handräckning av polismyndighet.

17 §. Närmare bestämmelser angående motorfordonsbyrån, dess sektioner och tjänstemän utfärdas av [landskapsstyrelsen] i reglemente.

18 §. [Landskapsstyrelsen] utfärdar vid behov närmare bestämmelser om tillämpningen av denna lag genom landskapsförordning.

19 §. Denna lag träder i kraft den 1 april 1975.

Vad i denna lag är stadgat om tjänstemans formella kompetens gäller ej de tjänstemän vilka utnämnts i stöd av tidigare gällande bestämmelser.

Genom denna lag ombildas den nuvarande tjänsten som kanslist av högre löneklass vid bilregisterbyrån till en tjänst som registerföreståndare, varvid den nuvarande kanslisten utan minskning av löneförmåner överflyttas till den nya tjänsten.

C 31 Landskapslag (1982:34) om landskapet Ålands jämställdhetsdelegation

1 §. (2007/80) Jämställdhetsdelegationen har till uppgift att fördjupa och utveckla de vägledande principerna för jämställdhetspolitiken i landskapet.

2 §. (1989/28) Jämställdhetsdelegationen består av högst sju medlemmar. Landskapsregeringen utser medlemmarna i delegationen jämte personliga ersättare för dem för fyra kalenderår i sänder. Bland de ordinarie medlemmarna utser landskapsregeringen ordförande och viceordförande.

I jämställdhetsdelegationen bör kännedom om jämställdhetsfrågor och arbetslivet samt juridisk sakkunskap vara företrädd.

3 §. Inom ramen för landskapets ordinarie årsstat kan landskapsregeringen anställa sekreterare för jämställdhetsdelegationen med uppdraget som huvudsyssla eller bisyssla.

Kompetensvillkoren för sekreteraren är sådan utbildning och erfarenhet som ett framgångsrikt handhavande av uppdraget förutsätter.

4 §. Jämställdhetsdelegationens övriga utgifter betrids med för ändamålet anslagna medel.

5 §. Landskapsregeringen kan i instruktion utfärda närmare föreskrifter om jämställdhetsdelegationen och dess arbete.

Angående jämställdhetsdelegationen gäller i övrigt i tillämpliga delar bestämmelserna om landskapskommittéer.

6 §. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1982.

Jämställdhetsdelegation enligt denna lag tillsätts första gången för en mandatperiod som upphör vid utgången av år 1983.

C 32 LL (2005:67) om diskrimineringsombudsmannen

C 32 Landskapslag (2005:67) om diskrimineringsombudsmannen**1 §. (2007/82) Myndighetens uppgifter**

Diskrimineringsombudsmannen skall främja och trygga likabehandling genom att motverka och förhindra diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

2 §. Organisation och personal

Diskrimineringsombudsmannen är en oberoende myndighet med landskapet Åland som huvudman.

Landskapsregeringen inrättar en tjänst som diskrimineringsombudsman. Behörighetskrav för tjänsten är en vid universitet eller högskola, som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet, avlagd examen med för tjänsten lämplig inriktning som motsvarar minst fyra års heltidsstudier samt förtrogenhet med de uppgifter som hör till tjänsten. Diskrimineringsombudsmannen utses och sägs upp av landskapsregeringen.

Om inte annat bestäms i denna lag handhar diskrimineringsombudsmannen de uppgifter rörande myndighetens personal, vilka enligt tjänstemannalagen (1987:61) för landskapet Åland ankommer på landskapsregeringen.

Beslut om förflyttning eller omplacering av en tjänsteman inom myndigheten fattas av diskrimineringsombudsmannen, medan beslut om förflyttning eller omplacering av en tjänsteman till och från en annan landskapsmyndighet eller -inrättning samt om permittering fattas av landskapsregeringen. En förflyttning eller omplacering av en tjänsteman till och från en annan landskapsmyndighet eller -inrättning kräver samtycke av diskrimineringsombudsmannen. (2006/62)

Se C 45, Tjänstemannalag (1987:61).

3 §. Diskrimineringsnämnd

Landskapsregeringen tillsätter en diskrimineringsnämnd vars uppgift är att bistå diskrimineringsombudsmannen i dennes myndighetsuppgifter. I nämnden skall ingå medlemmar som företräder olika intresseinriktningar inom diskrimineringsombudsmannens verksamhetsområde.

Landskapsregeringen utfärdar i landskapsförordning närmare bestämmelser om diskrimineringsnämndens sammansättning, mandattid och uppgifter.

Se C 32, Landskapsförordning (2005:75) om diskrimineringsnämnden.

4 §. Administrativa uppgifter

Landskapsregeringen kan utfärda närmare bestämmelser om ekonomiförvaltningen och om ärenden som hänför sig till tjänstekollektivavtalen samt överta skötseln av uppgifter som är relaterade därtill.

5 §. Företrädande av landskapet

Diskrimineringsombudsmannen kan sluta avtal inom ramen för myndighetens ordinarie verksamhet om inte landskapsregeringen beslutar något annat.

Diskrimineringsombudsmannen kärar och svarar för landskapet samt bevakar landskapets intressen vid domstolar och myndigheter i angelägenheter som hör

sammans med diskrimineringsombudsmannens administrativa uppgifter.

6 §. Verksamhet som skall motverka och förhindra diskriminering

Diskrimineringsombudsmannen skall se till att bestämmelserna i landskapslagen (2005:66) om förhindrande av diskriminering och landskapslagen (1989:27) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män följs. (2007/82)

Diskrimineringsombudsmannen skall därvid

1) genom rådgivning och på andra sätt medverka till att den som utsatts för diskriminering kan driva klagomål och på annat sätt tillvarata sina rättigheter,

2) genomföra oberoende undersökningar och offentliggöra oberoende rapporter om diskriminering,

3) lämna rekommendationer i frågor som rör diskriminering,

4) övervaka praxis, tjänstekollektivavtal, principdokument och stadgor angående tjänstemännens anställningsförhållanden,

5) föra en dialog med åländska frivilligorganisationer som har ett intresse av att diskriminering motverkas,

6) informera om bestämmelser angående diskriminering samt

7) sträva till att ingå förlikning mellan parterna om förlikningen kan antas inverka förebyggande i avsikt att förhindra framtida diskriminering.

Se L 27, Landskapslag (2005:66) om förhindrande av diskriminering; L 26, Landskapslag (1989:27) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män.

7 §. Uppgiftsskyldighet

Landskapets och kommunernas tjänstemän är skyldiga att på uppmaning av diskrimineringsombudsmannen lämna de uppgifter som kan vara av betydelse för den verksamhet som diskrimineringsombudsmannen bedriver enligt 6 §.

8 §. Verksamhetsberättelse

Diskrimineringsombudsmannen skall senast den 1 maj varje år lämna en verksamhetsberättelse beträffande föregående kalenderår till landskapsregeringen.

9 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 december 2005.

Tjänsten som diskrimineringsombudsman får inrättas och besättas innan denna lag träder i kraft.

C 33 Landskapsförordning (2005:75) om diskrimineringsnämnden**1 §. Uppgift**

Diskrimineringsnämnden har enligt landskapslagen (2005:67) om diskrimineringsombudsmannen till uppgift att bistå diskrimineringsombudsmannen i dennes myndighetsuppgifter.

Se C 32, Landskapslag (2005:67) om diskrimineringsombudsmannen.

2 §. Sammansättning

Diskrimineringsnämnden består av minst fyra och högst åtta medlemmar. Minst hälften av medlemmar-

na skall företräda någon av de intresseinriktningar som ingår i diskrimineringsombudsmannens verksamhetsområde.

Nämnden väljer inom sig ordförande och vice ordförande.

3 §. Arvode

Till medlem av diskrimineringsnämnden utges arvode som motsvarar det arvode som utgår till medlem i kommitté.

4 §. Mandattid

Medlemmarna i nämnden utses för två kalenderår i sänder. Till medlem som företräder intresseinriktning som ingår i diskrimineringsombudsmannens verksamhetsområde skall såvitt möjligt utses en person som företräder en sådan intresseinriktning som inte varit representerad i den senast tillsatta nämnden.

Diskrimineringsombudsmannen skall i god tid innan nämndens mandattid utgår tillstålla landskapsregeringen ett förslag på medlemmar som kan utses.

Ikraftträdelsebestämmelse (2005:75):

Denna förordning träder i kraft den 1 december 2005. När medlemmar utses första gången utses de direkt av landskapsregeringen.

Av verkställigheten av denna förordning förutsatta åtgärder får vidtas före ikraftträdandet.

C 34 Landskapslag (2007:89) om Datainspektionen

1 §. Datainspektionens uppgifter

Datainspektionen är tillsynsmyndighet enligt landskapslagen (2007:88) om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen. Datainspektionen är en oberoende myndighet administrativt underställd landskapsregeringen.

Datainspektionen skall följa den allmänna utvecklingen inom sitt verksamhetsområde och ta nödvändiga initiativ. Datainspektionen skall informera om gällande regler samt ge anvisningar och råd om behandlingen av personuppgifter.

Se C 3, Landskapslag (2007:88) om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen.

2 §. Organisation

Datainspektionen leds av en chef för myndigheten. Chefen för Datainspektionen utnämns av landskapsregeringen.

Om inte annat bestäms i denna lag handhar Datainspektionen de uppgifter som rör inspektionens personal och som enligt tjänstemannalagen (1987:61) för Åland ankommer på landskapsregeringen.

Andra tjänster än tjänsten som chef för Datainspektionen inrättas och indras av Datainspektionen. Tjänst får inrättas endast under förutsättning att anslag har upptagits i landskapets budget.

Behörig att anställas som chef för Datainspektionen är den som har en vid juridisk fakultet vid universitet eller därmed jämförbar högskola, som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet, avlagd examen som motsvarar minst fyra års heltidsstudier samt god förtrogenhet med datasekretessfrågor. Behörighetskra-

ven för andra tjänster vid Datainspektionen bestäms av Datainspektionen.

Datainspektionen beslutar i övrigt själv om sin organisation och kan vid behov utfärda ett reglemente och en arbetsordning för sin verksamhet.

Se C 45, Tjänstemannalag (1987:61).

3 §. Behandling av ärenden

Chefen för Datainspektionen avgör de ärenden i vilka beslut fattas av Datainspektionen. Genom bestämmelse i arbetsordning kan chefen för Datainspektionen överföra beslutanderätten på en annan tjänsteman.

Landskapsregeringen utfärdar närmare bestämmelser om Datainspektionens ekonomiförvaltning och om vissa ärenden som hänför sig till tjänstekollektivavtalen samt till vilken del landskapsregeringen handhar skötseln av dessa uppgifter.

4 §. Sakkunniga

Datainspektionen har rätt att anlita och höra sakkunniga samt att inbegära utlåtanden från dem.

5 §. Verksamhetsberättelse

Datainspektionen skall årligen över sin verksamhet upprätta en berättelse som skall tillställas landskapsregeringen.

6 §. Avgifter

Datainspektionen beslutar med iakttagande i tillämpliga delar av vad som i landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet bestäms i fråga om offentligt-rättsliga prestationer om de avgifter som skall uppbäras för verksamheten.

Se E 2, Landskapslag (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet.

7 §. Avtal

Datainspektionen kan sluta avtal inom ramen för inspektionens ordinarie verksamhet om inte landskapsregeringen beslutar något annat.

8 §. Företrädande av landskapet

Datainspektionen kärar och svarar för landskapet samt bevakar myndighetens intressen vid domstolar och andra myndigheter i angelägenheter som hör samman med inspektionens administrativa uppgifter.

9 §. Hörande av Datainspektionen

Vid beredningen av sådana författningar som rör skyddet av enskilda personers fri- och rättigheter med avseende på behandling av personuppgifter inom myndigheter som omfattas av landskapslagen om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen skall Datainspektionen höras.

10 §. Besvär

Beslut som Datainspektionen har fattat enligt denna lag får överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol.

11 §. I kraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2008.

Landskapsregeringen inrättar en tjänst som chef för Datainspektionen. Tjänsten får inrättas och besättas innan denna lag träder i kraft.

C 35 LL (1993:116) om ...statistik- och utredningsbyrå

C 35 Landskapslag (1993:116) om Ålands statistik- och utredningsbyrå

1 §. Ålands statistik- och utredningsbyrå har till uppgift att verka som statistikmyndighet i landskapet samt att bedriva utredningsverksamhet.

Byrån leds av en direktion och är underställd landskapsregeringen.

2 §. Direktionen har minst fem och högst sju medlemmar. Landskapsregeringen utser medlemmarna för högst fyra år samt utser en av medlemmarna i landskapsregeringen till ordförande. Direktionen utser en vice ordförande inom sig.

Direktionsmedlemmarna kan frånträda sina uppdrag innan mandattiden utgår. Landskapsregeringen kan skilja direktionen eller en medlem i direktionen från uppdraget.

Landskapsregeringen bestämmer arvoden för direktionsens medlemmar.

3 §. Direktionen är beslutför då ordföranden eller vice ordföranden och tre andra medlemmar är närvarande.

Som direktionsens beslut gäller den åsikt som majoriteten har omfattat. Om rösterna faller lika gäller den åsikt som ordföranden eller vice ordföranden omfattar.

Budgetförslag och verksamhetsplan föredras av chefen för byrån. Om handläggningen av övriga ärenden i direktionen bestämmer direktionen.

4 mom. upphävt (2008/15).

4 §. På förslag av direktionen uppställer landskapsregeringen målen för byråns verksamhet.

Direktionen leder och övervakar byråns verksamhet samt beslutar

1) om byråns allmänna verksamhetslinjer samt om inriktningen av servicen och den övriga verksamheten,

2) om byråns budgetförslag och verksamhetsplan,

3) om vilka prestationer som är avgiftsbelagda och storleken på avgifterna med beaktande av bestämmelserna i landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet,

4) om arbetsordning för byrån samt

5) om andra ärenden som är av principiell betydelse för byrån.

Se E 2, Landskapslag (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet.

5 §. Chefen för byrån utvecklar byråns verksamhet och svarar för att målen uppnås.

Chefen avgör de ärenden som ankommer på byrån och som inte avgörs av direktionen eller i arbetsordningen har uppdragits åt någon annan tjänsteman för avgörande.

6 §. Chefen för byrån utnämns av landskapsregeringen. Utnämningen kan ske för viss tid. Vid förhinder för chefen förordnar landskapsregeringen en ställföreträdare. Övriga tjänster besätts samt tillfällig personal och personal i arbetsavtalsförhållande anställs av direktionen, om inte detta i arbetsordningen har uppdragits åt chefen för byrån.

Inom ramen för upptagna anslag kan byrån med direktionsens godkännande anlita sakkunniga och konsulter för vissa uppdrag.

Vid de utnämnings- och anställningsbefogenheter styrelsen eller chefen för byrån utövar med stöd av 1 mom. skall det förflyttnings- eller omplaceringsbeslut av en tjänsteman eller arbetstagare som landskapsregeringen fattar iaktas, om statistik- och utredningsbyråns samtycker till förflyttningen eller omplaceringen. (2006/60)

7 §. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

De tjänster som vid denna lags ikraftträdande finns vid ekonomiska sekretariatet överförs till byrån. Innehavarna av tjänsterna överflyttas, om de samtycker, till motsvarande uppgifter vid byrån samt bibehåller sina förmåner och har samma skyldigheter som i sina tidigare anställningsförhållanden.

Av verkställigheten av denna lag förutsatta åtgärder får vidtas före ikraftträdandet.

C 36 Förordning (1993:8) om skötseln i landskapet Åland av vissa uppgifter enligt lagen om riksdagsmannaval och kommunala vallagen

(FFS 1362/1992)

1 §. De uppgifter som enligt lagen om riksdagsmannaval (391/1969) och kommunala vallagen (361/1972) skall skötas av Post- och televerket handhas i landskapet Åland av Posten på Åland.

2 §. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1993.

C 37 Förordning (1923:12) angående skyldighet för de till centralförvaltningen hörande fackmyndigheterna att lämna handräckning åt Ålands [landskapsnämnd]

(FFS 250/1923)

Vid handhavandet av de till landskapsförvaltningen hörande uppgifter äger Ålands [landskapsnämnd], i förekommande fall, där särskild sakkunskap är erforderlig, hänvända sig till vederbörande, till rikets centralförvaltning hörande fackmyndigheter; och äro dessa förpliktade att, inom gränserna för sin allmänna behörighet och för såvitt laga hinder icke möter, å tjänstens vägnar bistå [landskapsnämnden] med de utlåtanden, förslag och upplysningar, som sakens beskaffenhet kräver. Av sådan handräckning påkallade direkta utgifter bestridas av landskapet.

Det alla, som vederbör, till efterrättelse länder.

C 38 Landskapslag (1983:22) om vissa grunder för landskapets hushållning

1 §. Vid handhavandet av landskapets hushållning och vid anslagens fördelning i årsstaterna skall iaktas vad i denna lag är föreskrivet.

2 §. Inom ramen för landskapets behörighet tillförsäkras landskapets invånare minst samma förmåner som invånarna i landet i övrigt under motsvarande förhållanden åtnjuter genom statens försorg, såvitt fråga är om

- 1) socialvård;
 - 2) särskilda tilläggsstöd för näringar inom svagt utvecklade områden; samt
 - 3) skärgårdstrafik.
- 2 mom. upphävt (2007/67).

3 §. Närmare bestämmelser om i 2 § avsedda förmåner och stöd kan utfärdas i landskapslag.

4 §. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

Denna lag får inte ändras eller upphävas, inte heller får avvikelser däriifrån göras på annat sätt än i 55 § lagtingsordningen är föreskrivet.

C 39 Landskapslag (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. I denna lag finns bestämmelser om allmänna villkor för lån, räntestöd och understöd, som beviljas ur landskapets medel, jämte landskapsgaranti samt bestämmelser om grunderna för det förfarande som skall iaktas vid handläggning av nämnda ärenden.

2 §. Denna lag tillämpas inte

- 1) om det i annan landskapslagstiftning är annorlunda stadgat,
- 2) om [landstinget] beslutar angående andra villkor vid antagande av årsstat eller
- 3) om [landstinget], då [landskapsstyrelsen] bemyndigas att bevilja landskapsgaranti, uppställer villkor för garantin som avviker från bestämmelserna i denna lag.

2 kap. Om lån

3 §. Lån beviljas mot skuldebrev och för viss tid. [Landskapsstyrelsen] fastställer låneräntor, lånetider och övriga villkor som rör lån beviljade ur landskapets medel.

Låneräntorna kan ändras under lånetiden enligt de grunder som anges i skuldebrevet.

[Landskapsstyrelsen] kan överenskomma med kreditinrättning om förmedling av lån.

4 §. Lån beviljas endast mot trygghande säkerhet. För lån till kommuner och kommunalförbund krävs dock inte säkerhet.

Låntagare skall hålla egendom som ställs som säkerhet för lån tillräckligt försäkrad.

Låntagare eller den som ställt säkerhet skall på begäran förete utredning enligt vilken värdet av säkerheten kan konstateras.

5 §. Till trygghande av landskapets fördel kan egendom som ställts som säkerhet för landskapets fordran och som säljs på exekutiv auktion inköpas till landskapet. Egendom får dock inköpas endast om landskapets tillgodohavande bättre kan tryggas genom att den senare säljs av landskapet eller om den lämpar sig för landskapets bruk. Landskapsstyrelsen beslutar om användningen av egendom som inköpts.

6 §. Om låntagare till följd av arbetslöshet, sjukdom eller annan särskild orsak är oförmögen att erlagga amortering eller ränta på lån får [landskapsstyrelsen] bevilja uppskov med betalningen. I uppskovsbeslutet skall innefattas tiden för uppskovet samt räntan på den uppskjutna låneraten.

7 §. Befrielse från betalning av lån, indexförhöjning och ränta på lån samt dröjsmålsränta får beviljas endast under förutsättning att [landstinget] vid antagande av årsstat har samtyckt därtill och att övriga villkor som [landstinget] uppställt följs.

3 kap. Om räntestödslån

8 §. Ur landskapets medel kan räntestöd för särskilda ändamål beviljas för lån som kreditinrättningar utger. Dessa lån benämns räntestödslån.

[Landskapsstyrelsen] beviljar på ansökan kreditinrättning tillstånd att utge i 1 mom. avsedda lån samt fastställer allmänna villkor för lånen.

Den ränta kreditinrättning tillgodosäkras sig för räntestödslån får inte vara högre än den ränta vilken kreditinrättningen vid ifrågavarande tidpunkt allmänt tillämpar på lån som beviljas för motsvarande ändamål.

4 kap. Om landskapsgaranti

9 §. Landskapsgaranti får beviljas endast efter att särskilt bemyndigande givits av [landstinget].

Landskapsgaranti kan ges som säkerhet för kapital, ränta och andra prestationer enligt kreditvillkoren för lån som beviljas av kreditinrättning.

10 §. För landskapsgaranti krävs motsäkerhet.

Vad som stadgas i 4 och 5 §§ gäller även motsäkerhet som ställts för landskapsgaranti.

5 kap. Om understöd

11 §. Understöd kan beviljas både för att främja åtgärder som skall vidtas efter att beslutet fattades och för att stöda åtgärder som vidtagits före beslutet fattades.

Av beslut om beviljande av understöd för främjande av åtgärd som skall vidtas efter att beslutet fattades skall alltid framgå:

- 1) understödets belopp och det ändamål för vilket understödet har beviljats samt hur understöd som beviljats för flera ändamål skall fördelas,
- 2) villkoren för att understödet får användas för det avsedda ändamålet,
- 3) hur, när och under vilka förutsättningar understödet utbetalas,

C 40 L (1971:43) om landskapets finansförvaltning

4) den tillsyn understödstagaren skall underkasta sig, samt

5) påföljderna om villkor som avses i 2 punkten inte iakttas eller om oriktiga eller bristfälliga uppgifter lämnats eller om tillsynen försvåras.

12 §. Den som erhållit understöd skall på begäran inom fastställd tid redovisa för hur bidraget använts.

Sammanslutning som beviljats understöd i förskott skall, om inte särskild redovisning begärts, tillstålla [landskapsstyrelsen] verksamhetsberättelse, bokslut och revisionsberättelse för den räkenskapsperiod för vilken understödet beviljades. Kommuner och kommunalförbund behöver dock inte lämna annat än redogörelse för den verksamhet för vilket bidraget beviljades.

6 kap. Gemensamma bestämmelser

13 §. [Landskapsstyrelsen] skall på lämpligt sätt tillkännage för vilket ändamål lån, räntestöd, landskapsgaranti eller understöd kan sökas och inom vilken tid ansökan bör vara inlämnad. Av tillkännagivandet skall även framgå villkoren för de medel eller garantier som beviljas samt den utredning som skall företes till stöd för ansökan. Villkor som är fastslagna i lag behöver dock inte tillkännas.

14 §. Vad i 11 och 12 §§ är stadgat om understödsbeslut samt redovisning av understöd gäller även i tillämpliga delar i fråga om lån och räntestöd.

Av [landskapsstyrelsens] beslut om beviljande av landskapsgaranti skall framgå garantibeloppet, det ändamål för vilket garanti beviljats, den tillsyn mottagaren av garanti skall underkasta sig samt övriga villkor för garantin.

15 §. Lån utbetalas i enlighet med hur det projekt för vilket lånet beviljades framskrider eller hur de utgifter som finansieras med lånet infaller tidsmässigt. Om det är påkallat av särskild orsak får annan grund iakttas.

Vad i 1 mom. är stadgat om lån gäller även understöd.

Förmedlade lån och räntestöd utanordnas på sätt och vid tidpunkt som [landskapsstyrelsen] överenskommit med kreditinrättning.

16 §. [Landskapsstyrelsen] övervakar att de lån och understöd som beviljats används på föreskrivet sätt och att villkoren i skuldebrev samt låne- och understödsbeslut följs. [Landskapsstyrelsen] har rätt att granska lån- eller understödstagarens ekonomi och verksamhet. Mottagare av lån eller understöd skall förete de räkenskapshandlingar och utredningar som är nödvändiga för tillsynen samt även i övrigt bistå med upplysningar då granskning verkställs.

[Landskapsstyrelsen] skall överenskomma med kreditinrättning om hur tillsynen av förmedlade lån, räntestödslån och kredit för vilken har beviljats landskapsgaranti skall ordnas.

17 §. [Landskapsstyrelsen] kan besluta att lån helt eller delvis omedelbart skall återbetalas

1) om ränta eller amortering inte har betalats senast på förfallodagen,

2) om värdet av den säkerhet som ställts för lånet har nedgått så att säkerheten inte längre täcker den

del av lånet som är obetald eller om underhållet av säkerheten har försumrats,

3) om egendom som belånats eller ställts som säkerhet blir föremål för utsökning,

4) om låntagaren eller borgensmannen försätts i konkurs, söker ackord eller inställer sina betalningar eller om borgensmannen avlider och låntagaren på uppmaning inte ställer tillräcklig säkerhet,

5) om lånebidragen använts för annat än av sett ändamål eller om felaktiga uppgifter lämnats eller omständigheter som inverkat på beslutet om beviljande av lån hemlighållits,

6) om lånevillkoren i övrigt inte har iakttagits, samt

7) om förutsättningarna för beviljande av lånet väsentligt har förändrats.

Vad i 1 mom. 5, 6 och 7 punkterna är stadgat om lån gäller även i fråga om understöd. [Landskapsstyrelsen] kan besluta att ränta skall erläggas på det understödsbelopp som skall återbetalas samt fastställa den tidpunkt från vilken ränta utgår.

Har låntagare i fråga om räntestödslån förfarit i strid med 1 mom. 5 punkten kan [landskapsstyrelsen] besluta att utbetalat räntestöd skall återbetalas.

I samband med beslut om återbetalning av lån eller räntestöd som fattas i stöd av 1 mom. 5 punkten kan tilläggsränta krävas på det belopp som skall återbetalas. Tilläggsränta får krävas från den tidpunkt låntagaren påbörjade det lagstridiga förfarandet. Tilläggsränta skall i fråga om lån även erläggas på redan avkortade lånebelopp om amortering skett efter att det lagstridiga förfarandet påbörjades.

18 §. Vid dröjsmål med betalning av lån eller ränta samt med i 17 § avsedd återbetalning av medel skall på det försenade beloppet betalas dröjsmålsränta. I dröjsmålsränta skall uppbäras en räntesats som gäller för privaträttsliga fordringar enligt räntelagen (FFS 633/1982).

7 kap. Särskilda bestämmelser

19 §. Den som handlägger ärende som avses i denna lag får inte olovligen omtala vad han vid handläggningen fått kännedom om beträffande offentligt samfunds, sammanslutnings eller enskild persons ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemligheter.

Den som bryter mot bestämmelserna i 1 mom. straffas enligt strafflagen.

20 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas genom landskapsförordning.

21 §. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

Lagens 17 och 18 §§ tillämpas inte på förbindelser som ingåtts före ikraftträdandet.

C 40 Landskapslag (1971:43) om landskapets finansförvaltning**1 kap. Allmänt**

1 §. Landskapets finansförvaltning handhas av [landskapsstyrelsen] med biträde av finansavdelningen

och särskilt av [landskapsstyrelsen] utsedda underredovisare.

2 kap. Landskapets årsstater

Anm. Landskapet har numera endast en budget. Se A 1, Självstyrelselagen (1991:71), 44 §.

2 §. Landskapets årsstater, i vilka upptages utgifter och inkomster för varje finansår, fastställs av [landstinget].

3 §. Med ordinarie årsstat avses den i 27 § 2 mom. självstyrelselagen för Åland förutsatta inkomst- och utgiftsstaten för landskapet.

Den enskilda årsstaten upptager landskapets enskilda inkomster och utgifter under finansåret.

Landskapets finansår omfattar kalenderåret.

Om landskapets fonder stadgas särskilt.

Ang. fonder, se C 41, Budgetförfordning (1979:70), 20 §.

4 §. Förslag till ordinarie och enskild årsstat skall uppgöras av [landskapsstyrelsen]. Förslagen bör årligen överlämnas till [landstinget] senast den 10 november.

2 mom. upphävt (1990/41).

Påkallas tillägg till eller ändring i fastställd årsstat, må förslag därom föreläggas [landstinget].

5 §. Från årsstat för visst år må ej utelämnas skatt eller annan inkomst, som tillkommer landskapet under finansåret.

6 §. Såsom utgift skall upptagas anslag, som grundar sig på någon förpliktelse, så ock de belopp, som enligt gällande stadganden eller tidigare beslut under finansåret skall utbetalas.

I årsstat skall även upptagas förslagsanslag för sådana utgifter, som grundar sig på lag men ej är i årsstat såsom särskilda poster upptagna, så ock ett erforderligt anslag till [landskapsstyrelsens] förfogande för oförutsedda behov.

Övriga i årsstaterna ingående utgiftsposter underligg [landstingets] prövning och beslut för ett finansår i sänder.

I årsstat skall nödiga medel för utgifternas bestriande anvisas.

7 §. Har årsstat icke av [landstinget] blivit fastställd före ingången av finansåret och har förslag till densamma inom föreskriven tid avgivits till [landstinget], skall utgifter i anledning av tidigare fattade beslut ävensom anslag, som grundar sig på någon landskapets förpliktelse, bestridas och därtill nödiga inkomster uppåbaras.

8 §. Landskapets utgifter och inkomster skall i årsstat upptagas till ett bruttobelopp utan föregående avdrag av inkomster från utgifter eller utgifter från inkomster.

[Landstinget] må dock besluta om undantag från i 1 mom. nämnt stadgande, såvida fråga är om landskapets affärsföretag, skogar och lantbrukslägenheter eller särskilda skäl annars föreligger. Inkomster och utgifter uppdelas i årsstaterna i enlighet med vad [landstinget] för varje år därom besluter.

9 §. I årsstat upptagna anslag må ej överskridas eller från ett finansår till ett annat överföras med mindre sådant genom anteckning i årsstaten medgivits. Ej

heller må överföring av anslag från en av [landstinget] särskilt för sig godkänd del av årsstatsförslaget till annan del därav äga rum. Anslag, som kan överskridas, antecknas i årsstaten som förslagsanslag samt anslag, som kan överföras från ett finansår till ett annat, som reservationsanslag.

3 kap. [Extraordinarie] anslag

10 §. Ärende angående [extraordinarie] anslag beredes och föredrages för [landskapsstyrelsen] av den föredragande, som [landskapsstyrelsen] på föredragning av finanschefen i ettvarit fall ålagt denna uppgift.

Se A 1, Självstyrelselagen (1991:71), 48 §.

4 kap. Räkenskaper och granskning

11 §. Landskapets bokföring och redovisningsväsende bör ordnas så, att därav framgår inkomster och utgifter enligt uppdelningen i årsstaterna samt landskapets ekonomiska förhållanden i övrigt.

Över landskapets lösa och fasta egendom skall föras förteckning på sätt [landskapsstyrelsen] närmare föreskriver.

12 §. Landskapets bokföring och räkenskaper handhas av [landskapsstyrelsens] finansavdelning samt under avdelningens överinseende av underredovisarna.

13 §. Finansavdelningen åligger att granska utanordningar samt underredovisares räkenskaper och medelsförvaltning.

14 §. (1996/9) För granskning av landskapets räkenskaper och kassaförvaltning samt för inventering av landskapets fasta och lösa egendom kan [landskapsstyrelsen] för två år i sänder tillsätta två räkenskapsgranskare samt erforderligt antal inventeringsmän.

15 §. Har vid granskning, som förrättats av i 13 och 14 §§ nämnda granskningsmyndigheter, framgått att landskapet genom felaktigt förfarande av landskapets myndigheter, inrättningar eller affärsföretag åsamkats skada och har skadan vållats av räkenskapskyldig, må [landskapsstyrelsen] efter att ha berett vederbörande tillfälle att avge yttrande anmoda den räkenskapskyldige eller hans rättsinnehavare att ersätta landskapet för skadan, försåvitt förseelsen icke är så ringa, att ärendet kan få förfalla.

Försåvitt det felaktiga förfarandet innefattar brott, skall [landskapsstyrelsen] därom göra anmälan till allmän åklagare för väckande av åtal, därest förseelsen icke är så obetydlig, att i 1 mom. stadgade åtgärder bör anses tillfyllest.

16 §. Felaktigt förfarande, som icke föranleder i 15 § nämnda åtgärder, skall finansavdelningen, räkenskapsgranskare eller inventeringsmän anmäla hos den landskapets myndighet, inrättning eller affärsföretag, i vars hushållning det felaktiga förfarandet förekommit.

17 §. Upphävd (1988/52).

5 kap. Årsbokslut

18 §. [Landskapsstyrelsen] skall för varje finansår uppgöra särskilda bokslut för ordinarie medel (ordinarie bokslut) och enskilda medel (enskilt bokslut).

C 41 Budgetförordning (1979:70)

19 §. Årsbokslut skall omfatta landskapets helaushållning. Däri skall ingå de räkenskaper, vilka hänförsig till årsstaternas genomförande samt till inkomster och utgifter utom stat.

20 §. Redovisningen över årsstaternas genomförande skall upprättas i noggrann överensstämmelse med landskapets årsstater och för varje moment utvisa med vilket belopp inkomster och utgifter över- eller understigit de i årsstaterna upptagna beloppen.

21 §. I 25 § landskapslagen om [landskapsstyrelsen] avsedd berättelse skall innehålla årsboksluten, erforderlig redogörelse för landskapets ekonomiska förhållanden och tillstånd samt för däri under finansåret inträffade förändringar ävensom redovisning över användningen av beviljade [extraordinarie] anslag.

22 §. Inkomst, som hänförsig till finansåret men som därunder icke influtit, upptages såsom inkomstrest. Utgift, som i årsstat upptagits eller av [landskapsstyrelsen] beviljats för visst ändamål och till fastställt belopp, men som ej under finansåret kunnat utbetalas, må i bokslutet såsom utgiftsrest överföras till följande år.

Utgiftsrest, som ej under näst finansåret följande år blivit erlagd, indrages, såvitt [landskapsstyrelsen] ej annorlunda besluter.

Reservationsanslag, som under fyra år förblivit oanvänt, må icke överföras till därpå följande år.

Reservationsanslag eller utgiftsrest, som i enskilda medel indragits, antecknas efter sin beskaffenhet såsom inkomst.

23 §. Räkenskaperna för finansåret bör avslutas samt boksluten av [landskapsstyrelsen] fastställas och ställas till revisorernas förfogande senast före utgången av påföljande mars månad. Ordinarie bokslut skall snarast därefter ställas till Ålandsdelegationens förfogande.

24-29 §§. Upphävda (1978/43).

30 §. Närmare föreskrifter angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

Se C 41, Budgetförordning (1979:70).

C 41 Budgetförordning (1979:70) för landskapet Åland

1 kap. Landskapets budget

Uppgörande av förslag till budget

1 §. Chef för byrå vid centrala ämbetsverket skall för varje finansår inlämna motiverat förslag till budget till chefen för respektive avdelning. Landskapets övriga byråer, inrättningar och andra förvaltningsorgan skall lämna dylikt förslag till chefen för den avdelning vid centrala ämbetsverket som vederbörande underlyder.

Varje avdelningschef uppgör, i samråd med ansvarig landskapsledamot, på basis av ovan i 1 mom. nämnda förslag ett förslag till budget för sitt förvaltningsområde och inlämnar inom tid som

[landskapsstyrelsen] fastställer förslaget jämte egen motivering till finansavdelningen för utarbetande av det förslag till budget som skall föreläggas lagtinget. (1997/94)

Förslagen till budget jämte motivering uppgörs i enlighet med gällande bestämmelser och av [landskapsstyrelsen] meddelade anvisningar.

Vad i denna förordning är stadgat om avdelningschef gäller i tillämpliga delar chef för de förvaltningsorgan som inte underlyder någon särskild avdelning. Finns ingen chef skall motsvarande gälla för den som är organets främste företrädare.

2 §. Om det visar sig nödvändigt att göra ändringar i fastställd budget, skall vederbörande förvaltningsorgan inlämna sitt förslag jämte motivering till finansavdelningen för utarbetande av förslag till tillägg till budget.

Förslag till ändringar i budget uppgörs med iakttagande i tillämpliga delar av vad som i 1 § är stadgat om uppgörande av budget.

Uppställning av förslag till budget

3 §. (1997/94) Inkomsterna grupperas i förslagen till budget i avdelningar enligt följande:

Lagtinget

[Landskapsstyrelsen]

Kansliavdelningens förvaltningsområde

Finansavdelningens förvaltningsområde

Social- och hälsovårdsavdelningens förvaltningsområde

Utbildningsavdelningens förvaltningsområde

Näringsavdelningens förvaltningsområde

Trafikavdelningens förvaltningsområde

Skatter och avgifter av skattenatur, inkomster av lån och finansieringsinkomster.

Avdelningarna indelas i kapitel och moment dels efter inkomsternas art dels enligt förvaltningsområden.

4 §. (1997/94) Utgifterna grupperas i förslagen till budget i huvudtitlar enligt följande:

Lagtinget

[Landskapsstyrelsen]

Kansliavdelningens förvaltningsområde

Finansavdelningens förvaltningsområde

Social- och hälsovårdsavdelningens förvaltningsområde

Utbildningsavdelningens förvaltningsområde

Näringsavdelningens förvaltningsområde

Trafikavdelningens förvaltningsområde

Finansieringsutgifter

Huvudtitlarna indelas i kapitel och moment dels efter förvaltningsområden dels efter utgifternas art.

Genomförande av budget

5 §. (1997/94) Budget uppgörs med iakttagande av indelningen i avdelningar och huvudtitlar samt kapitel och moment och vid behov undermoment.

6 §. I budgeten upptaget fast anslag får inte överskridas. Förslagsanslag får inte överskridas innan [land-

skapsstyrelsen] givit tillstånd därtill sedan anslagsbehovet utretts. Ärende rörande rätt att överskrida anslag behandlas i samma ordning som förslag till ändringar i budget.

7 §. Har i budget upptagits anslag gemensamma för en hel avdelning eller del därav, ankommer det på avdelningschefen att bestämma anslagets interna fördelning, om inte denna framgår av budgetens motivering. Det sagda gäller även de fall då ändringar gjorts i [landskapsstyrelsens] förslag.

8 §. Utgiftsmoment får inte gottskrivas med inkomst, inte heller inkomstmoment belastas med utgift utom då det gäller återbetalning av för mycket erlagd skatt eller avgift eller annan inkomst, som enligt lag, förordning eller i stöd därav meddelat beslut skall betalas till den därtill berättigade och anslag för betalningen inte finns i årsstaten.

Utgiftsmoment får dessutom gottskrivas med inkomst samt inkomstmoment belastas med utgift om lagtinget med stöd av 8 § 2 mom. landskapslagen (1971:43) om landskapets finansförvaltning så beslutar. (1997/94)

Se C 40, Landskapslag (1971:43) om landskapets finansförvaltning.

9 §. Finns i utgiftsstaten anslag för betalning av viss utgift men kan betalningen i brist på redovisning eller av annat giltigt skäl inte genast bokföras på vederbörande budgetkonto, får betalningen hållas i räkenskaperna såsom förskott. Förskott skall så snart som möjligt påföras vederbörligt budgetkonto eller återkrävas.

10 §. (1997/94) Ansökan om att hålla anslag disponibla under efterföljande år skall inlämnas till finansavdelningen före 20 januari året efter finansåret.

11 §. På vederbörande avdelningar, byråer, inrättningar och underredovisare ankommer att till den del det berör vederbörande förvaltningsområde tillse att upptagna anslag används på föreskrivet sätt samt även följa budgetens genomförande. Den allmänna tillsynen i övrigt ankommer på finansavdelningen. Avdelningar, byråer, inrättningar och underredovisare är skyldiga att lämna finansavdelningen uppgifter, som erfordras för en årlig finansiell och ekonomisk planering, samt andra utredningar som hänför sig till landskapets hushållning.

2 kap. Redovisningsorganisationen

12 §. Landskapets allmänna huvudbokföring ombesörjs av finansavdelningens räkenskapsbyrå. Landskapets betalningsrörelse och bokföring sköts av räkenskapsbyrån och underredovisare i enlighet med vad vid behov därom föreskrivs.

13 §. På [landskapsstyrelsen] ankommer att bestämma vilka inrättningar som skall vara underredovisare.

14 §. Räkenskapsbyrån, underredovisare och annan redovisningsskyldig skall tillse att i deras kassor inte förvaras mera penningmedel än vad som behövs för mindre utbetalningar. Överskjutande medel skall insättas på landskapets konton för betalningsrörelsen.

3 kap. Bokföring och bokslut

Bokföringen

15 §. (1997/94) Bokföringen följer allmänna bokföringsprinciper.

Alla bokföringsposter skall grunda sig på daterade och behörigen godkända verifikat med löpande nummering, vilka skall förvaras så att varje verifikat vid behov är lätt tillgängligt. Bokföringsposterna skall införas så att transaktionerna tydligt framgår.

16 §. Över bokföringen skall uppgöras en beskrivning, varav framgår bokföringsmetod och använda böcker.

17 §. (1997/94) Bokföringen omfattar affärsbokföring och budgetuppföljning.

I bokföringen registreras affärs- och budgethändelser till bruttobelopp.

I bokföringen registreras såsom affärshändelser utgifter, inkomster, finansiella transaktioner samt därtill hörande rättelse- och överföringsposter.

I bokföringen registreras såsom budgethändelser budgetinkomster och budgetutgifter samt därtill hörande rättelse- och överföringsposter.

Kontoplanen för affärsbokföringen omfattar konton för inkomster, utgifter, överföringsinkomster och -utgifter samt balanskonton.

Kontoplanen för budgetuppföljningen omfattar budgetinkomst- och budgetutgiftskonton enligt budgeterna, konton för inkomst- och utgiftsrester samt reservationsanslag.

18 §. Finansavdelningens räkenskapsbyrå handhar allmänna huvudbokföringen på basen av räkenskapsbyråns egna och underredovisarnas uppgifter.

19 §. (1997/94) Bokföringen skall ordnas så att på basen av den kan uppställas landskapets huvudbok och uppgöras bokslut. Bokslutet omfattar resultaträkning, balansräkning och budgetuppföljning samt i bilageform utredningar och statistik över balansposter och budgethushållningen.

20 §. Över av landskapet förvaltade fonder skall förvaltningsenhet föra bok, varav framgår fondens inkomster och utgifter samt förändringar av tillgångar och skulder.

21 §. Över landskapets fasta och lösa egendom skall föras förteckning.

22 §. (1997/94) Över landskapets lager skall föras lagerbokföring.

Redovisningsrapporter

23 §. (1997/94) Underredovisare skall månatligen till finansavdelningens räkenskapsbyrå lämna redovisningsrapport för varje kalendermånad på tid och sätt som [landskapsstyrelsen] fastställer. Redovisningsrapport skall behörigen undertecknas.

Bokslutet

24 §. Landskapets bokslut uppgörs av finansavdelningens räkenskapsbyrå. Närmare anvisningar om hur bokslutet skall uppgöras utfärdas av [landskapsstyrelsen].

C 42 LL (1985:17) om arvode ...

C 42 Landskapslag (1985:17) om arvode för medlem av Ålands [landskapsstyrelse]

1 §. (1988/5) Medlem av Ålands [landskapsstyrelse] åtnjuter för sitt uppdrag arvode och övriga ersättningsar i enlighet med vad i denna lag stadgas.

Om medlems pensionsförmåner stadgas särskilt.

2 §. (1988/5) Till medlem av [landskapsstyrelsen] utgår årsarvode samt dyrortstillägg. Årsarvodet är det arvode samt sex ålderstillägg som utgår enligt den löneklass som är två löneklasser högre än den som vid varje tidpunkt gäller för lagtingets ledamöter. Dyrortstillägg erläggs enligt de grunder som gäller för landskapets tjänstemän i motsvarande fall. (2000/64)

Det i 1 mom. avsedda årsarvodet jämte dyrortstillägg erläggs till lantrådet förhöjt med tjugo procent och till vicelantrådet förhöjt med fem procent.

Medlem äger rätt till semester under 24 vardagar under tiden 1 juni till 30 september och sex vardagar under annan tid.

3 §. (1988/5) Medlem som på grund av sjukdom eller havandeskap och förlösning är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag äger under tiden för avbrottet rätt till arvode och övriga förmåner enligt de grunder som gäller för landskapets tjänstemän i motsvarande fall.

Är medlem på grund av annan än i 1 mom. nämnd enskild angelägenhet förhindrad att fullgöra sitt uppdrag skall av arvodet innehållas 1/365 för varje dag avbrottet varar.

4 §. [Ersättare som inträder i medlems ställe i [landskapsstyrelsen] erhåller för varje dag i arvode 1/365 av det årsarvode som tillkommer medlem av [landskapsstyrelsen]]. (1988/5).

Till ersättare betalas dagtraktamente och ersättning för resekostnader enligt de grunder som gäller för landstingsman i motsvarande fall].

5 §. Arvode och ersättningar i stöd av denna lag erläggs månatligen i efterskott, för ersättares del på grundval av räkning som godkänts av lantrådet.

Angående utbetalning av arvode och ersättningar gäller i övrigt i tillämpliga delar vad om utbetalning av lön till landskapets tjänstemän är föreskrivet.

6 §. Denna lag träder omedelbart i kraft och tillämpas från den 1 januari 1985.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1974:37) den 2 maj 1974 om arvode för ledamot av Ålands [landskapsstyrelse].

C 43 Landskapslag (1969:47) om pension för ledamot av Ålands [landskapsstyrelse]

1 §. (1995/49) Ordinarie ledamot av Ålands [landskapsstyrelse] har rätt till ålders- och invalidpension av landskapsmedel.

Den som varit ordinarie ledamot av Ålands [landskapsstyrelse] har rätt till arbetslöshetspension av landskapsmedel med iakttagande i tillämpliga delar av de bestämmelser som gäller arbetslöshetspension

för dem som står i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande till landskapet.

Pensionsskyddet ombesörjes av [landskapsstyrelsen].

2 §. (1995/49) Ålderspension beviljas [landskapsstyrelseledamot] vars uppdrag upphört, om han fyllt 65 år eller har en pensionstid på minst sju år.

En [landskapsstyrelseledamot] har rätt till ålderspension i förtid med iakttagande i tillämpliga delar av de bestämmelser som gäller förtida ålderspension för dem som står i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande till landskapet.

Har med stöd av bestämmelsen i 1 mom. pension beviljats någon som inte fyllt 65 år men som har en pensionstid av minst sju år, betalas pensionen endast till den del den inte tillsammans med förvärvsinkomster som baserar sig på arbets- eller företagsverksamhet överstiger maximibeloppet för pension för ledamot. Pensionsbeloppet justeras kalenderårsvis, varvid den på grundvalen av nämnda inkomster uträknade, skattepliktiga genomsnittliga månadsförtjänsten för föregående kalenderår läggs till grund. Pensionsbeloppet justeras även på ansökan av förmånstagaren om förtjänsterna avsevärt har ändrats. Förvärvsinkomsterna påverkar inte pensionens belopp sedan förmånstagaren har uppnått pensionsåldern.

Blir ålderspensionstagare invald i [landskapsstyrelsen], tillkommer honom, då uppdraget upphör, endast en pension med stöd av denna lag.

3 §. Förutsättning för erhållande av invalidpension är, att [landskapsstyrelseledamot], medan uppdraget varar, till följd av sjukdom, lyte eller skada blivit oförmögen att handha uppdraget under en tid av sannolikt minst ett år, tiden från och med invaliditetens inträde däri inberäknad, eller att han efter uppdragets upphörande blivit för lika lång tid oförmögen till tjänst eller arbete, som med beaktande av hans ålder, yrkeskunskap och övriga omständigheter bör anses vara för honom lämpligt och trygga hans skäligen utkomst, eller ock erhållit på tjänste- eller arbetsförhållande baserad, i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare (FS 395/1961) nämnd invalidpension.

En [landskapsstyrelseledamot] har rätt till invalidpension som individuell förtidspension med iakttagande i tillämpliga delar av de bestämmelser som gäller i fråga om invalidpension i form av individuell förtidspension för dem som står i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande till landskapet. (1995/49)

4 §. (1974/39) Det pensionsgrundande beloppet utgörs av det arvode som enligt landskapslagen (1985:17) om arvode för ledamot av Ålands [landskapsstyrelse] har erlagts till ledamot av [landskapsstyrelsen]. (1985/18)

2 mom. upphävt (1985/18).

Som pensionstid räknas varje mandatperiod, för vilken [landskapsstyrelseledamot] är vald. Om uppdraget upphör under mandatperioden, upphör även rätten att tillgodoräkna pensionstid. Beträffande pensionstid för invalidpension gäller i tillämpliga delar vad därom är stadgat för [landstingsman].

Se C 42, Landskapslag (1985:17) om arvode för ledamot av Ålands [landskapsstyrelse].

5 §. (1995/49) Pensionens belopp utgör för varje till pensionstiden hänförd hel månad 1/3 procent av det pensionsgrundande beloppet enligt 4 § 1 mom., dock så att pensionens belopp utgör 11/30 procent per månad till dess denna lag träder i kraft.

Pensionens högsta belopp är 60 procent av det pensionsgrundande beloppet. Har en landskapstyrelseledamot en pensionstid om minst tre år när denna lag träder i kraft, bestäms pensionens högsta belopp dock i procent av det i 1 mom. avsedda pensionsgrundande beloppet på grundval av den tid som räknas som pensionstid till dess uppdraget som [landskapsstyrelseledamot] upphör enligt följande:

Minimipensionstid i år	Pensionens högsta belopp i procent
15	66
12	65
9	64
7	63
5	62
3	61

6 §. Pension beviljas på ansökan.

Pension beviljas icke utan giltigt skäl retroaktivt för längre tid än ett år före det pensionsansökningen gjordes.

7 §. På synnerliga skäl må [landskapsstyrelsen] efter ansökan bevilja [landskapsstyrelseledamot], som avgått, extra pension. Extra pension och enligt denna lag utgående ordinarie pension må sammanlagt uppgå till högst det belopp, som i 5 § är stadgat angående beloppet av ordinarie pension.

8 §. Vad angående [landstingsmans] ålders- och invalidpension är stadgat skall i tillämpliga delar i övrigt gälla ålders- och invalidpension för [landskapsstyrelseledamot].

Se B 5, Landskapslag (1969:45) om pension för lagtingsmän.

9 §. Denna lag tillämpas från och med den 1 januari 1967.

Denna lag tillämpas på dem, som varit [landskapsstyrelseledamöter] år 1962 eller därefter eller vilka före år 1962 såsom [landskapsstyrelseledamöter] införtjänat minst tio pensionsår.

Extra pension, varom stadgas i 7 § av denna lag, må även beviljas dem, som varit [landskapsstyrelseledamöter] före år 1962 utan att ha införtjänat tio pensionsår.

Ikraftträdandebestämmelse (1974/39):

Denna lag tillämpas på pensionsfall som inträffat den 1 januari 1971 eller därefter. Den som varit ledamot i [landskapsstyrelsen] före den 1 januari 1975 bibehåller sin rätt till pension enligt tidigare gällande stadganden om han senast den 31 december 1975 till [landskapsstyrelsen] skriftligen anmäler att han det önskar.

Ikraftträdandebestämmelse (1985/18):

Denna lag träder i kraft den 1 juni 1985. Den i 2 § 1 mom. avsedda rätten till pension för person som

inte fyllt 60 år men har en pensionstid på minst sju år skall tillkomma även ledamot vars uppdrag har upphört före ikraftträdandet. Personer, vars mandattid upphört före lagens ikraftträdande, erhåller pension beräknad på basen av det pensionsgrundande beloppet enligt den nu upphävda lagen. Den som vid ikraftträdandet är ledamot av [landskapsstyrelsen] har rätt till pension beräknad på basen av det pensionsgrundande beloppet enligt den nu upphävda lagen om han före den 1 januari 1986 anmäler att han så önskar. Bestämmelserna i 5 § 1 mom. skall tillämpas även på pensionsfall som inträffat före ikraftträdandet, varvid ärenden som gäller dylika pensioner kan behandlas på nytt utan hinder av att tidigare beslut vunnit laga kraft. Med stöd av denna lag uträknad pension eller pensionshöjning betalas dock tidigast räknat från den 1 januari 1983.

Ikraftträdelsebestämmelse (1995/49):

Denna lag träder i kraft den 1 november 1995.

Denna lag tillämpas på pensioner där pensionsfallet inträffar sedan lagen trätt i kraft.

Denna lag tillämpas även på pensioner, vilka beviljas på den grund att pensionstagaren inte fyllt 65 år men har en pensionstid på minst sju år och vilka börjar sedan lagen har trätt i kraft. Härvid tillämpas dock inte 2 § 3 mom. på utbetalningen av pension till en [landskapsstyrelseledamot], som är född före den 1 januari 1940, från början av den kalendermånad då han fyller 60 år.

C 44 Landskapslag (1969:48) om familjepension efter ledamot av Ålands [landskapsstyrelse]

1 §. Då person som varit ordinarie [landskapsstyrelseledamot] avlidit utgår efter honom familjepension av landskapsmedel.

Familjepensionsskyddet ombesörjes av [landskapsstyrelsen].

2 §. Förutsättning för erläggande av familjepension är, att i 1 § avsedd person, förmånslåtaren, ägde rätt till eller åtnjöt pension som utgår enligt landskapslagen (1969:47) den 18 april 1969 om pension för ledamot av Ålands [landskapsstyrelse].

3 §. Efterlevande make och barn till dem som varit ordinarie [landskapsstyrelseledamöter] kan av särskild orsak beviljas extra pension av landskapets medel. Extra pension och familjepension, vilka utgår enligt denna lag, får tillsammans högst uppgå till det belopp som stadgats i 3 § landskapslagen (1990:56) om familjepension efter [landstingsman]. (1995/50)

Extra pension beviljas av [landskapsstyrelsen] på ansökan.

Se B 6, Landskapslag (1990:56) om familjepension efter [landstingsman].

4 §. Vad angående familjepension efter [landstingsman] är stadgat, skall i tillämpliga delar i övrigt även gälla familjepension efter [landskapsstyrelseledamot].

Se B 6, Landskapslag (1990:56) om familjepension efter [landstingsman].

C 45 Tjänstemannalag (1987:61)

5 §. Denna lag tillämpas från den 1 januari 1969.

Med tillämpning av stadgandena i denna lag erlägges familjepension även efter person, som varit ordinarie [landskapsstyrelseledamot] och som avlidit efter den 31 december 1966, såsom om dödsfallet skulle ha inträffat medan denna lag var i kraft.

Extra pension, varom stadgas i 3 § denna lag må på ansökan även beviljas efter person, som varit [landskapsstyrelseledamot] före den 31 december 1966.

Familjepension efter förmånslätare som avlidit efter den 31 december 1970 erlägges med tillämpning

av landskapslagen (1974:39) angående ändring av 4 § landskapslagen om pension för ledamot av Ålands [landskapsstyrelse]. Önskar den som blivit förmånsstagare till följd av dödsfall som inträffat efter den 31 december 1970 bibehålla sin rätt till pension enligt tidigare gällande stadganden, skall han därom anmäla till [landskapsstyrelsen] senast den 31 december 1975. (1974/40)

Tjänstemännen

C 45 Tjänstemannalag (1987:61) för landskapet Åland

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Om landskapstjänstemän och tjänster vid verk och inrättningar som lyder under landskapsförvaltningen samt om tjänsteförhållande gäller vad i denna lag stadgas.

Inom landskapets affärsverk tillämpas, i den utsträckning därom stadgas särskilt, bestämmelser som avviker från bestämmelserna i denna lag. (1992/60)

2 §. Tjänsteman är

1) den som är utnämnd eller förflyttad till tjänst (**ordinarie tjänsteman**),

2) den som är antagen i tjänst på provotid (**tjänsteman på provotid**),

3) den som är antagen såsom interimistisk handhavare av tjänst eller vikarie (**tjänstförrättande tjänsteman**), eller

4) den som är antagen såsom tillfällig tjänsteman (**tillfällig tjänsteman**).

Med tjänsteförhållande avses ett offentligrättsligt anställningsförhållande, där landskapet är arbetsgivare och tjänstemannen den som utför arbetet. Landskapet företräds av landskapsregeringen om inte annat följer av särskilda bestämmelser.

3 §. Denna lag tillämpas inte på arbetstagare som står i privaträttsligt anställningsförhållande till landskapet. Lagen tillämpas inte heller på den som fullgör offentligrättslig skyldighet som föranleds av annat än tjänsteförhållande.

4 §. (1989/67) Tjänst kan vara tjänst med grundlön eller tjänst med avtalslön.

Tjänster inrättas och indras av landskapsregeringen. Tjänst får inrättas endast om anslag för tjänsten anvisats i årsstat. Innan ärende som gäller indragning av tjänst avgörs skall ärendet handläggas i landskapets tjänstedelegation.

Landskapsregeringen utnämner tjänstemän.

4a §. (1989/67) I de ärenden som särskilt nämns i denna lag biträds landskapsregeringen av landskapets tjänste-

delegation. I delegationen skall ingå företrädare för landskapet och företrädare för de tjänstemannaföreningar som är parter i landskapets tjänstekollektivavtal.

Mandattiden för medlemmarna i tjänstedelegationen är fyra kalenderår. Delegationen tillsätts av landskapsregeringen som även utser en ordförande och en viceordförande bland delegationens medlemmar. De medlemmar som skall företräda tjänstemannaföreningarna utses på förslag av föreningarna.

Om landskapsregeringen och de i 1 mom. avsedda föreningarna överenskommer därom, kan delegationen påföras även andra än i nämnda moment avsedda beredningsuppgifter.

Närmare bestämmelser om tjänstedelegationen intas i reglemente.

2 kap. Behörighetsvillkor, ansökningsförfarande och utnämning till tjänst

5 §. Den som utnämns till tjänst skall ha fyllt 18 år (allmän behörighetsålder), om inte högre behörighetsålder särskilt har föreskrivits för viss tjänst.

Utan hinder av vad i 1 mom. är stadgat om allmän behörighetsålder kan till tjänst utnämnas person som fyllt 15 år och som fullgjort sin läroplikt, om utnämningen kan anses vara lämplig med tanke på ifrågasvarande persons förmåga att sköta tjänsten på ett tillfredsställande sätt.

Vad i 1 och 2 mom. är stadgat gäller även den som förflyttas till tjänst, den som anställs på provotid och den som anställs såsom tjänstförrättande tjänsteman.

Till tjänst som polis får utses endast finsk medborgare. För annan tjänst hos landskapet krävs det inte innehav av visst medborgarskap. (1992/62)

Angående övriga behörighetsvillkor gäller vad därom är särskilt stadgat. (1992/62)

Ursprungliga 4 mom. har blivit 5 mom. genom (1992/62).

5a §. (2000/33) Om det finns särskilda skäl kan landskapsregeringen i ett enskilt fall medge undantag från de behörighetskrav som föreskrivits för en tjänst.

6 §. Ordinarie tjänst skall lediganslås innan den besätts såvitt annat inte särskilt stadgas. Ansökningstiden får inte vara kortare än 14 dagar eller längre än 30 dagar.

Tjänst kan lediganslås på nytt eller ansöknings-tiden förlängas med högst 30 dagar, om skäl därtill föreligger. Den som tidigare sökt tjänsten beaktas härvid utan ny ansökan.

Ansökan som inte har anlänt i tid beaktas inte.

7 §. Tjänst skall sökas skriftligen. Till ansökan skall fogas erforderlig utredning.

Har erforderlig utredning inte fogats till ansökan eller är ansökan bristfällig av annan orsak, skall sökanden inom för honom förelagd skälig frist beredas tillfälle att avhjälpa bristen. Är bristen ringa, får ansökan beaktas oaktat bristen.

Ansökan som återtagits före utnämningen beaktas inte.

8 §. Till tjänst kan utnännas endast den som sökt tjänsten. Om dock tjänst enligt särskilda bestämmelser får besättas inom att den anslås ledig, kan till tjänsten utnännas person som har samtyckt till utnämningen. Vid behov kan sådan person anställas på provotid i enlighet med vad i 10 § stadgas.

I samband med utnämning till tjänst skall sökandena bemötas opartiskt i enlighet med vad i 13 § stadgas.

9 §. I tjänst som inte är besatt kan vid behov anställas interimistisk handhavare av tjänsten. Vid avbrott i ordinarie tjänstemans tjänstgöring kan anställas vikarie i tjänsten.

Interimistisk handhavare av tjänst och vikarie anställs för begränsad tid.

10 §. Den som valts till tjänst kan före utnämningen anställas på provotid, om detta är påkallat för att utröna om den som valts till tjänsten förmår fullgöra sina tjänsteåligganden på ett tillfredsställande sätt. Provotiden är minst tre och högst sex månader. Provotiden får dock uppgå till högst ett år om tjänstens art eller annan särskild orsak det kräver.

Före provotidens utgång skall beslut fattas om huruvida på provotid anställd tjänsteman skall utnännas till tjänsten. Om på provotid anställd tjänsteman inte senast före provotidens utgång utnämns till tjänsten, upphör hans tjänsteförhållande utan uppsägning vid provotidens utgång. På provotid anställd tjänsteman får sägas upp utan hinder av vad i denna lag är stadgat om grunderna för uppsägning.

11 §. På ansökan av den som utnämnts till tjänst kan landskapsregeringen återta utnämningen före den tidpunkt då tjänsten skall tillträdas. På ansökan av den som anställts på provotid kan landskapsregeringen på samma sätt återta anställningen på provotid.

I fall som avses i 1 mom. får annan sökande utnännas eller anställas på provotid utan att tjänsten på nytt lediganslås.

12 §. Tjänsteförhållande börjar vid den tidpunkt från vilken vederbörande har utnämnts eller förflyttats till tjänst, antagits i tjänst på provotid eller antagits i tjänst såsom interimistisk handhavare av tjänst eller såsom vikarie.

Som bevis på utnämning eller förflyttning till tjänst utfärdas utnämningens brev. Som bevis på antagande i

tjänst på provotid, såsom interimistisk handhavare av tjänst eller såsom vikarie ges förordnande.

3 kap. Tjänstemans allmänna rättigheter och skyldigheter

13 §. Tjänstemännen skall i tjänsteförhållande bemötas opartiskt. Ingen tjänsteman får utan fog ges en annan ställning än andra på grund av börd, etnisk tillhörighet, religion, kön, sexuell läggning, ålder, funktionshinder, politisk verksamhet, fackföreningsverksamhet eller annan därmed jämförbar omständighet. (2005/68)

Landskapsregeringen får inte förbjuda tjänsteman att ansluta sig till eller tillhöra förening, ej heller utöva påtryckning på tjänsteman för att förmå honom att ansluta sig till förening eller förbjuda honom att utträda ur förening.

Landskapsregeringen skall tillse att tjänsteman kommer i åtnjutande av sina lagstadgade och avtal-senliga rättigheter.

14 §. Tjänsteman skall fullgöra sina tjänsteåligganden på ett tillfredsställande sätt och utan dröjsmål.

Tjänsteman skall följa de bestämmelser som gäller arbetsledning och arbetsövervakning. Han är skyldig att delta i utbildning som är nödvändig för handhavandet av tjänsten.

Tjänsteman skall uppträda på det sätt hans ställning förutsätter.

15 §. Tjänsteman får inte fordra, acceptera eller ta emot ekonomisk eller annan förmån, om förtroendet för tjänstemannen eller myndigheten därigenom kan försvagas.

16 §. Tjänsteman till vars åligganden hör att företräda landskapet såsom arbetsgivare, får inte i en förening som företräder landskapsanställda verka i en sådan ställning att hans verksamhet i föreningen står i strid med nämnda tjänsteåliggande.

17 §. Tjänsteman får inte utnyttja eller olovligen yppa sådan omständighet som kommit till hans kännedom i tjänsten och som enligt särskilda bestämmelser skall hemlighållas eller som gäller annans hälsotillstånd eller som på grund av sakens beskaffenhet annars uppenbarligen inte får yppas.

18 §. Tjänsteman får inte ta emot eller inneha bisyssla som kräver att arbetstiden används för utförande av uppgifter som hör till bisysslan, om inte landskapsregeringen beviljar honom tillstånd till bisyssla. Tillstånd kan beviljas även för viss tid och begränsat. Tillstånd kan återkallas om skäl därtill föreligger.

Tillstånd till bisyssla får inte beviljas om tjänsteman på grund av bisysslan blir jävig i tjänsten, om bisysslan äventyrar förtroendet för tjänstemans opartiskhet i tjänsteutövningen eller om bisysslan på annat sätt inverkar menligt på handhavandet av tjänsten.

Angående annan än i 1 mom. avsedd bisyssla skall tjänsteman göra anmälan till landskapsregeringen. Landskapsregeringen kan på ovan i 2 mom. stadgade grunder förbjuda tjänstemannen att ta emot eller inne-

C 45 Tjänstemannalag (1987:61)

ha sådan bisyssla. Landskapsregeringens beslut skall följás oaktat besvär anförs över beslutet.

Med bisyssla avses i 1-3 mom. tjänst och annat sådant avlönat arbete eller avlönat uppdrag som tjänsteman har rätt att avsäga sig samt yrke, näring och rörelse.

Utöver vad i denna paragraf är stadgat skall särskilda bestämmelser om bisysslor äga tillämpning.

19 §. För klarläggande av sina förutsättningar att sköta tjänsten är tjänsteman skyldig att på begäran lämna uppgifter till landskapsregeringen om sitt hälsotillstånd.

Angående skyldighet för tjänsteman att delta i kontroll eller undersökning av hälsotillståndet och lämna uppgifter om detta stadgas särskilt.

20 §. Tjänsteman är skyldig att bo i tjänstebostad som reserverats för honom om inte landskapsregeringen i enskilda fall beviljat undantag från denna skyldighet.

Landskapsregeringen beslutar vilka personalbostäder som har karaktären av tjänstebostad och fastställer grunderna för nyttjande av personalbostäder.

Angående tjänstemans skyldighet att bo på bestämd ort gäller vad därom särskilt är stadgat.

21 §. För bostad och övriga naturaförmåner i anslutning till tjänsten skall tjänstemannen utge ersättning till landskapet enligt grunder som landskapsregeringen fastställer, om inte annat följer av särskilda bestämmelser eller av överenskommelse i tjänstekollektivavtal om ersättnings belopp. Ersättningarna får inte överstiga gängse pris på respektive ort.

I 1 mom. avsedda ersättningar får uppbäras månatligen från tjänstemannens lön.

22 §. Ordinarie tjänsteman är skyldig att i stället för sin egen tjänst vid behov såsom tjänstförrättande tjänsteman tillfälligt handha annan likartad tjänst vid samma verk eller inrättning. Tjänsteman är härvid för motsvarande tid tjänstledig från sin egen tjänst.

Tjänsteman kan för viss tid förflyttas till arbete vid annat verk eller annan inrättning inom landskapsförvaltningen, om tjänstemannens förutsättningar att fullgöra sina tjänsteåligganden härigenom förbättras och om tjänstemannen samtyckt till förflyttningen. Beslut om förflyttning fattas av landskapsregeringen.

23 §. Angående tjänstemans skyldigheter under tiden för arbetsstrid finns bestämmelser i landskapslagen (1978:22) om tjänstekollektivavtal.

Se C 52, Landskapslag (1978:22) om tjänstekollektivavtal.

4 kap. Villkoren i anställningsförhållande

24 §. Angående fastställande av villkoren i anställningsförhållande för landskapets tjänstemän genom tjänstekollektivavtal finns bestämmelser i landskapslagen om tjänstekollektivavtal.

25 §. Med tjänsteman som antagits i tjänst med avtalslön ingår landskapsregeringen skriftligt avtal om de villkor som skall iaktas i tjänsteförhållandet. I avtalet kan göras undantag från avlöning enligt fastställt avtalslöneklass eller eljest särskilt bestämmas om av-

löningen, om landskapsregeringen i enskilt fall anser detta påkallat av landskapets fördel.

Uppsägning av tjänsteman som utnämns till eller antagits i tjänst med avtalslön betraktas samtidigt som uppsägning av avtalet.

26 §. Lön eller annan ekonomisk förmån som följer av tjänsteförhållandet och som utbetalts utan grund får avdras från tjänstemannens lön i samband med följande löneutbetalning eller löneutbetalningar. Innan avdrag görs skall tjänstemannen meddelas grunden härför samt det belopp som skall avdras.

Från det avlöningsbelopp som varje gång skall utbetalas får inte med stöd av 1 mom. avdras mera än vad som enligt lag får utmätas av lön.

27 §. Återkrav av lön eller annan ekonomisk förmån som följer av tjänsteförhållandet och som utbetalts utan grund skall inledas på i 26 § stadgat sätt eller anhängiggöras i annan ordning inom tre år från utgången av det kalenderår under vilket den felaktiga utbetalningen har skett, vid äventyr att rätten till återkrav förverkas.

5 kap. Förflyttning och omplacering av tjänsteman

28 §. Ordinarie tjänsteman kan, utöver på grund av vad annorstädes är stadgat, förflyttas till annan tjänst

- 1) om tjänstemannens tjänst indras,
- 2) om en förflyttning är påkallad av att uppgifterna eller arbetsmängden förändrats i väsentlig mån, eller
- 3) om tjänstemannen på grund av sjukdom, lyte eller kroppsskada inte längre förmår fullgöra sina tjänsteåligganden på ett tillfredsställande sätt.

Utöver vad i 1 mom. är stadgat kan ordinarie tjänsteman som gett sitt samtycke förflyttas till annan tjänst

- 1) om försämring av tjänstemannens arbetsförmåga kan undvikas eller om återställande av nedsatt arbetsförmåga kan främjas genom förflyttningen, eller
- 2) om förflyttningen beror på annan godtagbar orsak som gäller tjänsteutövningen.

Ordinarie tjänsteman får på ovan i 1 och 2 mom. stadgade grunder förflyttas enbart till sådan tjänst vars kompetenskrav han uppfyller och som kan anses vara lämplig för honom. Tjänsteman skall i första hand förflyttas till tjänst på samma ort.

29 §. Då tjänsteman förflyttas till annan tjänst, besätts tjänsten utan att den lediganslås.

Om tjänsteman inte samtyckt till att han förflyttas, skall han beredas tillfälle att yttra sig i saken. Innan ärendet avgörs skall det handläggas i landskapets tjänstedelegation. (1989/67)

30 §. Landskapsregeringen kan, förutom på sätt som i 28 § föreskrivs, besätta ledig tjänst med

- 1) (2007/56) person som åtnjuter invalidpension som avses i landskapslagen (2007:54) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner och som innan han eller hon uppnått pensionsåldern är förmögen till förvärvsarbete;
- 2) (2006/52) person som åtnjuter arbetslöshetspension som avses i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner; samt

3) person som sagts upp på grund av att tjänsten indragits och som på grund av ålder eller annan orsak är svår att på nytt placera i arbete.

Tjänst får på sätt som avses i 1 mom. besättas utan att den lediganslås.

Finns det behov av att förflytta tjänsteman till annan tjänst enligt bestämmelserna i 28 § eller på grund av omorganisering av ett verk eller en inrättning kan landskapsregeringen låta bli att lediganslå eller besätta tjänst som är eller blir ledig liksom även förbjuda landskapsregeringen underlydande myndighet att lediganslå sådan tjänst.

Se C 54, Landskapslag (2007:54) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riks författningar om statens pensioner.

30a §. (2006/52) Vid förflyttning och omplacering av tjänsteman till och från en myndighet eller inrättning som underlyder landskapsregeringen skall även bestämmelserna i lagstiftningen för den underlydande myndigheten eller inrättningen iakttas.

6 kap. Avbrott i tjänstgöringen

31 §. Tjänsteman får inte avbryta sin tjänstgöring, om han inte på ansökan beviljats tjänstledighet eller annat följer av denna lag eller särskilda bestämmelser. I ansökan skall uppges de grunder med stöd av vilka tjänstledighet söks.

Beslut om beviljande av tjänstledighet och tiden för tjänstledigheten fattas enligt prövning, om inte annat följer av särskilda bestämmelser eller landskapets tjänstekollektivavtal.

32 §. Om tjänsteman på grund av arbetsoförmåga som beror på sjukdom, lyte eller kroppsskada eller på grund av annat tvingande hinder har avbrutit tjänstgöringen utan att före avbrottet ha kunnat ansöka om tjänstledighet, skall han ansöka därom utan dröjsmål efter det att hindret upphört.

Såvida tillräcklig utredning erhållits om skäl som avses i 1 mom. kan tjänstledighet beviljas även utan ansökan.

33 §. Har tjänsteman beviljats tjänstledighet, befrias han från fullgörandet av samtliga tjänsteåligganden. Ordinarie tjänsteman kan dock även beviljas partiell tjänstledighet.

Tjänstledig tjänsteman, som givit sitt samtycke, kan av särskilt skäl förordnas att fullgöra vissa tjänsteåligganden.

34 §. Tjänsteman som på grund av sjukdom eller havandeskap och förlossning beviljats tjänstledighet med lön, är skyldig att iaktta de bestämmelser och anvisningar som utfärdats för sökande av den dag- och moderskapspenning, som enligt sjukförsäkringslagen (FFS 364/1963) utbetalas till arbetsgivaren.

Försummar tjänsteman att iaktta ovan i 1 mom. avsedda bestämmelser och anvisningar, kan under tiden för tjänstledigheten till tjänstemannen utbetald avlöning, till den del den motsvarar dag- eller moderskapspenningen, avdras från följande löneutbetalning eller löneutbetalningar på sätt som **stadgas i 26 §.**

Se Sjukförsäkringslag (FFS 1224/2004), So 111, FL II.

35 §. Den som är anställd i ordinarie tjänst hos landskapet och som för viss tid utnämns eller förflyttats till annan tjänst eller antagits i annan tjänst på provtid, är under tiden tjänstledig från förstnämnda tjänst. Detta gäller dock inte den som sedan tidigare är anställd för viss tid.

36 §. Tjänsteman är ledig från sin tjänst medan han fullgör sin värnplikt. Tjänstemannen skall omedelbart efter det han inkallats att fullgöra värnplikt meddela landskapsregeringen därom. Landskapsregeringen skall härvid genom beslut konstatera att tjänstemannen under den tid hindret varar är tjänstledig från sin tjänst. (1999/45)

Landskapsregeringen kan genom beslut konstatera i denna paragraf avsedd tjänstledighet efter att ha erhållit tillräcklig utredning om hindret, trots att meddelande om hindret inte givits.

Angående tjänstledighet för handhavande av uppdrag som riksdagsman, lagtingsledamot eller medlem av landskapsregeringen finns bestämmelser i landskapslagen (1999:44) om tjänstledighet för uppdrag som riksdagsman, lagtingsledamot eller medlem av landskapsregeringen. (1999/45).

Se C 49, Landskapslag (1999:44) om tjänstledighet för uppdrag som riksdagsman, lagtingsledamot eller medlem av landskapsregeringen.

37 §. (1998/75) Om semester för landskapets tjänstemän stadgas genom landskapsförordning.

7 kap. Uppsägning av tjänsteförhållande

38 §. Tjänsteförhållande kan sägas upp såväl av landskapsregeringen som av tjänsteman att upphöra efter utgången av viss uppsägningstid. Uppsägning skall ske skriftligen.

Landskapsregeringen får säga upp tjänsteman endast av följande skäl:

- 1) ifrågavarande tjänst indras och tjänstemannen kan inte förflyttas till annan tjänst;
- 2) tjänstemannen förmår inte längre fullgöra sina tjänsteåligganden på behörigt sätt; eller
- 3) tjänstemannen bryter fortgående eller på ett väsentligt sätt mot sin tjänsteplikt eller försummar den fortgående eller på ett väsentligt sätt.

Skäl som åtminstone inte berättigar till uppsägning av tjänsteman är:

- 1) sjukdom, lyte eller kroppsskada, om inte följden härav har varit en väsentlig och varaktig försämring av tjänstemannens arbetsförmåga och tjänstemannen därför har rätt till invalidpension;
- 2) havandeskap och förlossning;
- 3) deltagande i arbetsstridsåtgärd som föranstaltats av tjänstemannaförening; eller
- 4) tjänstemannens politiska, religiösa eller andra åsikter eller hans deltagande i samhälls- eller föreningsverksamhet.

Landskapsregeringen får inte av någon orsak säga upp tjänsteman under den tid tjänstemannen har beviljats tjänstledighet på grund av havandeskap eller förlossning, inte heller, sedan landskapsregeringen fått kännedom om tjänstemannens havandeskap, säga upp tjänsteförhållandet att upphöra då sagda tjänstledighet börjar eller medan den pågår.

C 45 Tjänstemannalag (1987:61)

Då tjänsteman säger upp sig får avvikelse ske från gällande uppsägningstid om landskapsregeringen samtycker till detta.

Tjänsteförhållandet för tjänsteman som utnämnts eller anställts för viss tid upphör utan uppsägning då den bestämda tiden utgått, om inte tjänsteförhållandet med anledning av uppsägning har upphört därförinnan.

39 §. Landskapsregeringen kan säga upp tjänstförrättande tjänsteman med iakttagande av viss uppsägningstid. Också tjänstförrättande tjänsteman har rätt att säga upp sig med iakttagande av viss uppsägningstid.

Landskapsregeringen får säga upp tjänstförrättande tjänsteman utan hinder av vad i denna lag är stadgat om grunderna för uppsägning.

39a §. (2006/96) I enlighet med vad i annan lag stadgas kan innehavare av viss tjänst sägas upp med omedelbar verkan och på annan än i 38 § stadgad grund.

40 §. Innan tjänsteman sägs upp skall han beredas tillfälle att yttra sig i saken. Innan ärendet avgörs skall det handläggas i landskapets tjänstedelegation. (1989/67)

Landskapsregeringen kan, då tjänsteman uppsagts, före uppsägningstidens utgång återta uppsägningen om tjänstemannen ger sitt samtycke därtill. Tjänsteman får återta sin uppsägning om landskapsregeringen samtycker därtill.

8 kap. Avgångsålder

41 §. Den allmänna avgångsåldern för en tjänsteman är 68 år, om inte en lägre avgångsålder föreskrivits särskilt. (2004/58)

Tjänsteförhållandet upphör utan uppsägning vid utgången av den månad, under vilken tjänstemannen uppnår avgångsåldern. Landskapsregeringen kan dock av vägande skäl berättiga tjänsteman att fortsätta i samma tjänst en viss tid efter uppnådd avgångsålder, för högst två år åt gången, varvid tjänsteförhållandet upphör utan uppsägning senast då den bestämda tiden har utgått. Beslut om rätt för tjänsteman att fortsätta i tjänsten skall fattas innan tjänstemannen uppnått avgångsåldern. Landskapsregeringen skall utge intyg över att tjänsteförhållandet upphört.

9 kap. Permittering (2005/2)

42 §. (2005/2) Permittering av en tjänsteman innebär att tjänsteutövningen och löneutbetalningen avbryts antingen helt eller delvis medan tjänsteförhållandet i övrigt består. Under permitteringstiden kan tjänstemannen utföra arbete för annan arbetsgivare.

43 §. (2005/2) Landskapsregeringen kan besluta att permittera en tjänsteman för en tid upp till 90 dagar om

1) tjänstemannens uppgifter eller förutsättningarna för berörda verk eller inrättning att erbjuda uppgifter har minskat tillfälligt och arbetsgivaren inte skäligen kan erbjuda andra uppgifter eller någon utbildning som lämpar sig för arbetsgivarens behov eller

2) permittering är nödvändig på grund av landskapets ekonomiska situation.

När det bestäms vilka tjänstemän som kommer att permitteras, skall landskapsregeringen eftersträva att landskapets verksamhet påverkas i så liten utsträckning som möjligt av permitteringen.

Landskapsregeringen och en tjänsteman kan medan tjänsteförhållandet pågår på landskapsregeringens initiativ avtala om permittering av tjänstemannen om det är behövt på grund av verksamheten vid berörda verk eller inrättning eller landskapets ekonomiska situation.

44 §. När landskapsregeringen konstaterat att det finns ett behov av permittering skall den utan dröjsmål och om möjligt senast 90 dagar före permitteringens början lämna ett förhandsmeddelande om permitteringen till berörda tjänstemän, fackliga förtroendemän och Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. Förhandsmeddelandet skall innehålla uppgifter om antalet tjänstemän som permitteras, sättet som permitteringen genomförs på samt permitteringens begynnelsepunkt och längd. (2006/17)

Innan ärende om permittering avgörs skall landskapsregeringen bereda tjänstemännen eller deras företrädare tillfälle att höras.

Ett beslut om permittering skall delges tjänstemannen skriftligen minst 30 dagar innan permitteringen börjar. Permitteringsbeslutet skall ges till tjänstemannen personligen. Om permitteringsbeslutet inte kan ges till tjänstemannen personligen får det skickas per brev. Ett beslut som skickats per brev anses ha kommit till tjänstemannens kännedom den sjunde dagen efter att beslutet postades. Beslut om permittering skall även delges fackliga förtroendemän och Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. (2006/17)

Ett beslut om permittering skall följas även om besvär anförs mot beslutet.

45 §. (2005/2) Om arbetsgivaren säger upp tjänstemannen innan permitteringen upphör, har tjänstemannen rätt att få lön för den uppsägningstid som han eller hon är berättigad till.

En permitterad tjänsteman har rätt att utan uppsägningstid säga upp sitt tjänsteförhållande så att det upphör när som helst under permitteringen, dock inte under den sista veckan före permitteringens slut.

46 §. (2005/2) Genom tjänstekollektivavtal kan avtalas om grunder och villkor för permittering även på annat sätt än vad som bestäms i detta kapitel, dock inte om en förlängning av den i 43 § 1 mom. avsedda maximitiden för permittering.

10 kap. Disciplinärt förfarande och skadeståndsansvar

47 §. Tjänsteman som handlar mot sin tjänsteplikt eller försummar denna kan av landskapsregeringen i disciplinär väg bestraffas med

- 1) skriftlig varning;
- 2) skiljande från tjänsteutövning; samt
- 3) avsättning.

Tjänsteman kan skiljas från tjänsteutövning för minst en och högst sex månader.

48 §. Disciplinärt förfarande får inte inledas i ärende som är av sådan natur att det skall anhängiggöras vid domstol.

49 §. Har disciplinärt förfarande inletts mot tjänsteman, skall han beredas tillfälle att avge skriftlig förklaring. Om tjänstemannen så yrkar eller landskapsregeringen finner det erforderligt, skall han även höras muntligen inför landskapsregeringen.

Innan tjänsteman påförs disciplinstraff skall ärendet handläggas i landskapets tjänstedelegation. (1989/67)

50 §. Disciplinärt förfarande kan inledas inom ett år räknat från den dag landskapsregeringen erhöll kännedom om omständighet som kan föranleda sådant förfarande.

Disciplinärt förfarande får inte inledas eller disciplinstraff påföras om domstol redan på grund av samma omständighet har dömt straff eller om domstol frikänt tjänstemannen eller avstått från att döma ut straff.

Medan åtal mot tjänsteman är anhängigt vid allmän domstol, får inte disciplinärt förfarande mot honom inledas på grund av samma omständighet. Disciplinärt förfarande förfaller om åtal väcks på grund av samma omständighet som föranlett det disciplinära förfarandet.

51 §. Utan hinder av vad som i detta kapitel sägs kan vederbörande förman tilldela underlydande tjänsteman anmärkning.

52 §. Angående ersättning av skada som förorsakats i tjänsteförhållande finns bestämmelser i skadeståndslagen (FFS 412/1974). Skadeståndsrkande handläggs särskilt, oberoende av att disciplinärt förfarande enligt denna lag anhängiggörs mot tjänsteman.

Tjänsteman är inte skyldig att ersätta landskapet, och landskapet är inte skyldigt att ersätta tjänsteman skada förorsakad av avbrott i arbetet på grund av stridsåtgärd såvida stridsåtgärden inte vidtagits utan iakttagande av bestämmelserna om medling i arbetstvister eller åtgärden strider mot bestämmelserna i landskapslagen om tjänstekollektivavtal eller bestämmelserna i tjänstekollektivavtal och om inte avbrottet förorsakat avsevärt men. Tjänsteman är inte heller skyldig att ersätta landskapet skada förorsakad av avbrott i arbetet på grund av deltagande i stridsåtgärd, som vidtagits av tjänstemannaförening i strid med i detta moment avsedda bestämmelser.

Se Ci 301 FL I.

11 kap. Avstängning från tjänsteutövning

53 §. Har beslut om uppsägning av tjänsteman inte vunnit laga kraft vid uppsägningstidens utgång, skall landskapsregeringen avstånga tjänstemannen från tjänsteutövning om inte högre instans av särskilt skäl bestämmer annorlunda. Har tjänsteman avsatts, skall han omedelbart avstängas från tjänsteutövning även om beslutet inte vunnit laga kraft.

Landskapsregeringen kan dessutom avstånga tjänsteman från tjänsteutövning

1) om åtal eller disciplinärt förfarande är anhängigt eller utredning med anledning därav pågår,

2) om tjänstemannen lider av sjukdom, lyte eller kroppsskada, som i väsentlig mån hindrar skötseln av tjänsten, eller om tjänstemannen vägrar lämna i 19 § avsedda uppgifter om sitt hälsotillstånd, eller

3) om tjänstemannen blivit uppsagd och allmän fördel kräver att han omedelbart efter uppsägningen avstångs från tjänsteutövning.

Tjänsteman får inte avstängas från tjänsteutövning längre än vad behovet påkallar.

54 §. Innan tjänsteman avstängs från tjänsteutövning skall han beredas tillfälle att yttra sig i saken, såvida han inte på grund av sakens natur skall avstängas från tjänsteutövning med omedelbar verkan.

Beslut om avstängning från tjänsteutövning skall skriftligen meddelas tjänstemannen.

Beslut om avstängning från tjänsteutövning skall iaktas oaktat besvär anförs över beslutet.

12 kap. Tillfälliga tjänstemän

55 §. Landskapsregeringen kan vid behov anställa tillfälliga tjänstemän.

Tillfällig tjänsteman anställs för viss tid, om inte av särskilt skäl annat följer. Tillfällig tjänsteman anses vara anställd för viss tid även då tjänstemannen anställts för bestämt arbete eller bestämd uppgift eller på annat sätt för begränsad tid. Som bevis över anställningen ges förordnande.

Åt tillfällig tjänsteman erlaggs arvode som landskapsregeringen bestämmer inom ramen för landskapets inkomst- och utgiftsstat.

56 §. Tillfällig tjänstemans tjänsteförhållande kan sägas upp såväl av landskapsregeringen som av tjänstemannen att upphöra efter utgången av viss uppsägningstid. Landskapsregeringen får säga upp tillfällig tjänsteman då skäl därtill föreligger. Tjänsteförhållandet för tillfällig tjänsteman som anställts för viss tid upphör utan uppsägning då den bestämda tiden utgått, om inte tjänsteförhållandet med anledning av uppsägning har upphört därförinnan.

Då tillfällig tjänsteman säger upp sig får avvikelse ske från den i 1 mom. avsedda uppsägningstiden, om landskapsregeringen samtycker till detta.

I landskapsregeringens beslut att säga upp tillfällig tjänsteman får ändring inte sökas genom besvär.

57 §. På tillfällig tjänsteman skall i tillämpliga delar iaktas de bestämmelser i denna lag som gäller tjänstemän. På tillfällig tjänsteman tillämpas dock inte de bestämmelser i vilka stadgas enbart om ordinarie tjänsteman och tjänsteman på provotid.

13 kap. Sökande av ändring

58 §. Den som anser att till honom inte utgivits av tjänsteförhållande härflytande ekonomisk förmån så som den borde ha givits honom får, om inte i lag annat stadgas, skriftligen yrka på rättelse hos landskapsregeringen. Rättelseyrkande får inte framställas i ärende som hör till arbetsdomstolens behörighet, om inte sagda domstol med stöd av 1 § 2 mom. lagen om arbetsdomstolen (FFS 646/1974) beslutat att inte avgöra ärendet.

I landskapsregeringens beslut i anledning av rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen såvitt gäller lagligheten av beslutet på det sätt som stadgas i förvaltningsprocesslagen (FFS 586/1996). (2005/2)

Se Förvaltningsprocesslag Pr 103 FL I.

C 46 LL (1987:62) om införande av tjänstemannalagen

59 §. (2005/2) I landskapsregeringens beslut som gäller avstängning från tjänsteutövning, bisyssla, disciplinärt förfarande, uppsägning av tjänsteman eller permittering får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen såvitt gäller lagligheten av beslutet med iakttagande av vad i förvaltningsprocesslagen är föreskrivet.

60 §. Anser tjänsteman som med stöd av 28 § 1 mom. 2-3 punkterna förflyttats till tjänst vid annat verk eller annan inrättning att beslutet om förflyttning kränker hans rätt, får han söka ändring i beslutet genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen med iakttagande av vad i förvaltningsprocesslagen är föreskrivet. (2005/2)

Anser tjänsteman som med stöd av i 1 mom. nämnda lagrum förflyttats till annan tjänst vid samma arbetsverk eller inrättning att beslutet om förflyttning kränker hans rätt, får han inom 14 dagar från det han fick del av beslutet skriftligen yrka på rättelse hos landskapsregeringen. Till landskapsregeringens beslut om förflyttning skall fogas anvisning om rättelseyrkande. Över landskapsregeringens beslut i ärendet får ändring inte sökas genom besvär.

61 §. I andra än ovan i 58-60 §§ avsedda beslut som landskapsregeringen fattat med stöd av denna lag, får ändring inte sökas genom besvär.

14 kap. Särskilda bestämmelser

62 §. Har inte i 58 § avsett rättelseyrkande framställts inom tre år från utgången av det kalenderår, under vilket prestationen borde ha ägt rum, eller inom 60 dagar från den dag tjänstemannen erhöll del av arbetsdomstolens i 58 § avsedda beslut, är rätten till förmånen förverkad.

Har inte talan i ärende som gäller av tjänsteförhållande härflytande ekonomisk förmån och som hör till arbetsdomstolens kompetens anhängiggjorts vid arbetsdomstolen inom tre år från utgången av det kalenderår, under vilket prestationen borde ha ägt rum, är rätten till förmånen förverkad. Skall i de fall som avses i 11 § 2 mom. lagen om arbetsdomstolen underhandlingar först föras i saken, är rätten till förmånen förverkad, om underhandlingar inte har påyrkats på därom avtalat sätt inom ovan avsedd tid.

63 §. Ordinarie tjänsteman anses ha avgått från sin tidigare tjänst räknat från den tidpunkt, från vilken han utnämns eller förflyttats till annan landskapstjänst, om inte av 35 § annat följer eller annat är särskilt föreskrivet.

Ordinarie tjänsteman anses ha avgått från landskapstjänst räknat från den tidpunkt, från vilken han på annat sätt än för viss tid utnämns till tjänst vid Ålands lagting eller vid Ålands delegation i Nordiska rådet.

64 §. Innan beslut fattas om förflyttning av tjänsteman till annan tjänst eller om uppsägning av tjänsteman med stöd av 38 § skall landskapsregeringen, om tjänstemannen det begär, bereda vederbörande huvudförtroendeman eller förtroendeman tillfälle att bli hörd. Under samma förutsättningar skall huvudförtroende-

mannen eller förtroendemannen beredas tillfälle att bli hörd innan tjänsteman med stöd av 53 § 2 mom. avstås från tjänsteutövning, om inte avstängningen från tjänsteutövning på grund av sakens natur skall bringas i kraft omedelbart.

65 §. Utan hinder av vad i 41 § är stadgat, kan person som uppnått avgångsålder anställas såsom interimistisk handhavare av tjänst eller såsom vikarie, om det är svårt att få en kompetent person att sköta tjänsten.

66 §. Ordinarie tjänsteman kan av särskilt skäl förordnas att interimistiskt eller såsom vikarie jämte egen tjänst handha annan tjänst, om han samtycker därtill.

67 §. Tjänsteman har rätt att på begäran utfå intyg över den tid tjänsteförhållandet varat och över arbetsuppgifternas art (**arbetsintyg**). Dessutom skall, om tjänstemannen det begär, i arbetsintyget anges orsaken till att tjänsteförhållandet upphör samt ges vitsord över tjänstemannens arbetskicklighet, flit och uppförande. Då tjänstemannen avlidit har hans dödsbo rätt att utfå arbetsintyg.

Begär tjänsteman arbetsintyg senare än tio år från det tjänsteförhållande upphörde, behöver intyg inte utges om det förorsakar oskäligen olägenhet. Under samma förutsättning skall istället för arbetsintyg som förkommit eller förstörts på begäran utges nytt intyg.

Arbetsintyg får inte förses med sådant märke eller utfärdas i sådan form som avser att om tjänstemannen lämna andra uppgifter än vad som framgår av arbetsintygets ordalydelse.

Över tjänsteman skall fortlöpande föras matrikel på sätt som landskapsregeringen närmare bestämmer.

68 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

69 §. Angående införande av denna lag stadgas i landskapslagen om införande av tjänstemannalagen för landskapet Åland.

Ikraftträdelsebestämmelse (2003/74):

Denna lag träder i kraft den 1 november 2003.

Bestämmelserna om avgångsbidrag och periodisk ersättning som gällde vid denna lags ikraftträdande tillämpas på personer, vilkas anställningsförhållande till landskapet upphört innan denna lag trädde i kraft.

C 46 Landskapslag (1987:62) om införande av tjänstemannalagen för landskapet Åland

1 kap. Ikraftträdelsebestämmelser

1 §. Tjänstemannalagen för landskapet Åland, nedan kallad tjänstemannalagen, träder i kraft den 1 mars 1988. Åtgärder som verkställigheten av tjänstemannalagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2 §. Har annorstädes hänvisats till bestämmelse som ersatts av bestämmelse i tjänstemannalagen skall sist-

nämnda bestämmelse tillämpas om inte nedan eller annorstädes annat stadgas.

2 kap. Författningar som upphävs

3 §. Då tjänstemannalagen träder i kraft upphävs följande lagar och lagrum:

1) landskapslagen (1929:7) den 31 maj 1929 angående utnämningars för innehavare av landskapet Ålands tjänster och fasta befattningar samt om deras rätt att kvarstå i sin tjänst eller befattning ävensom skyldighet att därifrån avgå, nedan kallad landskapslagen angående utnämningars;

2) landskapslagen (1950:17) den 17 maj 1950 angående landskapsförvaltningen underlydande extraordinarie befattningshavare och tillfälliga funktionärer i landskapet Åland;

3) landskapslagen (1946:16) den 26 mars 1946 angående rätt för innehavare av landskapsförvaltningen underlydande tjänst eller befattning i landskapet Åland att innehåva annan avlönad befattning;

4) landskapslagen (1946:4) den 4 januari 1946 om rättigheter och skyldigheter som tillkomma innehavare av Ålands landskapsförvaltning underlydande tjänst eller befattning, som indrages;

5) landskapslagen (1973:27) den 27 april 1973 om disciplinära åtgärder mot Ålands landskapsförvaltning underlydande tjänstemän;

6) landskapslagen (1943:17) den 17 juli 1943 om avlöning i landskapsförvaltningen underlydande tjänster eller befattningar uti landskapet Åland;

7) 24 och 43 §§ landskapslagen (1973:25) den 10 maj 1973 om landskapet Ålands centrala ämbetsverk; samt

8) 23 § landskapslagen (1974:27) den 28 mars 1974 om semester för landskapets tjänstemän.

Då tjänstemannalagen träder i kraft upphävs, om inte nedan annat stadgas, även sådana bestämmelser som utfärdats med stöd av i 1 mom. nämnda lagar.

Utän hinder av vad som i 1 och 2 mom. är stadgat, tillämpas i sagda moment angivna bestämmelser på sätt i denna lag stadgas.

4 §. Då tjänstemannalagen träder i kraft upphör även övriga bestämmelser som står i strid med nämnda lag att gälla, till den del de rör landskapets tjänstemän.

3 kap. Ombildning av tjänster

5 §. Tjänster, fasta befattningar och extraordinarie befattningar som inrättats före tjänstemannalagens ikraftträdande ombildas då sagda lag träder i kraft till tjänster med tidigare benämning och i samma avlöningsklass eller avtalslöneklass samt eljest till motsvarande i tjänstemannalagen avsedda tjänster som följer:

- 1) tjänst med grundlön till tjänst med grundlön;
- 2) tjänst med avtalslön till tjänst med avtalslön;
- 3) fast befattning till tjänst med grundlön;
- 4) extraordinarie befattning till tjänst med grundlön.

På tjänst som ombildats i enlighet med 1 mom. skall tjänstemannalagen tillämpas.

6 §. Angående i 5 § 1 mom. 1-3 punkten avsedd ombildad tjänst gäller dessutom fortfarande vad som är

LL (1987:62) om införande av tjänstemannalagen **C 46**

särskilt föreskrivet om lika benämnd och eljest motsvarande tidigare tjänst eller fast befattning, såvida bestämmelserna inte står i strid med tjänstemannalagen.

Angående i 5 § 1 mom. 4 punkten avsedd ombildad tjänst gäller vad som är särskilt föreskrivet om lika benämnd och eljest motsvarande tidigare tjänst eller fast befattning, såvida bestämmelserna inte står i strid med tjänstemannalagen. Om det inte finns tidigare tjänst eller fast befattning, som till benämning eller i övrigt motsvarar extraordinarie befattning som enligt 5 § ombildats till tjänst, gäller dock om tjänsten i övrigt fortfarande vad som är särskilt föreskrivet om lika benämnd och eljest motsvarande tidigare extraordinarie befattning, såvida bestämmelserna inte står i strid med tjänstemannalagen.

7 §. Den som innehar tjänst, fast befattning eller extraordinarie befattning som inrättats före tjänstemannalagens ikraftträdande förflyttas då sagda lag träder i kraft till motsvarande i enlighet med 5 § ombildade tjänst. På sådan tjänsteman tillämpas vad som i tjänstemannalagen är stadgat om ordinarie tjänsteman, såvida inte i 10 § annat stadgas.

Den som förordnats att interimistiskt, såsom vikarie eller på provotid handha tjänst, fast befattning eller extraordinarie befattning, som inrättats före tjänstemannalagens ikraftträdande, förflyttas då sagda lag träder i kraft att på tidigare grunder handha motsvarande i enlighet med 5 § ombildade tjänst. På tjänsteman som interimistiskt eller såsom vikarie handhar tjänst eller befattning tillämpas vad som i tjänstemannalagen är stadgat om tjänstförrättande tjänsteman och på tjänsteman som förordnats på provotid vad som i tjänstemannalagen är stadgat om tjänsteman på provotid.

8 §. På tjänsteman som då tjänstemannalagen träder i kraft är innehavare av tjänst eller fast befattning eller handhar tjänst eller fast befattning interimistiskt eller såsom vikarie, och som i enlighet med 7 § har förflyttats till ombildad tjänst, tillämpas fortfarande bestämmelser om verkets eller inrättningens förvaltning, eller andra bestämmelser som gäller innehavare av lika benämnd och i övrigt motsvarande tidigare tjänst eller fast befattning, eller tjänsteman som handhar tjänsten eller den fasta befattningen interimistiskt eller såsom vikarie, om inte bestämmelserna står i strid med bestämmelserna i tjänstemannalagen.

På tjänsteman som då tjänstemannalagen träder i kraft är innehavare av extraordinarie befattning eller innehar extraordinarie befattning interimistiskt eller såsom vikarie, och som i enlighet med 7 § har förflyttats till ombildad tjänst, tillämpas fortfarande bestämmelser om verkets eller inrättningens förvaltning, eller andra bestämmelser som gäller innehavare av lika benämnd och i övrigt motsvarande tidigare tjänst eller fast befattning, eller tjänsteman som handhar tjänsten interimistiskt eller såsom vikarie, om inte bestämmelserna står i strid med tjänstemannalagen. Har innehavare av extraordinarie befattning, eller tjänsteman som interimistiskt eller såsom vikarie handhar extraordinarie befattning som saknar till benämningen eller

C 46 LL (1987:62) om införande av tjänstemannalagen

i övrigt motsvarande tidigare tjänst eller fast befattning, i enlighet med 7 § förflyttats till utbildad tjänst, tillämpas på tjänstemannen dock fortfarande vad som är föreskrivet om innehavaren av lika benämnd och i övrigt motsvarande tidigare extraordinarie befattning eller om tjänsteman som handhar befattningen interimistiskt eller såsom vikarie, om inte bestämmelserna står i strid med tjänstemannalagen.

På tjänsteman som då tjänstemannalagen träder i kraft är förordnad på provotid och som i enlighet med 7 § har förflyttats till utbildad tjänst tillämpas fortfarande bestämmelser om verkets eller inrättningens förvaltning eller andra bestämmelser som gäller tjänsteman som på provotid förordnats att handha motsvarande tidigare tjänst eller befattning, om inte bestämmelserna står i strid med tjänstemannalagen.

9 §. Utan hinder av att tjänst med avtalslön i enlighet med 5 § denna lag har ändrats till i tjänstemannalagen avsedd tjänst med avtalslön gäller avtal som före tjänstemannalagens ikraftträdande ingåtts med tjänsteman med avtalslön, efter det sagda lag trätt i kraft fortfarande på det sätt som är bestämt i avtalet, om inte i denna lag annat stadgas.

4 kap. Övergångsbestämmelser

10 §. Indras tjänst, till vilken innehavare av tjänst eller fast befattning enligt 7 § 1 mom. denna lag har förflyttats, innan tio år har förflutit från det tjänstemannalagen trädde i kraft, tillämpas inte på tjänstemannen bestämmelserna i 9 kap. tjänstemannalagen om avgångsbidrag och periodisk ersättning, utan på honom tillämpas fortfarande landskapslagen (1946:4) om rättigheter och skyldigheter, som tillkomma innehavare av Ålands landskapsförvaltning underlydande tjänst eller befattning, som indrages, nedan kallad landskapslagen om lön på indragningsstat.

På i 1 mom. avsedd tjänsteman tillämpas dock i stället för landskapslagen om lön på indragningsstat bestämmelserna i 9 kap. tjänstemannalagen, såvida han före den dag från vilken tjänsten indras anmäler till [landskapsstyrelsen] att han så önskar. Anmälan, som skall vara skriftlig, kan inte återtas.

På den som är uppförd på indragningsstat då tjänstemannalagen träder i kraft tillämpas efter sagda lags ikraftträdande fortfarande landskapslagen om lön på indragningsstat, om inte av 11 § denna lag annat följer. Dessutom tillämpas på sådan tjänsteman tjänstemannalagens bestämmelser om uppsägning, avgångsålder och avsättning samt i tillämpliga delar även andra bestämmelser i tjänstemannalagen.

11 §. På tjänsteman som under den i 10 § 1 mom. stadgade tiden om tio år uppförts på indragningsstat, eller på tjänsteman som är uppförd på indragningsstat då tjänstemannalagen träder i kraft, och som efter sagda lags ikraftträdande tar emot landskapstjänst som är huvudsyssla, eller som utnämns eller förflyttas till sådan tjänst, tillämpas inte från ifrågasvarande tidpunkt landskapslagen om lön på indragningsstat utan i alla avseenden tjänstemannalagen. Detsamma gäller den som då tjänstemannalagen träder i kraft varit uppförd på indragningsstat och som varit utnämnd till tjänst

med avtalslön eller anställd i extraordinarie befattning och i enlighet med 7 § förflyttats till tjänst.

Utän hinder av vad i 1 mom. stadgas tillämpas på tjänsteman som avses i sagda moment dock fortfarande vad i 6 § landskapslagen om lön på indragningsstat är stadgat om de rättigheter som tillkommer innehavare av tjänst eller befattning.

På tjänsteman som är uppförd på indragningsstat och som vid tjänstemannalagens ikraftträdande innehar i 6 § 1 mom. landskapslagen om lön på indragningsstat avsedd tjänst eller befattning, tillämpas efter det tjänstemannalagen trätt i kraft fortfarande 6 § landskapslagen om lön på indragningsstat.

12 §. Ombildas tjänst, fast befattning eller extraordinarie befattning som lediganslagits före tjänstemannalagens ikraftträdande innan den har besatts till tjänst som avses i tjänstemannalagen, får tjänsten besättas utan att den lediganslås på nytt.

13 §. Om innehavare av tjänst eller fast befattning har anhållit om avsked eller extraordinarie befattningshavare sagt upp sig eller blivit uppsagd före tjänstemannalagens ikraftträdande, skall de bestämmelser iakttas som gällde innan tjänstemannalagen trädde i kraft.

I beslut som fattats före tjänstemannalagens ikraftträdande, genom vilket befattningshavare har entledigats eller extraordinarie befattningshavare sagts upp eller extraordinarie befattningshavares förordnande återkallats, söks efter det att tjänstemannalagen trätt i kraft ändring med iakttagande av de bestämmelser som gällde innan sagda lag trädde i kraft. Besvären handläggs och avgörs enligt samma bestämmelser.

14 §. Om tjänsteman då tjänstemannalagen träder i kraft sköter i lagens 18 § 1 mom. avsedd bisyssla utan att ha tillstånd till bisyssla skall han inom tre månader efter tjänstemannalagens ikraftträdande ansöka om tillstånd av [landskapsstyrelsen].

15 §. På preskription av fordran på lön eller annan ekonomisk förmån som följer av tjänsteförhållande och som före tjänstemannalagens ikraftträdande utan grund utbetalts till tjänsteman, tillämpas de bestämmelser som gällde innan tjänstemannalagen trädde i kraft. Har återkravsförfarande beträffande sådan förmån inte inletts eller har återkrav inte i annan ordning anhängiggjorts inom tre år efter tjänstemannalagens ikraftträdande är rätten till återkrav av förmånen dock förverkad.

I 58 § tjänstemannalagen avsett rättelseyrkande som gäller prestation vilken borde ha ägt rum före tjänstemannalagens ikraftträdande och beträffande vilken framställande av rättelseyrkande när tjänstemannalagen träder i kraft enligt då gällande bestämmelser inte har preskriberats, skall efter tjänstemannalagens ikraftträdande framställas inom tre år från utgången av det kalenderår under vilket prestationen borde ha ägt rum. I annat fall har rätten till förmånen förverkats.

16 §. Disciplinärt ärende som anhängiggjorts före tjänstemannalagens ikraftträdande, slutbehandlas med iakttagande av de bestämmelser som gällde innan tjänstemannalagen trädde i kraft.

17 §. Har tjänsteman före tjänstemannalagens ikraftträdande handlat mot sin tjänsteplikt eller försummat denna och har härpå grundat disciplinärt förfarande inte anhängiggjorts före tjänstemannalagens ikraftträdande, skall det disciplinära ärendet, om sådant anhängiggörs, handläggas och avgöras med iakttagande av de bestämmelser som gällde innan tjänstemannalagen trädde i kraft.

5 kap. Villkoren i anställningsförhållande under övergångstiden

18 §. Tjänstemans ordinarie lön, allmänna tillägg samt sådana tilläggsarvoden och lönetillägg, vilka betalas i regelbundet återkommande månatliga rater till bestämt belopp, betalas räknat från det tjänstemannalagen trätt i kraft, utan hinder av vad som med stöd av landskapslagen om tjänstekollektivavtal är överenskommet, för varje kalendermånad den 15 i månaden. Infaller den 15 i månaden på en lördag, söndag eller helgdag, betalas avlöningen den dag som föregår nämnda dagar.

Andra än i 1 mom. avsedda tilläggsarvoden och lönetillägg betalas så snabbt som möjligt efter det beräkningsperioden för dem utgått, dock senast före utgången av den kalendermånad som följer närmast efter beräkningsperioden.

Tjänstemans ordinarie avlöning och allmänna tillägg beräknas från och med den dag han tillträder sin tjänst till och med den dag hans tjänsteförhållande upphör. Annan avlöning beräknas från och med den dag från vilken den har beviljats honom till och med den dag då tjänsteförhållande upphör eller den avlöning som har beviljats honom eljest upphör. Tidsbestämd höjning, antingen motsvarande skillnaden mellan avlöningsklasser eller till ett bestämt belopp, som skall betalas till tjänsteman på grund av tjänstgöringstidens längd, betalas från början av den månad som följer efter den, under vilken han uppnått de tjänstgöringsår som krävs.

Då tjänsteförhållandet upphör, betalas till tjänsteman avlöning ända till dagen för tjänsteförhållandets upphörande, sagda dag medräknad. Upphör tjänsteförhållandet under kalendermånaden på grund av att tjänstemannen avlider, betalas dock till hans rättsinnehavare ett belopp som motsvarar den ordinarie avlöningen för den återstående delen av månaden.

Med ordinarie avlöning avses i tjänst som hör till avlöningsklassen A eller C grundlön och eventuella ålderstillägg samt i tjänst som hör till avtalslöneklassen S avtalslön, samt i tjänst tillhörande avtalslöneklass S, i vilken erläggs tabellön enligt inplaceringslöneklassen, dessutom ålderstillägg. Med allmänna tillägg avses dyrortstillägg och fjärrortstillägg.

19 §. Avlöningen för i denna paragraf avsedd tjänsteman betalas, utan hinder av vad som med stöd av landskapslagen om tjänstekollektivavtal är överenskommet, för de sex kalendermånader som föregår tjänstemannalagens ikraftträdande, som följer:

1) till innehavare av ordinarie tjänst och fast befattning samt till tjänsteman som tjänstledig från ordinarie tjänst eller fast befattning sköter extraordinarie

befattning betalas annan avlöning än i 18 § 2 mom. avsedda tilläggsarvoden och lönetillägg

för september månad den 3,
för oktober månad den 5,
för november månad den 9,
för december månad den 9,
för januari månad den 12, och
för februari månad den 12.

2) till andra än i 1 punkten avsedda personer i tjänsteförhållande betalas annan avlöning än i 18 § 2 mom. avsedda tilläggsarvoden och lönetillägg

för september månad den 28,
för oktober månad den 26,
för november månad den 23,
för december månad den 21,
för januari månad den 18, och
för februari månad den 16.

I 18 § 2 mom. avsedda tillägg och tilläggsarvoden betalas för i denna paragraf nämnda månader på sätt som stadgas i 18 § 2 mom.

Utän hinder av vad som i denna paragraf stadgas, betalas avlöning i enlighet med 1 punkten även till övriga tjänstemän till vilka avlöningen ett år före tjänstemannalagens ikraftträdande med stöd av tjänstekollektivavtal eller annan bestämmelse betalas månatligen i förskott den första vardagen i månaden.

20 §. Förflyttas tjänsteman till annan tjänst med lägre lön, överenskommes särskilt genom tjänstekollektivavtal om avlöningen.

Är tjänsteman på grund av förflyttning till annan tjänst tvungen att flytta, skall han få ersättning för skäligena flyttningkostnader.

21 §. Ordinarie tjänstemans tjänsteförhållande kan av [landskapsstyrelsen] sägas upp att upphöra tidigast

1) efter 2 månader om anställningsförhållandet till landskapet har fortgått utan avbrott högst 5 år;

2) efter 3 månader om anställningsförhållandet till landskapet har fortgått utan avbrott över 5 men högst 10 år; samt

3) efter 4 månader om anställningsförhållandet till landskapet har fortgått utan avbrott över 10 år.

Tjänsteförhållandet för tjänsteman på provotid och för tjänstförrättande tjänsteman kan sägas upp såväl av [landskapsstyrelsen] som av tjänstemannen att upphöra tidigast efter 14 dagar.

Då annan tjänsteman än tjänsteman på provotid eller tjänstförrättande tjänsteman säger upp sig iaktas en uppsägningstid om en månad.

Har genom tjänstekollektivavtal eller genom avtal som ingåtts med tjänsteman med avtalslön överenskommit om annan än ovan i denna paragraf stadgad uppsägningstid, iaktas utan hinder av vad i denna paragraf stadgas vad som sålunda har överenskommit.

22 §. Har beslut om uppsägning av tjänsteman inte vunnit laga kraft och tjänstemannen på grund härav efter uppsägningstidens utgång med stöd av 53 § 1 mom. tjänstemannalagen har avstängts från tjänsteutövning, innehålls hela hans avlöning under denna tid. Om uppsägningen till följd av att ändring söks upphävs, betalas den innehållna avlöningen till tjänstemannen.

C 47 LF (1998:122) om semester ...

Har tjänsteman genom domstols utslag eller i disciplinär förfarande avsatts, innehålls tjänstemannens hela avlöning även om utslaget eller beslutet inte vunnit laga kraft. Om avsättningen upphävs till följd av att ändring söktes, betalas den innehållna avlöningen till tjänstemannen. Ändras avsättning till lindrigare straff, betalas till tjänstemannen hälften av den avlöning som innehållits. Ändras avsättning till varning betalas dock hela den innehållna avlöningen till tjänstemannen.

23 §. Har tjänsteman med stöd av 53 § 2 mom. 1 punkten tjänstemannalagen avstängts från tjänsteutövning under tiden för åtal, disciplinärt förfarande eller utredning med anledning därav, innehålls under denna tid hälften av hans avlöning. Om tjänsteman inte bestraffats för den gärning som lett till avstängningen, betalas den innehållna avlöningen till tjänstemannen.

Har tjänsteman med stöd av 53 § 2 mom. 2 punkten tjänstemannalagen avstängts från tjänsteutövning, betalas till honom för denna tid avlöning, vars storlek bestäms i enlighet med tjänstemans avlöning under tiden för sjukdom.

Till tjänsteman som avstängts från tjänsteutövning med stöd av 53 § 2 mom. 3 punkten tjänstemannalagen betalas för denna tid avlöning, vars storlek bestäms i enlighet med vad som gäller om tjänstemans avlöning under tiden för semester.

24 §. Har tjänsteman som uppsagts på i 42 § 1 mom. tjänstemannalagen stadgat grund, genom landskapets försorg anvisats annan tjänst eller annat arbete hos landskapet och är tjänstemannen därigenom tvungen att flytta för att kunna ta emot ifrågavarande tjänst eller arbete, har han rätt till ersättning för skäligen flyttningskostnader.

25 §. Vad i 18-24 §§ är stadgat tillämpas endast till dess överenskommelse i saken träffas med stöd av landskapslagen om tjänstekollektivavtal.

Vad i 18-24 §§ är stadgat tillämpas på tjänsteman som anställts i tjänst med avtalslön endast till dess överenskommelse i saken träffas mellan [landskapsstyrelsen] och tjänstemannen.

6 kap. Tillfälliga tjänstemän

26 §. Tillfälliga funktionärer, timplärare och övriga personer i offentligrättsligt anställningsförhållande till landskapet som är jämförbart med tjänsteförhållande förflyttas då tjänstemannalagen träder i kraft till tillfälliga tjänstemän i tillfällig uppgift som har tidigare benämning och hör till tidigare avlöningsklass eller som eljest i fråga om avlöningen samt i övrigt motsvarar tidigare tillfällig funktion eller uppgift.

27 §. På tjänsteman som på i 26 § stadgat sätt förflyttas till tillfällig tjänsteman tillämpas vad i 55-57 §§ tjänstemannalagen är stadgat om tillfällig tjänsteman.

På i 1 mom. avsedd tjänsteman tillämpas även, om inte nedan annat stadgas, vad i denna lag är stadgat om tjänsteman. På honom tillämpas dock inte de bestämmelser i vilka stadgas enbart om ordinarie tjänsteman och tjänsteman på provotid.

28 §. På tjänsteman som på i 26 § stadgat sätt förflyttats till tillfällig tjänsteman tillämpas vad som är stadgat särskilt om motsvarande tillfällig funktionär eller annan i 26 § avsedd motsvarande person, såvida bestämmelserna inte står i strid med bestämmelserna i tjänstemannalagen.

29 §. Tillfällig tjänstemans tjänsteförhållande kan sägas upp av [landskapsstyrelsen] att upphöra tidigast efter förloppet av en månad och av tjänstemannen efter förloppet av 14 dagar.

30 §. Vad ovan i 27 och 29 §§ är stadgat, tillämpas endast till dess överenskommelse i saken träffats med stöd av landskapslagen om tjänstekollektivavtal.

7 kap. Särskilda bestämmelser

31 §. Vad i 8 § är stadgat om tillämpningen av där avsedda bestämmelser gäller även tjänsteman som efter tjänstemannalagens ikraftträdande har utnämnts eller förflyttats till eller anställts i tjänst som avses i sagda paragraf.

32 §. Tjänstemannalagen och denna lag skall till de delar som motsvarar bestämmelserna i landskapslagen angående utnämningens tillämpas även på annan än i landskapets tjänst varande person, på vilken landskapslagen angående utnämningens fortsärande tillämpas, såvitt inte annat följer av särskilda bestämmelser.

33 §. Om den som är uppförd på indragningsstat tar emot eller utnämns till tjänst eller befattning på vars innehavare tjänstemannalagen tillämpas med stöd av 32 §, tillämpas inte på honom från nämnda tidpunkt landskapslagen om lön på indragningsstat, utan i tillämpliga delar tjänstemannalagen. Detsamma gäller på indragningsstat uppförd som då tjänstemannalagen träder i kraft innehar i 32 § avsedd tjänst eller befattning.

Utän hinder av vad i 1 mom. stadgas tillämpas på tjänsteman som avses i sagda moment dock fortsärande vad som i 6 § landskapslagen om lön på indragningsstat är stadgat om de rättigheter som tillkommer innehavare av tjänst eller befattning.

34 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

35 §. Denna lag träder i kraft den 1 mars 1988.

Bestämmelserna i 19 § om erläggande av avlöning till tjänsteman får tillämpas innan denna lag träder i kraft.

Även andra åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

C 47 Landskapsförordning (1998:122) om semester för landskapets tjänstemän

1 kap. Tillämpningsområde

1 §. Den som är tjänsteman hos landskapet har rätt till semester enligt denna förordning, under förutsättning att tjänsten är huvudsyssla och att tjänstemannen inte

tillhör undervisningspersonalen vid någon av landskapets skolor. En tjänsteman som tillhör undervisningspersonalen vid en av landskapets skolor har dock rätt till semester enligt denna förordning när så överenskommits genom tjänstekollektivavtal. En tjänst anses vid tillämpningen av denna förordning vara huvudsyssla om arbetstiden per vecka i genomsnitt uppgår till minst 20 timmar under en period av fyra veckor eller under en annan utjämningsperiod som används.

I landskapsförordningen (1998:123) om semester för vissa landskapets tjänstemän som inte är anställda i huvudsyssla finns det bestämmelser om rätt till semester för en tjänsteman vars tjänst inte är huvudsyssla.

Se C 48, Landskapsförordning (1998:123) om semester för vissa landskapets tjänstemän som inte är anställda i huvudsyssla.

2 §. I denna förordning avses med *semesterperiod*, tiden från och med den 1 juni till och med den 30 september;

semesterår, det kalenderår under vilket semesterperioden infaller;

kvalifikationsår, den tidsperiod om tolv månader som utgår i slutet av mars månad före semesterperioden; samt

kvalifikationsmånad, sådan kalendermånad under kvalifikationsåret när tjänstemannen varit i tjänst minst 18 dagar.

2 kap. Semesterns längd

3 §. En tjänsteman åtnjuter egentlig semester

1) två vardagar för varje kvalifikationsmånad;

2) två och en halv vardag för varje kvalifikationsmånad, om tjänstemannen har rätt till semester för tolv kvalifikationsmånader eller om tjänstemannen före utgången av kvalifikationsåret har tjänstgjort åtminstone ett år utan avbrott hos landskapet; och

3) tre vardagar för varje kvalifikationsmånad, om tjänstemannen före semesterperiodens början har en tjänstgöringstid på minst 15 år.

Om en tjänsteman före utgången av semesteråret uppnår den tjänstgöringstid som avses i 1 mom. 3 punkten och som berättigar till längre semester, erhåller tjänstemannen härav föranledd semesterförlängning trots sin under samma semesterår tidigare åtnjutna semester.

Blir vid beräkningen av semesterns längd antalet semesterdagar inte ett helt tal, räknas del av dag som hel semesterdag.

Förutom egentlig semester kan en tjänsteman ha rätt till vintersemesterförlängning som fastställs enligt 15 §.

4 §. Semestern fastställs på grund av kvalifikationsåret.

En tjänsteman anses inte ha varit i tjänst under de dagar då tjänstemannen varit tjänstledig eller annars borta från tjänsten av annan än i 3 mom. nämnd orsak eller avstängts eller skiljts från tjänsteutövningen.

Som tjänstgöringsdagar anses vid fastställandet av semesterns längd även semester samt frånvaro

1) under tjänstledighet med lön på grund av sjukdom eller olycksfall;

2) på grund av medicinsk rehabilitering som ordinerats av läkare i rehabiliteringsanstalt på grund av yrkessjukdom eller olycksfall i arbete, dock högst 75 dagar under kvalifikationsåret, likväl så att om ett sådant förhinder fortgår oavbrutet efter kvalifikationsårets utgång anses sammanlagt högst 75 dagar av rehabiliteringstiden utgöra dagar som skall jämsättas med tjänstgöringsdagar;

3) under tjänstledighet på grund av särskild moderskapsledighet eller moderskaps-, faderskaps- eller föräldraledighet till den del tjänstemannen erhållit lön eller särskild moderskapspenning eller moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen (FFS 364/1963);

4) på grund av inkallelse till reservens repetitionsövningar eller extra tjänstgöring eller förordnande till kurser som avser landets försvar, befolkningsskyddsutbildning eller befolkningsskyddstjänstgöring, på grund av tjänstledighet för tjänstgöring vid eller utbildning inom Finland för finsk övervakningsstyrka eller på grund av tjänstgöring inom Röda Korsets katastrofhjälsarbete;

5) på grund av sådant kommunalt eller annat offentligt förtroendeuppdrag eller med anledning av sådant avgivande av vittnesmål, som vederbörande enligt lag inte ägt rätt att vägra att fullgöra eller avgiva eller skulle ha kunnat vägra att fullgöra eller avgiva endast av särskilt i lag nämnt skäl;

6) på grund av deltagande i kurser som ordnats eller anvisats av arbetsgivaren, då avlöning erlagts för kurstiden;

7) på grund av tjänstledighet som beviljats för sådan avlönad fackföreningsutbildning som avses i tjänstekollektivavtalet om utbildning för landskapets tjänstemän, dock högst 30 dagar för varje kurs;

8) på grund av studieledighet för högst 30 dagar per kvalifikationsår, om tjänstemannen omedelbart efter studieledigheten har återinträtt i landskapets tjänst;

9) på grund av förordnande som myndighet utfärdat för att hindra spridning av sjukdom;

10) på grund av avstängning från tjänsteutövning utan egen förskyllan eller på grund av jäv eller förfall eller på grund av skiljande från tjänsteutövningen, om beslutet om att skilja tjänstemannen från tjänsteutövningen upphävs; samt

11) på grund av rehabilitering, till den del rehabiliteringspenning eller utkomstbidrag betalats.

Se Sjukförsäkringslag (FFS 1224/2004), So 111, FL II.

5 §. Självständighetsdagen, självstyrelsedagen, julafonen, midsommaraftonen, påsklordagen och första maj räknas inte som vardagar vid tillämpningen av denna förordning.

Fridagar som på grund av arbetsordning eller fastställd arbetsskiftstabell redan har intjänats inräknas inte i semestern.

Utan samtycke av tjänstemannen får semester inte förläggas så att semestern eller en del av den börjar på tjänstemannens fridag, om detta skulle medföra att antalet semesterdagar minskar.

3 kap. Tjänstetid som berättigar till semester

6 §. Tjänstetid som berättigar till semester är tiden för tjänstgöring i landskapets tjänst i huvudsyssla el-

C 47 LF (1998:122) om semester ..

ler, till den del det gäller tiden före år 1988, i därmed jämförligt annat offentligt anställningsförhållande. De i 4 § 3 mom. nämnda tiderna medräknas i tjänstetiden.

Tjänstetid som berättigar till semester är även andra än i 4 § 3 mom. nämnda tider för frånvaro från tjänstgöring, om avlöning har erlagts för ifrågavarande tid.

I tjänstgöringen förekommande avbrott utan lön avbryter inte sådan oavbruten tjänstgöring hos landskapet som är förutsättning för erhållande av semester, om anställningsförhållandet oberoende härav fortgår.

7 §. Till tjänstetid som berättigar till semester räknas även tiden för anställning i privaträttsligt anställningsförhållande hos landskapet, då anställningen bör anses som huvudsyssla.

8 §. Såsom till semester berättigande, med landskaps-tjänst jämställd tid, räknas utöver i 6 och 7 §§ nämnda tider även annan tjänstetid som berättigar till ålders-tillägg eller erfarenhetstillägg. Härvid skall även beaktas den tid som vederbörande på grund av dispens är berättigad att tillgodoräkna sig för ålderstillägg.

9 §. [Landskapsstyrelsen] kan på synnerliga skäl berättiga tjänsteman att såsom till semester berättigande tjänstetid tillgodoräkna sig även annan än ovan nämnd tjänstetid, likväl högst åtta år.

4 kap. Tiden för semester

10 §. Egentlig semester ges under semesterperioden på en tid som arbetsgivaren bestämmer.

Såvida tjänsteåliggandenas art eller andra orsaker det kräver, kan den egentliga semestern förläggas även utanför semesterperioden under samma semesterår eller uppskjutas till följande år att åtnjutas före den 1 maj. Semestern får dock inte uppskjutas till följande år utan samtycke av tjänstemannen.

Den egentliga semestern kan förläggas även till tiden mellan den 1 januari och den 1 april av semesteråret. Härvid ges tjänstemannen likväl inte längre semester än vad tjänstemannen före semesterns början har förvärvat rätt till.

11 §. Mot tjänstemannens vilja får semestern utan vägande skäl i allmänhet inte ges i flera än två delar, av vilka åtminstone den ena skall förläggas till semesterperioden.

Förläggs semester som hela kalenderveckor för en tjänsteman vars regelbundna arbetsveckor består av fem dagar sålunda att lördag och söndag är fridagar, skall antalet semesterdagar beräknas efter antalet vardagar i varje kalendervecka. Om semester däremot uttas en eller flera dagar åt gången skall för varje fem dagars period av sådana dagar därutöver räknas en ledig helgfri lördag som semesterdag.

År tjänstemannen vid den tidpunkt när semester börjar oförmögen till arbete på grund av sjukdom eller olycksfall eller är tjänstemannen tjänstledig i enlighet med 4 § 3 mom. 3 punkten, skall semestern framskjutas till en senare tidpunkt om tjänstemannen begär det. Rätt att uppskjuta semester föreligger även om det är känt att tjänstemannen under den tid som

semestern är avsedd att åtnjutas kommer att undergå sådan sjuk- eller annan därmed jämförbar vård att tjänstemannen på grund av denna är oförmögen till arbete eller att tjänstemannen kommer att erhålla sådan tjänstledighet som avses i 4 § 3 mom. 3 punkten.

Blir tjänstemannen på grund av sjukdom eller olycksfall oförmögen till arbete under den tid semestern pågår och fortgår arbetsoförmågan längre tid än fem dagar i följd, skall överskjutande tid inte inräknas i semestern, om tjänstemannen utan dröjsmål anhåller därom. Tjänstemannen är skyldig att förete läkarintyg eller annan tillförlitlig utredning över sin oförmåga till arbete.

12 §. Semestrarna skall ordnas så att de medför minsta möjliga olägenhet för den regelbundna verksamheten på arbetsplatsen.

Arbetsgivaren bestämmer vid behov vem som under en tjänstemans semester handhar de uppgifter som ankommer på tjänstemannen. Ett dylikt handhavande av tjänst skall, såvida därom inte annorlunda överenskommit eller förordnats, ske ömsesidigt samt utan ersättning.

13 §. Semestrarna fastställs i enlighet med en på förhand uppgjord plan. Innan planen fastställs skall tjänstemannen beredas tillfälle att framföra sin åsikt om tiden för semestern. På begäran av vederbörande eller på åtgärd av arbetsgivaren kan, då vägande skäl därtill föreligger, avvikelser göras från den fastställda planen.

Tidpunkten för semestern skall bringas till vederbörandes kännedom minst två veckor före semesterns början.

5 kap. Sparande av semester

14 §. Utan hinder av bestämmelserna i 10 § kan arbetsgivaren och en tjänsteman komma överens om att tjänstemannen sparar en del av sin egentliga semester för att ta ut den senare (*sparad semester*).

Av den egentliga semestern får årligen sparas,

1) om antalet semesterdagar beräknas enligt 3 § 1 mom. 1 eller 2 punkten, högst så många dagar som motsvarar den egentliga semestern minskad med 18 dagar eller

2) om antalet semesterdagar beräknas enligt 3 § 1 mom. 3 punkten, högst så många dagar som motsvarar den egentliga semestern minskad med 24 dagar.

En plan skall uppgöras över hur många semesterdagar som sparas och till vilket år de sparas. Planen skall uppgöras senast vid den tidpunkt när semestrarna fastställs enligt 13 §.

Sparad semester ges tjänstemannen vid de tidpunkter arbetsgivaren och tjänstemannen kommer överens om. Sparad semester skall tas ut inom fem år från utgången av det semesterår till vilket de sparade dagarna hänförs.

Bestämmelserna i 11 § 3 och 4 mom. om rätt att uppskjuta semester gäller även sparad semester. När ett tjänsteförhållande upphör har tjänstemannen rätt till ersättning i enlighet med 17 och 18 §§ för de sparade semesterdagar som inte tagits ut, om inte

tjänstemannen i enlighet med 19 § flyttar över den sparade semestern till ett nytt tjänsteförhållande. Om tjänsteförhållandet ändras till ett tjänsteförhållande på deltid, har tjänstemannen rätt till ersättning i enlighet med 17 och 18 §§ för de sparade semesterdagar som inte tagits ut.

6 kap. Vintersemesterförlängning

15 §. Om en del av egentlig semester som bestäms enligt 3 § 1 mom. 1 eller 2 punkten åtnjuts under annan tid än under semesterperioden, beviljas semestern till denna del förlängd med hälften, dock högst för hälften av vederbörandes hela semester och så att förlängningen är högst sex vardagar.

Om en tjänsteman som är berättigad till egentlig semester för tolv kvalifikationsmånader och vars semester bestäms enligt 3 § 1 mom. 3 punkten har åtnjutit högst 34 vardagar av semestern under semesterperioden, är vederbörande berättigad till förlängning av semestern med nio vardagar. Den som enligt nämnda punkt inte har rätt till egentlig semester för tolv kvalifikationsmånader men för minst sju månader är berättigad till förlängning av semestern med fem vardagar, om högst tre fjärdedelar av semestern tas ut under semesterperioden.

När vintersemesterförlängningen beräknas jämföras dagar som i överensstämmelse med 14 § sparats under semesteråret med dagar som uttagits under semesterperioden. Blir vid beräkningen av semesterförlängningen antalet semesterdagar inte ett helt tal, beviljas del av dag som hel semesterdag.

Om semestern på grund av avbrott i tjänsteutövningen inte kunnat tas ut under semesterperioden, om semestern beviljats enligt 3 § 2 mom. eller om tjänsteförhållandet avbryts före semesterperiodens början eller inträder efter dess slut, har tjänstemannen inte rätt till semesterförlängning. Avbrott i tjänsteutövningen under semesterperioden medför dock inte förlust av rätt till förlängning,

1) om avbrottet föranletts av tjänstemannens sjukdom eller av tjänstledighet som beviljats i enlighet med 4 § 3 mom. 3 punkten, eller

2) om avbrottet föranletts av andra än i 1 punkten nämnda orsaker, men tjänstemannen under semesterperioden har tjänstgjort eller åtnjutit semester minst 70 dagar.

De dagar som utgör vintersemesterförlängning ges utanför semesterperioden under de tider som anges i 10 § 2 och 3 mom.

7 kap. Semesterersättning då tjänsteförhållandet fortgår

16 §. Har arbetsgivaren inte kunnat ordna semester under semesteråret, skall därför utges semesterersättning med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna i 17 §.

Har semester med tjänstemannens samtycke i enlighet med 10 § 2 mom. överförts att hållas före den 1 maj följande år, men har semestern likväl inte kunnat ordnas under sagda tid, skall semesterersättning utges för den del av semestern som inte åtnjutits.

8 kap. Semesterersättning eller semester då tjänsteförhållandet upphör

17 §. Upphör tjänsteförhållandet är tjänstemannen berättigad att erhålla en mot den fasta avlöningen svarande semesterersättning eller att erhålla semester för så många kvalifikationsmånader som tjänstemannen enligt 3-5 §§ är berättigad till för de kvalifikationsmånader som föregår tjänsteförhållandets upphörande och för vilka semester eller semesterersättning inte erhållits.

Om en tjänsteman innan tjänsteförhållandet upphör når upp till tolv kvalifikationsmånader eller minst ett års tjänstgöring utan avbrott hos landskapet, är tjänstemannen berättigad till semester i enlighet med 3 § 1 mom. 2 punkten för varje kvalifikationsmånad. Om en tjänsteman uppnår den anställningstid som nämns i 3 § 1 mom. 3 punkten först efter semesterårets maj månad men innan tjänsteförhållandet upphör, är tjänstemannen berättigad till semester i enlighet med 3 punkten.

Har en tjänsteman under de kalendermånader under vilka tjänsteförhållandet under ett och samma kvalifikationsår inleddes och upphörde, sammanlagt varit i tjänst minst 18 dagar och inte erhållit semester eller ersättning för sagda tid, räknas denna tid som en kvalifikationsmånad.

En tjänsteman som inträder såsom värnpliktig i aktiv tjänst tillkommer, om tjänstemannen så önskar, rätt till semesterersättning eller semester enligt denna paragraf även om tjänsteförhållandet inte har upphört.

9 kap. Bestämmandet av semesterersättning

18 §. Vid beräkandet av semesterersättning som avses i 16 § och 17 § 1 och 3 mom. beräknas 1/25 av månadsavlönings belopp för varje semesterdag som inte utnyttjats.

I fall som avses i 16 § beräknas semesterersättningen som följer:

1) har semester inte kunnat ordnas under semesteråret och har den inte kunnat uppskjutas till följande år, beräknas semesterersättningen enligt avlöningen för december månad under semesteråret; och

2) har semester uppskjutits till följande år, men inte heller då kunnat åtnjutas på den härför bestämda tiden, beräknas semesterersättningen enligt månadslönen vid den tidpunkt då semestern var bestämd att åtnjutas.

I fall som avses i 17 § 1 mom. beräknas semesterersättningen enligt månadslönen vid tidpunkten för tjänsteförhållandets upphörande och i fall som avses i 17 § 4 mom. vid tidpunkten då vederbörande såsom värnpliktig inträdde i aktiv tjänst.

Vintersemesterförlängning medför inte rätt till semesterersättning.

10 Kap. Överföring av semester till ny tjänst

19 §. När ett tjänsteförhållande upphör och tjänstemannen omedelbart övergår i en annan tjänst hos landskapet, har tjänstemannen rätt att till det nya tjänsteförhållandet överföra inestående semester.

C 48 LF (1998:123) om semester för vissa ... tjänstemän ...**11 kap. Kraftträdande**

20 §. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1999.

C 48 Landskapsförordning (1998:123) om semester för vissa landskapets tjänstemän som inte är anställda i huvudsyssla

1 §. Denna förordning tillämpas på de landskapets tjänstemän vilkas arbetstid utjämnas till i genomsnitt mindre än 20 timmar per vecka under en period av fyra veckor eller annan utjämningsperiod som är i bruk.

Bestämmelserna om rätt till semesterersättning i vissa fall tillämpas även på de timplärare i huvud- eller bisyssla vid landskapets skolor vilka avlönas med engångstimarvode.

2 §. De termer som definieras i 2 § landskapsförordningen (1998:122) om semester för landskapets tjänstemän skall vid tillämpningen av denna förordning ha den innebörd de givits i nämnda paragraf, om inte annat följer av 2 mom.

Med kvalifikationsmånad avses vid tillämpningen av denna förordning en sådan kalendermånad under kvalifikationsåret när tjänstemannen varit i tjänst minst 18 dagar. Om tjänstemannen varit anställd under sådana förhållanden att tjänstemannen av den orsaken varit i tjänst färre än 18 dagar under en eller flera av kvalifikationsårets kalendermånader, anses även en kalendermånad under vilken tjänstemannen tjänstgjort minst 35 timmar utgöra kvalifikationsmånad.

Se C 47, Landskapsförordning (1998:122) om semester för landskapets tjänstemän.

3 §. En tjänsteman som avses i 1 § 1 mom. åtnjuter egentlig semester:

- 1) två vardagar för varje kvalifikationsmånad;
- 2) två och en halv vardag för varje kvalifikationsmånad, om tjänstemannen har rätt till semester för tolv kvalifikationsmånader eller om tjänstemannen före utgången av kvalifikationsåret har tjänstgjort åtminstone ett år utan avbrott hos landskapet; och
- 3) tre vardagar för varje kvalifikationsmånad, om tjänstemannen före semesterperiodens början har en till semester berättigande eller i denna förordning förutsatt anställningstid om sammanlagt minst femton år.

I övrigt skall angående vintersemesterförlängning, sparad ledighet och andra frågor som hör samman med semester för tjänstemän som avses i 1 § 1 mom. iakttas de bestämmelser som gäller semester för tjänstemän i huvudsyssla, om inte annat överenskommit genom tjänstekollektivavtal.

4 §. Till en tjänsteman som avses i 1 § 1 mom. och som är anställd under sådana förhållanden att inte en enda eller endast en del av de kalendermånader tjänstemannen varit i tjänst utgör kvalifikationsmånader, betalas i stället för semesterlön en semesterersättning på åtta och en halv procent av den lön som betalats el-

ler förfallit till betalning under kvalifikationsåret och som tjänstemannen får på grund av den tjänstgöring som avses i 1 § 1 mom. Har tjänstemannen vid utgången av kvalifikationsåret en tjänstgöringstid som uppgår till minst ett år, utgör semesterersättningen dock elva procent.

5 §. Till en tjänsteman som avses i 1 § 1 mom. och som är anställd också i huvudsyssla hos landskapet, ges ledighet från den tjänstgöring som avses i 1 § 1 mom. för den tid då tjänstemannen har semester från huvudsysslan samt betalas i stället för semesterlön en semesterersättning på åtta och en halv procent av den lön som betalats eller förfallit till betalning under kvalifikationsåret och som tjänstemannen får på grund av den tjänstgöring som avses i 1 § 1 mom. Har tjänstemannen vid utgången av kvalifikationsåret en tjänstgöringstid som uppgår till minst ett år, utgör semesterersättningen dock elva procent.

Till timplärare som avses i 1 § 2 mom. erläggs semesterersättning enligt ovan i 1 mom. stadgade grunder.

6 §. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1999.

C 49 Landskapslag (1999:44) om tjänstledighet för uppdrag som riksdagsledamot, lagtingsledamot eller medlem av landskapsregeringen (2006/94)

1 §. (2006/94) Den som står i offentligt rättstillställningsförhållande till landskapet och som valts till riksdagsledamot, lagtingsledamot eller medlem av landskapsregeringen har, med de undantag och inskränkningar som anges i denna lag, rätt till tjänstledighet för uppdraget. Rätten till tjänstledighet gäller inte den som är anställd vid landskapsregeringen som förvaltningschef, avdelningschef eller lagberedningschef.

Rätten till tjänstledighet gäller för den tid uppdraget varar, dock inte längre än en mandatperiod. I fråga om uppdrag som medlem av landskapsregeringen omfattar mandatperioden även tiden efter ett lagtingsval tills en ny landskapsregering har tillsatts. Efter en mandatperiod beviljas tjänstledighet för sådant politiskt uppdrag som avses i 1 mom. endast om det följer av bestämmelserna i 3 mom.

Rätt till tjänstledighet för politiskt uppdrag som nämns i 1 mom. har även den som enligt momentet har rätt till tjänstledighet för sådant uppdrag och som tidigare varit tjänstledig för sådant uppdrag med stöd av denna lag, om tjänstledigheten då varade kortare tid än en mandatperiod eller om det har förflutit minst två mandatperioder sedan han eller hon senast var tjänstledig med stöd av denna lag.

Den som har rätt till tjänstledighet för ett politiskt uppdrag med stöd av denna lag är tjänstledig under den tid uppdraget varar. Väljs den som inte har rätt till tjänstledighet eller vars rätt till tjänstledighet utlöpt till ett i 1 mom. avsett politiskt uppdrag, anses tjänsteförhållandet ha upphört efter en tid som mot-

svarar den uppsägningstid som gäller för tjänstemannen i fråga räknat från den dag han eller hon tillträder uppdraget.

2 §. Tjänstledig enligt denna lag är även tjänsteman i landskapets anställning som enligt bestämmelserna i 8 § 2 och 3 mom. lagtingsordningen (1972:11) för landskapet Åland inträder som ersättare för lagtingsledamot för viss tid.

Den som valts till lagtingsledamot är, enligt vad landskapsregeringen närmare beslutar, skyldig att sköta de till anställningen hörande uppgifterna under högst 30 dagars tid, räknat från tidpunkten då uppdraget som lagtingsledamot tillträds.

En riksdagsman, lagtingsledamot eller medlem av landskapsregeringen som utnämns till anställning som avses i denna lag får inte tillträda anställningen förrän han eller hon befriats från sitt uppdrag, såvida han eller hon inte är tjänstledig enligt bestämmelserna i denna lag.

3 §. Denna lag träder i kraft omedelbart och tillämpas första gången efter det första riksdagsmannaval, lagtingsval respektive val av medlemmar till landskapsregeringen som förrättas sedan lagen trätt i kraft.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1987:69) den 6 augusti 1987 om tjänstledighet för uppdrag som landstingsman eller ledamot av landskapsregeringen. Hänvisningar i annan lagstiftning till den upphävda lagen gäller denna lag efter att den har trätt i kraft.

Tjänstledighet för sådant politiskt förtroendeuppdrag som avses i denna lag som åtnjutits med stöd av tidigare lagstiftning skall inte beaktas vid tillämpningen av denna lag.

C 50 Landskapslag (1984:26) om rättsställningen för landskapstjänsteman som anställs vid nordisk institution

1 §. (1987/38) Den som står i offentligrättsligt anställningsförhållande till landskapet Åland (landskaps-tjänsteman) och som anställs vid nordisk institution har rätt till tjänstledighet utan lön.

Den i 1 mom. avsedda rätten till tjänstledighet gäller för den tid landskapstjänstemannen anställts vid institutionen, dock längst för en tid av åtta år om han anställts vid Nordiska rådets presidiesekretariat eller Nordiska ministerrådets sekretariat och längst för en tid av fyra år om han anställts vid annan institution.

2 §. Landskapstjänsteman som inträtt i tjänst vid nordisk institution har rätt till semester eller semesterersättning de regler som gäller beträffande landskapstjänstemäns semester för de till semester berättigande månader hans anställning hos landskapet varat vid tidpunkten för övergången. Han har dessutom rätt till semesterpremie i enlighet med vad som med stöd av landskapslagen (1978:22) om tjänstekollektivavtal genom tjänstekollektivavtal i varje enskilt fall överenskommits.

Den tid under vilken landskapstjänsteman är anställd vid nordisk institution betraktas inte som sådan

tid vilken enligt de bestämmelser beträffande semester som gäller för landskapstjänstemännen skall jämföras med tjänstgöringstid.

3 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

C 51 Landskapslag (1936:1) angående innehavares av tjänst och befattning i landskapet Åland rätt till skadestånd vid olycksfall

1 §. Innehavare av tjänst eller [befattning] i landskapet Åland, som i tjänsten eller befattningen ådragit sig skada genom olycksfall eller insjuknat i yrkesjukdom, ävensom hans anhöriga äro berättigade att erhålla skadestånd ur landskapsmedel enligt de grunder, som gälla i riket.

Se Lag om olycksfallsersättning för statstjänstemän (FFS 449/1990); Lag om olycksfallsförsäkring 9 §, Pen 201 FL II; yrkessjukdomslag, Pen 202 FL II.

C 52 Landskapslag (1978:22) om tjänstekollektivavtal

1 kap. Lagens tillämpningsområde

1 §. (1987/64) För fastställande av villkoren i anställningsförhållandet för landskapets och kommunernas tjänstemän genom tjänstekollektivavtal och för tryggnad av arbetsfreden förhandlas på sätt i denna lag stadgas.

Vad i denna lag stadgas om kommun eller om tjänsteman i kommun äger motsvarande tillämpning på sammanslutning av kommuner samt på tjänstemän däri.

2 §. (1987/64) Angående villkoren i tjänstemäns anställningsförhållande gäller, utan hinder av vad i lag är stadgat, vad därom bestäms genom tjänstekollektivavtal. Tjänsteman åtnjuter likväl minst de förmåner beträffande vilka sämre villkor enligt lag inte får avtalas.

Till villkoren i anställningsförhållande hänförs inte

1) grunderna för landskapets eller kommunernas ämbetsverks och inrättningsorganisations organisation eller annan reglering av desamma;

2) inrättande eller indragning av tjänst, myndighets åligganden eller inre arbetsfördelning, arbetsledning eller arbetsmetoderna; eller

3) uppkomsten av tjänsteförhållande eller dess upphörande, med undantag av uppsägningstid och grunderna för uppsägning.

Avtal får inte ingås om

1) kompetenskrav för tjänst, befordringsgrunder, tjänstemäns skyldigheter eller disciplin;

2) (1997/75) pensioner, familjepensioner eller därmed jämförliga andra förmåner, hyran för bostad som innehas på grundval av tjänsteförhållande eller nyttjande av landskapet eller kommunen tillhörig an-

C 52 LL (1978:22) om tjänstekollektivavtal

nan egendom, med undantag av arbetsutrymmen och arbetsredskap för tjänstemän i uppgifter som gäller samarbete mellan arbetsgivare och tjänstemän.

3) (1997/75) de frågor beträffande vilka för arbetstagarnas del inte kan avtalas genom arbetskollektivavtal, och inte heller om

4) (1997/75) utvidgning av lagstadgade grunder för uppsägning av ett tjänsteförhållande.

Bestämmelser i avtal får inte diskriminera tjänstemän på grund av deras kön, etniska tillhörighet, religion, övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuella läggning. (2007/83)

Det ankommer på förvaltningschefen samt avdelningscheferna för finans- och utbildnings- och kulturavdelningen vid landskapsregeringens allmänna förvaltning, på de övriga tjänstemän vid den allmänna förvaltningen som landskapsregeringen utser samt på polismästaren vid Ålands polismyndighet och förvaltningschefen vid Ålands hälso- och sjukvård att företräda landskapsregeringen vid förhandlingarna enligt denna lag och när arbetsstrid uppstår samt att i övrigt verka som företrädare för arbetsgivaren. Om justeringen av avlöningen för de tjänster som avses i detta moment samt om arvoden för deras innehavare beslutar landskapsregeringen. (2006/92)

Beträffande angelägenhet som inte reglerats genom tjänstekollektivavtal samt beträffande i 3 mom. avsedda angelägenheter gäller vad därom är särskilt föreskrivet eller utöver tjänstekollektivavtalet i enskilt fall överenskommet med tjänsteman som åtnjuter avtalslön.

En bestämmelse i ett tjänstekollektivavtal är ogiltigt om den står i strid med denna paragraf. (2005/69)

Tidigare 4-6 mom. har blivit 5-7 mom. genom (2005/69).

2 kap. Tjänstekollektivavtal

3 §. Förhandlings- och avtalsparter är:

1) (1992/59) på landskapets vägnar landskapsregeringen eller, om så stadgas särskilt, affärsverks styrelse i frågor som rör verket,

2) på kommunernas vägnar kommunala avtalsdelegationen,

3) på landskapets tjänstemäns vägnar sådan registrerad förening till vars egentliga ändamål hör att bevaka tjänstemännens intressen i tjänsteförhållanden (tjänstemannaförening) och med vilken landskapsregeringen efter att vid behov ha hört berörda organisationer prövar ändamålsenligt ingå tjänstekollektivavtal,

4) på kommunala tjänstemäns vägnar sådan registrerad förening till vars egentliga ändamål hör att bevaka tjänstemännens intressen i tjänsteförhållanden (tjänstemannaförening) och med vilken avtalsdelegationen efter att vid behov ha hört berörda organisationer prövar ändamålsenligt ingå tjänstekollektivavtal. (1987/64)

I angelägenhet vari överenskommelse får träffas genom tjänstekollektivavtal kan kommunala avtalsdelegationen bemyndiga kommun eller kommunalförbund att för egen del ingå tjänstekollektivavtal inom de gränser avtalsdelegationen bestämmer.

Angående kommunala avtalsdelegationens organisation och verksamhet stadgas i kommunallagen (1997:73) för landskapet Åland. (1997/75)

Genom *huvudavtal* kan överenskommas om förhandlingsproceduren, om förfarande för tryggande av arbetsfreden samt om förfarande som skall iaktas vid skötseln av tjänstemannafrågor. Genom huvudavtal får avvikelser inte göras från bestämmelser i lag eller förordning angående det förfarande som skall iaktas vid skötseln av tjänstemannafrågor. I övrigt gäller om huvudavtal vad om tjänstekollektivavtal är stadgat, såvitt inte annat följer av vad som stadgas nedan. (1987/64)

Se D 1, Kommunallag (1997:73).

4 §. Tjänstekollektivavtal skall ingås skriftligen. Avtal kan ingås även sålunda, att avtalets innehåll uppges i det vid förhandlingarna mellan förhandlingsparterna förda protokollet, vilket styrkes på överenskommet sätt.

Medför tjänstekollektivavtal merutgifter för landskapet, för vilkas godkännande erfordras beslut av lagtinget, skall avtalet underställas lagtinget för godkännande såsom därom är särskilt stadgat.

Se B 1, Lagtingsordning (1972:11), 36a och 58a §§.

5 §. (1987/64) Bundna av tjänstekollektivavtal är:

1) landskapet,

2) kommuner och kommunalförbund samt kommunala avtalsdelegationen,

3) de tjänstemannaföreningar som ingått tjänstekollektivavtal eller som efteråt med samtycke av tidigare parter i avtalet skriftligen biträtt detsamma,

4) de registrerade föreningar som direkt eller genom mellanled är eller under avtalets giltighetstid varit underföreningar av i 3 punkten avsedda tjänstemannaföreningar, och

5) de tjänstemän som är eller under avtalets giltighetstid varit medlemmar i förening som är bunden av avtalet.

Utan hinder av tjänstekollektivavtal kan landskapsregeringen och kommunala avtalsdelegationen bestämma annat om villkoren i tjänstemännens anställningsförhållande än vad i tjänstekollektivavtal är överenskommet, såvida möjligheterna att anställa eller bibehålla personal i tjänst hos landskapet, kommun eller kommunalförbund eller annat vägande skäl det kräver. Sämre villkor för tjänstemännen än vad som avtalats i tjänstekollektivavtal får dock inte bestämmas.

Landskapsregeringen och kommunala avtalsdelegationen skall innan i 2 mom. avsett beslut om avvikelser från tjänstekollektivavtal fattas bereda de övriga avtalsparterna i huvudavtal som ingåtts med stöd av 3 § 4 mom. tillfälle att yttra sig i ärendet. Kommunala avtalsdelegationen skall dessutom höra vederbörande kommuner och kommunalförbund.

Landskapet, kommun eller kommunalförbund får inte i andra än i 2 mom. avsedda fall inom tjänstekollektivavtals tillämpningsområde bestämma eller avtala om mot tjänstekollektivavtalet stridande villkor i anställningsförhållandet för tjänsteman som står utanför tjänstekollektivavtalet men utför i avtalet avsett arbete.

I tjänstekollektivavtal kan överenskommas att tjänsteman som i kommun eller kommunalförbund företräder arbetsgivaren inte skall vara bunden av

tjänstekollektivavtalet. Villkor i sådan tjänstemans anställningsförhållande fastställs av kommunala avtalsdelegationen. Kommun eller kommunalförbund kan dock besluta att själv fastställa villkoren för sådan tjänsteman. Meddelande om sådant beslut skall ofördröjligen tillställas kommunala avtalsdelegationen. (1989/80)

Vad i 1 och 4 mom. är stadgat skall iakttas endast såvida landskapet, kommun, kommunalförbund, kommunala avtalsdelegationen, förening eller tjänsteman inte är bunden av tidigare, på andra villkor ingånget tjänstekollektivavtal eller såframt den krets tjänstekollektivavtalet binder inte är begränsad i avtalet.

6 §. Tjänstekollektivavtal som icke ingåtts för viss tid kan av den som är part i avtalet uppsägas, varvid uppsägningstiden är tre månader, såvida ej annat överenskommit. Tjänstekollektivavtal som slutits för längre tid än fyra år gäller efter förloppet av fyra år såsom tjänstekollektivavtal vars giltighetstid icke är bestämd. Vad här är sagt gäller även huvudavtal. Uppsägningstiden för dess vidkommande är likväl sex månader.

Samma uppsägningstid som part i avtalet har i 5 § 1 mom. 4 punkten avsedd förening, om den upphört att vara underförening av förening som är part i avtalet. Underförening är likväl bunden av tjänstekollektivavtal under samma tid som ovan avsedd förening vilken är part i avtalet.

Uppsägning skall ske skriftligen.

7 §. Även om tjänstekollektivavtal upphört att gälla, skall däri upptagna villkor för anställningsförhållande fortfarande iakttas intill dess nytt avtal ingåtts och trätt i kraft, såframt ej annat överenskommit eller följer av 2 § 4 mom.

3 kap. Arbetsfred och arbetstvister

8 §. Annan stridsåtgärd som angår gällande anställningsförhållande än lockout eller strejk får inte vidtas. Även dessa är förbjudna om syftet med dem är att påverka andra angelägenheter än sådana som enligt 2 § kan vara föremål för avtal, eller om så är särskilt stadgat i lag. Förbudet gäller även andra ärenden än sådana som kan vara föremål för avtal enligt 2 § även när huvudavtal enligt 3 § 4 mom. kan ingås om dem. (1987/64)

Med *lockout* avses av landskapet, kommun eller kommunalförbund föranstaltad avstängning från arbetet och med *strejk* av tjänstemannaförening mot landskapet, kommun eller kommunalförbund riktad arbetsinställelse som har till ändamål att utgöra påtryckning på motparten i arbetstvisten genom att avbryta utförandet av de av stridsåtgärden omfattade tjänstemännens samtliga tjänsteåligganden med nedan stadgade begränsningar. (1987/64)

Landskapsregeringen eller kommunala avtalsdelegationen beslutar för landskapets respektive kommuns och kommunalförbunds vidkommande om inledande av lockout.

Tjänsteman får delta i strejk endast med stöd av beslut av den tjänstemannaförening som utlyst strejken. I 2 § 4 mom. avsedda tjänstemän får inte vidta stridsåtgärd. (1987/64)

9 §. Av tjänstekollektivavtal bunden får icke medan avtalet gäller vidtaga stridsåtgärd som angår avtalets giltighet, bestånd eller rätta innebörd eller för avgörande av tvist med anledning av ett på avtalet grundat anspråk, för ändring av gällande avtal eller för åstadkommande av nytt avtal.

I 1 mom. avsedd förpliktelse till arbetsfred kan utvidgas i tjänstekollektivavtal. Förpliktelsen till arbetsfred gäller även förening vars i 5 § 1 mom. 4 punkten avsedda underförening med föreningens samtycke ingått tjänstekollektivavtal. Förefintligheten av huvudavtal eller annat avtal som ingåtts uteslutande för reglering av specialfrågor hindrar inte att stridsåtgärder vidtas för åstadkommande av nytt avtal angående andra frågor, såframt inte annat är avtalat. (1987/64)

10 §. Tjänstemannaförening är skyldig att övervaka att underlydande föreningar och tjänstemän avhåller sig från i 8 § förbjudna stridsåtgärder. (1987/64)

Av tjänstekollektivavtal bunden förening är skyldig att tillse att underlydande föreningar och tjänstemän som berörs av avtalet inte bryter mot den förpliktelse till arbetsfred varom stadgas i 9 § eller mot bestämmelserna i avtalet. (1987/64)

Förening enligt 1 eller 2 mom. åvilande skyldighet innebär även att föreningen icke får stödja eller främja förbjudna stridsåtgärder eller på annat sätt medverka till sådana åtgärder utan är pliktigt att söka avveckla dem.

11 §. (1987/64) Kommunala avtalsdelegationen skall övervaka att kommunerna och kommunalförbunden iakttaga bestämmelserna i denna lag och i tjänstekollektivavtal. Angående övervakningsskyldigheten gäller på motsvarande sätt vad i 10 § är stadgat om tjänstemannaförenings skyldighet att övervaka underlydande föreningar.

12 §. Tjänsteman är inte skyldig att utföra åligganden vilka berörs av tillåten lockout eller strejk eller av sådan blockad som gäller angelägenheter vilka enligt 2 § kan vara föremål för avtal. Tjänsteman som inte omfattas av arbetsstrid skall fullgöra sina sedvanliga arbetsuppgifter, varjämte han är skyldig att utföra skyddsarbete. Vad i 8 § 2 mom. är stadgat hindrar inte tjänsteman som omfattas av arbetsstrid att utföra skyddsarbete. (1987/64)

Med *skyddsarbete* avses arbete som vid arbetsstrid är oundgängligt för förhindrande av fara för medborgarnas liv eller hälsa eller för skyddande av sådan egendom, som särskilt utsättes för fara till följd av arbetsstriden.

4 kap. Påföljder av brott mot tjänstekollektivavtal och stadgandena i denna lag

13 §. (1987/64) Den som är bunden av tjänstekollektivavtal och som medvetet överträder eller som på goda grunder borde ha insett att han överträder bestämmelserna i avtalet, kan av arbetsdomstolen dömas att betala plikt.

Förfar landskapet, kommunala avtalsdelegationen, kommun eller kommunalförbund i strid med bestämmelserna i 8 eller 9 § eller underlåter att iakttä vad i 11 § är stadgat, skall den felande om inte annat är

C 53 LL (1998:44) om arbetstidslagen

föreskrivet i tjänstekollektivavtal, i stället för skadestånd betala plikt. Detsamma gäller om tjänstemannaförening förfar i strid med bestämmelserna i 8 eller 9 § eller underlåter att iakttä vad i 10 § är stadgat. Bestämmelserna i detta moment skall dock inte tillämpas på förening som lämnat i 9 § avsett samtycke.

Plikt får uppgå till högst det belopp som gäller i riket i motsvarande situation. (1997/75)

14 §. Då plikt ådöms skall hänsyn tas till alla föreliggande omständigheter såsom skadans storlek, graden av skuld, den anledning till överträdelsen som den andra parten möjligen givit och föreningens, kommunens eller kommunalförbundets storlek. Om särskilda skäl föreligger behöver plikt inte ådömas. (1987/64)

Plikt tilldömes, såvida ej annat är föreskrivet i tjänstekollektivavtalet, den som lidit skada eller, om ingen skada uppkommit, den part på vars yrkande domen givits. Finns det flera till plikten berättigade parter, skall i domen, med beaktande av storleken av den skada som drabbat envar av dem och deras medlemmar och dem som de företräder, bestämmas hur det utdömda beloppet skall fördelas mellan parterna.

15 §. Har bestämmelserna i tjänstekollektivavtal så väsentligt åsidosatts, att det icke rimligtvis kan fordras, att de övriga av avtalet bundna skall kvarstå i avtalsförhållandet, kan arbetsdomstolen förklara avtalet omedelbart hävt.

Har avtal på talan mot någon tjänstemannaförening förklarats hävt, kan avtalet inom två veckor uppsägas gentemot övriga föreningar. (1987/64)

Har avtal på förenings talan förklarats hävt, äger även annan förening, som är part i avtalet eller som har uppsägningsrätt enligt 6 § 2 mom., rätt att inom två veckor uppsäga avtalet.

Sålunda uppsagt avtal upphör omedelbart att gälla.

16 §. (1987/64) Tjänstemans deltagande i en av tjänstemannaförening vidtagen stridsåtgärd med stöd av föreningens beslut skall inte anses som brott i tjänsten, ej heller som sådan handling som kan bestraffas i disciplinär väg.

5 kap. Särskilda stadganden

17 §. (1987/64) Tjänsteman får inte utan tvingande skäl hindras att i egenskap av företrädare för tjänstemannaförening delta i förhandlingar som avses i denna lag.

18 §. (1987/64) Till tjänsteman som omfattas av arbetsstrid erläggs inte avlöning eller andra ekonomiska förmåner för den tid arbetet är inställt till följd av stridsåtgärd mot landskapet, kommun eller kommunalförbund. Sådana förmåner utgår inte heller till tjänsteman som omfattas av lockout som utlysts av landskapet, kommun eller kommunalförbund. Tjänsteman har likväl rätt att nyttja tjänstebostad medan arbetsstrid pågår.

19 §. (1987/64) Tjänsteman får inte genom besvär söka ändring i myndighets beslut i ärende som avses i 2 § eller bringa det till handläggning genom anspråk på rättelse eller såsom förvaltningsvistemål, om han

eller tjänstemannaförening har rätt att anhängiggöra ärendet vid arbetsdomstolen.

20 §. På de terminer som avses i denna lag tillämpas stadgandena i lagen om beräkning av laga tid (FFS 150/1930).

Se Pr 202 FL I.

21 §. Landskapsregeringen och kommunala avtalsdelegationen skall inom en månad efter det tjänstekollektivavtal undertecknats översända avskrift därav till riksförlikningsmannabyrån.

22 §. Närmare stadganden om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

C 53 Landskapslag (1998:44) om tillämpning i landskapet Åland av arbetstidslagen**1 §. Tillämpning i landskapet av arbetstidslagen**

Arbetstidslagen den 9 augusti 1996 (FFS 605/1996) skall i landskapet tillämpas på landskapets och kommunernas tjänstemän med de avvikelser som följer av denna lag.

Den i 1 mom. nämnda lagen skall tillämpas i landskapet sådan den lyder när denna lag träder i kraft.

Se Ar 301, FL II.

2 §. Tillämpningsområde

Vad i arbetstidslagen föreskrivs om arbetsgivarföreningar vars verksamhetsområde omfattar hela landet skall i landskapet tillämpas på [landskapsstyrelsen], kommunala avtalsdelegationen samt ett affärsverks styrelse, om det i lag bestämts att styrelsen skall företräda landskapet som förhandlings- och avtalspart i tjänstekollektivavtal.

Vad i arbetstidslagen föreskrivs om arbetstagarföreningar vars verksamhetsområde omfattar hela landet skall i landskapet gälla sådana registrerade föreningar till vars egentliga ändamål hör att bevaka tjänstemännens intressen och vilka är part i tjänstekollektivavtal.

3 §. Skötseln av förvaltningsuppgifter

De förvaltningsuppgifter som enligt arbetstidslagen ankommer på riksmyndighet skall i landskapet handhas av [landskapsstyrelsen].

4 §. Avvikelser från bestämmelser i arbetstidslagen

I landskapet gäller följande avvikelser från bestämmelserna i arbetstidslagen:

1) i de fall landskapet är arbetsgivare skall vad som föreskrivs om arbetsgivare i 21 § tillämpas endast när en annan myndighet än [landskapsstyrelsen] företräder landskapet,

2) i de fall [landskapsstyrelsen] företräder landskapet som arbetsgivare krävs inte tillstånd enligt 14 §, 26 § 14 punkten, 27 och 36 §§,

3) i stället för vad som föreskrivs i 23 § 3 mom. skall gälla vad som överenskommes i tjänstekollektivavtal,

4) arbetsgivarens framläggningsskyldighet enligt 41 § arbetstidslagen skall även omfatta denna lag

samt de föreskrifter och tillstånd till undantag som utfärdats med stöd av lagen samt

5) 10 och 11 §§ skall inte tillämpas.

5 §. Landskapsförordning

[Landskapsstyrelsen] kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att bestämmelser som utfärdats med stöd av 2 § 3 mom., 26 § 2 mom. eller 44 § arbetstidslagen skall tillämpas i landskapet oförändrade eller med de ändringar [landskapsstyrelsen] föreskriver.

C 54 Landskapslag (2007:54) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner

1 §. Lagens tillämpningsområde

Den som står i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande till landskapet är, med i denna lag angivna avvikelser, berättigad till ålderspension, deltidspension, rehabilitering och invalidpension och till den som är förmånstagare efter en sådan person betalas familjepension ur landskapets medel enligt bestämmelserna om statsanställda arbetstagares och förmånstagares rätt till pension och pensionsgrundande förmåner i

1) lagen om statens pensioner (FFS 1295/2006), nedan kallad StaPL,

2) lagen om införande av lagen om statens pensioner (FFS 1296/2006) samt

3) lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem (FFS 165/1999).

Med undantag för den i 1 mom. 3 punkten avsedda lagen omfattar bestämmelserna i denna lag inte sådana i 1 mom. avsedda anställda vilka tillträder anställning hos landskapet den 1 januari 2008 eller därefter. Lagen tillämpas dock även på den som den 1 januari 2008 innehar anställning hos landskapet eller hos annan arbetsgivare inom landskapets pensionssystem och därefter, utan en enda dags avbrott, övergår till ny anställning hos landskapet.

De i 1 mom. angivna författningarna skall tillämpas i landskapet, med i denna lag angivna avvikelser, sådana de lyder när denna lag träder i kraft. Ändras därefter någon av författningarna, skall de ändrade författningarna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag.

Se Pen 124, 125, 141 FL II.

2 §. Förvaltningsmyndighet

De förvaltningsuppgifter som enligt de i 1 § 1 mom. nämnda författningarna ankommer på statens myndigheter skall i landskapet handhas av landskapsregeringen, till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området.

De beräkningsgrunder som fastställs av finansministeriet och som används vid avdrag för pension eller motsvarande förmån från utlandet enligt 68 § i lagen om statens pensioner skall iaktas vid tillämpningen av denna lag. Den lönekoeficient och livslängdskoefficient som årligen fastställs av social- och hälsovårdsministeriet enligt 70 och 72 §§ i StaPL

skall iaktas vid tillämpningen av denna lag. De bestämmelser om koeficienter för engångsbelopp som social- och hälsovårdsministeriet enligt 117 § i StaPL utfärdar genom förordning skall även iaktas vid tillämpningen av denna lag.

I fråga om sådana blanketter som avses i 100 § i StaPL skall de i riket fastställda blanketterna användas, om inte landskapsregeringen genom landskapsförordning utfärdar bestämmelser om blanketter som skall användas i landskapet.

3 §. Tillämpning av hänvisningar till riksförfattningar vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen

Hänvisas i de i 1 § 1 mom. nämnda författningarna till bestämmelser i rikslagstiftningen, skall hänvisningarna avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

4 §. Särskilda avvikelser från lagen om statens pensioner

Vid tillämpningen av StaPL skall i denna paragraf angivna avvikelser iaktas i landskapet.

Hänvisningen till lagen om klientsamarbete inom rehabiliteringen i 51 § andra meningen i StaPL skall inte iaktas i landskapet.

Bestämmelserna i 93 § 2 mom. i StaPL om sista pensionsanstalt skall inte tillämpas i landskapet.

Bestämmelserna i 5 kap. i StaPL om militärpension skall inte tillämpas i landskapet.

Med avvikelse från vad som föreskrivs om anhängiggörande av pensionsansökan i 103 § i StaPL skall en pensionsansökan anses vara gjord den dag då den kommit in till landskapsregeringen.

Med avvikelse från vad som föreskrivs om delgivning av beslut i 104 § 2 mom. i StaPL skall landskapsregeringen delge sitt beslut genom vanlig eller elektronisk delgivning enligt vad som föreskrivs i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland. (2008/46)

Bestämmelserna i 7 kap. i StaPL om sista pensionsanstalt skall inte tillämpas i landskapet.

Bestämmelserna i 117 § 5 mom. i StaPL om sista pensionsanstalt skall inte tillämpas i landskapet.

Bestämmelserna i 118 § 1 mom. andra meningen i StaPL om sista pensionsanstalt skall inte tillämpas i landskapet.

Bestämmelserna i 122 § 5 mom. i StaPL om utbetalning av retroaktiv pension till Folkpensionsanstalten till den del pensionen till sitt belopp motsvarar det studiestöd som har betalats för samma tid skall inte tillämpas i landskapet.

Bestämmelserna i 130 § 3 mom. i StaPL om sista pensionsanstalt skall inte tillämpas i landskapet.

Bestämmelserna i 131 § 2 mom. i StaPL om sista pensionsanstalt skall inte tillämpas i landskapet.

Bestämmelserna i 9 kap. i StaPL om finansiering av pensionsskyddet skall inte tillämpas i landskapet.

Bestämmelserna i 144 § i StaPL om statens pensionsdelegation skall inte tillämpas i landskapet.

Bestämmelserna i 145 § i StaPL om statens delegation för ärenden gällande arbetsförmåga och rehabilitering skall inte tillämpas i landskapet.

Bestämmelserna i 163 § 1 mom. i StaPL om sista pensionsanstalt skall inte tillämpas i landskapet.

C 55 LL (1997:4) om riksförfattningar om statens pensioner

Bestämmelserna i 167 § 2, 3 och 5 mom. i StaPL om sista pensionsanstalt skall inte tillämpas i landskapet.

Ursprungliga 6-16 mom. har blivit 7-17 mom. genom (2008/46).

5 §. Särskilda avvikelser från lagen om införande av lagen om statens pensioner

Vid tillämpningen av lagen om införande av lagen om statens pensioner skall i denna paragraf angivna avvikelser iakttas i landskapet.

När det i lagen om införande av lagen om statens pensioner talas om ikraftträdandet av StaPL avser detta i landskapet den 1 januari 2008.

Bestämmelsen i 5 § i lagen om införande av lagen om statens pensioner om sista pensionsanstalt skall inte tillämpas i landskapet.

Med avvikelse från bestämmelserna i 6 § i lagen om införande av lagen om statens pensioner skall den preskriptionstid på fem år som avses i 129 § och 130 § 4 mom. i StaPL tillämpas från ingången av 2014. Åren 2008 och 2009 är den nämnda preskriptionstiden tio år, 2010 nio år, 2011 åtta år, 2012 sju år och 2013 sex år. När preskriptionstiderna räknas ut beaktas också tiden före lagens ikraftträdande.

Hänvisningen i 14 § i lagen om införande av lagen om statens pensioner till ikraftträdelsebestämmelserna i fråga om ändringen av StPL genom FFS 1671/1995 och 679/2004 skall i landskapet även avse de bestämmelser som finns i landskapslagen (1997:4) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner sådana den lyder när denna lag träder i kraft.

Bestämmelsen i 17 § i lagen om införande av lagen om statens pensioner om ansökningar som avser undanröjande av beslut skall inte tillämpas i landskapet.

Bestämmelserna i 19 och 20 §§ i lagen om införande av lagen om statens pensioner om militärpension skall inte tillämpas i landskapet.

Hänvisningen till statens intresse i 21 § i lagen om införande av lagen om statens pensioner skall i landskapet avse landskapets intresse vid landskapsregeringens prövning av de fall som kan beröras av bestämmelsen.

Bestämmelsen i 22 § i lagen om införande av lagen om statens pensioner om statens pensionsdelegation och statens delegation för ärenden gällande arbetsförmåga och rehabilitering skall inte tillämpas i landskapet.

Bestämmelsen i 23 § i lagen om införande av lagen om statens pensioner om överföring från statens pensionsfond till statsbudgeten skall inte tillämpas i landskapet.

Se C 55, Landskapslag (1997:4) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner.

6 §. Sökande av ändring

Beslut som landskapsregeringen fattat med stöd av denna lag kan överklagas hos försäkringsdomstolen.

7 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1997:4) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner.

C 55 Landskapslag (1997:4) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner

Denna lag är upphävd av C 54, Landskapslag (2007:54) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner. Lagen finns med i lagsamlingen eftersom ett stort antal pensioner fortfarande kommer att betalas ut med stöd av lagen.

1 §. Lagens tillämpningsområde

Den som står i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande till landskapet är, med i denna lag angivna avvikelser, berättigad till ålders-, invalid-, arbetslöshets- och deltidspension samt andra förmåner och efter sådan person erläggs familjepension ur landskapets medel i enlighet med vad om personer i statlig anställning är föreskrivet i (1998/63)

1) lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner (FFS 280/1966),

2) lagen den 20 maj 1966 angående införande av lagen om statens pensioner (FFS 281/1966),

3) förordningen den 9 december 1966 om statens pensioner (FFS 611/1966),

4) förordningen den 9 december 1966 om verkställighet och tillämpning av lagen angående införande av lagen om statens pensioner (FFS 612/1966),

5) lagen den 31 december 1968 om statens familjepensioner (FFS 774/1968),

6) lagen den 31 december 1968 angående införande av lagen om statens familjepensioner (FFS 775/1968),

7) (1998/63) förordningen den 31 december 1968 om statens familjepensioner (FFS 796/1968),

8) (2003/57) förordningen den 31 december 1968 om verkställigheten och tillämpningen av lagen angående införande av lagen om statens familjepensioner (FFS 797/1968),

9) upphävd (2004/56),

10) (2003/57) lagen den 26 juli 2002 om justering av vissa arbetspensioner till följd av samordningen av arbetspensionen och folkpensionen (FFS 635/2002) samt

11) (2003/57) lagen den 12 februari 1999 om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionsystem (FFS 165/1999).

Med undantag för den i 1 mom. 11 punkten avsedda lagen omfattar bestämmelserna i denna lag inte sådana i 1 mom. avsedda anställda vilka tillträder anställning hos landskapet den 1 januari 2008 eller därefter. Lagen tillämpas dock även på den som den 1 januari 2008 innehar anställning hos landskapet eller hos annan arbetsgivare inom landskapets pensionssystem och därefter, utan en enda dags avbrott, övergår till ny anställning hos landskapet. (2007/31)

Ändras någon av de i 1 mom. angivna författningarna skall de ändrade bestämmelserna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag. (2007/31)

Se Pen 124 – 126 samt 136 – 138, 141, (betr. FFS 635/2002, se under 8 § Pen 101), FL 2006 II.

2 §. Förvaltning

De förvaltningsuppgifter som enligt de författningar som avses i 1 § 1 mom. ankommer på statens

LL (1997:4) om riksförfattningar om statens pensioner **C 55**

myndigheter skall i landskapet skötas av landskapsregeringen, till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området.

Om inte annat är särskilt bestämt eller avtalat skall pensioner och andra ersättningar i pengar som betalas med stöd av denna lag utbetalas i förskott en gång per månad den första vardagen i varje månad. (2007/31)

3 §. Tillämpning av hänvisningar till riksförfattningar vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen

Hänvisas i de i 1 § 1 mom. nämnda författningarna till bestämmelser i rikslagstiftningen skall hänvisningarna avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

4 §. Generella avvikelser

I landskapet gäller följande avvikelser från bestämmelserna i de i 1 § 1 mom. nämnda författningarna:

1) anmälan om bibehållande av pensionsrätt såsom i 4 § lagen angående införande av lagen om statens pensioner är föreskrivet kan, utan hinder av vad i lagen är stadgat, göras senast när ansökan om pension inlämnas. På dem som gjort här avsedd anmälan skall fortfarande tillämpas vad i 35 § landskapslagen (1967:20) om landskapspensioner är stadgat,

2) (1998/63) vad i 8 § 5 mom. lagen om statens pensioner är föreskrivet om där avsedda föreskrifter skall i landskapet gälla föreskrifter i lagen om statens pensioner (FFS 280/1966), lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (FFS 202/1964), pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan (FFS 298/1966), folkpensionsanstaltens pensionsreglemente eller pensionsstadgan för folkpensionsanstalten eller pensionsstadgan för Finlands bank,

3) (2003/57) 3 § 3 mom., 3a §, 3b § 4 mom., 14 § 5 mom., 16b §, 23 § 1-2 och 5 mom., 23b § 5-8 mom., 25 § 3 mom. samt 25a § 2 mom. lagen om statens pensioner skall inte tillämpas i landskapet,

4) (1998/63) med avvikelse från vad som föreskrivs i 4 § lagen om ordnande av pensionsskydd i statliga anställningsförhållanden som varar kortare tid än en månad skall landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar betala pensionspremier och överföra pensionsavgifter till landskapet Ålands pensionsfond i enlighet med vad som närmare föreskrivs i landskapslagen (1995:71) om landskapet Ålands pensionsfond.

5) (2003/57) i landskapet tillämpas inte 15 § 5 mom. lagen om statens pensioner till den del det däri stadgas att vad som i momentet bestäms om pensionens engångsbetalning tillämpas på det sammanlagda beloppet av de pensioner som ingår i den sista pensionsanstaltens beslutssammanställning enligt 3a § 1 och 2 mom.

Betr. Landskapslag (1967:20) om landskapspensioner, se Ålands lagsamling 1980, Ls 26.

5 §. Avvikelser i fråga om landskapets privaträttsligt anställda

I landskapet gäller följande avvikelser från bestämmelserna i lagen om statens pensioner i fråga om pensioner som intjänats före den 1 januari 2005 av landskapets privaträttsligt anställda:

1) de årtal som anges i 1 § 3 mom. sådant det lyder den 31 december 2004 skall i landskapet avse de årtal som anges i nedanstående tabell:

I 1 § 3 mom. angivet årtal	Årtal i landskapet
1992	1995
1998	2001

2) de årtal som anges i 4 § sådan den lyder den 31 december 2004 skall i landskapet avse de årtal som anges i nedanstående tabell:

I 4 § angivet årtal	Årtal i landskapet
1959	1962
1994	1997

3) den ökning som avses i 7a § 2 mom. sådant det lyder den 31 december 2004 skall räknas från det tredje kvartalet år 1996 fram till utgången av det tredje kvartalet av det kalenderår som föregått året för intjänande av i momentet nämnda arbetsförtjänst,

4) de årtal som anges i 10 § sådan den lyder den 31 december 2004 skall i landskapet avse de årtal som anges i nedanstående tabell:

I 10 § angivet årtal	Årtal i landskapet
1959	1962
1992	1995
1994	1997
1995	1998

5) de årtal som anges i 12 § sådan den lyder den 31 december 2004 skall i landskapet avse de årtal som anges i nedanstående tabell:

I 12 § angivet årtal	Årtal i landskapet
1959	1962
1994	1997

6) de årtal som anges i 6, 9, 19 och 34 mom. i ikraftträdelsebestämmelsen i lagen om ändring av statens pensioner (FFS 679/2004) skall i landskapet avse de årtal som anges i nedanstående tabeller:

I 6 mom. angivet årtal	Årtal i landskapet
1940	1943
1960	1963
1995	1998

I 9 mom. angivet årtal	Årtal i landskapet
1960	1963
1995	1998

I 19 mom. angivet årtal	Årtal i landskapet
1959	1962

I 34 mom. angivet årtal	Årtal i landskapet
1940	1943

C 55 LL (1997:4) om riksförfattningar om statens pensioner.

Bestämmelserna i 1-2 punkten skall även tillämpas på pensioner som intjänats från och med den 1 januari 2005. (2004/56)

I landskapet skall i fråga om landskapets privaträttsligt anställda den i 6 § lagen om statens familjepensioner avsedda anställningstiden som räknas såsom pensionstid räknas till utgången av år 1997.

6 §. (2004/56) *Besvär*

Beslut som landskapsregeringen fattat med stöd av denna lag överklagas hos försäkringsdomstolen.

7 §. *Landskapsförordning*

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

8 §. *Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1984:33) den 17 maj 1984 om tillämpning i landskapet Åland av vissa i riket gällande författningar rörande statens pensioner.

9 §. *Övergångsbestämmelser i fråga om landskapets privaträttsligt anställda vad gäller tillämpningen av lagen om statens pensioner*

Vid tillämpningen av de ändringar som vidtagits i lagen om statens pensioner mellan den 1 januari 1993 och den dag denna lag träder i kraft skall bestämmelserna i denna paragraf iakttas i fråga om landskapets privaträttsligt anställda.

Ändringen av 1 § 3 mom., 4 §, 6 § 1 mom. 4 punkten, 8 § 1-3 och 5 mom., 10 § 1, 2 och 6-8 mom., 10a §, 10b § 1 och 4 mom. samt 20 § 1 mom. tillämpas inte på en förmånstagare som är född före år 1943. På en sådan förmånstagare tillämpas inte heller ändringen i 5 § 4 mom. beträffande pensionsålder, ändringarna i 11 § till andra delar än paragrafens sista mening eller ändringarna i 12 § till andra delar än att barntillägg enligt folkpensionslagen (FFS 347/1956) inte skall beaktas. Ändringarna i 1 § 3 mom., 4 §, 10 § 1, 2 och 6-8 mom., 11 § samt 12 § 1 och 2 mom. tillämpas inte på en förmånstagare vars pensionsfall har inträffat innan denna lag träder i kraft.

Ändringen av 9 § 1 mom., 13 § 1 mom., 17 § samt 18 § 2, 4 och 6-9 mom. tillämpas även på pensioner i fråga om vilka pensionsfallet har inträffat innan denna lag har trätt i kraft.

Om en förmånstagare, som fyllt 54 år innan denna lag träder i kraft, har anställning som vid lagens ikraftträdande har fortgått minst tio år, avslutas anställningen enligt 1 § 8 mom. vid utgången av det år denna lag träder i kraft, om villkoren i nämnda moment uppfylls.

Ändringen av 6 § 1 mom. 3 punkten tillämpas på oavblånade avbrott som börjar efter att denna lag trätt i kraft. Ett avbrott som börjat innan lagen trätt i kraft beaktas inte då pensionslönen räknas ut.

Ändringen av 7 § samt 7a-7e §§ tillämpas på anställningar som upphör efter att denna lag har trätt i kraft.

Till den del kalenderår från tiden före lagens ikraftträdande hänförs till de urvalsår som fastställs enligt

7 § 1 mom. bestäms dessa kalenderår och motsvarande arbetsförtjänster med tillämpning av 7 § 1 mom., sådant det lyder när denna lag träder i kraft. Bestämmelserna i 7 § 2 mom. sådant det lyder i lagen om ändring av lagen om statens pensioner (FFS 1671/1995) tillämpas inte på urvalsår som infaller innan denna lag trätt i kraft.

Lagens 7c § tillämpas på anställningar som upphör efter att denna lag har trätt i kraft, dock så ändrad att i stället för procenttalet 20 används följande procenttal beroende på pensionsfallsåret:

Pensionsfall	Procenttal i stället för 20 procent
1997	3
1998	6
1999	9
2000	12
2001	16

Ändringen av 9 § 2 mom. samt lagens 9 § 3 mom. och 18f § tillämpas på invalidpensioner som börjar eller skall fortsätta efter att denna lag har trätt i kraft. Lagens 18f § 2 mom. tillämpas dessutom på invalidpensioner som fortsätter när lagen träder i kraft, om beslut enligt 18b § meddelas medan lagen är i kraft.

På en förmånstagare som har fyllt 55 år innan denna lag har trätt i kraft och som då lagen träder i kraft har rätt till dagpenning enligt landskapslagen (1972:24) om sysselsättning eller utbildningsstöd enligt landskapslagen (1988:39) om sysselsättningsfrämjande utbildning tillämpas fortfarande 9a § lagen om statens pensioner sådant detta lagrum lyder när denna lag träder i kraft. När bestämmelsen tillämpas anses förmånstagaren ha rätt till dagpenning även under den självrisktid som gäller för erläggande av grunddagpenning enligt landskapslagen om sysselsättning den dag denna lag träder i kraft. Om villkoren i 5a och 5b §§ uppfylls anses förmånstagaren när arbetslöshetspensionen bestäms ha rätt till återstående tid enligt 5a §, även om denne har blivit arbetslös enligt 9a § 2 mom. före uppnåendet av 63 års ålder eller en lägre avgångsålder.

Trots bestämmelserna om den nedre åldersgränsen för individuell förtidspension i 9c § 1 mom. behåller en förmånstagare som är född före år 1943 rätten att få individuell förtidspension när denne har fyllt 55 år. Ändringen av 9c § 3 mom. tillämpas på förhandsbesked som ges medan lagen är i kraft.

Ändringen av 10 § 4 mom. och 5a § 1 mom. tillämpas på sådana pensioner där pensionsfallet inträffar efter att denna lag har trätt i kraft. På en förmånstagare som är född före år 1943 och som när denna lag träder i kraft har rätt till dagpenning enligt landskapslagen om sysselsättning eller utbildningsstöd enligt landskapslagen om sysselsättningsfrämjande utbildning tillämpas dock alltså 10 § 1 mom. lagen om statens pensioner, sådant det lyder när denna lag träder i kraft. Då 10 § tillämpas anses förmånstagaren ha rätt till dagpenning även under den självrisktid som gäller för erläggande av grunddagpenning enligt

landskapslagen om sysselsättning den dag denna lag träder i kraft. Bestämmelsen tillämpas dock inte på en förmånstagare med rätt till dagpenning som beviljas på grundval av permittering som börjat från och med den dag då denna lag träder i kraft, om förmånstagararen senast två månader därefter på nytt börjar arbeta för samma arbetsgivare som vid permitteringen.

Trots bestämmelsen i 12 mom. ovan tillämpas lagens 10 § 1 mom. sådant det lyder när denna lag träder i kraft, då pensionsbeloppet uträknas för den tid invalidpension fortsätter enligt 5 § 4 mom. lagen om statens pensioner, om den tidigare pensionen har beviljats på grundval av arbetsoförmåga som börjat innan denna lag har trätt i kraft.

De genom lagen om ändring av lagen om statens pensioner (FFS 1671/1995) upphävda 5 och 6 mom. i 12 § tillämpas på pensioner som börjat löpa innan denna lag träder i kraft så att kompletteringsdelen minskas med 5,05 euro i månaden räknat från den 1 januari 2002 om kompletteringsdelen dagen innan denna lag träder i kraft uppgår till högst 250 mark i månaden. Om kompletteringsdelen dagen innan denna lag träder i kraft är större än 250 mark i månaden minskas den med 9,59 euro i månaden räknat från den 1 januari 2002. Pensionen minskas med högst ett belopp som motsvarar kompletteringsdelen. Kompletteringsdelen betalas ut, minskad på detta sätt, oberoende av förmånstagararens ålder högst till den tidpunkt när förmånstagararen med stöd av folkpensionslagen får rätt att få en pension vars belopp är större än noll. (2002/52)

Den ändring av 10a § som genomförts genom lagen den 30 december 1993 om ändring av lagen om statens pensioner (FFS 1528/1993) tillämpas endast på sådana förmånstagare i fråga om vilka tillväxtprocenttalet enligt 10 § lagen om statens pensioner eller sammanlagda tillväxtprocenttal för pensioner enligt lagen om statens pensioner är mindre än 60. När 10a § tillämpas beaktas inte i paragrafen nämnda förmåner som betalats innan denna lag har trätt i kraft.

Ändringen av 12 § 4 mom. tillämpas även på pensionsfall som har inträffat innan denna lag har trätt i kraft till den del det är fråga om att barntillägg som betalas enligt 29 § folkpensionslagen inte skall beaktas. Härvid beaktas inte barntillägg som betalas för barn som fötts sedan lagen har trätt i kraft. Om folkpensionens barntillägg för minst tre barn har beaktats vid samordning när lagen träder i kraft, fogas till pensionen räknat från det lagen träder i kraft den del av pensionen enligt lagen om statens pensioner som avdragits från pensionen på grund av sagda barntillägg.

Trots ikraftträdelsebestämmelserna i landskapslagen angående ändring av landskapslagen (1989:53) om tillämpning i landskapet Åland av vissa i riket gällande författningar rörande statens pensioner är det inte ett villkor för tillämpning av bestämmelserna om valrätt och i nämnda bestämmelse avsedd pensionsålder att förmånstagararen har rätt till pension med tillämpning av 10 § 2 mom. Bestämmelserna om nämnda valrätt och pensionsålder tillämpas dock inte på en sådan efter år 1942 född ny förmånstagare som avses i 1 § 3 mom. och som har fått deltidspension el-

ler individuell förtidspension enligt lagen om statens pensioner. För en i detta moment avsedd förmånstagare som har rätt att välja pensionsålder och som har minst 30 års anställningstid som räknas såsom pensionstid enligt lagen om statens pensioner är pensionens tillväxtprocenttal minst 60. Den tillväxt som saknas fogas till förmånstagararens sista anställning. Detta moment tillämpas från och med den 1 januari 1998.

Lagens 15a § 8 mom. tillämpas på invalidpensioner där pensionsfallen inträffar efter att denna lag har trätt i kraft.

Ändringen av 16 § tillämpas på pensioner som betalas ut efter att denna lag har trätt i kraft.

Det genom lagen om ändring av lagen om statens pensioner (FFS 1671/1995) upphävda 18d § 2 mom. tillämpas alltjämt då det beslut som gäller rehabiliteringen har fattats innan denna lag har trätt i kraft.

Lagens 25a § tillämpas på beslut som fattats av landskapsregeringen efter att denna lag har trätt i kraft.

Pension som beviljas en gammal förmånstagare som avses i 1 § 3 mom. betraktas när 5 § lagen angående införande av lagen om statens pensioner (FFS 281/1966) tillämpas såsom pension som beviljas med tillämpning av 10 § 2 och 3 mom. lagen om statens pensioner.

Lagen om ändring av 14 § lagen om statens pensioner (FFS 315/1995) skall inte tillämpas på ett ärende som har anhängiggjorts vid [landskapsstyrelsen] innan denna lag har trätt i kraft. Bestämmelserna om förhöjd pension tillämpas dock på den pensionsrat som förfaller till betalning efter att denna lag har trätt i kraft eller senare.

Den ändring av 15 § som genomförts genom lagen om ändring av lagen om statens pensioner (FFS 1231/1995) skall genom denna lag tillämpas även på pensioner där pensionsfallet har inträffat innan denna lag har trätt i kraft.

105. Övergångsbestämmelser i fråga om landskapets privaträttsligt anställda vad gäller tillämpningen av lagen om statens familjepensioner

Vid tillämpningen av de ändringar som vidtagits i lagen om statens familjepensioner mellan den 1 januari 1993 och den dag denna lag träder i kraft skall bestämmelserna i denna paragraf iakttas i fråga om landskapets privaträttsligt anställda.

Lagens 22a § tillämpas på beslut som fattats av landskapsregeringen efter att denna lag har trätt i kraft.

Ändringarna i 6 § 2 och 4 mom. tillämpas inte, om förmånslåtaren är född före den 1 januari 1943 eller om förmånslåtaren har avlidit före den 1 januari 1998.

Lagen om ändring av 9 § lagen om statens familjepensioner (FFS 325/1995) skall inte tillämpas på ett ärende som har anhängiggjorts vid [landskapsstyrelsen] innan denna lag har trätt i kraft. Bestämmelserna om förhöjd familjepension tillämpas dock på en sådan familjepensionsrat som avses i 9 § 2 mom. och som förfaller till betalning efter att denna lag har trätt i kraft.

C 56 LL (1976:22) om anmälan om val av pensionsrätt ...

Den ändring av 11 § som genomförts genom lagen om ändring av 9 och 11 §§ lagen om statens familjepensioner (FFS 1672/1995) skall tillämpas på familjepensioner som betalas för tiden efter att denna lag har trätt i kraft.

Betr. Landskapslag (1984:33) om tillämpning i landskapet Åland av vissa i riket gällande författningar rörande statens pensioner, se Ålands lagsamling 1996, C 35.

11 §. Pensionsfall som har inträffat innan lagen träder i kraft

På pensioner i fråga om vilka pensionsfallet har inträffat innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som var gällande när denna lag träder i kraft, om inte annat följer av denna lag.

Ikraftträdelsebestämmelse (1998/63):

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1998.

Lagen skall tillämpas på korttidsanställningar som har påbörjats efter att denna lag har trätt i kraft. Har en korttidsanställning påbörjats innan denna lag har trätt i kraft och omfattas anställningen inte av lagen om statens pensioner (FFS 280/1966) på grund av lagens 2 § 1 mom. 4 punkt tillämpas denna lag på anställningen från och med denna lags ikraftträdelse.

C 56 Landskapslag (1976:22) om anmälan om val av pensionsrätt i vissa fall

Anmälan om bibehållande av pensionsrätt, som avses i landskapslagen (1967:12) angående ändring av landskapslagen om kommunala hälsosystrar i landskapet Åland 2 mom. av lagens ikraftträdelsestadgande och landskapslagen (1967:13) angående ändring av landskapslagen om kommunala barnmorskor i landskapet Åland 2 mom. av lagens ikraftträdelsestadgande, kan utan hinder av nämnda lagrum göras oberoende av utsatt tid med den inskränkningen att anmälan skall göras senast då ansökan om pension görs. (1984/34)

C 57 Landskapslag (1971:51) om vissa pensioner, som skall betalas av landskapsmedel

1 §. Den som den 1 januari 1997 är eller har varit anställd vid en i denna lag avsedd landskapsunderstödd institution har rätt till pensionsskydd i enlighet med bestämmelserna i denna lag. (1997/6)

Med landskapsunderstöd åtnjutande institution avses i denna lag sådan sammanslutning eller inrättning som den 1 juli 1969 ägde rätt att få landskapsunderstöd för i landskapslag bestämd proportionell del av kostnaderna för anordnande av pensionsskydd, samt sådan sammanslutning eller inrättning, som börjar sin verksamhet, medan denna lag är i kraft och som skulle ha varit berättigad att erhålla landskapsunderstöd i enlighet med vad ovan anförts om den varit verksam den 1 juli 1969.

Utän hinder av vad ovan är stadgat anses dock icke såsom landskapsunderstöd åtnjutande institution kommunala pensionsanstaltens medlemssamfund, ej heller understöd åtnjutande sammanslutning eller in-

rättning till den del dess anställda är berättigade till pensionsskydd direkt av landskapsmedel.

Då denna lag träder i kraft upphör landskapsunderstöd åtnjutande institutions rätt att med stöd av landskapslag som avses i 2 mom. erhålla landskapsunderstöd för kostnader för anordnande av pensionsskydd samt dess skyldighet att anordna och upprätthålla pensionsskydd för person, som äger rätt till pension med stöd av denna lag.

Jfr D 15, Landskapslag (1977:10) om reglering av personalens ställning vid privat institution, då institutionens verksamhet övertages av kommun eller kommunalförbund.

2 §. (1989/54) Den som är anställd vid en landskapsunderstödd institution och för vars del institutionen hade eller skulle ha haft rätt att erhålla landskapsunderstöd för kostnaderna för anordnande av pensionsskydd på sätt som avses i 1 § har rätt till ålders-, invalid-, arbetslöshets- och deltidspension av landskapsmedel, i tillämpliga delar enligt de bestämmelser som gäller person som står i tjänste- eller arbetsförhållande till landskapet.

Sedan en i 1 mom. avsedd person som är anställd vid landskapsunderstödd institution eller person som med stöd av denna lag erhållit ålders-, invalid-, arbetslöshets- eller deltidspension avlidit, betalas efter honom av landskapsmedel familjepension i tillämpliga delar enligt de bestämmelser som gäller person som stått i tjänste- eller arbetsförhållande till landskapet.

3 §. Den pensionsgrundande lönen bestäms enligt den avlöning för vilken institutionen med stöd av landskapslag ägde rätt att erhålla landskapsunderstöd.

4 §. Äger anställd vid landskapsunderstöd åtnjutande institution eller förmånstagare efter honom rätt att på grund av pensionsfall, som inträffat före den 1 juli 1969, av institutionens medel få en pension, för vars betalning institutionen enligt lag haft rätt att erhålla landskapsunderstöd på sätt som avses i 1 §, överföres ansvaret för pensionen, sedan denna lag trätt i kraft, på landskapet till den del pensionen godkänns såsom till landskapsunderstöd berättigande utgift.

5 §. Äger person, som är berättigad till pension enligt denna lag, rätt att erhålla pension även på grund av pensionsskydd, som uppfyller minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare och som anordnats av landskapsunderstöd åtnjutande institution, betalas pension, som utgår enligt denna lag, minskad med sistnämnda pension till den del de båda grundar sig på samma tjänstgöringstid.

Äger person, som är berättigad till pension enligt denna lag, rätt att i andra än i 1 mom. avsedda fall erhålla pension även från landskapsunderstöd åtnjutande institution eller på grund av pensionsskydd, som institutionen anordnat, betalas pension, som utgår enligt denna lag, minskad med sistnämnda pension till den del de båda grundar sig på samma tjänstgöringstid och på den avlöning som nämnts i 3 §.

Erlägger institution själv i 2 mom. avsedd pension, må den del som motsvarar avdraget betalas till institutionen.

6 §. Bekostar landskapet enligt vederbörande landskapslag icke ensamt det pensionsskydd som utgår enligt denna lag, avdrages från landskapsunderstöd, som annars tillkommer landskapsunderstöd åtnjutande institution för avlöningen, såsom andel i pensionskostnaderna ett belopp, vilket motsvarar den del av den vid institutionen anställda, i 2 § avsedda personalens i denna lag åsyftade löner som framgår av den procentuella kostnadsandel varom i 2 mom. stadgas.

Den procentuella kostnadsandelen utgör en fjärdedel av den procentsats enligt vilken institutionen med stöd av i 1 § avsedd landskapslag själv skulle ha deltagit i kostnaderna för anordnande av pensionsskydd.

Om den procentsats enligt vilken institutionen med stöd av i 1 § avsedd landskapslag själv skulle ha deltagit i kostnaderna för anordnande av pensionsskydd, är olika i fråga om olika grupper av personer, bestäms den procentuella andelen i kostnaderna och det belopp, som skall avdragas såsom andel i pensionskostnaderna, särskilt för varje sådan grupp.

Om den procentsats enligt vilken institutionen med stöd av i 1 § avsedd landskapslag, skulle ha deltagit i kostnaderna för anordnande av pensionsskydd, skulle ha kunnat variera mellan två olika procenttal, är andelsprocenten en fjärdedel av medeltalet av dessa två procenttal.

7 §. [Landskapsstyrelsen] och pensionsanstalt, där pensionsskydd för i denna lag avsedd personal har varit anordnat, må överenskomma om att pensionsanstaltens pensionsansvar för denna personal överföres på landskapet. Ansvaret enligt lagen om pension för arbetstagare överföres med avseende på grunderna sådant det är vid denna lags ikraftträdande. Såsom täckning för ansvaret må [landskapsstyrelsen] godkänna av vederbörande institution åt pensionsanstalten utfärdad låneförbindelse angående försäkringspremie.

Av de medel som [landskapsstyrelsen] erhållit i samband med överföringen av ansvaret skall [landskapsstyrelsen] till den landskapsunderstöd åtnjutande institutionen samt till person som beröres av avtalet, såframt denne eller hans förmånsåtagare betalt försäkringspremie till pensionsanstalt för pensionsskydd, som överförs till landskapet, återbära ett belopp, som motsvarar den del av pensionsansvaret som bör anses ha finansierats med den landskapsunderstöd åtnjutande institutionens eller ovan avsedda persons premier.

Ikraftträdelsebestämmelse (1971/51):

Denna lag tillämpas från den 1 juli 1969, dock så att [landskapsstyrelsen] med i denna lag avsedd institution må överenskomma om att landskapet övertar pensionsansvaret vid en senare tidpunkt.

Med avvikelser från vad i 6 § 2 mom. är stadgat bestäms den procentuella kostnadsandelen gradvis på följande sätt:

1) Den procentuella kostnadsandelen år 1969 för landskapsunderstöd åtnjutande institution, som är verksam den 1 juli 1969, är ett tal som utvisar, huru många procent institutionens med andra än i landskapsunderstöd erhållna medel för år 1968 betalda, i

4 § avsedda pensioner samt institutionens för samma tid för ovan avsedda pensionsskydd betalda försäkringspremier utgjorde av de i 6 § 1 mom. avsedda löner som utbetalts samma år. De följande åren lägges till det sålunda erhållna procenttalet varje år 1/15 av skillnaden mellan det procenttal som avses i 6 § 2 mom. och ovan avsedda procenttal, tills det i 6 § 2 mom. stadgade talet uppnås.

2) Den procentuella kostnadsandelen för institution som inleder sin verksamhet efter lagens ikraftträdande bestäms på det sätt på vilken den enligt punkt 1 skulle ha bestämts, om institutionen hade varit verksam den 1 juli 1969. Såsom 1969 års procentuella andel anses härvid 1/20 av den procentsats enligt vilken institutionen med stöd av i 1 § avsedd landskapslag själv skulle ha deltagit i kostnaderna för anordnandet av pensionsskydd.

Utän hinder av vad i 2 mom. är stadgat må [landskapsstyrelsen] på ansökan av institutionen av särskilda skäl bestämma, att i sagda moment avsedda tillägg till procentsatsen för kostnadsandelen skall vara mindre än 1/15, dock icke mindre än 1/30 av skillnaden mellan det procenttal som avses i 6 § 2 mom. och kostnadsandelsprocenttalet för år 1969.

Har landskapsunderstöd åtnjutande institution, då denna lag träder i kraft, ännu icke anordnat pensionsskydd för sina anställda enligt lagen om pension för arbetstagare, övergår ansvaret för detta pensionsskydd med avseende på grunderna sådant det är, då denna lag träder i kraft, på landskapet, och från det landskapsunderstöd som skulle ha erlagts till institutionen för avlöning avdrages för tiden för försummelser den del av försäkringspremierna, som icke skulle ha återburits till institutionen enligt 7 § 2 mom., ifall densamma hade fullgjort sin försäkringsskyldighet och motsvarande ansvar hade överförts på landskapet.

Har i 1 mom. nämnd överenskommelse ingåtts skall vid uträkningen av institutionens procentuella kostnadsandel i tillämpliga delar gälla vad i 2 mom. 2 p. är stadgat.

Ikraftträdelsebestämmelse (1989/54):

Denna lag tillämpas från den 1 juli 1989.

Om ikraftträdandet gäller i tillämpliga delar vad som stadgas om ikraftträdandet av landskapslagen angående ändring av landskapslagen (1989:53) om tillämpning i landskapet Åland av vissa i riket gällande författningar rörande statens pensioner.

C 58 Landskapslag (2007:29) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om pension för arbetstagare

1 §. Lagens tillämpningsområde

Med de avvikelser som anges i denna lag är den som tillträder en offentligrättslig eller privaträttslig anställning hos landskapet den 1 januari 2008 eller därefter (landskapsanställd) berättigad till ålders-, deltids- och invalidpension samt rehabilitering i en-

C 59 RPF (2008:139) om skötseln ... förvaltningsuppgifter ... pensioner

lighet med bestämmelserna om arbetstagares rätt till pension och pensionsgrundande förmåner i

1) lagen om pension för arbetstagare (FFS 395/2006) och

2) lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare (FFS 396/2006).

Då en landskapsanställd avlider skall, med beaktande av avvikelserna i denna lag, även familjepension erläggas till den landskapsanställdes förmånstagare i enlighet med vad som bestäms om förmånstagares rätt till familjepension vid arbetstagares dödsfall i de i 1 mom. angivna författningarna.

Den som den 31 december 2007 innehar anställning hos landskapet eller hos annan arbetsgivare inom landskapets pensionssystem och därefter, utan en enda dags avbrott, övergår till ny anställning hos landskapet, omfattas inte av bestämmelserna i denna lag.

Till den del de i 1 mom. angivna författningarna reglerar sådant som hör till landskapets behörighet skall de tillämpas sådana de lyder när denna lag träder i kraft. Ändras därefter något i författningarna som hör till landskapets behörighet skall ändringarna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag.

Se Pen 101, 102 FL II.

2 §. Tillämpning av hänvisningar till riksförfattningar vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen

Hänvisas i de i 1 § nämnda författningarna till bestämmelser i rikslagstiftningen, skall hänvisningarna avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen om sådana finns.

3 §. Avvikelse

Avvikande från bestämmelserna i de i 1 § 1 mom. nämnda författningarna gäller i landskapet att polisman är berättigad till ålderspension från den tidpunkt då han eller hon enligt 9 § landskapslagen (2000:26) om Ålands polismyndighet är skyldig att avgå från sin tjänst.

4 §. Förvaltningsuppgifter m.m.

De förvaltningsuppgifter som enligt de i 1 § 1 mom. nämnda författningarna ankommer på Pensionsmyndighetscentralen skall i landskapet Åland handhas av landskapsregeringen såvitt fråga är om uppgifter som underliggert landskapets behörighet. I fråga om sådana blanketter som avses i 101 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare skall de i riket fastställda blanketterna användas, om inte landskapsregeringen genom landskapsförordning utfärdar bestämmelser rörande blanketter som skall användas i landskapet.

Upphandling av pensionstjänster enligt de i 1 § 1 mom. nämnda lagarna och därmed sammanhängande åtgärder ombesörjs av Posten på Åland och Ålands hälso- och sjukvård för sina respektive anställda. I övrigt handhas dessa uppgifter av finansavdelningen vid landskapsregeringens allmänna förvaltning.

5 §. Ikraftträdelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008. Åtgärder för verkställighet av lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

C 59 Republikens Presidents Förordning (2008:139) om skötseln i landskapet Åland av vissa förvaltningsuppgifter som gäller pensioner

(FFS 625/2008)

1 §. Pensionsmyndighetscentralen svarar för skötseln av de förvaltningsuppgifter som med stöd av 4 § 1 mom. i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om pension för arbetstagare (Ålands författningssamling 2007:29) ankommer på Ålands landskapsregering.

2 §. Denna förordning träder i kraft den 1 november 2008.

C 60 Republikens Presidents Förordning (2008:6) om skötseln i landskapet Åland av uppgifter som gäller pensionsersättning för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier

(FFS 1487/2007)

1 §. De förvaltningsuppgifter som enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier (644/2003), nedan pensionsersättningslagen, ankommer på en pensionsanstalt ska i landskapet Åland skötas av Ålands landskapsregering när den beviljar arbetspension i enlighet med 18 § 2 a-punkten i självstyrelselagen för Åland.

2 §. Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet ska meddela Pensionsmyndighetscentralen de uppgifter som den får av åländska studerande om sådana utomlands avlagda examina som avses i pensionsersättningslagens 3 § 3 mom. och som i riket i motsvarande fall lämnas av Folkpensionsanstalten med stöd av lagens 6 § 3 mom.

3 §. I enlighet med de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställer med stöd av 8 § i pensionsersättningslagen svarar riket för alla utgifter och kostnader som Ålands landskapsregering och Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet har på grund av de uppgifter som avses i denna förordning.

Landskapsregeringen, Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet och Pensionsmyndighetscentralen avtalar närmare om kostnadsersättningarna.

4 §. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2008.

Förordningen tillämpas på pensionsersättning som grundar sig på vård av barn under tre år och på studier räknat från den 1 januari 2005.

C 61 Landskapslag (1995:71) om landskapet Ålands pensionsfond

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Syfte

För att trygga betalningen av framtida pensioner, familjepensioner och andra med dem jämförbara förmåner som baserar sig på anställning som omfattas av landskapets pensionssystem och för att utjämna pensionsutgifterna för landskapet finns landskapet Ålands pensionsfond.

Landskapet Ålands pensionsfond är en fond som inte upptas i landskapets budget.

1a §. (2007/34) Tillämpningsområde

Bestämmelserna i denna lag rörande pensionsförmåner samt finansieringen av dessa är tillämpliga endast i fråga om dem som före den 1 januari 2008 innehaft en anställning inom landskapets pensionssystem eller som vid utgången av år 2007 innehar en sådan anställning, vilken fortgår även vid ingången av år 2008. Dessa bestämmelser tillämpas dock även på dem som vid ingången av år 2008 innehar en anställning hos landskapet eller hos annan arbetsgivare inom landskapets pensionssystem och därefter, utan en enda dags avbrott, övergår till ny anställning hos en sådan arbetsgivare.

2 §. Förvaltning

Förvaltningen av pensionsfonden handhas av fondens styrelse och finansavdelningen vid Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning. Finansavdelningen verkställer styrelsens beslut och sköter den löpande förvaltningen av pensionsfonden. (2007/55)

Styrelsen skall med de medel som den förvaltar betala kostnader för dess verksamhet och för revision av dess förvaltning. Finansavdelningens administrativa kostnader bekostas av landskapets medel.

2 kap. Pensionsfondens ledning

3 §. Styrelsen

Till pensionsfondens styrelse utser landskapsregeringen för fyra kalenderår i sänder sju ledamöter med personliga ersättare. Bland ledamöterna utser landskapsregeringen en ordförande och en vice ordförande. Tre av ledamöterna och deras personliga ersättare utses bland personer som föreslagits av de mest representativa fackliga organisationerna.

Landskapsregeringen får entlediga en ledamot eller ersättare från sitt uppdrag innan mandattiden har gått ut. Om en ledamot eller ersättare entledigas eller avlider skall en ny ledamot respektive ersättare utses för den återstående tiden.

Landskapsregeringen bestämmer arvoden och övriga ersättningar till ledamöter och ersättare i styrelsen.

4 §. Styrelsemöte

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden. Styrelsen skall också kallas samman för behandling av visst ärende då mer än hälften av ledamöterna begär det. Vice ordföranden handhar ordförandes uppgifter vid jäv eller annat förfall för denna.

Styrelsen är beslutför då mer än hälften av dess ledamöter är närvarande, bland dem ordföranden eller vice ordföranden.

Som styrelsens beslut gäller det förslag som majoriteten har biträtt. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Vid styrelsens möten förs protokoll som under-tecknas av ordföranden och sekreteraren, om sådan utsetts, samt justeras på det sätt som styrelsen bestämmer. Om beslutsfattandet i styrelsen och handläggningen av ärenden gäller i övrigt i tillämpliga delar de bestämmelser som gäller beslutsfattandet i landskapsregeringen.

5 §. Styrelsens uppgifter

Fondens styrelse beslutar om pensionsfondens placeringsprinciper, ansvarar för fondens verksamhet samt sköter övriga uppgifter som ankommer på styrelsen.

Styrelsen kan anta en arbetsordning för pensionsfonden med närmare bestämmelser om styrelsens administration och uppgifter. Arbetsordningen skall underställas landskapsregeringen för fastställelse.

3 kap. Pensionsfondens penningrörelse och rättsför-måga

6 §. Pensionsfondens inkomster

Pensionsfondens inkomster består av

1) pensionspremier från landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter, inrättningar och affärsverk,

2) pensionspremier från övriga samfund och inrättningar vilkas anställda och förtroendevalda omfattas av landskapets pensionssystem,

3) pensionspremier för den grupp av anställda inom grundskolorna som omfattas av landskapets pensionssystem,

4) pensionsavgifter som uppbärs av anställda som omfattas av landskapets pensionssystem, lagtingets ledamöter och landskapsregeringens medlemmar,

5) avkastningen av pensionsfondens medel,

6) anslag som tas upp i landskapets budget för överföring till pensionsfonden samt

7) andra avgifter och överföringar som enligt särskilda bestämmelser utgör inkomst för pensionsfonden.

7 §. Pensionspremier

Pensionspremier som avses i 6 § 1-3 punkten betalas av arbetsgivaren till pensionsfonden på det sätt som landskapsregeringen bestämmer. Pensionspremierna fastställs i procent av den på ett offentlighetsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande i 13 § lagen om förskottsuppbörd (FFS 1118/1996) och 4 § lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet (FFS 627/1978) avsedda lönen som betalas till personal som omfattas av landskapets pensionssystem. Landskapsregeringen fastställer närmare bestämmelser om pensionspremiens storlek och enligt vilka grunder pensionspremierna skall uppbäras. (2003/50)

Bestämmelsen i 1 mom. gäller inte personal vid en privat verksamhetsenhet som avses i 38 § landskaps-

C 61 LL (1995:71) om ... pensionsfond

lagen (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården.

3 mom. upphävt (2003/50)

Se SK 201, SK 132 SF och D 7, Landskapslag (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården.

8 §. Pensionsavgifter

De som står i ett offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande till landskapet Åland samt de, om vilkas rätt till pension av landskapets medel i tillämpliga delar gäller vad som föreskrivs om rätt till pension för dem som står i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande till landskapet, skall betala en pensionsavgift till pensionsfonden. Pensionsavgiften är lika stor som arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift, om vilken föreskrivs i 153 § i lagen om pension för arbetstagare (FFS 395/2006), beräknad på den lön som avses i 2 mom. Även lagtingets ledamöter och landskapsregeringens medlemmar skall betala en pensionsavgift till pensionsfonden. (2007/55)

Arbetsgivaren är skyldig att i samband med löneutbetalningen innehålla pensionsavgiften av den på ett offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande i 13 § lagen om förskottsuppbörd eller 4 § lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet avsedda lönen samt redovisa pensionsavgiften till pensionsfonden på det sätt som landskapsregeringen bestämmer. (1997/34)

Se Pen 101 FL II.

8a §. (2007/55) Retroaktiv innehållning av pensionsavgifter

Om pensionsavgiften på grund av ett uppenbart fel inte har innehållits i samband med en löneutbetalning, kan arbetsgivaren innehålla avgiften i samband med högst de två därpå följande löneutbetalningarna.

Har till en anställd i samband med löneutbetalningen inte betalats en lön som räcker till för innehållning av pensionsavgiften och intjänar den anställda ändå pensionskydd, kan arbetsgivaren innehålla pensionsavgiften i samband med senare löneutbetalningar under ett års tid.

8b §. (2007/55) Preskription av pensionspremier eller pensionsavgifter

Landskapsregeringen skall debitera en pensionspremie eller pensionsavgift som baserar sig på denna lag inom fem år från premiens eller avgiftens förfallodag.

Utökas en anställds arbetsinkomst retroaktivt med till pension berättigande arbetsinkomster som är mer än fem år gamla, skall landskapsregeringen på basis av dessa arbetsinkomster debitera pensionspremiern eller pensionsavgiften inom tio år från den dag då denna premie eller avgift för anställningen i fråga hade förfallit till betalning.

8c §. (2007/55) Återbetalning av en pensionsavgift som har innehållits utan grund

Arbetsgivaren skall på den anställdes yrkande till den anställda återbetala en pensionsavgift som har innehållits utan grund eller den del av avgiften som överstiger den anställdes föreskrivna pensionsavgift.

8d §. (2007/55) Preskription av återbetalning av en pensionspremie eller en pensionsavgift som har betalats utan grund

Återbetalningen av en pensionspremie eller en pensionsavgift som har betalats utan grund preskriberas fem år från den dag då pensionspremiern betalades eller pensionsavgiften innehölls, om preskriptionen inte har avbrutits före det. Preskriptionen avbryts på det sätt som föreskrivs i 10 och 11 §§ i lagen om preskription av skulder (FFS 728/2003). Från avbrytandet av preskriptionstiden börjar en ny fem år lång preskriptionstid att löpa. Preskriptionstiden på fem år kan förlängas på det sätt som anges i 11 § 3 mom. i lagen om preskription av skulder.

Se Ci 415 FL I.

9 §. Finansiering av pensionsutgifter

I enlighet med vad i landskapets budget anges skall medel ur pensionsfonden överföras till landskapet. Beloppet som överförs får uppgå till högst tre fjärdedelar av landskapets årliga pensionsutgifter.

10 §. Lån till landskapet

Medel ur pensionsfonden skall lånas till landskapet i enlighet med vad landskapsregeringen beslutar.

På de medel som landskapet lånar betalar landskapet en ränta vilken är densamma som den ränta som upp bärs för försäkringspremielån inom det pensionssystem som avses i lagen om pension för arbetstagare.

11 §. Lån till affärsverk och kommuner

Den andel av pensionsfondens medel som inte används på något av de i 9 och 10 §§ nämnda sätten kan av styrelsen lånas till affärsverk underställda landskapsregeringen och kommuner i enlighet med de villkor styrelsen bestämmer.

12 §. Placering av medel

Den andel av pensionsfondens medel som inte överförs till landskapet eller lånas till landskapet, affärsverk underställda landskapsregeringen eller kommuner skall placeras. Fondens medel skall placeras på ett betryggande sätt så att de ger avkastning.

Genom landskapsförordning kan utfärdas närmare bestämmelser om hur fondens medel skall placeras.

13 §. Partshabilitet

Pensionsfonden kan förvärva rättigheter, ingå förbindelser samt vara part vid domstolar och andra myndigheter i ärenden rörande fonden, om inte landskapsregeringen beslutar annat.

4 kap. Bokföring och bokslut**14 §. Bokföring**

Över pensionsfondens hushållning förs bok enligt allmänna bokföringsprinciper. Landskapsregeringen utfärdar vid behov närmare anvisningar om fondens bokföring.

De pensionsavgifter som anges i 8 § skall särskiljas från pensionsfondens övriga inkomster i fondens bokföring.

15 §. Bokslut

För varje kalenderår lämnas det av styrelsen godkända bokslutet jämte styrelsens verksamhetsberät-

telse till revisorerna för granskning före utgången av februari månad. Senast en månad efter att räkenskaperna mottagits skall revisorerna överlämna sin revisionsberättelse till styrelsen. Landskapsregeringen fastställer pensionsfondens bokslut och beviljar de redovisningsskyldiga ansvarsfrihet.

16 §. Revisorer

Landskapsregeringen tillsätter årligen minst två revisorer och personliga ersättare för dessa för att granska pensionsfondens förvaltning och räkenskaper.

Landskapsrevisorerna har rätt att granska pensionsfondens verksamhet.

Landskapsregeringen bestämmer revisorernas arvode.

5 kap. Särskilda bestämmelser

17 §. (2007/55) Dröjsmålsränta och utsökning

Om pensionspremierna eller pensionsavgifterna inte betalas inom utsatt tid, får en årlig dröjsmålsränta uppbäras till pensionsfonden från förfalldagen högst enligt den räntefot som anges i 4 § 1 mom. räntelagen (FFS 633/1982). Pensionspremier, pensionsavgifter och dröjsmålsräntor får indrivras i den ordning som föreskrivs i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (FFS 367/1961).

Se Ci 410 FL i och Lag om verkställighet av skatter och avgifter, Pr 608 FL I.

18 §. Uppgifter för verkställigheten av lagen

Arbetsgivare som avses i 7 och 8 §§ är skyldig att till landskapsregeringen lämna alla de uppgifter som behövs för verkställigheten av denna lag. Landskapsregeringen har rätt att granska arbetsgivarens bokföring för att kontrollera att uppgifterna är korrekta. Försummar arbetsgivaren att lämna dessa uppgifter eller lämnar han dem senare än landskapsregeringen bestämt, kan pensionspremien eller pensionsavgifterna indrivras till högst det dubbla beloppet.

19 §. Upplösning

Ändras denna lag så att pensionsfondens verksamhet upphör skall de tillgångar som pensionsfonden förvaltar överföras till landskapet och användas i enlighet med det syfte som anges i 1 §.

20 §. Besvär

Om förutsättningarna och sättet för anförande av besvär över beslut som avser pensionspremien eller pensionsavgiften finns bestämmelser i 25 § självstyrelselagen samt i [lagen om ändringsökande i förvaltningsärenden (FFS 154/1950)].

Se Förvaltningsprocesslagen, Pr 103 FL I.

21 §. Landskapsförordning

Närmare bestämmelser om verkställighet och tillämplighet av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

22 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1995.

Lagens 7 § träder likväl i kraft den 1 januari 1996.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1994:37) om pensionsavgift för anställda som omfattas av landskapets pensionsskydd jämte ändringar.

23 §. Övergångsbestämmelser

De pensionsavgifter som landskapet uppburit av anställda och förtroendevalda fram till dess att denna lag trätt i kraft skall överföras till pensionsfonden. Dessa medel skall särskiljas från pensionsfondens övriga inkomster i fondens bokföring.

På de pensionsavgifter och pensionspremier som är försenade när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Styrelsen för pensionsfonden utses med tillämpning av bestämmelserna i denna lag första gången för en mandattid som sträcker sig till utgången av år 1999.

C 62 Landskapsförordning (1996:45) om placering av de medel som landskapet Ålands pensionsfond förvaltar

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §. Allmänna principer

Styrelsen i landskapet Ålands pensionsfond, nedan kallad fondstyrelsen, skall förvalta anförtrodda medel på ett sådant sätt att det blir till största nytta för landskapets pensionssystem.

Fondmedlen skall placeras så att kraven på god avkastning, långsiktighet, riskspridning, betryggande säkerhet och tillfredställande betalningsberedskap tillgodoses.

Vid bedömningen av säkerheten skall avseende fästas vid att investeringarnas realvärde bevaras.

2 §. Definitioner

I denna lag förstås med

reglerad marknad: en fondbörs som står under ofentlig tillsyn av respektive stats övervakningsmyndighet samt andra fungerande system för omsättning som kan likställas med en fondbörs,

skuldförbindelse: en låne- och annan fordran som har sin grund i en skuldförbindelse samt masskuldebrevslån och andra penning- och kapitalmarknadsinstrument, dock inte aktier eller andelar, derivatavtal eller sådana förbindelser som har sämre förmånsrätt än gäldenärens övriga förbindelser,

fastighetssammanslutning: en sammanslutning med huvudsakligt syfte att äga sådana tillgångar som avses i 6 § 1 mom. 1-3 punkten.

3 §. Grupper av tillgångsslag

Fondstyrelsen får, med de begränsningar som anges i 4-12 §§, placera de medel som styrelsen förvaltar i

1) masskuldebrevslån och andra penning- och kapitalmarknadsinstrument,

2) lånefordringar och andra fordringar som baserar sig på skuldförbindelser,

3) aktier och andra andelar med rörlig avkastning,

4) andelar i placeringsfonder och andra därmed jämförbara företag för kollektivplaceringar,

5) fastigheter, byggnader och rättigheter i fast egendom, såsom nyttjande-, dispositions- och legorätt, aktier och andelar i fastighetssammanslutningar eller

6) fordringar under byggnadstiden på sådana fastighetssammanslutningar som äger sådana tillgångar

C 62 LL (1996:45) om placering av de medel ...

som avses i 5 punkten och i vilka pensionsfonden har bestämmanderätten.

Om det behövs för en tillfredställande betalningsberedskap eller för att tillgodose kravet på ändamålsenlig förvaltning får fondmedel placeras i form av banktillgodohavanden eller i andra samfund med rätt att ta emot depositioner.

[Landskapsstyrelsen] kan på ansökan av fondstyrelsen godkänna att placeringar även görs i andra än i 1 och 2 mom. nämnda tillgångar och förbindelser om placeringarna med avseende på beskaffenhet och säkerhet kan jämföras med sådana tillgångslag som avses i 1 och 2 mom.

2 kap. Den procentuella fördelningen av tillgångslag

4 §. Placeringar som motsvarar det totala marknadsvärdet av de tillgångar som fondstyrelsen förvaltar

Det sammanlagda värdet av pensionsfondens innehav av tillgångar får uppgå till ett belopp som motsvarar det totala marknadsvärdet av de tillgångar som fondstyrelsen förvaltar om placeringarna avser

1) skuldförbindelser i vilka gäldenären eller borgensmannen är en stat eller landskapet,

2) skuldförbindelser i vilka gäldenären eller borgensmannen är en kommun, ett kommunalförbund, en församling som är ett offentlig samfund eller något annat regionalt offentligt samfund som kan jämföras med dessa och som har rätt att uppbära skatt eller vars medlemmar har en sådan rätt,

3) skuldförbindelser i vilka gäldenären eller borgensmannen är en depositionsbank eller ett försäkringsbolag som erhållit koncession i den stat varifrån verksamheten bedrivs och står under offentlig tillsyn eller en annan sammanslutning som kan jämföras med en depositionsbank eller ett försäkringsbolag av ovan nämnd art eller

4) skuldförbindelser för vilka säkerheten utgörs av skuldförbindelser som avses i 1-3 punkten.

5 §. Placeringar som motsvarar högst 50 procent av det totala marknadsvärdet av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar

Det sammanlagda värdet av pensionsfondens innehav av tillgångar får uppgå till ett belopp som motsvarar högst 50 procent av det totala marknadsvärdet av de tillgångar som fondstyrelsen förvaltar om placeringarna avser

1) skuldförbindelser i vilka gäldenären eller borgensmannen är ett annat kreditinstitut, som erhållit koncession i den stat varifrån verksamheten bedrivs och står under offentlig tillsyn, än en depositionsbank som avses i 4 § 3 punkten eller en annan sammanslutning som kan jämföras med en depositionsbank,

2) skuldförbindelser i vilka gäldenären är en sammanslutning vars aktier eller andelar omsätts på en reglerad marknad,

3) skuldförbindelser som är föremål för handel på en reglerad marknad och i vilka gäldenären är en annan sammanslutning än de som avses i 1 och 2 punkten eller 4 § 1-3 punkten,

4) skuldförbindelser för vilka säkerheten utgörs av skuldförbindelser som avses i 1-3 punkten eller

5) aktier och andelar i sammanslutningar vilkas aktier eller andelar är föremål för handel på en reglerad marknad, med undantag av aktier och andelar i fastighetssammanslutningar.

6 §. Placeringar som motsvarar högst 40 eller 50 procent av det totala marknadsvärdet av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar

Det sammanlagda värdet av pensionsfondens innehav av tillgångar får uppgå till ett belopp som motsvarar högst 40 procent av det totala marknadsvärdet av de tillgångar som fondstyrelsen förvaltar om placeringarna avser

1) fastigheter och byggnader,

2) sådana rättigheter i fast egendom som nämns i 3 § 5 punkten,

3) aktier och andelar i fastighetssammanslutningar samt

4) skuldförbindelser och fordringar under byggnadstiden på sådana fastighetssammanslutningar som avses i 3 punkten och i vilka pensionsfonden har bestämmanderätten.

Tillsammans med de tillgångslag som nämns i 1 mom. får sammanlagt högst en andel av täckningen som motsvarar 50 procent av det totala marknadsvärdet av de tillgångar som fondstyrelsen förvaltar placeras i skuldförbindelser för vilka säkerheten utgörs av en inteckning i egendom som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten eller av aktier eller andelar som nämns i 1 mom. 3 punkten.

7 §. Placeringar som motsvarar högst 30 procent av det totala marknadsvärdet av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar

Det sammanlagda värdet av pensionsfondens innehav av tillgångar får uppgå till ett belopp som motsvarar högst 30 procent av det totala marknadsvärdet av de tillgångar som fondstyrelsen förvaltar om placeringarna avser

1) förbindelser som emitterats av sammanslutningar enligt 5 § 5 punkten och som har sämre förmånsrätt än sammanslutningens övriga förbindelser,

2) skuldförbindelser för vilka säkerheten utgörs av aktier och andelar enligt 5 § 5 punkten eller förbindelser enligt 1 punkten, och

3) fondandelar i placeringsfonder som grundats av ett fondbolag under offentlig tillsyn som erhållit koncession i den stat varifrån verksamheten bedrivs.

8 §. Begränsning av vissa enskilda riskkoncentrationer till 15 procent av det totala marknadsvärdet av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar

Av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar får ett belopp motsvarande högst 15 procent av det totala marknadsvärdet av pensionsfondens tillgångar vara placerat i ett enskilt objekt om placeringen gäller

1) en fastighet, byggnad, rättighet eller fastighetssammanslutning enligt 6 § 1 mom. 1 punkten,

2) skuldförbindelser för vilka säkerheten utgörs av en inteckning i ett objekt enligt 1 punkten eller för vilka säkerheten utgörs av aktier och andelar i sammanslutning, eller

3) skuldförbindelser under byggnadstiden på en sådan fastighetssammanslutning enligt 6 §

1 mom. 3 punkten i vilken pensionsfonden har bestämmanderätten.

Om en fastighet eller byggnad, föremålet för en rättighet enligt 1 mom. 1 punkten eller föremålet för en in-teckning som fastställts till säkerhet för skuldförbindelsen är en och samma placering, eller om de befinner sig så nära varandra att de kan betraktas som en enda placering, skall alla placeringar enligt 1 mom. som hänför sig till detta objekt sammanräknas vid tillämpningen av den maximigräns som fastställs i momentet.

9 §. Begränsning av vissa enskilda riskkoncentrationer till 10 procent av det totala marknadsvärde av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar

Av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar får ett belopp motsvarande högst 10 procent av det totala marknadsvärdet av pensionsfondens tillgångar vara placerat i ett enskilt objekt om placeringen gäller skuldförbindelser i vilka gäldenären eller borgensmannen är en i 4 § 2 punkten avsedd kommun, kommunalförbund eller församling eller ett annat kreditinstitut än en depositionsbank enligt 5 § 1 mom. Skuldförbindelser för vilka säkerheten utgörs av ovan avsedda skuldförbindelser jämföras med dylika skuldförbindelser.

Om en sammanslutning enligt denna paragraf noteras på en reglerad marknad, skall vid tillämpningen av maximigränsen sammanräknas också sammanslutningens aktier och andelar och sådana förbindelser som har sämre förmånsrätt än sammanslutningens övriga förbindelser.

10 §. Begränsning av vissa enskilda riskkoncentrationer till 5 och 10 procent av det totala marknadsvärde av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar

Av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar får ett belopp motsvarande högst 5 procent av det totala marknadsvärdet av pensionsfondens tillgångar vara placerat i en och samma sammanslutning som noteras på en reglerad marknad och som avses i 5 § 5 punkten 7 § 1 mom. 2 punkten, om placeringen består av aktier och andelar samt sådana förbindelser som har sämre förmånsrätt än sammanslutningens övriga förbindelser.

Tillsammans med de tillgångsslag som avses i 1 mom. får sammanlagt högst en andel av täckningen som motsvarar 10 procent av det totala marknadsvärde av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar placeras i

1) skuldförbindelser i en och samma sammanslutning vilka saknar säkerhet eller vilka säkerheten utgörs av tillgångar enligt 1 mom.,

2) skuldförbindelser som ingåtts av andra gäldenärer och för vilka säkerheten utgörs av en och samma sammanslutnings tillgångar enligt 1 mom. eller 1 punkten.

Utöver vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. får av de tillgångar som hör till täckningen högst 10 procent vara placerat i skuldförbindelser enligt 5 § 3 punkten i en och samma sammanslutning.

3 kap. Särskilda bestämmelser

11 §. Placeringar i åländska aktier och andelar som inte är noterade på en reglerad marknad

Det sammanlagda värdet av pensionsfondens innehav av tillgångar får uppgå till ett belopp som motsva-

rar högst 10 procent av det totala marknadsvärdet av de tillgångar som fondstyrelsen förvaltar om placeringarna avser aktier och andelar i sammanslutningar vilkas aktier eller andelar inte är föremål för handel på en reglerad marknad men som har hemort eller väsentlig andel av sin verksamhet på Åland.

Av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar får ett belopp motsvarande högst 2 procent av det totala marknadsvärdet av pensionsfondens tillgångar vara placerat i en och samma sammanslutnings aktier och andelar som avses i 1 mom.

[Landskapsstyrelsen] kan bevilja undantag från maximigränserna enligt 1 och 2 mom.

12 §. Utländska placeringar

Innehavet av utländska tillgångsslag får uppgå till högst 40 procent av det totala marknadsvärdet av de tillgångar som fondstyrelsen förvaltar.

13 §. Begränsning av valutarisken

Högst 30 procent av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar får vara relaterade i en annan valuta än finska mark eller bestå av sådana tillgångar som inte är fullständigt skyddade mot valutakursförändringar.

14 §. Innehav som överskrider angivna gränser

Om de i 4-13 §§ angivna gränserna kommer att överskridas, skall innehavet avvecklas i motsvarande mån så snart det är lämpligt.

15 §. Externa förmögenhetsförvaltare

Fondstyrelsen får uppdra åt värdepappersförmedlingsföretag eller annan förmögenhetsförvaltare att förvalta fondmedel.

16 §. Ikraftträdelse

Denna förordning träder omedelbart i kraft.

